

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Materiál na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

Číslo: UV-24475/2021

764

Návrh Súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky za rok 2020

Obsah materiálu:

1. Návrh uznesenia NR SR
2. Predkladacia správa
3. Vlastný materiál

Predkladá:

Eduard Heger
predseda vlády
Slovenskej republiky

Bratislava november 2021

Predkladacia správa

Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2020 sa predkladá na základe zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom ide o nelegislatívny materiál, ktorý svojím obsahom faktograficky a vecne dokumentuje vývoj a stav najdôležitejších parametrov verejných financií a ich zložiek podľa subjektov.

Správa za rok 2020 je v poradí 10. súhrnnou výročnou správou, ktorá podáva informácie o stave a vývoji verejných financií na základe troch prelínajúcich sa zákonných noriem:

- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pokiaľ ide o vymedzenie jej obsahu a termínov spracovania a predloženia vláde a Národnej rade SR (§ 29a);
- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý pre účtovné jednotky verejnej správy, ktorými sú kapitoly štátneho rozpočtu, obce a vyššie územné celky, ustanovuje povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku, pre Ministerstvo financií SR povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy a súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy (§ 22a);
- ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý okrem údajov podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy ustanovuje aj ďalšie údaje, ktoré má súhrnná výročná správa obsahovať (čl. 9 ods. 5).

Od roku 2012 sa verejne prezentujú okrem salda a dlhu verejnej správy v metodike ESA aj ďalšie dôležité veličiny ako sú jednorazové vplyvy, štrukturálne saldo, čisté bohatstvo, čistý dlh, podmienené pasíva a podmienené aktíva, súhrnná účtovná závierka, hospodárenie podnikov štátnej správy. Cieľom vytvorenia samostatného dokumentu v podobe Súhrnnej výročnej správy bolo oddeliť prísne rozpočtový pohľad na hotovostný schodok štátneho rozpočtu či celej verejnej správy od účtovného zobrazenia finančnej pozície (v podobe súhrnnej účtovnej závierky) verejnej správy, a oddeliť hodnotenie dosiahnutej skutočnosti od rozpočtového plánu za príslušný rok.

Súhrnná výročná správa sa každoročne zostavuje v období druhého kola notifikácie (september-október) výsledkov hospodárenia verejnej správy za predchádzajúci rok. V danom čase dochádza k spresňovaniu údajov na základe auditovaných účtovných závierok veľkej časti subjektov verejnej správy ako aj na základe pravidelných či benchmarkových revízií podľa metodiky ESA.

Aj z tohto dôvodu sa Súhrnná výročná správa vo svojom porovnávaní orientuje primárne na medziročný vývoj skutočností, pričom odpočet hospodárenia oproti plánovanému rozpočtu je ponechaný na Štátny záverečný účet SR (zostavovaný v prvej polovici roka).

Predložená správa na viacerých miestach faktografickým spôsobom jednorazovo dokumentuje vývoj sledovaných veličín za uplynulých 10 rokov, vrátane ich revízií a podľa aktuálne platných metodík.

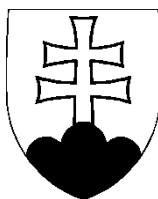
Rok 2020 bol štatisticky významný v podobe bezprecedentného vplyvu pandémie COVID-19. Došlo k silnému poklesu ekonomickej a spoločenskej aktivity, k poklesu príjmov smerujúcich do rozpočtu verejnej správy, k rastu verejných výdavkov na podporné schémy a nástroje, k rastu nezamestnanosti a k „prepísaniu“ rozpočtových východísk na nasledujúce roky. Z tohto dôvodu je porovnávanie bilancie verejnej správy medzi rokmi 2019 a 2020 silne poznačené neštandardným ekonomickým vývojom pod vplyvom externých faktorov.

Predloženú Súhrnnú výročnú správu Slovenskej republiky za rok 2020 sa nepožaduje v súlade s čl. 10 ods. 7 smernice na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády SR predkladať na medzirezortné pripomienkové konanie. Nemá negatívny finančný vplyv na štátny rozpočet, rozpočty obcí, rozpočty vyšších územných celkov ani na rozpočty ostatných subjektov verejnej správy, rovnako nemá vplyv na životné prostredie, negatívne ekonomické vplyvy na podnikateľské prostredie, vplyvy na zamestnanosť ani na tvorbu pracovných miest a na informatizáciu spoločnosti.

Neobsahuje skutočnosti, ktoré sú predmetom utajenia podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 216/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú oblasti utajovaných skutočností. Je možné ju sprístupniť podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VIII. volebné obdobie

Návrh

Číslo

UZNESENIE NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 2021

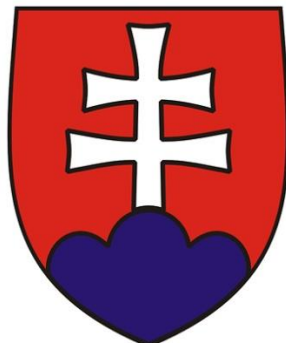
k Súhrnnej výročnej správe Slovenskej republiky za rok 2020

Národná rada Slovenskej republiky

A. berie na vedomie

Súhrnnú výročnú správu Slovenskej republiky za rok 2020, podľa ktorej k 31. decembru 2020

- a) hospodárenie verejnej správy v jednotnej metodike ESA 2010 platnej pre Európsku úniu na základe jesennej notifikácie dosiahlo
 - aa) schodok vo výške 5,062 mld. eur, čo predstavuje -5,5 % hrubého domáceho produktu;
 - ab) konsolidovaný dlh k 31. decembru 2020 sumu 55,0 mld. eur, čo predstavuje 59,7 % hrubého domáceho produktu;
- b) konsolidované aktíva ako aj pasíva súhrnného celku Slovenskej republiky dosiahli 74,9 mld. eur, konsolidovaný výsledok hospodárenia ako rozdiel medzi účtovnými výnosmi a účtovnými nákladmi súhrnného celku dosiahol -7,2 mld. eur.

**Súhrnná výročná správa
Slovenskej republiky
za rok 2020**

Október 2021

Obsah

Úvod.....	2
Zhrnutie	5
1. Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA2010	6
1.1. Rozdiely medzi októbrovou a aprílovou notifikáciou údajov	6
1.2. Saldo verejnej správy	11
1.3. Dlh verejnej správy	24
1.4. Čistý dlh verejnej správy	26
1.5. Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v rámci Európskej únie	28
2. Hospodárenie verejnej správy – požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti	29
2.1. Bilancia rozpočtu verejnej správy	29
2.1.1. Príjmy verejnej správy	30
2.1.2. Výdavky verejnej správy	34
2.2. Štrukturálne saldo, cyklická zložka a jednorazové vplyvy.....	37
2.3. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu.....	39
2.3.1. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu	40
2.3.2. Riadenie štátneho dlhu v roku 2020	40
3. Čisté bohatstvo	41
3.1. Koncept čistého bohatstva.....	41
3.2. Odhad čistého bohatstva za rok 2020.....	42
3.2.1. Vlastné imanie súhrnného celku verejnej správy	43
3.2.2. Vlastné imanie podnikov štátnej správy	45
3.2.3. Vlastné imanie Národnej banky Slovenska	53
3.2.4. Vývoj stavu vlastného imania podnikov štátnej správy za 10 rokov	55
3.2.5. Implicitné záväzky.....	57
3.2.6. Podmienené záväzky	60
3.2.7. Iné aktíva ako súčasť čistého bohatstva.....	66
Zoznam skratiek	69
Slovník odborných pojmov	70

Prílohy:

Príloha č. 1 Prehľad hospodárenia podnikov štátnej správy

Príloha č. 2 Vlastné imanie podnikov štátnej správy

Príloha č. 3 Súhrnná účtovná závierka verejnej správy SR za rok 2020

Úvod

Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky (ďalej aj „správa“) je dokument o hospodárení s verejnými financiami krajiny, ktorý zostavuje a verejnosti prináša Ministerstvo financií SR už 10. rok. Vôbec prvá správa tohto typu za verejný sektor Slovenska bola zostavená v roku 2012 za účtovné obdobie roku 2011. Cieľom bolo zmeniť dovtedy zaužívanú prax v štátnom reportingu, orientovanom zväčša na hodnotenie skutočnosti rozpočtu na hotovostnej báze. Ako každá výročná správa o hospodárení, aj Súhrnná výročná správa obsahuje (súhrnnú) účtovnú závierku, ktorá sa začala pravidelne zostavovať takisto od roku 2011, a ktorá je výsledkom reformy účtovníctva a výkazníctva štátu v predchádzajúcich rokoch.

Súhrnná výročná správa SR za rok 2020 je v poradí 10. výročnou správou, ktorá podáva informácie o stave a vývoji verejných financií na základe troch prelínajúcich sa zákonných noriem:

- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pokiaľ ide o vymedzenie jej obsahu a termínov spracovania a predloženia na schválenie vláde a na informáciu Národnej rade SR (§ 29a),
- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý pre účtovné jednotky verejnej správy, ktorými sú kapitoly štátneho rozpočtu, obce a vyššie územné celky, ustanovuje povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku, pre Ministerstvo financií SR povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy a súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy (§ 22a),
- ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý okrem údajov podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy ustanovuje aj ďalšie údaje, ktoré má súhrnná výročná správa obsahovať (čl. 9 ods. 5).

V správe sa prezentujú okrem salda a dlhu verejnej správy kvantifikovanom v metodike ESA aj ďalšie dôležité veličiny ako sú jednorazové vplyvy, štrukturálne saldo, čisté bohatstvo, čistý dlh, podmienené pasíva a podmienené aktíva, súhrnná účtovná závierka, hospodárenie podnikov štátnej správy. Za uplynulé roky vzrástol objem poskytovaných údajov a rozšírila sa paleta dokumentov pojednávajúca o verejných financiách, pribudlo napríklad hodnotenie pravidla vyrovnaného rozpočtu na základe tzv. fiškálneho kompaktu¹, návrh rozpočtového plánu, ale aj „rozpočet pre ľudí“ a správa o očakávanej skutočnosti za príslušný rozpočtový rok. Zvyšujúce sa požiadavky na včasnosť, presnosť, spoľahlivosť a otvorenosť dát nesie so sebou aj dôraz na zrozumiteľnosť a vypovedaciu hodnotu dokumentov zaoberajúcich sa verejnými financiami. K tomuto trendu mala prispieť aj samotná Súhrnná výročná správa.

Osobitnú časť tejto správy vždy tvorí súhrnná účtovná závierka. Ide o typ závierky, ktorá sa nezverejňuje v žiadnom inom dokumente a je založená na agregácii účtovných závierok a následnej konsolidácii vzájomných vzťahov medzi subjektmi verejnej správy. Aj keď konsolidácia nie je úplná (nie je možné vždy eliminovať všetky vzájomné vzťahy vzhľadom na ich početnosť), v prípade majetku a rozhodujúcich položiek záväzkov, nákladov a výnosov ide o ich účtovnú hodnotu za takmer 8 000 organizácií súhrnného celku. V rámci neho sa vykazujú aj subjekty verejnej správy, aj finančné a nefinančné korporácie vlastnené štátom či územnou samosprávou. Výstupom zo súhrnnej účtovnej závierky pre účely odhadu čistého bohatstva je vlastné imanie súhrnného celku a podmienené pasíva a podmienené aktíva. Za rok 2020 je súhrnná účtovná závierka rozšírená o viaceré položky, s cieľom prezentovať rozhodujúce objemy majetku a záväzkov a ich „nositeľov“ v podobe konkrétnych organizácií (alebo ich skupín) štátu.

¹ <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/strategicke-materialy/fiskalny-kompakt/fiskalny-kompakt.html>

Súhrnná výročná správa sa každoročne zostavuje v období druhého kola (september-október) notifikácie výsledkov hospodárenia verejnej správy za predchádzajúci rok. V danom čase dochádza k spresňovaniu údajov na základe auditovaných účtovných závierok veľkej časti subjektov verejnej správy (najmä o vplyv zmeny stavu pohľadávok a záväzkov) ako aj na základe pravidelných či benčmarkových revízií podľa metodiky ESA, prípadne o zapracované zistenia z dialógovej misie Eurostatu prebiehajúcej zväčša po jarnej notifikácii každý druhý rok.

Aj z tohto dôvodu sa Súhrnná výročná správa vo svojom porovnávaní orientuje primárne na medziročný vývoj skutočnosti, pričom odpočet hospodárenia oproti plánovanému rozpočtu je ponechaný na Štátny záverečný účet SR (zostavovaný v prvej polovici roka).

Predložená správa na viacerých miestach faktografickým spôsobom jednorazovo dokumentuje vývoj sledovaných veličín za uplynulých 10 rokov, vrátane ich revízií a podľa aktuálne platných metodík.

Rok 2020 bol štatisticky významný v podobe bezprecedentného vplyvu pandémie COVID-19. Došlo k silnému poklesu ekonomickej a spoločenskej aktivity, k poklesu príjmov smerujúcich do rozpočtu verejnej správy, k rastu verejných výdavkov na podporné schémy a nástroje, k rastu nezamestnanosti a k „prepísaniu“ rozpočtových východísk na nasledujúce roky. Z tohto dôvodu je porovnávanie bilancie verejnej správy medzi rokmi 2019 a 2020 silne poznačené neštandardným ekonomickým vývojom pod vplyvom externých faktorov.

Štruktúra dokumentu:

- *Zhrnutie* prezentuje najdôležitejšie údaje o hospodárení verejných financií Slovenskej republiky za rok 2020. Detailnejšie informácie možno nájsť v jednotlivých kapitolách správy.
- *Prvá kapitola* prezentuje verejné financie z pohľadu sektorového členenia verejnej správy podľa metodiky ESA2010. Dôraz sa kladie na príspevok jednotlivých (skupín) subjektov verejnej správy k výsledku rozpočtového hospodárenia verejnej správy a k jeho medziročnej zmene. Hlavnými údajmi tejto časti sú saldo a dlh verejnej správy podľa maastrichtských kritérií.
- *Druhá kapitola* nadväzuje na prvú v hodnotení verejných financií z pohľadu sektora verejnej správy. Pokiaľ sa však prvá kapitola zameriava striktne na údaje v metodike ESA2010 a na medziročné porovnanie dosiahnutej skutočnosti, druhá kapitola hodnotí vývoj verejnej správy najmä z pohľadu údajov, ktoré má obsahovať súhrnná správa na základe ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Tieto údaje prehľbujú analytický pohľad na hospodárenie verejnej správy.
- *Tretia kapitola* rozširuje pohľad na verejné financie z verejnej správy na verejný sektor a jeho hlavný ukazovateľ čisté bohatstvo. V tejto časti je popísaná štruktúra a medziročné zmeny čistého bohatstva, v súlade s ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti je dôraz kladený na popis hospodárenia podnikov štátnej správy.
- *Príloha č. 1* má tabuľkovú podobu a viaže sa k tretej kapitole. Obsahuje zoznam podnikov štátnej správy s údajmi o ich výsledku hospodárenia, výške vlastného imania za posledné tri roky a o výške vlastníckeho podielu štátu v podnikoch.
- *Príloha č. 2* má tabuľkovú podobu, obsahuje údaje o vlastnom imaní všetkých podnikov štátnej správy s vyčíslením najdôležitejších zmien vo vlastnom imaní.
- *Príloha č. 3* predstavuje súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy Slovenskej republiky za príslušný rok, ktorá je povinnou súčasťou tejto správy v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách. Za rok 2020 došlo k výraznej obmene štruktúry závierky tak, aby poskytovala väčší detail na rozhodujúce položky aktív, pasív a výsledku hospodárenia.

K správe je priložená aj *elektronická príloha*, ktorá sa viaže k prvej kapitole a je zverejnená len na internetovej stránke MF SR spolu s hlavným dokumentom. Elektronická príloha obsahuje štruktúru schodku verejnej správy a jeho financovanie v roku 2020 podľa jednotlivých skupín subjektov v metodike ESA2010 (prechod od hotovostného schodku ku schodku v metodike ESA2010).

Pri výpočte podielových ukazovateľov verejných financií boli použité údaje o HDP v bežných cenách, ktoré boli notifikované v rámci októbrovej notifikácie: 2020: 92 079 253 tis. eur, 2019: 94 048 033 tis. eur, 2018: 89 430 026 tis. eur. Oproti minuloročnej správe sa revidovali hodnoty HDP v časovom rade za roky 2017 - 2019, čo mohlo mať dopad na zmenu veľkosti podielových ukazovateľov na HDP v týchto rokoch.

Zhrnutie

- **Schodok verejnej správy** Slovenskej republiky vykázaný v jednotnej metodike (ESA2010) pre členské krajiny EÚ dosiahol v roku 2020 úroveň **5,5 % HDP (-5 061 841 tis. eur)**. Oproti predbežným výsledkom z jarnej notifikácie prezentovaným v Štátnom záverečnom účte, sa schodok znížil o 0,66 p. b. resp. o 546 923 tis. eur. Medziročná zmena salda tak dosiahla (po štandardnej revízii aj roku 2019) 4,17 p. b., čo predstavuje nárast schodku o 3 809 441 tis. eur.

Celkové príjmy verejnej správy za rok 2020 dosiahli 36 882 067 tis. eur (40,05 % HDP) a celkové výdavky verejnej správy dosiahli 41 943 908 tis. eur (45,55 % HDP) pri vyčíslenom HDP 92 079 253 tis. eur.

- **Hrubý dlh verejnej správy** podľa metodiky ESA2010 k 31.12.2020 dosiahol **55 009 746 tis. eur (59,7 % HDP)**. Oproti jarnej notifikácii došlo k jeho zníženiu o 0,83 p. b., čo predstavuje 170 811 tis. eur. Medziročne sa dlh zvýšil o 11,6 p.b. v pomere k HDP, v nominálnom vyjadrení ide o 9 732 725 tis. eur.

V rámci Európskej únie (27 krajín) v roku 2020 dosiahlo 17 krajín vyšší schodok a 13 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. **Priemerný schodok EÚ27 bol 6,9 % HDP (Slovensko schodok 5,5 % HDP) a priemerný dlh verejnej správy EÚ27 bol 90,1 % HDP (Slovensko 59,7 % HDP) v roku 2020.**

- **Štrukturálne saldo dosiahlo v roku 2020 hodnotu -2,4 % HDP** a medziročne stúplo o 0,4 p. b. v pomere k HDP. Medziročná zmena štrukturálneho salda oproti úrovni z roku 2019 zodpovedá štrukturálnej expanzii. V roku 2020 boli na základe princípov metodiky EK identifikované jednorazové vplyvy za 1,7 p.b. voči HDP. Prakticky všetky súviseli s pandemiou COVID-19. Odhadujú sa na 1 543 mil. eur, hlavne na podporu zamestnanosti v čase pandémie (o 773 mil. eur).
- **Čisté bohatstvo verejného sektora dosiahlo k 31.12.2020 zápornú hodnotu 412,26 % HDP**. Oproti predchádzajúcemu roku sa zvýšil negatívny podiel na HDP o 286,73 p. b. Zníženie čistého bohatstva bolo spôsobené najmä medziročnou zmenou v implicitných záväzkoch (zmena -277,9 p. b.), ktoré zároveň tvoria najväčšiu časť záporného čistého bohatstva. K medziročnému zhoršeniu implicitných záväzkov v roku 2020 prispeli takmer úplne zmeny ovplyvňujúce záväzky zo starnutia populácie, ktoré narástli o 278,3 % HDP.
- **Hodnota aktív ako aj pasív súhrnného celku verejnej správy k 31.12.2020 bola 74 917 353 tis. eur** a medziročne sa zvýšili o 8 505 532 tis. eur. Zvýšenie bolo zapríčinené aj väčším počtom predložených účtovných závierok oproti roku 2019 (kedy platil legislatívny posun termínov pre účtovné jednotky, pričom súhrnná účtovná závierka tento posun nemala). Z aktív vzrástli najmä dlhodobý hmotný majetok (v podobe cestnej a diaľničnej infraštruktúry, budov, stavieb a poskytnutých preddavkov na nákup hmotného majetku). Naopak, znížila sa hodnota zásob. Z pasív (sa medziročne znížilo vlastné imanie pri súčasnom raste záväzkov. Vlastné imanie súhrnného celku medziročne pokleslo o 6 401 905 tis. eur.
- Celkové náklady z výkazu ziskov a strát súhrnného celku dosiahli 66 760 892 tis. eur a celkové výnosy dosiahli 59 574 279 tis. eur. Medziročne boli vyššie náklady na transfery a osobné náklady. Vo výnosoch zaznamenali významný pokles dane a poplatky. **Účtovný výsledok hospodárenia dosiahol -7 186 613 tis. eur**, čo je prehĺbenie záporného výsledku medziročne o 6 107 858 tis. eur.

1. Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA2010

V tejto kapitole sú prezentované výsledky hospodárenia s verejnými financiami podľa metodiky ESA2010², ktorú povinne uplatňujú všetky členské štáty EÚ. Kapitola obsahuje údaje, ktoré boli predmetom hodnotenia zo strany Európskeho štatistického úradu (Eurostatu) v rámci októbrovej notifikácie. Okrem výsledného salda príjmov a výdavkov a hodnoty hrubého dlhu verejnej správy sa analyzuje príspevok jednotlivých zložiek verejnej správy k saldu a pri analýze dlhu príspevok faktorov, ktoré vysvetľujú jeho medzročnú zmenu. Kapitola tiež obsahuje vysvetlenie rozdielov medzi jarnou a jesennou notifikáciou a porovnanie notifikovaných údajov o salde a dlhu verejnej správy za všetky členské krajiny Európskej únie.

Z dôvodu prehľadnosti opisu výsledkov hospodárenia verejnej správy za rok 2020 ako aj z dôvodu vykonanej rutínnej revízie predchádzajúcich rokov, sú v nasledovnom texte porovnávané už len revidované hodnoty (saldo, dlh) za roky 2019 a 2018. Dôraz sa kladie na porovnávanie dosiahnutej skutočnosti za rok 2020 oproti roku 2019, pričom príjmy a výdavky pri skupine subjektov alebo konkrétnom subjekte verejnej správy sú z dôvodu väčšieho detailu opisované na nekonsolidovanej báze.

1.1. Rozdiely medzi októbrovou a aprílovou notifikáciou údajov

Nariadenie Rady (ES) o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku stanovuje podrobné pravidlá pre organizovanie rýchleho a pravidelného vykazovania plánovaných a skutočných výsledkov hospodárenia s financiami verejnej správy. Podľa tohto nariadenia sa Európskej komisii (Eurostatu) predkladajú výsledky hospodárenia verejnej správy za uplynulé obdobie dvakrát ročne, prvýkrát do 1. apríla bežného roka (tzv. aprílová notifikácia) a aktualizované údaje druhýkrát do 1. októbra bežného roka (tzv. októbrová notifikácia).

Schodok hospodárenia, ktorý bol vykázaný k 1. aprílu 2021 (6,16 % HDP) sa znížil v rámci jesennej notifikácie o 0,66 p. b., po zaokrúhlení na hodnotu 5,5 % revidovaného HDP. Najvýznamnejšie položky revízie schodku ukazuje nasledovná tabuľka.

Tab. 1 - Úpravy schodku za rok 2020 pri jesennej notifikácii v metodike ESA2010

Upravené položky	tis. eur	% HDP	Zdôvodnenie úprav
Schodok VS - apríl 2021¹⁾	-5 608 766	-6,16	
Aktualizácia daňových príjmov	520 940	0,566	aktualizácia na základe daňových priznaní
Imputácia záväzku z priznanej COVID pomoci (program „Prvá pomoc“)	-224 313	-0,244	imputovaný záväzok UPSVaR zhoršujúci schodok za priznanú, ale k 31.12.2020 nevyplatenú COVID pomoc
Vplyv rizikových záruk za obchody Eximbanky	173 000	0,188	zmena v zaznamenaní rizikových záruk Eximbanky
Imputácia pohľadávky voči EÚ na refundáciu COVID pomoci	70 327	0,076	imputácia pohľadávky voči EÚ z dôvodu refundácie prostriedkov štátneho rozpočtu na COVID pomoc
Aktualizácia príjmov z odvodov v Sociálnej poisťovni	26 864	0,029	aktualizácia na základe zúčtovania sociálneho poistenia
Imputácia plnenia zo záruk v zmysle zákona 67/2020 Z. z. za poskytnuté úvery	-24 979	-0,027	predpokladaný objem zlyhaných COVID úverov, na ktoré bola poskytnutá záruka štátu
Vplyv zmeny výpočtu akruálnych úrokov štátneho dlhu	24 826	0,027	zmena zaznamenávania na základe aktualizácie metodiky výpočtu úrokov

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii (Ú. v. v platnom znení EÚ L 174, 26. 06. 2013).

Tab. 1 - Úpravy schodku za rok 2020 pri jesennej notifikácii v metodike ESA2010

Upravené položky	tis. eur	% HDP	Zdôvodnenie úprav
Aktualizácia údajov z účtovných závierok	-8 939	-0,010	revízia aprílových údajov na základe riadnych účtovných závierok vybraných subjektov VS
Doplnenie záväzkov z poisťných vzťahov v Sociálnej poisťovni	-6 327	-0,007	metodická zmena zaznamenávania určitých záväzkov Sociálnej poisťovne
Aktualizácia vplyvu dotácií na zelenú energiu	-3 724	-0,004	aktualizácia na základe podkladov od ÚRSO
Ostatné úpravy	-750	-0,001	aktualizácia príjmu z investičných dôchodkov
Schodok VS - október 2021	-5 061 841	-5,50	

1) Percento schodku z aprílovej notifikácie je vyčíslené v pomere k HDP notifikovanom v apríli 2021. Ostatné percentá sa vyčísľujú v pomere k HDP notifikovanom v októbri 2021.

Zdroj: MF SR

Úprava³ hodnoty schodku verejnej správy vyčísleného v apríli v Štátnom záverečnom účte je pri jesennej notifikácii ovplyvnená aktualizáciami a metodickými zmenami. Aktualizácie sú každoročne sa opakujúce spresnenia zdrojových dát (napríklad príjem z daní a odvodov) alebo jednorazovo sa vyskytujúce úpravy v danom roku na základe zistenia nových skutočností. Metodickými zmenami rozumieme úpravy napríklad na základe rozhodnutia Eurostatu o posúdení zaznamenania predmetnej transakcie alebo na základe záverov dialógovej misie Eurostatu).

Vplyv metodických zmien bol pozitívny a predstavoval spolu 18 499 tis. eur resp. 0,02 % HDP. Vplyv aktualizácie údajov sa podieľal na úpravách pozitívne sumou 528 426 tis. eur, čo predstavuje 0,6 % HDP.

Aktualizácie schodku verejnej správy pri jesennej notifikácii

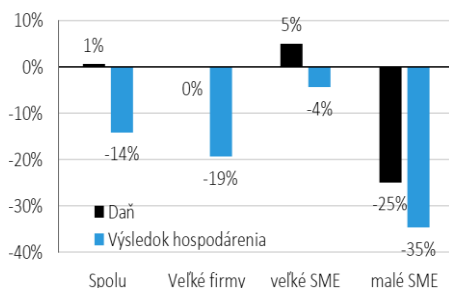
- **aktualizácia údajov o výške akruálnych daní** na základe daňových priznaní za rok 2020. Celkový vplyv aktualizácie príjmov z daní bol pozitívny v hodnote 520 940 tis. eur, z toho najväčší vplyv mala DPPO (471 509 tis. eur), DPFO (22 251 tis. eur), daň z motorových vozidiel (17 167 tis. eur), a osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach (14 319 tis. eur). Negatívne sa zmenila DPH o 6 966 tis. eur.

Výraznejšia revízia daňovo-odvodových príjmov medzi aprílovou a októbrovou notifikáciou ide na vrub najmä korporátnej dani. V apríli 2021 neboli dostupné údaje z daňových priznaní za rok 2020 a predpokladalo sa, že prepád bude podobný ako v kríze v roku 2009. Aktuálne čísla na základe takmer finálnych daňových priznaní za rok 2020 naznačujú, že vývoj nepriniesol očakávaný prepád korporátnej dane, avšak poukázal na výraznejšie rozdiely v štruktúre firiem. Produktívnych firiem, ktoré platia daň, je relatívne málo a ide skôr o väčšie subjekty. Práve tieto firmy zaplatili veľmi podobnú daňovú povinnosť ako v predkrízovom roku 2019 (Graf 1).

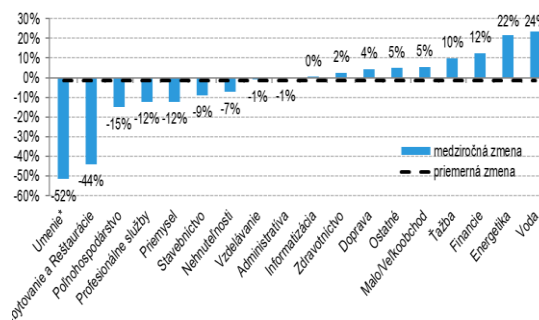
³ **Aktualizácie** spresňujú už vyčíslené hodnoty príjmov, výdavkov alebo pohľadávok a záväzkov na základe údajov, ktoré v čase jarnej notifikácie objektívne nemohli byť k dispozícii. Ide napríklad o daňové priznania, výsledok zúčtovania sociálnych a zdravotných odvodov. V roku 2020 situáciu s „akruálnym“ zaznamenaním daní a odvodov komplikoval aj odklad ich platenia z dôvodu pandémie COVID-19.

Imputácie predstavujú takisto aktualizáciu údajov o hodnoty, ktoré ešte neboli predmetom štatistického vykazovania. Napríklad nový záväzok, nová pohľadávka, o ktorých sa podľa národnej metodiky neúčtuje ale podľa metodiky ESA2010 je nutné ich zohľadniť do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia.

Graf 1: Pokles dane podľa veľkosti (medziročne)

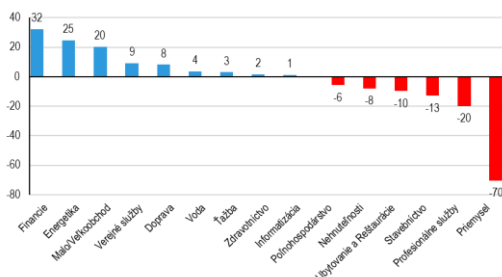
Graf 2: Relatívna zmena daňovej povinnosti po sektoroch (2020 vs. 2019)

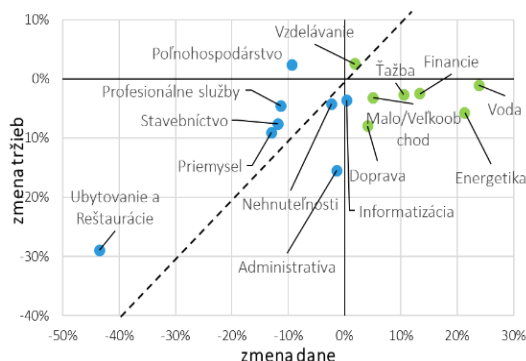
Zdroj: Priznania DP, IFP

Sektorový pohľad nám ukazuje, že sa darí firmám s vysokou pridanou hodnotou. Sektory financií, energetiky a ťažby uspeli aj počas krízy. Vďaka silnej domácej spotrebe podporil korporátnu daň aj maloobchod. Prepadol sa priemysel, ktorý je napriek tomu oporou dane s 25 % podielom na celkovom výnose (Graf 2 a 3). Na opačnom konci sú sektory ako umenie, ubytovanie, reštaurácie a poľnohospodárstvo, kde je pridaná hodnota nižšia. Aj keď 44 - percentný prepád zaplatenej dane v ubytovaní a reštauráciách je výrazný, tento sektor dlhodobo generoval oveľa viac strát v porovnaní s ostatnými sektormi. Iný pohľad sa ukazuje cez porovnanie zmeny tržieb a zmeny dane. Sektory ako ubytovanie a reštaurácie, priemysel ale aj profesionálne služby mali menší pokles tržieb ako bol pokles dane (Graf 4).

Graf 3: Zmena daňovej povinnosti medzi rokmi 2020 a 2019 (mil. eur, nominálna zmena)

Graf 4: Vzťah poklesu zmeny daňovej povinnosti a zmeny tržieb (v %)

Zdroj: Priznania DP, IFP

Z pohľadu veľkosti firiem podľa objemu tržieb sa korporátna daň v roku 2020 udržala vďaka stabilným príjmom od najväčších platcov. Nadnárodné korporácie (veľké firmy) platili stabilné dane, veľké SME (SMEs s obratom nad 100 tis. eur) dokonca mierne narástli. Malé firmy (SMEs s obratom do 100 tis. eur) zaznamenali najvýraznejší prepád daňovej povinnosti (Graf 1). Tieto firmy pôsobia hlavne v daňovo menej výživných sektoroch (profesionálne služby, umenie, administratíva). Pokles daňovej povinnosti pre malé SME bol ale väčší vo všetkých sektoroch v porovnaní so strednými firmami.

- **aktualizácia príjmov z odvodov** o 26 864 tis. eur patriacich do roku 2020 v Sociálnej poisťovni na základe zúčtovania sociálneho poistenia za predchádzajúci rok.
- **pozitívny vplyv prehodnotenia rizikových záruk** v sume 173 000 tis. eur. V aprílovej notifikácii bol zaznamenaný negatívny vplyv na schodok verejnej správy vo výške 173 000 tis. eur z dôvodu poskytnutia záruky na poskytnuté úvery Kube. Na základe bližšieho skúmania detailných podmienok uplatnenia záruk boli obchodné prípady Eximbanky zo strany ŠU SR vyhodnotené ako poistenie. Miera úverového rizika dlžníka sa pritom bude naďalej priebežne sledovať.

- **revízia zaznamenania zelenej energie** o 3 724 tis. eur. V jarnej notifikácii bol zaznamenaný negatívny vplyv dotovania zelenej energie na schodok verejnej správy vo výške 86 093 tis. eur, ktorý bol vyčíslený Štatistickým úradom SR z verejne dostupných údajov distribučných spoločností. V jesennej notifikácii došlo k spresneniu údajov na základe podkladov od ÚRSO (Úrad pre reguláciu sieťových odvetví), takže celkový negatívny vplyv zaznamenania zelenej energie za rok 2020 sa zvýšil na sumu 89 817 tis. eur.
- **aktualizácia pohľadávok a záväzkov subjektov verejnej správy** o 8 939 tis. eur, na základe predložených účtovných závierok po termíne jarnej notifikácie schodku a dlhu.
- **imputácia záväzku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny za priznanú COVID pomoc v roku 2020 v sume 224 313 tis. eur, ktorá bola vyplatená v roku 2021**. V rámci opatrení zameraných na zníženie dopadu pandémie COVID-19 na zamestnancov vláda zaviedla program tzv. prvej pomoci. Tento program bol zameraný na podporu zamestnanosti počas obdobia trvania pandémie. UPSVaR začal s implementáciou programu v apríli 2020. Na základe údajov o vyplatených hotovostných benefitoch poskytnutých UPSVaR a údajov o priznaných benefitoch za rok 2020, bol vypočítaný rozdiel medzi priznanými a vyplateným benefitmi ako vplyv aktualizácie s negatívnym vplyvom na ESA schodok verejnej správy za rok 2020. Všetky dávky vyplývajúce z COVID programu Prvá pomoc vzt'ahujúce sa ešte na rok 2020, boli následne vyplatené v priebehu roka 2021.
- **imputácia pohľadávky voči EÚ za refundáciu vyplatenej COVID pomoci** v sume 70 327 tis. eur. Imputácia tejto pohľadávky vecne súvisí s vyššie uvedenou imputáciou záväzku za priznanú a nevyplatenú COVID pomoc. Časť benefitov, ktoré budú vyplatené v budúcnosti bude následne štátu hotovostne refundovaná z EU zdrojov. Vecne a časovo súvisí refundácia s rokom 2020, preto pohľadávka zmierňuje negatívny vplyv záväzku UPSVaR.
- **vplyv zlyhaných COVID úverov a s nimi súvisiacich záruk** odhadnutých v sume 24 979 tis. eur. Lex korona vo finančnej oblasti umožnila vznik viacerých schém pomoci:
 - podľa § 25 zákona č 67/2020 Z. z. „Finančná pomoc na podporu udržania prevádzky v malých podnikoch alebo stredných podnikoch“ sa vystavujú záruky pre Eximbanku a SZRB ako poskytovateľov pomoci, ktorí poskytujú úvery. MF SR poskytuje na tieto úvery záruku v určitom percente, resp. úhradu úroku z úveru poskytnutého týmito sprostredkovateľmi.
 - na základe § 25a zákona č. 67/2020 Z. z. bola čerpaná „Finančná pomoc na zabezpečenie likvidity malých podnikov, stredných podnikov alebo veľkých podnikov“ formou záruk Eximbanky a fondov spravovaných SIH, a. s. za úvery komerčných bánk. Ministerstvo financií SR vystavilo záruky na tieto záruky v určitom percente ich hodnoty, resp. na niektoré záruky sa použijú aj prostriedky formou kombinácie EŠIF a spolufinancovania.

V prípade týchto schém pomoci ide podľa metodiky ESA o poskytovanie štandardizovaných záruk, pri ktorých je potrebné v súlade s metodikou odhadnúť mieru nevyhľaditeľnosti pohľadávok z úverov. Táto miera nesplácania⁴ sa zároveň prejavuje v miere angažovanosti štátu na zlyhaných úveroch, čo má negatívny vplyv na schodok (v podobe výdavkového kapitálového transferu).

Metodické zmeny výpočtu schodku verejnej správy pri jesennej notifikácii

- **vplyv zmeny výpočtu aktuálnych úrokov** o 24 826 tis. eur. Išlo o zmenu technického charakteru za účelom zabezpečenia konzistentnosti medzi viacerými štatistickými výstupmi o úrokoch, ktoré posudzuje Eurostat.
- **doplnenie záväzkov z poistných vzťahov (voči platiteľom poistného a príspevkov) v Sociálnej poisťovni** do vplyvu na saldo v sume 6 327 tis. eur. Išlo o metodickú zmenu, kde boli doplnené záväzky z poistných vzťahov z titulu nemocenských dávok voči poistencom v základnom fonde nemocenského poistenia a záväzky z titulu uplatňovania náhrad dávok v nezamestnanosti

⁴ Keďže poskytnuté úvery v roku 2020 mali 12 mesiacov odklad splátok, bolo nutné mieru zlyhania úverov odhadnúť. Pre odhad zlyhania úverov sa vychádzalo z údajov NBS o percente zlyhaných úverov firiem a živnostníkov za roky 2007-2021, pričom sa brala do úvahy priemerná hodnota zlyhaných úverov za roky 2010-2014, keďže v tomto období sa naplno prejavili dôsledky finančnej krízy 2008-2009. COVID pandémia je obdobná výnimočná udalosť akou bola ekonomická kríza, preto sa do odhadu brali roky 2010-2014. Priemerné percento zlyhania predstavuje približne 8,27 %.

inštitúciami členských štátov EÚ v zmysle čl. 65 ods. 6 a 7 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a čl. 70 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v základnom fonde poistenia v nezamestnanosti.

Dlh verejnej správy, ktorý bol vykázaný k 1. aprílu 2020 (60,6 % HDP) po jesennej notifikácii klesol o 0,8 p. b. Jednotlivé revízie, popísané v nasledovnej tabuľke, spôsobili zníženie konsolidovaného dlhu verejnej správy za rok 2020 v absolútnom vyjadrení o 170 811 tis. eur (0,2 % HDP), a zároveň revízia HDP spôsobila zlepšenie podielu dlhu na HDP o 0,6 %.

Tab. 2 - Úpravy dlhu za rok 2020 pri jesennej notifikácii v metodike ESA2010

Upravené položky	tis. eur	% HDP	Zdôvodnenie úprav
Maastrichtský dlh VS - apríl 2021	55 180 557	60,6	
Štátny dlh	-173 000	-0,188	prehodnotenie prevzatia rizikovej záruky do dlhu
Štátny dlh	3 724	0,004	aktualizácia vplyvu zelenej energie
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.	-1 974	-0,002	aktualizácia výšky dlhodobých záväzkov z obchodného styku na základe tzv. 5. zberu výkazov
Ostatné malé jednotky miestne	1 050	0,001	aktualizácia na základe súvah
Dopravné podniky	-866	-0,001	aktualizácia na základe súvah
Zdravotnícke zariadenia ústredné	255	0,000	aktualizácia na základe súvah
Maastrichtský dlh VS - október 2021	55 009 746	59,7	

Zdroj: MF SR

Najvýznamnejšia revízia v maastrichtskom dlhu sa udiala z dôvodu prehodnotenia prevzatia záruky Exportno-importnej banky SR do štátneho dlhu. Po analýze obchodov bola imputácia plnenia záruky vo výške 173 000 tis. eur z aprílovej notifikácie zrušená.

V oveľa menšej miere boli údaje o maastrichtskom dlhu revidované na základe aktualizácie údajov o záväzkoch z titulu podpory produkcie zelenej energie. Revízia spôsobila nárast hodnoty maastrichtského dlhu oproti jarnej notifikácii o 3 724 tis. eur. Z dôvodu podania definitívnych výkazov, súvah alebo finančných výkazov z tzv. 5. zberu prišlo k poklesu úrovne maastrichtského dlhu oproti jarnej notifikácii súhrnne o 1 535 tis. eur.

Tab. 3 - Vývoj schodku a dlhu sektora verejnej správy v období 10 rokov

Ukazovateľ		Skutočnosť									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ESA schodok	mil. EUR	-3 089	-3 205	-2 144	-2 370	-2 135	-2 092	-829	-905	-1 252	-5 062
	% HDP	-4,3	-4,4	-2,9	-3,1	-2,7	-2,6	-1,0	-1,0	-1,3	-5,5
Maastrichtský dlh	mil. EUR	30 980	38 098	40 742	40 844	41 413	42 481	43 572	44 383	45 277	55 010
	% HDP	43,4	51,8	54,7	53,6	51,9	52,4	51,6	49,6	48,1	59,7
HDP v b. c.	mil. EUR	71 305	73 576	74 449	76 270	79 768	81 051	84 443	89 430	94 048	92 079
HDP v s. c.¹⁾	zmena v %	2,8	1,9	0,7	2,6	4,8	2,1	3,0	3,7	2,5	-4,8

¹⁾ Údaje sú v stálych cenách vypočítaných reťazením objemov s použitím referenčného roka 2015.

Zdroj: Eurostat, ŠÚ SR

1.2. Saldo verejnej správy

Verejná správa SR na základe výsledkov jesennej notifikácie hospodárila v roku 2020 so schodkom 5 061 841 tis. eur (5,5 % HDP). Schodok v pomere k HDP za rok 2020 vzrástol oproti roku 2019 o 4,2 p. b.

Tab. 4 - Saldo verejnej správy podľa subsektorov (v ESA2010)					
	ESA kód	% HDP	% HDP	% HDP	tis. eur
		2018	2019	2020	2020
1. Verejná správa	S.13	-1,0	-1,3	-5,5	-5 061 841
2. Ústredná štátna správa	S.1311	-1,2	-1,7	-6,1	-5 590 781
3. Miestna samospráva	S.1313	0,1	0,2	0,2	179 160
4. Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314	0,0	0,2	0,4	349 780

Hodnoty v tabuľke sú zaokrúhlené na jedno desiatinné miesto

Zdroj: Eurostat, ŠÚ SR

Miestna samospráva je totožná v národnej legislatíve s pojmom územná samospráva.

Z pohľadu sektorového členenia sa na schodku najviac podieľala ústredná správa a v rámci nej štátny rozpočet so schodkom 5 834 164 tis. eur, čo predstavuje oproti roku 2019 zhoršenie o 4 060 049 tis. eur. Deficitné hospodárenie štátneho rozpočtu bolo spôsobené hlavne kompenzačnými opatreniami vlády na zníženie dopadov pandémie COVID-19. So schodkom hospodárili aj ďalšie subjekty verejnej správy napríklad Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. vo výške 87 861 tis. eur, zdravotnícke zariadenia ústrednej správy vo výške 47 352 tis. eur a Železnice Slovenskej republiky vo výške 10 050 tis. eur. Najvyššie prebytky v roku 2020 dosiahli Sociálna poisťovňa vo výške 222 488 tis. eur, obce a ich rozpočtové organizácie vo výške 140 673 tis. eur, štátne fondy vo výške 140 513 tis. eur, fondy verejného zdravotného poistenia vo výške 127 292 tis. eur, Národná diaľničná spoločnosť, a. s. vo výške 112 294 tis. eur a verejné vysoké školy vo výške 105 938 tis. eur.

Hospodárenie štátneho rozpočtu v medziročnom porovnaní

Štátny rozpočet reprezentujú rozpočtové organizácie ústrednej správy, ich príjmy a výdavky realizované prostredníctvom rozpočtových účtov, ako aj hospodárenie s ich samostatnými účtami, ďalej štátne finančné aktíva v správe Ministerstva financií SR a saldo účtu štátneho dlhu. Niektoré príjmy a výdavky štátneho rozpočtu podliehajú konsolidácii v rámci celej verejnej správy, preto sa tieto pozitívne a negatívne vplyvy na schodok štátneho rozpočtu eliminujú s prislúchajúcimi vplyvmi na ostatné subjekty verejnej správy. Zároveň príjmy a výdavky z EU zdrojov majú neutrálny vplyv na ESA schodok verejnej správy, preto sa pri medziročnom porovnaní jednotlivých príjmov a výdavkov v súlade s metodikou ESA na nich neprihliada. V medziročnom porovnaní sa hospodárenie štátneho rozpočtu zhoršilo o 4 060 049 tis. eur.

Pozitívne vplyvy na schodok štátneho rozpočtu 2020 malo:

- **zlepšenie finančnej pozície voči rozpočtu EÚ** oproti roku 2019 o 164 974 tis. eur⁵. Zlepšenie pozície voči rozpočtu EÚ bolo zapríčinené pozitívnejším vplyvom zaznamenania aktualizácie korekcií vo výške 325 985 tis. eur. Toto zlepšenie bolo čiastočne kompenzované negatívnejším vplyvom zaznamenania hotovostných korekcií vo výške 161 011 tis. eur. Na druhej strane sa oproti roku 2019 zvýšil odvod do rozpočtu EÚ okrem vlastných zdrojov o 127 166 tis. eur z hodnoty 750 226 tis. eur na 877 392 tis. eur.
- **nárast daňových príjmov** z osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií⁶ a z osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach spolu o 20 131 tis. eur,

⁵ Vplyv EU tokov na ESA schodok musí byť neutrálny, preto vplyv na schodok verejnej správy majú len prípadné hotovostné korekcie a vplyv aktualizácie korekcií. Hotovostné EU príjmy a výdavky sa neutralizujú zaznamenaním vyrovnávajúcej položky EU tokov na schodok, ktorá predstavuje rozdiel medzi hotovostnými príjmami a výdavkami zo zdroja EU.

⁶ Zákomom č. 384/2011 Z. z. sa zaviedol osobitný odvod, ktorého cieľom bolo zaviesť odvody pre vybrané finančné inštitúcie a prispieť tak k tomu, aby sa podieľali na nákladoch budúcich finančných kríz v bankovom sektore, k zabezpečeniu spravodlivého rozdelenia záťaže a k predchádzaniu vzniku rozsiahlych výdavkov pre daňové subjekty, vládu a hospodárstvo v prípade riešenia finančných kríz. Predpis bol zrušený predpisom 353/2020 Z. z.

- **hospodárenie štátnych finančných aktív (ŠFA)** v tomto roku bolo po znížení o konsolidované toky porovnateľné s hospodárením predchádzajúceho roka. Zlepšenie nekonsolidovaného hospodárenia ŠFA v roku 2020 o 1 551 341 tis. eur bolo zapríčinené presunom výdavkov zo štátneho rozpočtu na zmiernenie následkov pandémie Covid-19 vo výške 1 554 919 tis. eur. Celkový vplyv prevodu rozpočtových prostriedkov na účty ŠFA na schodok verejnej správy bol pritom nulový. Hospodárenie ŠFA skončilo nakoniec s pozitívnym výsledkom, pretože väčšina z týchto prevedených prostriedkov sa v roku 2020 nepoužila na výdavky. Na schodok ŠFA malo pozitívny vplyv oproti roku 2019 aj to, že sa v roku 2020 nerealizovali výdavky na oddĺženie zdravotníckych zariadení⁷ (negatívny vplyv oddlžovania na nekonsolidované ŠFA v roku 2019 bol 259 301 tis. eur. Po konsolidácii je ale vplyv oddlžovania zdravotníckych zariadení na schodok verejnej správy neutrálny). Najväčším negatívnym vplyvom na nekonsolidovaný schodok ŠFA bol uskutočnený vklad do základného imania Všeobecnej zdravotnej poisťovne vo výške 198 000 tis. eur, ktorý bol preklasifikovaný na výdavkový kapitálový transfer. Tento ESA výdavok bol kompenzovaný prijatým transferom Všeobecnej zdravotnej poisťovne s kladným vplyvom na jej hospodárenie.

Tieto pozitívne vplyvy na schodok štátneho rozpočtu boli výrazne eliminované nasledovnými negatívnymi vplyvmi:

- **medziročný nárast hotovostného schodku štátneho rozpočtu v súvislosti s realizáciou výdavkov na zmiernenie následkov pandémie COVID-19.** Čiastočne budú tieto výdavky refundované z EU zdrojov a vplyv na schodok verejnej správy mala preto len časť výdavkov hrazená z národných zdrojov.

V kapitole Ministerstva obrany to bolo predovšetkým navýšenie výdavkov na špeciálny materiál o 86 304 tis. eur z dôvodu realizácie celoplošného testovania a medziročne boli vyššie poskytnuté bežné transfery príspevkovým organizáciám kapitoly o 52 790 tis. eur. Rovnako v kapitole Ministerstva zdravotníctva boli vyššie bežné transfery príspevkovým organizáciám o 46 530 tis. eur. Uvedené navýšenie bolo spojené s výdavkami pre nemocnice v súvislosti s pandemiou. Kapitola Ministerstva školstva poskytla medziročne vyššie bežné transfery verejným vysokým školám o 119 519 tis. eur, ktoré súvisí s poskytnutím dodatočných prostriedkov na zvládnutie pandemickej situácie. V kapitole Správa štátnych hmotných rezerv bolo vynaložených v roku 2020 107 449 tis. eur na doplnenie a tvorbu pohotovostných zásob, čo bolo o 106 105 tis. eur viac ako v roku 2019. Zo štátneho rozpočtu sa zvýšili aj dávky jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, z toho najmä ostatné dávky poskytované štátom z kapitoly Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny o 232 353 tis. eur a peňažné príspevky na kompenzáciu o 828 258 tis. eur určené na podporu zamestnanosti najmä v rámci opatrenia Prvá pomoc. Transfery zo štátneho rozpočtu z kapitoly Ministerstva hospodárstva nefinančným subjektom na podporu podnikania medziročne vzrástli o 214 982 tis. eur.

- **medziročným nárastom miezd a poistného** vo výške 346 594 tis. eur, ktoré bolo ovplyvnené predovšetkým zvýšením platov štátnych zamestnancov (v štátnozamestnaneckom aj služobnom pomere) a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme o 10 % s účinnosťou od 1. januára 2020. Toto zvýšenie sa týkalo aj platových taríf pedagogických a odborných zamestnancov.

Rovnako boli v roku 2020 boli vyplatené odmeny zdravotníckym pracovníkom, vojakom, policajtom, hasičom a zamestnancom zariadení sociálnych služieb a ďalších pracovníkov, ktorí pracovali v boji s pandemiou COVID-19 v I. línii a v červenej zóne

- **nárast hotovostného schodku štátneho rozpočtu v súvislosti s realizáciou výdavkov na zmiernenie následkov pandémie COVID-19.** Čiastočne budú tieto výdavky refundované z EU zdrojov a vplyv na schodok verejnej správy mala preto len časť výdavkov hrazená z národných zdrojov.

⁷ Koncepcia oddĺženia zdravotníckych zariadení <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/22174/2>

V kapitole Ministerstva obrany to bolo predovšetkým navýšenie výdavkov na špeciálny materiál o 86 304 tis. eur z dôvodu realizácie celoplošného testovania a medziročne boli vyššie poskytnuté bežné transfery príspevkovým organizáciám kapitoly o 52 790 tis. eur. Rovnako v kapitole Ministerstva zdravotníctva boli vyššie bežné transfery príspevkovým organizáciám o 46 530 tis. eur. Uvedené navýšenie bolo spojené s výdavkami pre nemocnice v súvislosti s pandemiou.

Kapitola Ministerstva školstva poskytla medziročne vyššie bežné transfery verejným vysokým školám o 119 519 tis. eur, ktoré súvisí s poskytnutím dodatočných prostriedkov na zvládnutie pandemickej situácie. V kapitole Správa štátnych hmotných rezerv bolo vynaložených v roku 2020 107 449 tis. eur na doplnenie a tvorbu pohotovostných zásob, čo bolo o 106 105 tis. eur viac ako v roku 2019.

Zo štátneho rozpočtu sa zvýšili aj dávky jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, z toho najmä ostatné dávky poskytované štátom z kapitoly Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny o 232 353 tis. eur a peňažné príspevky na kompenzáciu o 828 258 tis. eur určené na podporu zamestnanosti najmä v rámci opatrenia Prvá pomoc. Transfery zo štátneho rozpočtu z kapitoly Ministerstva hospodárstva nefinančným subjektom na podporu podnikania medziročne vzrástli o 214 982 tis. eur.

- **Transfery územnej samospráve** boli medziročne vyššie o 321 259 tis. eur, z toho bežné 298 134 tis. eur a kapitálové 23 125 tis. eur. Bežné transfery predstavovali najmä úhradu nákladov na prenesený výkon štátnej správy (rast o 184 061 tis. eur) a ostatné transfery (rast o 114 073 tis. eur). Najväčšie medziročné zvýšenie týchto výdavkov smerujúcich do územnej samosprávy zaznamenalo Ministerstvo vnútra SR 122 830 tis. eur, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR 93 609 tis. eur a Ministerstvo kultúry SR 49 245 tis. eur.
- **zhoršenie akruálnych príjmov z daní** (bez ŠFA) o 304 835 tis. eur, z ktorých najvýraznejšie medziročne klesli príjmy zo spotrebných daní o 139 719 tis. eur, daň z príjmov právnických osôb o 67 853 tis. eur a daň z príjmov fyzických osôb o 42 942 tis. eur. Dôvodom bol pokles ekonomickej aktivity, zahraničného obchodu, vynútený lockdown a prepád spotreby obyvateľstva.
- **transfery Sociálnej poisťovni** vo výške 969 865 tis. eur a zdravotným poisťovniam vo výške 168 000 tis. eur, tieto transfery sa v rámci verejnej správy vykonsolidovali. V roku 2019 na rozdiel od roku 2020 nebolo nutné tieto výdavky zo štátneho rozpočtu do poisťovní z dôvodu nedostatku zdrojov realizovať.
- **príjmy štátneho rozpočtu z ESA dividend** zaznamenali medziročný pokles o 45 859 tis. eur, ale naopak superdividenda, ktorá nie je ESA príjmom bola vyššie o 40 288 tis. eur.
- **vplyv zaznamenania transakcií v súvislosti zo zelenou energiou** bol medziročne negatívnejší o 115 410 tis. eur, imputované výdavkové subvencie na zelenú energiu sa medziročne zvýšili o 168 220 tis. eur, čo bolo čiastočne kompenzované vyššími imputovanými daňovými príjmami zo zelenej energie o 52 810 tis. eur.
- **časové rozlíšenie prijatých a platených úrokov, disážia a prémie v štátnom dlhu** malo z dôvodu prijatých vyšších prémie z emitovaných štátnych dlhopisov v porovnaní s rokom 2019 negatívny vplyv vyšší o 194 341 tis. eur (v roku 2019 bol negatívny vplyv vo výške 50 478 tis. eur a v roku 2020 negatívny vplyv vo výške 244 819 tis. eur).

	v tis. eur					
	Skutočnosť			Rozpočet po novele ŠR	Medziročný	Rozdiel S-R
	2018	2019	2020	2020	rozdiel	2020
	1	2	3	4	5=3-2	6=3-4
Ústredná správa, z toho	-1 065 255	-1 568 781	-5 590 781	-9 899 647	-4 022 000	-4 308 866
Štátny rozpočet ¹⁾	-1 498 741	-1 774 115	-5 834 164	-9 833 796	-4 060 049	-3 999 632
Príspevkové organizácie	2 002	22 675	34 154	-5 862	11 479	-40 016
Štátne fondy	101 098	87 162	140 513	97 664	53 351	-42 849
Eximbanka SR	13 776	4 414	2 026	1 100	-2 388	-926
Obchodné spoločnosti štátu	-17 711	-44 207	2 548	-113 696	46 755	-116 244
z toho:					0	0
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	9 541	10 110	112 294	22 660	102 184	-89 634
JAVYS, a.s.	7 324	403	8 578	-15 024	8 175	-23 602
MH Invest, s.r.o.	-10 990	-3 448	-1 429	-6 552	2 019	-5 123
MH Manažment, a.s.	-8 055	-2 644	-3 619	-2 115	-975	1 504
SIH a investičné fondy SIH-u	-4 149	-829	-5 475	0	-4 646	5 475
Slovenská konsolidačná, a.s.	951	1 575	-9 337	-16 356	-10 912	-7 019
Železnice Slovenskej republiky	537	718	-10 050	-26 983	-10 768	-16 933
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	-12 221	-39 517	-87 861	-73 172	-48 344	14 689
Verejné vysoké školy	30 982	-4 406	105 938	-44 042	110 344	-149 980
Zdravotnícke zariadenia	213 109	-51 277	-47 352	-43 558	3 925	3 794
Ostatné subjekty ústrednej správy ²⁾	90 230	190 973	5 556	42 543	-185 417	36 987
Územná samospráva, z toho	129 280	145 837	179 160	-195 950	33 323	-375 110
Obce a ich rozpočtové organizácie	-29 323	55 868	140 673	-226 701	84 805	-367 374
VÚC a ich rozpočtové organizácie	102 822	45 582	7 735	13 888	-37 847	6 153
Príspevkové organizácie obcí	5 482	1 491	5 734	4 948	4 243	-786
Príspevkové organizácie VÚC	2 630	1 546	7 609	8 560	6 063	951
Dopravné podniky	10 990	32 438	4 572	7 124	-27 866	2 552
Zdravotnícke zariadenia	44 319	-6 703	9 003	-3 769	15 706	-12 772
Ostatné subjekty územnej samosprávy	-7 640	15 615	3 834	0	-11 781	-3 834
Fondy sociálneho zabezpečenia	31 041	170 544	349 780	70 220	179 236	-279 560
Sociálna poisťovňa	24 670	50 352	222 488	69 322	172 136	-153 166
Verejné zdravotné poistenie	6 371	120 192	127 292	898	7 100	-126 394
Schodok verejnej správy spolu	-904 934	-1 252 400	-5 061 841	-10 025 377	-3 809 441	-4 963 536
% z HDP	-1,0	-1,3	-5,5	-11,6	-4,2	-6,1

¹⁾ Vrátane štátnych finančných aktív, mimorozpočtových účtov a salda účtu štátneho dlhu

Zdroj: MF SR

²⁾ Ostatné subjekty ústrednej správy zahŕňajú: Rozhlas a televíziu Slovenska, Slovenský pozemkový fond, Agentúru pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, neziskové organizácie ústrednej správy a ostatné ústredné podniky.

Nasledujúci text hodnotí skutočne dosiahnuté saldo vybraných skupín subjektov verejnej správy alebo konkrétnych subjektov za rok 2020 a jeho medziročnú zmenu. Porovnanie skutočnosti roku 2020 s rozpočtom 2020 je predmetom Štátneho záverečného účtu SR⁸.

⁸ <https://www.mfsr.sk/sk/financie/statne-vykaznictvo/statny-zaverecny-ucet-sr/>

Príspevkové organizácie ústrednej správy

ESA prebytok príspevkových organizácií ústrednej správy (132 subjektov) za rok 2020 dosiahol hodnotu 34 154 tis. eur, v porovnaní s rokom 2019 bol vyšší o 11 479 tis. eur. K zvýšeniu ESA prebytku podstatnou mierou prispel najmä medziročný nárast pohľadávok o 6 729 tis. eur, pričom v predchádzajúcom roku bol medziročný pokles o 7 467 tis. eur, čiže celková zmena pohľadávok za posledné dva roky je nárast o 14 196 tis. eur. Najvýznamnejší nárast bol u Centra vedecko technických informácií SR za pohľadávky z prístupu do databáz (elektronické informačné zdroje) v celkovej výške 6 361 tis. eur za národný projekt NISPEZ IV (Informačný systém výskumu a vývoja – prístupy do databáz pre potreby výskumných inštitúcií). V predchádzajúcom roku nebol tento projekt obnovený, takže pohľadávky boli 0 eur.

Štátne fondy

Štátne fondy hospodárili v roku 2020 s prebytkom 140 513 tis. eur, čo predstavuje zlepšenie výsledku hospodárenia oproti roku 2019 o 53 351 tis. eur. Najväčší vplyv na tento výsledok má hospodárenie Environmentálneho fondu, ktorý zlepšil hospodárenie medziročne o 57 498 tis. eur. Je to spôsobené najmä vyšším medziročným príjmom z predaja emisií reálne spotrebovaných v ekonomike v roku 2020 o 26 954 tis. eur z dôvodu zvýšenia cien za emisné povolenky o 2,04 eura za povolenku oproti roku 2019. V roku 2020 bol tento príjem vo výške 141 093 tis. eur. Na strane výdavkov malo pozitívny vplyv na hospodárenie nižšie medziročne čerpanie kapitálových transferov o 22 610 tis. eur, ktoré bolo určené prevažne obciam na budovanie kanalizácií a vodovodov a realizáciu opatrení na zvyšovanie energetickej účinnosti verejných budov.

K lepšiemu hospodáreniu o 10 344 tis. eur v porovnaní s rokom 2019 prispel aj Národný jadrový fond, ktorý však aj napriek tomu dosiahol schodok 1 507 tis. eur. Zlepšené medziročné hospodárenie je spôsobené najmä nárastom pohľadávok o 14 037 tis. eur na úroveň 342 tis. eur v dôsledku toho, že v roku 2019 nastala medziročná zmena vo vykazovaní povinných príspevkov od prevádzkovateľov a podľa nariadenia vlády č. 22/2019 sa ustanovilo, že povinné príspevky sú splatné raz ročne do 1.12. príslušného kalendárneho roka (v minulosti boli splatné do 31. 1. nasledujúceho roka).

Štátny fond rozvoja bývania hospodáril s prebytkom 40 425 tis. eur, čo však predstavuje medziročné zhoršenie o 14 491 tis. eur. Je to najmä z dôvodu, že v minulom roku boli dočerpané prostriedky z IROP a IROP II určené na obnovu bytových budov v dôsledku čoho v roku 2020 medziročne klesli príjmy na grantoch a transferoch o 66 325 tis. eur. Samotné prostriedky z EÚ zdrojov sme však každoročne vylučovali (v roku 2019 suma 54 044 tis. eur), a tak sa granty a transfery medziročne znížili o 12 281 tis. eur, čo predstavuje hodnotu spolufinancovania zo ŠR.

Obchodné spoločnosti ústrednej správy

Obchodné spoločnosti ústrednej správy dosiahli úhrnom medziročné zlepšenie hospodárenia o 46 755 tis. eur oproti roku 2019. V rámci tejto zložky verejnej správy je vykazované hospodárenie celkovo za 10 subjektov, pričom v rozhodujúcej miere sa na výsledku podieľajú najmä spoločnosti v oblasti dopravy a dopravnej infraštruktúry ako sú Národná diaľničná spoločnosť, a. s., Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. a Železnice Slovenskej republiky.

Národná diaľničná spoločnosť, a. s. (NDS) dosiahla v roku 2020 ESA prebytok 112 294 tis. eur, čo predstavuje medziročné zlepšenie o 102 184 tis. eur. Na túto skutočnosť pozitívne vplýval nárast hotovostných príjmov o 37 660 tis. eur a súčasný pokles hotovostných výdavkov o 90 362 tis. eur. Z príjmov zaznamenali nárast predovšetkým príjmy z grantov a transferov zo štátneho rozpočtu celkom o 159 779 tis. eur. Bežné transfery zo ŠR boli v roku 2020 navýšené o 39 978 tis. eur rozpočtovým opatrením MF SR z dôvodu kompenzácie negatívneho vplyvu pandémie COVID-19 na výnosy NDS. V zmysle tohto rozpočtového opatrenia je kapitola MDV SR povinná vrátiť tieto finančné prostriedky v prípade ich nevyčerpania na určený účel. Kapitálové transfery zo ŠR vzrástli o 119 801 tis. eur a boli poukázané v zmysle Zmluvy o poskytnutí dotácií a jej dodatkov z rozpočtovej kapitoly MDV SR. Tento nárast bol výrazne redukovaný poklesom grantov z programu CEF o 15 319 tis. eur a poklesom príjmov z refundácií z EŠIF a spolufinancovania zo ŠR spolu o 91 754 tis. eur, z dôvodu nižších investičných výdavkov financovaných z EŠIF.

Dlhodobý rastúci trend príjmov z predaja výrobkov, tovarov a služieb bol v roku 2020 prerušený, keď NDS zaznamenala pokles tržieb o 15 345 tis. eur. Tržby z vybraného mýta medziročne klesli o 5,13 %, tržby z diaľničných známok sa znížili o 10,09 %, keď sa predalo o 1 211 tis. ks eDZ menej. Dôvodom bolo zníženie mobility občanov a medzinárodného tranzitu cez naše územie v dôsledku protipandemických opatrení v súvislosti s COVID-19.

Celkové bežné výdavky klesli o 29 643 tis. eur vplyvom nižších výdavkov na opravu a údržbu diaľnic a rýchlostných ciest (o 19 488 tis. eur) a nižších výdavkov na zabezpečenie zmlúv na nájmy a vecné bremená pri projektoch PPP D4/R7 (o 6 353 tis. eur). Mzdové a odvodové výdavky naopak vzrástli spolu o 5 648 tis. eur z dôvodu nárastu počtu zamestnancov o 3,95 % oproti roku 2019 (o 71 zamestnancov v absolútnom vyjadrení). Výdavky na obstaranie kapitálových aktív dosiahli hodnotu 451 363 tis. eur, čo predstavuje medziročný pokles o 60 719 tis. eur. Najvyššie investičné výdavky v roku 2020 boli vynaložené na stavby diaľnic a rýchlostných ciest D1 Prešov západ – Prešov juh (87 100 tis. eur), D3 Čadca Bukov – Svrčinovec (72 200 tis. eur), D1 Hubová – Ivachnová (53 900 tis. eur) R2 Mýtna – Lovinobaňa (45 600 tis. eur) a R4 Prešov – severný obchvat I. etapa (33 600 tis. eur). Na ESA prebytok negatívne vplýval pokles pohľadávok o 36 559 tis. eur súvisiacich predovšetkým s realizáciou systému elektronického mýta, opäť z dôvodu poklesu tržieb spôsobený znížením mobility.

Železnice Slovenskej republiky (ŽSR) hospodárili v roku 2020 so schodkom 10 050 tis. eur, čo predstavovalo zhoršenie hospodárenia oproti predchádzajúcemu roku o 10 768 tis. eur. V roku 2020 zaznamenali ŽSR medziročný pokles príjmov o 83 328 tis. eur a výdavkov o 61 746 tis. eur. Na celkovom poklese príjmov sa vo významnej miere podieľala prebiehajúca pandémia COVID-19, čo sa prejavilo znížením príjmov od dopravcov za železničnú infraštruktúru, príjmov z predaja trakčnej energie a tiež nižších príjmov z ostatných činností (z ubytovania, zo vzdelávania). Poklesli aj príjmy z nákladnej prepravy. Pokles kapitálových príjmov o 29 716 tis. eur bol spôsobený tým, že v roku 2019 sa zrealizoval predaj administratívnej budovy v Košiciach Finančnému riaditeľstvu a v roku 2020 mala spoločnosť ostatné príjmy z predaja majetku na porovnateľnej úrovni. Výpadok nedaňových príjmov bol krytý navýšením prevádzkovej dotácie z titulu COVID-19 vo výške 18 145 tis. eur. Aj napriek tomuto navýšeniu príjmy z grantov a transferov zaznamenali klesajúcu tendenciu podobne ako v predchádzajúcich obdobiach a to o sumu 24 229 tis. eur.

Nárast prijatých bežných transferov zo štátneho rozpočtu o 5 591 tis. eur a nárast zálohových platieb z programu CEF (Nástroj na prepájanie Európy) o 3 767 tis. eur viazaných na zmluvné projekty na podporu investícií do budovania novej dopravnej infraštruktúry a modernizácie železničných tratí existujúcej dopravnej infraštruktúry bol kompenzovaný poklesom kapitálových príjmov z refundácií a spolufinancovania zo ŠR o 33 631 tis. eur. Na základe platnej Zmluvy o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry (ZPŽI) bola ŽSR poskytnutá kompenzácia finančných dopadov spojených so znížením úhrad za prístup k železničnej infraštruktúre pre nákladných dopravcov a dodatkom k ZPŽI mimoriadny transfer s účelovo viazanými prostriedkami na sanáciu výdavkov priamo implikovaných vznikom pandémie súvisiacej s COVID-19 vo výške 22 500 tis. eur.

Vplyv pandémie, výpadok príjmov a v neposlednom rade i nižšie dotácie mali za následok medziročný pokles celkových výdavkov o 61 746 tis. eur, z toho bežné výdavky o 29 684 tis. eur a kapitálové výdavky o 32 062 tis. eur. Úsporu výdavkov na energie a materiál na opravu a údržbu infraštruktúry čiastočne eliminoval nárast výdavkov na osobné náklady. Zvýšené výdavky na mzdy a poistné súviseli nielen s vývojom kolektívneho vyjednávania pre rok 2020, kedy sa dohodlo zvýšenie tarifnej mzdy zamestnancov, ale aj so zvýšením minimálnej mzdy a mzdových zvýhodnení za nočnú prácu, za prácu v sobotu a v nedeľu, za sťažený výkon práce a pracovnú pohotovosť.

Nižší príjem z grantov a transferov sa prejavil aj na strane výdavkov na obstarávanie kapitálových aktív, ktoré poklesli medziročne o 32 062 tis. eur.

Na ESA schodok pozitívne vplýval nárast pohľadávok o 2 429 tis. eur a zároveň pokles záväzkov o 6 997 tis. eur. Najviac rástli ostatné pohľadávky o sumu 3 404 tis. eur z dôvodu zaúčtovania pohľadávky za stavebné práce na administratívnej budove pre Finančné riaditeľstvo, ktorá bude vysporiadaná po podpise Dohody a nárast daňových pohľadávok predpísaním nadmerného odpočtu z DPH. V záväzkoch sa najviac prejavil pozitívny vplyv na schodok v poklese záväzkov o 7 269 tis. eur voči dodávateľom

v nadväznosti na nečerpanie výdavkov (z toho najviac pokles krátkodobých investičných záväzkov z titulu úhrady zádržného).

Hospodárenie Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. (ŽSSK) v roku 2020 dosiahlo schodok 87 861 tis. eur a oproti roku 2019 sa zhoršilo o 48 344 tis. eur. Medziročný nárast príjmov z grantov a transferov o 71 647 tis. eur bol kompenzovaný poklesom nedaňových príjmov o 39 605 tis. eur. Z dôvodu rastúceho vplyvu COVID-19 a s ním spojených obmedzení vo vnútroštátnej a medzinárodnej doprave v priebehu roka 2020 sa redukovali dopravné výkony v nadväznosti na znížený dopyt po vlakovej doprave (pokles o 5,9 %). Tržby od cestujúcich poklesli takmer o polovicu oproti predchádzajúcemu roku. V tejto súvislosti bol ŽSSK na vysporiadanie nekrytej straty v zmysle Dodatku k Zmluve o dopravných službách vo verejnom záujme poskytnutý bežný transfer vo výške 49 699 tis. eur ako kompenzácia negatívneho vplyvu pandémie na hospodárenie a finančnú stabilitu spoločnosti.

V rámci Operačného programu Doprava boli uzatvorené nové zmluvy o poskytnutí NFP pre projekty zamerané na modernizáciu vozového parku pre prímestskú a regionálnu verejnú železničnú osobnú dopravu v rámci IDS, čo spôsobilo aj nárast príjmov z medzinárodných grantov o 728 tis. eur.

Nárast nákladov a s tým spojených výdavkov negatívne ovplyvnil hospodárenie spoločnosti. Zvýšenie mzdových zvýhodnení v zmysle vládneho balíčka a pozitívneho výsledku kolektívneho vyjednávania malo finančný dopad na medziročný rast tarifných miezd, prémie a poistného pre vybrané profesie (o 9 059 tis. eur) i napriek skutočnosti, že boli krátené úväzky a značná časť administratívnych zamestnancov vykonávala prácu v podobe „home office“. Tento rast bol eliminovaný úsporou v objeme čerpania výdavkov na spotrebu elektrickej trakčnej energie, spotrebu motorovej nafty pre trakčné účely a poplatkami za železničnú dopravnú cestu. V spojitosti s opatreniami proti šíreniu nákazy sa vo zvýšenej miere opravovali železničné koľajové vozidlá a dezinfikovali vlakové súpravy. Napriek kríze spoločnosť pokračovala v obnovovaní vozového parku (rušne, vozne, vlakové súpravy). Z dôvodu vyššieho čerpania dotácií na príjmoch boli recipročne zvýšené bežné výdavky (o 3 031 tis. eur) a kapitálové výdavky (o 22 738 tis. eur).

Positívny vplyv na schodok mal medziročný nárast pohľadávok o 5 898 tis. eur, z toho sumu 5 490 tis. eur tvoria pohľadávky zo zálohových platieb v zmysle nákupných zmlúv na obstaranie nových motorových jednotiek pre ozubnicovú železnicu a na dodanie dieselových motorových jednotiek a elektrických jednotiek.

Tento pozitívny vplyv z časového rozlíšenia pohľadávok a záväzkov bol eliminovaný imputovaním výdavkov financovaných prostredníctvom faktoringu vo výške 71 559 tis. eur, čo významne ovplyvnilo celkové saldo subjektu v metodike ESA2010. Ďalším negatívnym vplyvom bol nárast záväzkov o 48 087 tis. eur. Medziročne došlo k nárastu na účtoch dodávateľov a nevyfakturovaných dodávok hlavne v súvislosti s modernizáciou vozového parku v rámci OPII. Najvýznamnejšiu položku tvorí nákup 4 ks elektrických jednotiek „Panter“ od dodávateľa ŠKODA TRANSPORTATION, CZ v hodnote 43 600 tis. eur. Ekologické elektrické jednotky boli obstarané v rámci Integrovaného dopravného systému zameraného na obnovu parku železničných koľajových vozidiel pre prímestskú a regionálnu železničnú osobnú dopravu, v roku 2020 pre trenčiansky a žilinský región.

Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s. (JAVYS) zlepšila svoje hospodárenie oproti roku 2019 o 12 497 tis. eur, keď dosiahla v roku 2020 prebytok 8 578 tis. eur. Celkové príjmy spoločnosti medziročne vzrástli o 8 980 tis. eur. Hlavné činnosti JAVYS boli kryté z príjmov z úhrad za nakladanie so zdrojmi ionizujúceho žiarenia (nárast o 1 744 tis. eur) a grantov a transferov poskytnutých z Národného jadrového fondu a z Medzinárodného fondu na podporu odstavenia JE V1 v Jaslovských Bohuniciach – BIDSF (spolu nárast o 7 278 tis. eur). Na zlepšenie hospodárenia spoločnosti vplýval aj pokles bežných a kapitálových výdavkov spolu o 1 569 tis. eur. Z bežných výdavkov zaznamenali pokles najmä výdavky na tovary a služby o 3 304 tis. eur. Dôvodom bol posun realizácie projektov spojených s vyrad'ovaním jadrových zariadení, resp. záverečnou časťou jadrovej energetiky do budúcich období. Tento pozitívny efekt bol čiastočne eliminovaný nárastom mzdových a odvodových výdavkov o 2 403 tis. eur v súvislosti s plošným navýšením tarifných tried v nadväznosti na platnú Kolektívnu zmluvu.

ESA prebytok bol ovplyvnený negatívne nárastom záväzkov o 1 141 tis. eur (najmä krátkodobých záväzkov z obchodného styku, ktoré sa viažu k činnostiam vyradovania jadrových elektrární V1 a A1) a pozitívne nárastom pohľadávok o 1 417 tis. eur (najmä daňových) a ESA úpravou v sume 4 321 tis. eur: Touto úpravou sa z výdavkov spoločnosti vylučuje čiastka predstavujúca 99 % z povinných platieb uhradených Národnému jadrovému fondu (NJF). Podľa metodiky ESA sa tieto povinné platby nepovažujú za výdavok, ale za šetrenie na budúce vyradovanie rádioaktívnych zariadení. JAVYS má na tieto prostriedky v budúcnosti nárok, a teda táto čiastka predstavuje finančnú operáciu. Zvyšné 1 % z povinných platieb zostáva výdavkom JAVYS-u a príjmom NJF.

Slovenská konsolidačná, a. s. dosiahla v roku 2020 ESA schodok 9 337 tis. eur, čo predstavuje zhoršenie hospodárenia o 10 912 tis. eur oproti roku 2019. Spoločnosť, ako poverená osoba pre konsolidáciu pohľadávok verejného sektora, zaznamenala pokles príjmov hlavne v kategórii iné nedaňové príjmy o 4 115 tis. eur, kde eviduje príjmy z realizácie pohľadávok prevzatých zo sektora verejnej správy. Súčasne medziročne vzrástli bežné výdavky spoločnosti o 7 650 tis. eur. O tento nárast sa najviac pričínili výdavky na tovary a služby, a to hlavne z dôvodu vyplácania trov konaní exekúcií v zmysle zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní. Dividendy vyplatené akcionárovi Ministerstvu financií SR dosiahli sumu 3 144 tis. eur, čo predstavuje mierny nárast o 216 tis. eur.

Verejné vysoké školy

Verejné vysoké školy zlepšili svoje hospodárenie oproti roku 2019 o 110 344 tis. eur a za rok 2020 dosiahli prebytok 105 938 tis. eur. Zlepšenie na strane príjmov bolo spôsobené vyššími grantmi a transfermi o 123 890 tis. eur určenými na rekonštrukcie vysokoškolských domovov a na krytie dôsledkov pandemickej situácie. Zároveň dochádzalo k vyššiemu čerpaniu prostriedkov zo zdrojov EÚ a k spolufinancovaniu projektov presunutých z minulých rokov. Oproti minulému roku sa taktiež zvýšili iné nedaňové príjmy prevažne z refundácii o 39 692 tis. eur. Tieto pozitívne vplyvy boli čiastočne neutralizované nižšími príjmami z administratívnych a iných poplatkov o 29 017 tis. eur. Ide najmä o príjmy z predaja služieb ako napr. ubytovanie, stravovacie služby a pod., keďže počas pandémie boli vysoké školy dlhodobo zatvorené a vyučovalo sa dištančne a v tomto období nemohli mať zisk z týchto činností. Na strane výdavkov mali pozitívny vplyv na hospodárenie nižšie výdavky na tovary a služby oproti roku 2019 o 27 097 tis. eur. Negatívne na hospodárenie vplývali vyššie výdavky na mzdy a poisťné odvody z dôvodu valorizácie plátov zamestnancov o 38 306 tis. eur. Bežné a kapitálové výdavky medziročne narástli o 15 261 tis. eur najmä z dôvodu čerpania prostriedkov na rekonštrukcie vysokoškolských študentských domovov a ďalšej infraštruktúry vysokých škôl.

Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy a územnej samosprávy

Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy dosiahli na základe jesennej notifikácie výšku schodku 47 352 tis. eur. Oproti predchádzajúcemu roku došlo k miernemu zlepšeniu v celkovom hospodárení o 3 925 tis. eur. Zdravotnícke zariadenia dosiahli hotovostný schodok vo výške 30 937 tis. eur, čo predstavovalo zhoršenie hospodárenia oproti predchádzajúcemu roku o 55 tis. eur (išlo najmä o zvýšené výdavky na mzdy, odvody a tovary a služby v súvisiace s riešením protipandemických opatrení). Najväčší vplyv na zhoršenie hospodárenia oproti hotovostnému schodku predstavoval nárast celkových záväzkov o 27 984 tis. eur (v roku 2019 bol nárast záväzkov vo výške 88 686 tis. eur, ktorý súvisel najmä s predpisom penále voči Sociálnej poisťovni, ktoré boli predmetom oddĺženia až v roku 2020).

V príspevkových organizáciách, ktoré tvoria najväčšiu skupinu zdravotníckych zariadení z pohľadu právnej formy, došlo medziročne k nárastu záväzkov o 30 584 tis. eur. Na jednej strane došlo k nárastu záväzkov voči dodávateľom o 74 803 tis. eur, na druhej strane z dôvodu oddľžovania došlo k poklesu záväzkov za poisťné odvody voči Sociálnej poisťovni o 50 584 tis. eur. Na celkové hospodárenie mala vplyv aj revízia údajov za preradené účtovné jednotky do sektora verejnej správy (išlo o spoločnosť Kúpele Sliač, a. s. a spoločnosť Biont, a. s.), kde v roku 2020 bol negatívny vplyv revízie vo výške 3 429 tis. eur (v roku 2019 predstavovala revízia pozitívny vplyv vo výške 23 974 tis. eur). Pozitívny vplyv na hospodárenie mal nárast pohľadávok vo výške 27 567 tis. eur, išlo predovšetkým o pohľadávky voči zdravotným poisťovniam za poskytnutú zdravotnú starostlivosť.

Zdravotnícke zariadenia územnej samosprávy dosiahli v roku 2020 prebytok 9 003 tis. eur, oproti roku 2019 došlo k zlepšeniu hospodárenia o 15 706 tis. eur. Najvýraznejší vplyv na zlepšenie hospodárenia

v roku 2020 mal pokles celkových záväzkov o 6 140 tis. eur (oproti roku 2019 došlo k zlepšeniu o 14 743 tis. eur), išlo predovšetkým o zníženie záväzkov v súlade s Koncepciou oddĺženia zdravotníckych zariadení (došlo k odpusteniu dlhu voči Sociálnej poisťovni). Pozitívny vplyv na hospodárenie mal aj nárast pohľadávok o 4 271 tis. eur, išlo predovšetkým o nárast pohľadávok voči zdravotným poisťovňami za poskytnutú zdravotnú starostlivosť v príspevkových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti vyšších územných celkov.

Ostatné subjekty ústrednej správy⁹

Hospodárenie ostatných subjektov ústrednej správy malo celkový pozitívny vplyv na saldo verejnej správy. Spolu zaznamenali prebytok v sume 5 556 tis. eur, čo však predstavuje zhoršenie oproti roku 2019 o 185 417 tis. eur.

V rámci skupiny ostatných ústredných podnikov s najvyšším schodkom v roku 2020 hospodárila spoločnosť Debitum, a. s. (109 337 tis. eur), čo bolo výrazne ovplyvnené odkúpením pohľadávok Sociálnej poisťovne voči zdravotníckym zariadeniam a ich súčasným odpustením v roku 2020 v súlade s Koncepciou oddĺženia. Na schodok jednotky verejnej správy, ktorou je Debitum, a. s., malo odpustenie pohľadávok voči zdravotníckym zariadeniam negatívny vplyv. Tento negatívny vplyv oddĺženia je na úrovni celej verejnej správy eliminovaný pozitívnym vplyvom na schodok zdravotníckych zariadení z dôvodu poklesu ich záväzkov voči Sociálnej poisťovni. Oddĺženie zdravotníckych zariadení má celkový neutrálny vplyv na verejnú správu.

Rozhlas a televízia Slovenska medziročne zhoršila svoje hospodárenie o 12 547 tis. eur a v roku 2020 dosiahla schodok 2 845 tis. eur. Negatívny vplyv mali nižšie daňové príjmy o 7 931 tis. eur, ktoré vznikli prijatím novely zákona o úhrade za služby verejnosti (314/2019 Z. z.), ktorá oslobodila od 1. 1. 2020 od platenia úhrady poberateľov dôchodkových dávok a dávok v hmotnej núdzi. Príjmy z grantov a transferov medziročne klesli o 9 783 tis. eur z dôvodu nižších príjmov z kompenzácií o 6 810 tis. eur, nižších príjmov zo zmluvy so štátom o 1 471 tis. eur a nižších ostatných príjmov (najmä príjmy z eurofondov) o 1 502 tis. eur. Na druhej strane pozitívne na hospodárenie pôsobili nižšie výdavky za tovary a služby o 4 743 tis. eur, čo bolo spôsobené najmä nižšími platbami za nákupy licenčných práv a nižšími výdavkami na výrobu predovšetkým televízneho programu formou príspevkov externým dodávateľom.

Slovenský pozemkový fond hospodáril s prebytkom 15 750 tis. eur, čo je vyšší prebytok oproti roku 2019 o 6 660 tis. eur, z dôvodu poklesu záväzkov o 8 918 tis. eur. Bolo to spôsobené tým, že v roku 2019 bol zúčtovaný predpis na prerozdelenie hospodárskeho výsledku za rok 2018 podľa uznesenia vlády SR č. 594 vo výške 4 500 tis. eur a v roku 2020 boli tieto finančné prostriedky odvedené na Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a daný záväzok bol splnený.

Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (EOSA) zaznamenala zhoršenie hospodárenia o 8 751 tis. eur oproti roku 2019, keď dosiahla prebytok 41 744 tis. eur. Negatívny vplyv na hospodárenie mal pokles celkových príjmov o 7 978 tis. eur a súčasný nárast celkových výdavkov o 18 672 tis. eur. Hlavným zdrojom príjmov sú príjmy z povinného poplatku za udržiavanie núdzových zásob ropy a ropných výrobkov, ktoré dosiahli hodnotu 88 546 tis. eur (pokles o 7 896 tis. eur). Pokles príjmov z poplatku sa odvíjal od poklesu spotreby, resp. poklesu objemu ropy a ropných výrobkov dovezených alebo uvedených do daňového voľného obehu z dôvodu pretrvávajúcej situácie v dôsledku pandémie COVID-19. Nárast celkových výdavkov súvisel s rastom výdavkov na obmenu, skladovanie a udržiavanie núdzových zásob o 16 431 tis. eur z dôvodu zvýšenia ceny za skladovanie núdzových zásob o inflačnú doložku a s rastom daňových výdavkov o 2 771 tis. eur. Na zmiernení uvedených negatívnych dopadov mal podiel pokles záväzkov o 9 025 tis. eur, najmä krátkodobých záväzkov z obchodného styku.

Štátne neziskové organizácie dosiahli v roku 2020 prebytok 56 762 tis. eur, čo predstavuje lepší výsledok oproti roku 2019 o 45 410 tis. eur. Tento výsledok je spôsobený najmä navýšením počtu subjektov v skupine ústredných neziskových organizácií štátu, keďže do ústrednej správy pribudol Fond na podporu športu, ktorý hospodáril s prebytkom 31 620 tis. eur z dôvodu nevyčerpania finančných prostriedkov určených pre podporu športu. Pozitívny vplyv malo aj zlepšené hospodárenie Fondu na podporu umenia, ktorý medziročne lepšie hospodáril o 9 621 tis. eur z dôvodu vyššieho transferu z Ministerstva kultúry SR.

⁹ Ostatné subjekty ústrednej správy zahŕňajú: Rozhlas a televíziu Slovenska, Slovenský pozemkový fond, Agentúru pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, neziskové organizácie ústrednej správy a ostatné ústredné podniky.

Územná samospráva

Územná samospráva ako celok dosiahla prebytok 179 160 tis. eur, čo predstavuje medziročné zlepšenie salda oproti roku 2019 o 33 323 tis. eur (v roku 2019 dosiahla prebytok 145 837 tis. eur).

Obce a vyššie územné celky boli prijatými protiepidemiologickými opatreniami proti šíreniu COVID-19 dotknuté tak ako aj iné subjekty najmä vo finančnej oblasti. Územné samosprávy začali čeliť výrazne zvýšeným výdavkom a značným stratám príjmov. Výpadky v príjmoch sa odzrkadlili v poukázanom výnose z podielovej dane, t. j. dane z príjmov fyzických osôb (výpadok bol nakoniec miernejší ako sa očakávalo na začiatku pandémie). Ako kompenzácia očakovaných výpadkov príjmov spôsobených pandemiou boli viacerým obciam a vyšším územným celkom poskytnutá návratná finančná výpomoc zo štátnych finančných aktív v celkovej sume 151 919 tis. eur.

Obce sa na výsledku hospodárenia celej územnej samosprávy podieľali prebytkom 140 673 tis. eur, čo predstavovalo zlepšenie oproti roku 2019 o 84 805 tis. eur. K pozitívnemu vývoju salda obcí prispel vyšší medziročný nárast celkových príjmov (o 210 432 tis. eur) ako bol nárast celkových výdavkov (o 127 781 tis. eur). Obce v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenali mierny nárast celkových daňových príjmov o sumu 50 282 tis. eur pri celkovom príjme 2 841 624 tis. eur (napriek očakávanému prepadu príjmu z DzPFO z dôvodu prepadu ekonomiky), z toho najmä príjmy z grantov a transferov vzrástli o 246 110 tis. eur. Z bežných transferov obcí najväčšiu časť tvorili transfery na úhradu nákladov na prenesený výkon štátnej správy. V oblasti príjmov z miestnych daní, z dôvodu uzatvorenia prevádzok verejného stravovania a zákazu organizovania kultúrnych a spoločenských podujatí nastal pre obce pokles príjmov za daň za užívanie verejného priestranstva o 2 707 tis. eur.

Šírenie pandémie si vyžiadalo zvýšené náklady na zabezpečenie preventívnych opatrení. Medziročne narástli bežné výdavky na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania (o 159 992 tis. eur) a s tým súvisiace daňové odvody a odvody do fondov sociálneho a zdravotného poistenia (o 33 988 tis. eur). Refundácia výdavkov súvisiacich so záchrannými prácami a celoplošným testovaním vyvolala nárast výdavkov na bežné transfery o 31 514 tis. eur (najmä transfery dopravným podnikom a príspevkovým organizáciám). Medziročnú úsporu 17 671 tis. eur na tovaroch a službách dosiahli obce napriek tomu, že sa vo zvýšenej miere čerpali prostriedky na zabezpečenie dezinfekčných a ochranných prostriedkov, oblečenia, pomôcok, na upratovanie a dezinfekciu priestorov.

Pandémia pozastavila čerpanie kapitálových výdavkov, ktoré medziročne klesli o sumu 78 842 tis. eur, z toho výdavky na obstarávanie kapitálových aktív poklesli o sumu 75 198 tis. eur, nielen v súvislosti s pandemiou, ale aj z dôvodu časového posunu realizácie projektov spolufinancovaných z prostriedkov EŠIF a súvisiaceho procesu obstarávania. V prípade dokončených významnejších projektov v predchádzajúcom roku je porovnávacíma báza vyššia, pričom kapitálové výdavky sa vyznačujú často „skokovým“ efektom. Z tohto pohľadu mala medziročne najvyšší pokles realizácia nových stavieb. Kým v roku 2019 sa rozmohlo vo veľkom budovanie nájomných bytových domov, tak pre rok 2020 sa tento proces obmedzil iba na čiastočné obnovy a rekonštrukcie. Napriek poklesu kapitálových výdavkov obce investovali finančné prostriedky do budovania cyklotrás pre bezpečnú a ekologickú dopravu, do rekonštrukcií mostov, miestnych komunikácií, kanalizácií a čističiek odpadových vôd, do revitalizácie verejných priestranstiev, budovali sa centrá sociálnych služieb, dokončila sa veľká modernizácia Dúbravsko-karľoveskej električkovej radiály v Bratislave. Ďalšie investície boli použité na rekonštrukcie materských a základných škôl a obnovu odborných učební a na projekty sociálnej inklúzie.

Medzi ďalšie negatívne faktory ovplyvňujúce saldo hospodárenia patrila nárast záväzkov o 27 736 tis. eur (na osobné náklady o 14 329 tis. eur v nadväznosti na prijaté opatrenia v odmeňovaní zamestnancov verejnej správy, voči orgánom sociálneho a zdravotného poistenia o 10 411 tis. eur, nárast ostatných dlhodobých aj krátkodobých záväzkov a prijatých preddavkov o 7 399 tis. eur) a nárast záväzkov z obstarávania kapitálových aktív prostredníctvom lízingu. Nárast pohľadávok z nedaňových príjmov o sumu 7 200 tis. eur čiastočne eliminoval vplyv spôsobený nárastom záväzkov.

Vyššie územné celky dosiahli v roku 2020 mierny prebytok 7 735 tis. eur, čo predstavuje oproti roku 2019 zhoršenie hospodárenia o 37 847 tis. eur (v 2019 dosiahli prebytok 45 582 tis. eur). Na tento negatívny vývoj salda vplýval predovšetkým medziročný nárast celkových výdavkov, ktorý bol vyšší v porovnaní s rastom príjmov. Ekonomický dosah pandémie sa podpísal pod výpadok takmer všetkých druhov bežných príjmov. Celkové utlmenie ekonomickej aktivity v štáte viedlo k následnému výpadku daňových príjmov samosprávnych krajov. Negatívne vplyvy výpadku nedaňových príjmov a zvýšenia výdavkov boli čiastočne eliminované prijatými grantami a transfermi zo štátneho rozpočtu, ktoré sa medziročne zvýšili o 72 783 tis. eur. Väčšiu časť z prijatých transferov samosprávnych krajov tvoria transfery určené na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva, ktoré sa upravovali smerom nahor z dôvodu zmien normatívnych a nenormatívnych finančných prostriedkov, rastúci trend si udržali aj bežné a kapitálové príjmy z grantov určených na financovanie projektov z EŠIF. Išlo najmä o refundáciu výdavkov na zazmluvnených projektoch. Účelové dotácie boli použité najmä na financovanie bežných výdavkov hospodárskej mobilizácie, na zmiernenie negatívnych dopadov koronakrízy a na sanáciu výdavkov priamo implikovaných vznikom pandémie súvisiacej s ochorením COVID-19.

Tak ako u obcí, aj u VÚC sa do výdavkov premietlo navýšenie platových taríf a ich následná valorizácia a výdavky na mzdy a odvody vzrástli medziročne o 47 702 tis. eur. Výdavky na bežné transfery dosiahli hodnotu 606 224 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 49 369 tis. eur, z toho najvyšší nárast tvorili príspevky príspevkovým organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov (o sumu 22 708 tis. eur), transfery verejným dopravcom na vykrytie strát vo verejnom záujme pri zabezpečovaní prímestskej autobusovej dopravy osôb, ďalej transfery nefinančným subjektom zaradeným mimo verejnej správy (o 23 507 tis. eur) a v menšej miere dotácie na podporu rozvoja vidieka a menej rozvinutých regiónov, na technologické vybavenie organizácií (napr. informačné technológie).

Negatívny vplyv na saldo mal aj nárast kapitálových výdavkov o 8 695 tis. eur, z toho výdavky na obstarávanie kapitálových aktív sa zvýšili o 3 260 tis. eur a výdavky na kapitálové transfery o 5 435 tis. eur. Tieto zdroje boli alokované na realizáciu stavieb a ich technické zhodnotenie, modernizáciu a stavebné úpravy, na obstaranie prevádzkových strojov a zariadení, na rozvoj turistickej infraštruktúry pohraničných území, na rekonštrukcie priestorov polikliník a zariadení sociálnych služieb, materiálne – technické vybavenia učební, investície na rekonštrukcie ciest II. a III. triedy a modernizácie mostných objektov. Rastúci trend čiastočne eliminoval pokles na tovaroch a službách o sumu 10 124 tis. eur. Napriek limitom materiálnych, technických i personálnych kapacít sa zabezpečovala distribúcia ochranných prostriedkov a antigénových testov najmä do zariadení sociálnych služieb a ambulancií, čo bolo predvojom zabezpečovania očkovania.

Pokles ESA prebytku bol ovplyvnený aj zmenou stavu záväzkov (nárast o 8 581 tis. eur), z toho najvyšší nárast mali záväzky na osobné náklady, záväzky voči orgánom sociálneho a zdravotného poistenia a daňové záväzky v nadväznosti na prijaté opatrenia v odmeňovaní zamestnancov verejnej správy (o 7 936 tis. eur).

Podľa Štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) máme pod kódom 49.31.0 Mestská alebo prímestská osobná pozemná doprava evidovaných 40 subjektov, z nich päť je vo verejnej správe. Dopravné podniky samosprávy¹⁰ v roku 2020 hospodárili s prebytkom vo výške 4 572 tis. eur, čím zhoršili svoje hospodárenie o 27 866 tis. eur oproti roku 2019 (prebytok 32 438 tis. eur). Pandémia sa prejavila na hospodárení dopravných podnikov vo viacerých oblastiach. Na jednej strane poklesli medziročne dopravné výkony, nedosiahli sa očakávané výnosy z dôvodu znížených tržieb za cestovné, predaja lístkov, za reklamnú činnosť, z nízkeho dopytu na zájazdovú, zmluvnú a príležitostnú dopravu o 24 295 tis. eur a z výpadku príjmov z pokút o 1 848 tis. eur čo sa prejavilo v celkovom poklese nedaňových príjmov úhrnom o 27 068 tis. eur. Medziročne sa pokles tržieb pohyboval na úrovni zhruba 30 %. Pozitívne sa na dosiahnutom prebytku podieľal medziročný nárast transferov o 14 553 tis. eur, z ktorých najvýznamnejšiu časť tvoria bežné transfery z rozpočtu obce a vyššieho územného celku na úhradu za služby vo verejnom záujme v zmysle dohodnutých Rámcových zmlúv (nárast o 14 909 tis. eur). Dopravné podniky sa v roku 2020 nedostali do žiadnej schémy pomoci, ktorú poskytol štát na krytie strát v súvislosti s pandemiou koronavírusu a straty boli v roku 2020 vykryté z rozpočtu zriaďovateľov.

¹⁰ Dopravný podnik mesta Žiliny s. r. o., Dopravný podnik Bratislava, a.s., Dopravný podnik mesta Košice, akciová spoločnosť, Dopravný podnik mesta Prešov, a.s. a od roku 2020 pribudol Dopravný podnik mesta Považská Bystrica s.r.o.

Pokles príjmov z kapitálových grantov o 4 526 tis. eur bol kompenzovaný nárastom zálohových platieb z príspevkov z EŠIF a spolufinancovania zo ŠR na zmluvný projekt „DPMP, Modernizácia vozového parku trolejbusov v Prešove – II. etapa“ o 3 835 tis. eur v súvislosti s vyššími kapitálovými výdavkami na dopravné prostriedky financované z EŠIF.

Na druhej strane sa pandémia pozitívne, ale aj negatívne prejavila v čerpaní výdavkov. Spôsobila prudký pokles ceny nafty, bola redukovaná výprava autobusov, trolejbusov a električiek v nadväznosti na vládne protipandemické opatrenia čo sa odzrkadlilo v medziročnom poklese výdavkov na pohonné hmoty o 4 018 tis. eur. Výrazné obmedzenie najazdených vozkm, úsporný prázdninový režim a výluky na tratiach (napr. pri modernizácii električkovej trate do Dúbravky) znížili výdavky na trakčnú energiu o 2 166 tis. eur.

Opačný trend mali dodatočne vyvolané náklady o 4 270 tis. eur na pomocný materiál, ochranné pracovné prostriedky, údržbu verejného osvetlenia, dezinfekciu vozidiel a pracovných priestorov, opravy a odstraňovanie havarijných stavov, právne a strážne služby, exekučné trovy zastavených starých exekúcií a v neposlednom rade i medziročný rast miezd a poistného o sumu 5 955 tis. eur eliminovali dosiahnutú úsporu z prevádzkovej činnosti.

Výdavky na obstaranie kapitálových aktív dosiahli hodnotu 16 369 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 3 572 tis. eur. Najvyššie investičné výdavky v roku 2020 boli vynaložené na projekty financované z príspevkov EŠIF a spolufinancované zo ŠR na nákup nízkopodlažných a energeticky úsporných trolejbusov v Dopravnom podniku mesta Žiliny s.r.o. a v Dopravnom podniku mesta Prešov, a. s., na obnovu vozového parku a rekonštrukciu električkových tratí (ET Detvianska a ET Americké námestie) v Dopravnom podniku Bratislava, a. s. a nákup autobusov v Dopravnom podniku mesta Považská Bystrica s.r.o.

ESA prebytok pozitívne ovplyvnila zmena stavu záväzkov o 4 118 tis. eur (najväčší podiel na poklese mal DP Bratislava, a. s.), a to znížením záväzkov voči dodávateľom za dodávky materiálu, služieb, dlhodobých hmotných a nehmotných aktív a doúčtovanie odloženej dane. Na medziročnú zmenu salda mal vplyv aj pokles pohľadávok o 1 710 tis. eur, z toho najvyšší pokles zaznamenal DP Prešov a. s., ktorý prijal úhradu za pohľadávku z roku 2019 za doúčtovanie straty/ekonomicky oprávnených nákladov z výkonov vo verejnom záujme v zmysle zmlúv o výkonoch vo verejnom záujme v mestskej hromadnej doprave.

Fondy sociálneho zabezpečenia

Sociálna poisťovňa dosiahla v roku 2020 prebytok vo výške 222 488 tis. eur a zlepšila si hospodárenie oproti roku 2019 o 172 136 tis. eur. V roku 2020 sa v hotovostnom vyjadrení vybralo na príjmoch na poistnom o 120 377 tis. eur viac ako v predchádzajúcom roku. Tieto príjmy pozitívne ovplyvnila hlavne odplata za pohľadávky z poistného voči zdravotníckym zariadeniam postúpené na štátnu spoločnosť Debitum, a. s. v sume 109 331 tis. eur. Išlo o vplyv poslednej etapy oddlžovania v súlade s Konceptiou oddlženia zdravotníckych zariadení. Výšku hotovostného prebytku významne ovplyvnil transfer, ktorý Sociálna poisťovňa v roku 2020 prijala zo štátneho rozpočtu SR vo výške 969 865 tis. eur (v roku 2019 nebol poskytnutý žiadny transfer zo štátneho rozpočtu.) na zabezpečenie platobnej schopnosti Sociálnej poisťovne z dôvodu nižšieho výberu poistného na sociálnom poistení ako sa predpokladalo.

Aj napriek vyšším príjmom na poistnom, dosiahla Sociálna poisťovňa vyššie čerpanie výdavkov zo sociálneho poistenia, ktoré súviselo predovšetkým s pandémiou COVID-19 (pandemické nemocenské dávky, ošetrovné a dávky v nezamestnanosti) a taktiež aj s valorizáciou dôchodkových dávok a vyplatením 13. dôchodkov. Výdavky poistenia teda v roku 2020 prestavovali sumu 9 182 686 tis. eur, čo bolo o 799 935 tis. eur viac ako v predchádzajúcom roku (z toho nemocenské dávky a dávky v nezamestnanosti boli vyplatené o 398 832 tis. eur viac ako v roku 2019 a dôchodkové dávky zo starobného poistenia o 376 144 tis. eur viac ako v roku 2019). Toto výrazne zvýšenie vyplatených dávok bolo kryté hlavne z prijatého transferu zo štátneho rozpočtu SR, ktorý bol poskytnutý v súvislosti s pandemickou situáciou a vyplácaním mimoriadnych dávok (napr. pandemické nemocenské, pandemické ošetrovné a pod.)

Akualizácia hotovostného výdavku z dôchodkových dávok¹¹ mala v porovnaní s predchádzajúcim rokom pozitívny vplyv o 67 883 tis. eur. Najväčší pozitívny vplyv na ESA prebytok mala imputácia pohľadávok

¹¹ Starobný dôchodok vypláca Sociálna poisťovňa vopred v pravidelných mesačných termínoch v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o Sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. V tomto prípade vplyv časovo posunutého výdavku sa týka dôchodkových dávok, ktoré Sociálna poisťovňa

na poistnom voči zdravotníckym zariadeniam vo výške 109 310 tis. eur (oproti roku 2019 došlo k poklesu o 36 723 tis. eur) a akruálne zaznamenanie poistného vo výške 67 518 tis. eur (oproti roku 2019 došlo k nárastu o 40 307 tis. eur).

Positívny vplyv na hotovostný prebytok (t. j. prijatá odplata zo štátnych finančných aktív prostredníctvom Debitum, a.s.) bol kompenzovaný negatívnym vplyvom poklesu pohľadávok na poistnom z titulu oddĺženia zdravotníckych zariadení vo výške 168 775 tis. eur (v roku 2019 nedošlo k realizácii oddĺženia a odkúpenie pohľadávok prostredníctvom Debitum, a. s. sa uskutočnilo až v roku 2020). Vplyv oddĺžovania jednotlivých subjektov verejnej správy zapojených do procesu oddĺžovania mal na celkové hospodárenie verejnej správy neutrálny vplyv v každom vykázanom roku.

Verejné zdravotné poistenie¹² dosiahlo prebytok v hodnote 127 292 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k miernemu zlepšeniu hospodárenia o 7 100 tis. eur. V roku 2020 sa vybralo na príjmoch z odvodov v hotovostnom vyjadrení o 50 734 tis. eur viac ako v predchádzajúcom roku (z toho Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. zaznamenala pokles o 113 004 tis. eur). Výdavky verejného zdravotného poistenia na zdravotnú starostlivosť poskytnuté zdravotníckym zariadeniam boli o 79 053 tis. eur vyššie v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

V najväčšej zdravotnej poisťovni - Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. došlo k medziročnému poklesu príjmov z odvodov, ktoré súviselo s významným úbytkom poistencov a pandemickou situáciou (zvýšená práceneschopnosť a OČR, pokles úspešnosti výberu poistného za ekonomicky aktívne obyvateľstvo) a taktiež aj k nižšiemu čerpaniu výdavkov na zdravotnú starostlivosť, ktoré súviselo so zhoršujúcou sa pandemickou situáciou (poskytovanie v prvom rade neodkladnej zdravotnej starostlivosti a plánované výkony boli pozastavené).

Fondy verejného zdravotného poistenia aj napriek hotovostnému schodku zaznamenali vyšší ESA prebytok. Najväčší pozitívny vplyv predstavoval transfer Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. poskytnutý zo ŠFA formou vkladu do základného imania vo výške 198 000 tis. eur¹³ (v roku 2019 sa takýto transfer nerealizoval). Aktualizácia poistného predstavovala pozitívny vplyv vo výške 2 387 tis. eur, avšak v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k poklesu o 17 708 tis. eur.

Ďalší pozitívny vplyv mal nárast pohľadávok v roku 2020 o 32 456 tis. eur (v roku 2019 došlo k nárastu pohľadávok o 41 636 tis. eur). Nárast v roku 2020 predstavovali najmä ostatné pohľadávky 35 359 tis. eur a pohľadávky voči Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o 10 057 tis. eur). Nárast ostatných pohľadávok vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. súvisel s mimoriadnymi opatreniami v súvislosti s pandemiou COVID-19, kedy sa prvýkrát v roku 2020 nevykonávalo ročné zúčtovanie so štátnymi organizáciami za rok 2019 a uhradili sa príspevky vo forme preddavkov, čo spôsobilo tento výrazný medziročný nárast. Negatívny vplyv predstavoval aj pokles pohľadávok voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti o 12 347 tis. eur.

Medziročný nárast záväzkov zhoršil hospodárenie zdravotných poisťovní o 93 349 tis. eur (v roku 2019 došlo k poklesu záväzkov o 26 471 tis. eur), pričom išlo predovšetkým o nárast záväzkov voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti o 63 080 tis. eur, voči lekárniam o 11 082 tis. eur a nárast ostatných záväzkov o 20 297 tis. eur. Nárast ostatných záväzkov tvorí prijatý a nezúčtovaný preddavok z ročného zúčtovania poistného so – štátnymi organizáciami za rok 2019 v zmysle legislatívnej zmeny v súvislosti s mimoriadnymi opatreniami so šírením COVID - 19 pandémie.

Na hospodárenie negatívne vplýval aj výdavkový transfer z verejnej časti zdravotného poistenia do súkromnej časti zdravotných poisťovní (splátka istiny úveru zdravotnej poisťovne Dôvera, a. s. a platba za správu verejného zdravotného poistenia) spolu vo výške 143 717 tis. eur. V roku 2019 predstavovala hodnota tohto transferu 107 859 tis. eur, t. j. v roku 2020 došlo k nárastu o 35 858 tis. eur. Najväčší vplyv na tento nárast mala vyššia splátka istiny úveru Dôvery, a. s. o 51 655 tis. eur.

vypláca v decembri bežného roka, na ktoré vznikol nárok v mesiaci január nasledujúceho roka (t. j. výplatný termín pripadá na sviatok resp. víkend). V súlade s metodikou ESA 2010 sa dôchodkové dávky časovo rozlišujú do obdobia, s ktorým vecne súvisia.

¹² Verejné zdravotné poistenie predstavujú prostriedky z vybraného poistného na poskytovanie verejnej zdravotnej starostlivosti Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a súkromnými zdravotnými poisťovňami.

¹³ Na základe vecného účelu použitia týchto prostriedkov bola finančná operácia preklasifikovaná na kapitálový transfer. V rámci verejnej správy dochádza k vzájomnej konsolidácii poskytnutého a prijatého transferu medzi subjektmi verejnej správy.

1.3. Dlh verejnej správy

Hrubý dlh verejnej správy (maastrichtský dlh) dosiahol k 31.12.2020 výšku 55 009 746 tis. eur (59,7 % HDP) a medziročne sa jeho pomer k HDP zvýšil o 11,6 p. b.

Dlh verejnej správy je koncipovaný ako konsolidovaný ukazovateľ, čo znamená, že poskytnuté a prijaté pôžičky medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy sú eliminované. Skupiny subjektov verejnej správy uvedené nižšie v tabuľke sú vnútorne skonsolidované o vzájomné vzťahy v rámci danej skupiny (napríklad územná samospráva). Uvedená hodnota konsolidácie predstavuje len pôžičky medzi týmito skupinami subjektov. Celková výška konsolidácie v roku 2020 predstavovala 1 501 732 tis. eur. Z pohľadu výšky vzájomných pôžičiek a výpožičiek vo verejnej správe tvorí najvýznamnejšiu položku konsolidácie Štátny fond rozvoja bývania, ktorý poskytuje návratné finančné prostriedky, najmä subjektom územnej samosprávy v oblasti podpory bývania (732 655 tis. eur).

Ďalšou významnou položkou konsolidácie je návratná finančná výpomoc poskytnutá zo štátneho rozpočtu Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (330 000 tis. eur) a imputovaná pôžička Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (165 462 tis. eur). Ostatnú časť konsolidácie tvoria najmä návratné finančné výpomoci poskytnuté zo štátneho rozpočtu mestám a obciam (121 095 tis. eur) a vyšším územným celkom (144 454 tis. eur). Okrem týchto vzťahov sa pri výpočte maastrichtského dlhu abstrahuje od záväzkov Ministerstva financií SR voči Štátnej pokladnici z tzv. refinančného systému (12 502 051 tis. eur) a od záväzkov z vkladov subjektov verejnej správy v Štátnej pokladnici (12 504 454 tis. eur).

Miera konsolidácie vzrástla medziročne o 147 133 tis. eur najmä z toho dôvodu, že v roku 2020 boli poskytnuté nové návratné finančné výpomoci zo ŠFA obciam, mestám a VÚC v úhrnnej výške 226 799 tis. eur.

Tab. 6 - Maastrichtský dlh verejnej správy podľa jednotlivých subjektov (v tis. eur)

	k 31.12.2018	k 31.12.2019	k 31.12.2020	Zmena
	1	2	3	4=(3-2)
Ústredná správa	43 882 531	44 676 413	54 335 277	9 658 864
z toho:				
Štátny dlh ¹⁾	42 619 545	43 256 363	52 876 796	9 620 433
Príspevkové organizácie ústrednej správy	16 154	1 733	1 738	5
Exportno-importná banka Slovenskej republiky	10 121	124 462	175 880	51 418
Obchodné spoločnosti štátu	665 149	740 118	748 875	8 757
z toho:				
Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.	386 388	455 337	506 420	51 083
Železnice Slovenskej republiky	83 218	130 531	135 206	4 675
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	169 235	127 370	97 602	-29 768
JAVYS, a. s.	8 339	8 936	6 833	-2 103
MH Invest II., s. r. o.	2 755	2 730	2 730	0
MH Manažment, a. s.	15 214	15 214	84	-15 130
Verejné vysoké školy	5 553	5 439	5 430	-9
Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy	153 601	180 771	194 415	13 644
Ostatné subjekty ústrednej správy	412 408	367 527	332 143	-35 384
Územná samospráva	1 922 639	1 954 707	2 174 927	220 220
Obce a ich rozpočtové organizácie	1 472 902	1 490 908	1 593 710	102 802
Vyššie územné celky a ich rozpočtové organizácie	362 819	391 001	498 712	107 711
Dopravné podniky	76 239	61 289	71 031	9 742
Ostatné subjekty miestnej samosprávy	4 808	6 178	6 053	-125

Maastrichtský dlh verejnej správy podľa jednotlivých subjektov (v tis. eur)				
	k	k	k	Zmena
	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	
	1	2	3	4=(3-2)
Zdravotnícke zariadenia miestnej samosprávy	3 472	3 042	2 621	-421
Príspevkové organizácie obcí	1 540	1 507	1 943	436
Príspevkové organizácie VÚC	859	782	857	75
Fondy sociálneho zabezpečenia	539	501	1 274	773
Sociálna poisťovňa	395	234	499	265
Verejné zdravotné poistenie	144	267	775	508
Verejná správa spolu	45 805 709	46 631 621	56 511 478	9 879 857
<i>Konsolidácia</i>	1 421 962	1 354 599	1 501 732	147 133
z toho: konsolidácia v skupine miestnej samosprávy	776 353	785 408	999 331	213 923
Verejná správa spolu konsolidovaná	44 383 747	45 277 022	55 009 746	9 732 724
% z HDP	49,6	48,1	59,7	11,6

¹⁾ Bez tzv. refinančného systému a záväzkov z vkladov subjektov verejnej správy v Štátnej pokladnici

Zdroj: MF SR

Na **zníženie** maastrichtského dlhu v roku 2020 mali vplyv najmä tieto skutočnosti:

- splátky záväzkov zo štátnych pokladničných poukážok v menovitej hodnote 1 820 000 tis. eur a zo štátnych dlhopisov v menovitej hodnote 2 863 611 tis. eur,
- splátky úverov v štátnom dlhu v menovitej hodnote 15 411 tis. eur,
- vplyv zelenej energie sa prejavil na znížení dlhu o 72 068 tis. eur. Zníženie bolo dosiahnuté úhradou starého dlhu z roku 2018 vo výške 161 885 tis. eur, čo ovplyvnilo skutočnú výšku nároku na podporu v roku 2020. Zároveň URSO prehodnotilo výšku nároku elektrární Nováky na dotáciu, čo spôsobilo revíziu údajov medzi jarnou a jesennou notifikáciou,
- pokles zadlženosti Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. o 29 768 tis. eur z dôvodu splácania úverov z predchádzajúcich rokov,
- pokles konsolidovaného dlhu vyšších územných celkov o 21 243 tis. eur, z dôvodu splácania najmä dlhodobých úverov,
- zníženie dlhu MH Manažmentu, a. s. o 15 130 tis. eur z dôvodu odpisu nevyplatených dlhopisov, v prípade ktorých zanikla povinnosť splatiť menovitú hodnotu a výnos dlhopisu a cenný papier zanikol¹⁴.

Naopak, **zvýšenie** maastrichtského dlhu v roku 2020 spôsobili najmä tieto skutočnosti:

- schodok štátneho rozpočtu na hotovostnej báze a ďalšie požiadavky na cudzie zdroje vyplývajúce z riadenia dlhu a likvidity v priebehu uplynulého roka, ktoré vyvolali potrebu emitovať štátne pokladničné poukážky v menovitej hodnote 3 200 000 tis. eur, štátne dlhopisy v menovitej hodnote 9 995 700 tis. eur,
- prijatie úverov od Európskej investičnej banky vo výške 347 970 tis. eur, od Rozvojovej banky Rady Európy vo výške 480 000 tis. eur a čerpanie prvej tranže úveru SURE¹⁵ od Európskej únie vo výške 300 000 tis. eur v rámci štátneho dlhu,
- nárast dlhu Exportno-importnej banky SR o 51 418 tis. eur z dôvodu čerpania nových úverov,
- zvýšenie dlhu Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. o 51 083 tis. eur z dôvodu prijatia nových úverov,
- nárast konsolidovaného dlhu obcí o 17 808 tis. eur,
- nárast konsolidovaného dlhu zdravotníckych zariadení spadajúcich pod ústrednú správu o 13 679 tis. eur,
- nárast zadlženosti dopravných podnikov v územnej samospráve o 9 742 tis. eur.

¹⁴ Podľa § 47 k zákona č. 375/2015 Z. z. o zrušení Fondu národného majetku SR a o zmene a doplnení niektorých predpisov

¹⁵ Nariadenie Rady (EÚ) 2020/672 z 19. mája 2020 o zriadení európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE) v dôsledku výskytu ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 159, 20. 5. 2020)

V roku 2020 najviac prispel k nárastu dlhu hotovostný schodok štátneho rozpočtu vo výške 7 758 420 tis. eur, ktorý medziročne vzrástol o 5 556 940 tis. eur¹⁶.

Štátny dlh vo výške 52 876 796 tis. eur tvorí 96,1 % konsolidovaného dlhu verejnej správy. Z tejto hodnoty tvoria štátne dlhopisy 46 677 864 tis. eur, zahraničné úvery od finančných inštitúcií, ktorých beneficiantom je Ministerstvo financií SR, 3 583 436 tis. eur. Podiel Slovenska na pôžičkách Európskeho nástroja finančnej stability (EFSF) zostáva na úrovni 1 859 323 tis. eur ako v predchádzajúcom roku.

Do štátneho dlhu za rok 2020 bol už pri jarnej notifikácii zahrnutý vplyv schémy podpory zelenej energie. Rozdiel medzi vyzbieranými poplatkami od spotrebiteľov elektrickej energie, ktoré sú zakomponované v cene elektriny, a subvenciami platenými výrobcami zelenej elektriny, predstavuje dlhový záväzok vlády. Revidovaný záväzok dosiahol v roku 2020 výšku 209 938 tis. eur.

Medziročný pokles nominálneho HDP prispel k zvýšeniu podielu dlhu na HDP o 1,3 p. b.

Štruktúra dlhu verejnej správy k 31.12.2020 bola nasledovná:

- Z hľadiska zdrojov financovania bol dlh financovaný predovšetkým cennými papiermi (84,9 %) a bankovými úvermi a inými záväzkami (14,7 %), z ktorých 23,1 % predstavuje záväzok Slovenska z EFSF, 2,6 % tvorí zelená energia a 0,2 % tvoria dlhodobé záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky. Zostávajúcich 0,5 % tvorili záväzky, ktoré vyplývajú z vkladov peňažných prostriedkov v Štátnej pokladnici tých klientov, ktorí nie sú súčasťou verejnej správy.
- Z hľadiska meny bol dlh verejnej správy v roku 2020 tvorený z 96,6 % dlhom v eurách a 3,4 % dlhu pripadá na iné meny, najmä v prípade štátnych dlhopisov (japonské jeny, americké doláre, švajčiarske franky a iné).
- Z hľadiska pôvodnej splatnosti je dlh verejnej správy prevažne dlhodobý. Z celkovej výšky dlhu tvorí dlh so splatnosťou dlhšou ako jeden rok 96,5 %. Z toho 2,3 % dlhu je splatných v rozpätí 1 až 5 rokov, 13,3 % dlhu je splatných od 5 do 10 rokov, 37,6% dlhu je splatných v intervale od 10 do 15 rokov a splatnosť 43,3 % dlhu je vyššia ako 15 rokov. Do jedného roka je pôvodne splatných 3,5 % dlhu verejnej správy.
- Z hľadiska teritoriálnej štruktúry pripadalo na tuzemských veriteľov 46,2% a na zahraničných veriteľov 53,8 % z celkového dlhu. Tuzemskými veriteľmi sú predovšetkým finančné korporácie, ktoré majú v držbe 45,0 % dlhu subjektov verejnej správy.

Ďalšie informácie k zahraničným úverom v správe Ministerstva financií SR ako aj k úverom niektorých subjektov verejnej správy sú uvedené v prílohe č. 3 tejto správy, v súhrnnej účtovnej závierke.

1.4. Čistý dlh verejnej správy

Pokým hrubý dlh dosiahol k 31.12.2020 hodnotu 59,7 % HDP a medziročne vzrástol o 11,6 p. b., **čistý dlh Slovenskej republiky dosiahol k 31.12.2020 výšku 45 702 943 tis. eur (49,6 % HDP) a oproti roku 2019 vzrástol o 6,4 p. b.** Čistý dlh verejnej správy je analyticky vhodnejší ukazovateľ ako hrubý dlh pri pohľade na medziročnú dynamiku dlhu, pretože na rozdiel od ukazovateľa hrubého dlhu eliminuje rozdiely vzniknuté nárastom alebo poklesom finančných aktív a tým vernejšie zobrazuje skutočný vývoj zadlženosti štátu.

Čistý dlh ukazuje schopnosť štátu splatiť svoj hrubý dlh na základe speňaženia svojich najlikvidnejších finančných aktív. Pokiaľ hrubý dlh verejnej správy prezentovaný v prvej kapitole je presne vymedzený v metodike ESA2010, metodiku čistého dlhu zatiaľ upravuje len definícia v usmernení Európskej komisie. Podľa tejto definície čistý dlh verejnej správy predstavuje rozdiel medzi hrubým maastrichtským dlhom a súčtom zlata a špeciálnych práv čerpania (SDR), hotovosti, cenných papierov v trhovej hodnote (okrem akcií) a kótovaných akcií v trhovej hodnote.

¹⁶ Štátny záverečný účet SR za rok 2020, www.finance.gov.sk

		tis. eur			% HDP		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
Hrubý dlh verejnej správy	(1)	44 383 747	45 277 022	55 009 746	49,6	48,1	59,7
Likvidné finančné aktíva:	(2)	5 426 227	4 600 718	9 306 803	6,1	4,9	10,1
- menové zlato a SDR		0	0	0	0,0	0,0	0,0
- hotovosť na účtoch VS		5 389 103	4 563 679	9 301 361	6,0	4,9	10,1
- cenné papiere		37 124	37 039	5 442	0,0	0,0	0,0
- kótované akcie		0	0	0	0,0	0,0	0,0
Čistý dlh verejnej správy	(1-2)	38 957 520	40 676 304	45 702 943	43,6	43,3	49,6

Zdroj: ŠÚ SR

V prípade verejnej správy je súčasťou likvidných aktív najmä hotovosť na účtoch subjektov verejnej správy a v menšej miere cenné papiere. Úroveň hotovosti vzrástla najmä na účtoch štátneho dlhu, čo súvisí najmä s vysokým medziročným objemom vydaných štátnych dlhopisov. Čiastočne vyplýva aj zo zvýšeného objemu prijatých úverov za účelom financovania opatrení v súvislosti s pandémiou COVID-19 a predzásobenia sa v prípade ďalšieho nepriaznivého vývoja ekonomiky. Ďalšie najvýraznejšie nárasty v tejto položke zaznamenali rozpočtové organizácie obcí a Environmentálny fond SR.

Cenné papiere v aktívach sú zastúpené najmä u rozpočtových organizácií obcí. Dôvodom výrazného medziročného poklesu je metodická zmena v prevodníku, kedy pôvodne cenné papiere boli reklasifikované na pôžičky. Toto sa výrazne prejavilo hlavne u spoločnosti National Development Fund II, a. s.

1.5. Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v rámci Európskej únie

V rámci Európskej únie (27 krajín) v roku 2020 dosiahlo 17 krajín vyšší schodok a 13 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. **Priemerný schodok EÚ27 bol 6,9 % HDP (Slovensko schodok 5,5 % HDP) a priemerný dlh verejnej správy EÚ27 bol 90,1 % HDP (Slovensko 59,7 % HDP) v roku 2020.**

V rámci krajín EÚ 27 došlo k prepadu HDP o 622 220 mil. eur (o 6,6 p. b.) a nárastu dlhu o 1 243 789 mil. eur (o 12,9 p. b.). Slovenská republika dosiahla v porovnaní s priemerom krajín EÚ aj Eurozóny nižšie zvýšenie deficitu a dlhu.

Tab. 8 - Saldo a dlh verejnej správy v EÚ 27 (% HDP) ¹⁾							
	Saldo verejnej správy			Hrubý dlh verejnej správy			
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	
EÚ (27 krajín)	-0,4	-0,5	-6,9	EÚ (27 krajín)	79,3	77,2	90,1
Euro zóna	-0,4	-0,6	-7,2	Euro zóna	85,5	83,6	97,3
Španielsko	-2,5	-2,9	-11,0	Grécko	186,4	180,7	206,3
Grécko	0,9	1,1	-10,1	Taliansko	134,4	134,3	155,6
Malta	1,9	0,5	-9,7	Portugalsko	121,5	116,6	135,2
Taliansko	-2,2	-1,5	-9,6	Španielsko	97,5	95,5	120,0
Rumunsko	-2,9	-4,4	-9,4	Cyprus	98,4	91,1	115,3
Francúzsko	-2,3	-3,1	-9,1	Francúzsko	97,8	97,5	115,0
Belgicko	-0,8	-1,9	-9,1	Belgicko	99,9	97,7	112,8
Rakúsko	0,2	0,6	-8,3	Chorvátsko	73,3	71,1	87,3
Maďarsko	-2,1	-2,1	-8,0	Rakúsko	74,0	70,6	83,2
Slovinsko	0,7	0,4	-7,7	Maďarsko	69,1	65,5	80,1
Chorvátsko	0,2	0,3	-7,4	Slovinsko	70,3	65,6	79,8
Litva	0,5	0,5	-7,2	Fínsko	59,8	59,5	69,5
Poľsko	-0,2	-0,7	-7,1	Nemecko	61,3	58,9	68,7
Portugalsko	-0,3	0,1	-5,8	Slovensko	49,6	48,1	59,7
Cyprus	-3,5	1,3	-5,7	Írsko	63,1	57,2	58,4
Estónsko	-0,6	0,1	-5,6	Poľsko	48,8	45,6	57,4
Česká republika	0,9	0,3	-5,6	Holandsko	52,4	48,5	54,3
Slovensko	-1,0	-1,3	-5,5	Malta	43,6	40,7	53,4
Fínsko	-0,9	-0,9	-5,5	Rumunsko	34,7	35,3	47,4
Írsko	0,1	0,5	-4,9	Litva	33,7	35,9	46,6
Lotyšsko	-0,8	-0,6	-4,5	Lotyšsko	37,1	36,7	43,2
Nemecko	1,9	1,5	-4,3	Dánsko	34,0	33,6	42,1
Holandsko	1,4	1,7	-4,2	Švédsko	38,9	34,9	39,7
Bulharsko	1,7	2,1	-4,0	Česká republika	32,1	30,0	37,7
Luxembursko	3,0	2,3	-3,5	Luxembursko	20,8	22,3	24,8
Švédsko	0,8	0,6	-2,8	Bulharsko	22,1	20,0	24,7
Dánsko	0,8	4,1	-0,2	Estónsko	8,2	8,6	19,0

Zdroj: Eurostat

1) Predchádzajúce obdobia sú zrevidované podľa aktuálneho press release zo dňa 21.10.2021. Usporiadanie krajín je podľa poradia deficitu/dlhu v poslednom sledovanom období.

V roku 2020 vládny schodok aj dlh v Eurozóne aj v rámci všetkých krajín EÚ výrazne vzrástol v porovnaní s rokom 2019 najmä z dôvodu pandémie COVID-19. V Eurozóne podiel deficitu k HDP vzrástol z 0,6 % v roku 2019 na 7,2 % HDP v roku 2020 a v rámci EÚ z 0,5 % HDP na 6,9 % HDP. V Eurozóne podiel vládneho dlhu k HDP vzrástol z 83,6 % ku koncu roka 2019 na 97,3 % HDP ku koncu roka 2020 a v rámci EÚ z 77,2 % HDP na 90,1 % HDP.

Najvyššie schodky verejnej správy v rámci EÚ 27 v roku 2020 vykázali krajiny ako Španielsko 11,0 %, Grécko 10,1 %, Malta 9,7 %, Taliansko 9,6 %, Rumunsko 9,4 %, Francúzsko 9,1 % a Belgicko 9,1 %. Najvýraznejšie medziročné zhoršenie dosiahlo Grécko o 11,2 p. b., Malta o 10,2 p. b. a Rakúsko o 8,9 p. b. Španielsko, Taliansko a Slovinsko zaznamenali zhoršenie o 8,1 p. b. K najnižšiemu medziročnému zhoršeniu hospodárenia došlo v krajinách ako Švédsko o 3,4 p. b., Lotyšsko o 3,9 p. b., Slovensko o 4,2 p. b. a Dánsko o 4,3 p. b.

Medzi krajinami s najvyšším dlhom sa nachádzajú krajiny s dlhodobo vysokými dlhmi ako Grécko a Taliansko. Sedem krajín dosiahlo úroveň zadlženosti nad 100 % HDP. Najvyšší dlh verejnej správy v roku 2020 opäť vykázalo Grécko 206,3 % HDP, Taliansko 155,6 % HDP, Portugalsko 135,2 % HDP, Španielsko 120,0 % HDP. Najvýraznejší medziročný nárast dlhu dosiahlo Grécko o 25,6 p. b., Španielsko o 24,5 p. b., Cyprus o 24,2 p. b. a Taliansko o 21,3 p. b. K najnižšiemu medziročnému zadlženiu došlo v krajinách ako Írsko o 1,2 p. b., Luxembursko o 2,5 p. b., Bulharsko o 4,7 p. b. a Švédsko o 4,8 p. b. Najnižší dlh vykázalo opäť Estónsko vo výške 19,0 % HDP, Bulharsko 24,7 % HDP a Luxembursko 24,8 % HDP.

2. Hospodárenie verejnej správy – požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti

Táto kapitola hodnotí vývoj hospodárenia verejnej správy najmä z pohľadu informácií, ktoré má obsahovať súhrnná výročná správa na základe ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti (bilancia rozpočtu verejnej správy, jednorazové vplyvy a vyhodnotenie stratégie riadenia štátneho dlhu). Špecifikom týchto údajov a informácií je fakt, že z väčšej časti nie sú založené na štandardnej metodike ESA2010 a v niektorých prípadoch sú postavené na odhadoch a metodike Ministerstva financií SR (jednorazové vplyvy, cyklická zložka, štrukturálne saldo), rozširujú však analytický pohľad na hospodárenie verejnej správy nad rámec salda a dlhu podľa maastrichtských kritérií.

2.1. Bilancia rozpočtu verejnej správy

Bilancia rozpočtu verejnej správy poskytuje analytický pohľad na vývoj hlavných príjmových a výdavkových položiek verejnej správy ako celku za daný rok. Bilancia je konsolidovaná, teda sú vylúčené transakcie medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy. Štruktúra prezentovanej bilancie pozostáva z kombinácie kódov ESA2010 a ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie. Kombinácia metodík má za cieľ umožniť prezentáciu analytických a zároveň medzinárodne porovnateľných údajov. Ekonomická klasifikácia poskytuje vecný pohľad na jednotlivé kategórie príjmov a výdavkov a metodika ESA2010 umožňuje medzinárodné porovnania a je konzistentná s makroekonomickými kategóriami národných účtov (ako napr. HDP, spotreba verejnej správy).

2.1.1. Príjmy verejnej správy

Celkové príjmy rozpočtu verejnej správy v metodike ESA2010 dosiahli v roku 2020 výšku 36 882 067 tis. eur (40,1 % HDP) a medziročne poklesli o 0,3 %, resp. o 106 236 tis. eur. Pokles dosiahli takmer všetky druhy príjmov, najvýraznejší pokles zaznamenala daň z príjmov fyzických osôb z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti o 30,9 %, platby za ostatnú netrhovú produkciu o 24,7% dividendy o 17 %, odvod z hazardných hier o 15,6 % a daň z motorových vozidiel o 15,3 %. Na druhej strane v roku 2020 došlo k nárastu príjmu z predaja emisných kvót o 23,6 %, ostatných bežných transferov o 19,7 %, dane z nehnuteľnosti o 17,3 % a príspevky zamestnávateľov na sociálne zabezpečenie o 1,3 %.

Tab. 9 - Príjmy verejnej správy (ESA 2010)	v tis. eur				
	Skutočnosť 2018	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Rozpočet 2020	2020/2019 v %
Daňové príjmy	17 099 493	18 057 775	17 803 662	16 588 252	-1,4
Dane z produkcie a dovozu	10 570 256	11 264 493	11 142 462	10 708 913	-1,1
- Daň z pridanej hodnoty	6 319 301	6 830 155	6 820 217	6 354 076	-0,1
- Spotrebné dane	2 809 959	2 839 178	2 752 268	2 735 104	-3,1
- Daň z nehnuteľnosti a iné	337 928	342 894	402 211	414 212	17,3
- Osobitný odvod vybraných fin. inštitúcií	134 177	143 412	148 950	148 950	3,9
- Odvod z hazardných hier	245 362	273 918	231 196	189 080	-15,6
- Daň z motorových vozidiel	154 891	153 655	130 159	146 622	-15,3
- Emisné kvóty – príjem z predaja	63 464	114 139	141 092	150 655	23,6
- Ostatné	505 174	567 142	516 369	570 214	-9,0
Bežné dane z dôchodkov, majetku	6 529 237	6 793 282	6 661 200	5 879 339	-1,9
- Daň z príjmov fyzických osôb	3 217 997	3 534 730	3 491 759	3 350 710	-1,2
- zo závislej činnosti (akruál)	3 094 282	3 410 112	3 405 679	3 285 588	-0,1
- z podnikania a inej sam.zar.činnosti(akruál)	123 715	124 617	86 079	65 122	-30,9
- Daň z príjmov právnických osôb	2 942 902	2 848 085	2 786 853	2 082 954	-2,1
z toho: Osobitný odvod z podnikania v regul. odvetviach	155 197	120 708	135 301	116 674	12,1
- Daň z príjmov vyberaná zrážkou	209 169	245 615	235 080	232 870	-4,3
- Dane z majetku a iné	31 239	34 669	35 596	44 583	2,7
- Ostatné	127 930	130 183	111 912	168 222	-14,0
Príspevky na sociálne zabezpečenie	13 346 543	14 314 771	14 499 744	14 464 220	1,3
Skutočné príspevky na sociálne zabezpečenie	13 158 088	14 096 022	14 245 671	14 272 069	1,1
- Príspevky zamestnávateľov	7 781 560	8 538 819	8 653 695	8 176 354	1,3
- Príspevky od domácností	5 376 528	5 557 203	5 591 976	6 095 715	0,6
Imputované príspevky na sociálne zabezpečenie	188 455	218 749	254 073	192 151	16,1
Nedaňové príjmy	3 095 964	3 090 027	2 852 011	4 492 184	-7,7
Tržby	2 431 952	2 529 846	2 345 652	3 912 383	-7,3
- Produkcia trhová + pre vlastné konečné použitie	2 196 431	2 261 516	2 143 637	3 789 236	-5,2
- Platby za ostatnú netrhovú produkciu	235 521	268 330	202 015	123 147	-24,7
Dôchodky z majetku, z toho	664 012	560 181	506 359	579 801	-9,6
- Dividendy	410 124	323 940	268 855	460 684	-17,0
- Úroky	172 415	160 996	163 239	32 218	1,4
Granty a transfery	1 168 091	1 525 730	1 726 650	1 897 066	13,2
z toho: z EÚ*	1 009 861	944 756	1 027 793	1 075 954	8,8
Ostatné bežné transfery	492 486	933 826	1 118 173	1 866 520	19,7
Kapitálové transfery	675 605	591 904	608 477	30 546	2,8
Príjmy spolu	34 710 091	36 988 303	36 882 067	37 441 722	-0,3
% z HDP	38,8	39,3	40,1	43,3	0,7

* Položky vyznačené kurzívou sú vykázané na hotovostnej báze z analytických dôvodov.

Zdroj: ŠÚSR, MF SR

Daňové a odvodové príjmy

Daňové a odvodové príjmy v roku 2020 tvorili 88 % všetkých príjmov verejnej správy a zaznamenali medziročný pokles o 0,2 %. Medziročný pokles spôsobila pandémia Covid-19 a s ňou spojené protipandemické opatrenia obmedzujúce ekonomickú aktivitu, ktoré zmenili pôvodné očakávania o raste nominálneho hrubého domáceho produktu viac ako 4 % na medziročný pokles o viac ako 2 %. Nižší pokles daní než ekonomiky pramení z vývoja na trhu práce podporeného vládnymi opatreniami, ktorý napriek pandémie medziročne vzrástol o necelé 2 %.

Mierny pokles zamestnanosti vykompenzoval rast miezd vďaka ktorým sa udržala stabilná spotreba domácností. Silná spotreba spolu s pokračujúcou úspešnosťou výberu udržali daň z pridanej hodnoty na úrovniach roka 2019. K minimálnemu poklesu daní a odvodov významne prispela zvyčajne procyklická daň z príjmov právnických osôb. Tá počas pandémie poklesla len minimálne vďaka stabilným príjmom zo sektorov (obchod, energetika, financie), ktoré tvoria gro pridanej hodnoty v ekonomike a nájdeme v nich najväčších platcov dane.

Tab. 10 - Daňové a odvodové príjmy (ESA2010, tis. eur)

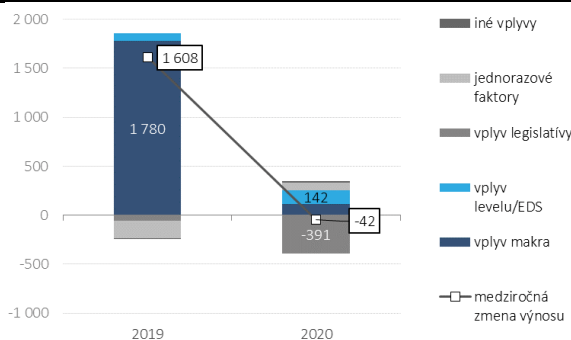
	Skutočnosť			2020/2019 (v %)
	2018	2019	2020	
Daňové a odvodové príjmy VS	30 446 036	32 372 546	32 303 406	-0,2
v % HDP	34,04	34,42	35,08	
Dane z produkcie a dovozu	10 570 256	11 264 493	11 142 462	-1,1
- Daň z pridanej hodnoty	6 319 301	6 830 155	6 820 217	-0,1
- Spotrebné dane	2 809 959	2 839 178	2 752 268	-3,1
- Daň z nehnuteľnosti a iné	337 928	342 894	402 211	17,3
Bežné dane z dôchodkov, majetku	6 529 237	6 793 282	6 661 200	-1,9
- Daň z príjmov fyzických osôb	3 217 997	3 534 730	3 491 759	-1,2
- zo závislej činnosti	3 094 282	3 410 112	3 405 679	-0,1
- z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti	123 715	124 617	86 079	-30,9
- Daň z príjmov právnických osôb (vrátane odvodu z regulovaných odvetví	2 942 902	2 848 085	2 786 853	-2,1
- Daň z príjmov vyberaná zrážkou	209 169	245 615	235 080	-4,3
- Dane z majetku a iné	31 239	34 669	35 596	2,7
Dane z kapitálu	0	0	0	
Príspevky na sociálne zabezpečenie	13 346 543	14 314 771	14 499 744	1,3
- Skutočné príspevky na sociálne zabezpečenie	13 158 088	14 096 022	14 245 671	1,1
- z toho EAO + dlžné	11 490 684	12 165 485	12 355 886	1,6
- z toho ostatné*	1 667 404	1 930 537	1 889 785	-2,1
- Imputované príspevky na sociálne zabezpečenie	188 455	218 749	254 073	16,1
Daňové a odvodové príjmy VS prognózované IFP podľa EKRRK	27 511 748	29 120 160	29 078 210	5,7

*ostatné obsahuje štátom platené poistné a poistné za ozbrojené zložky

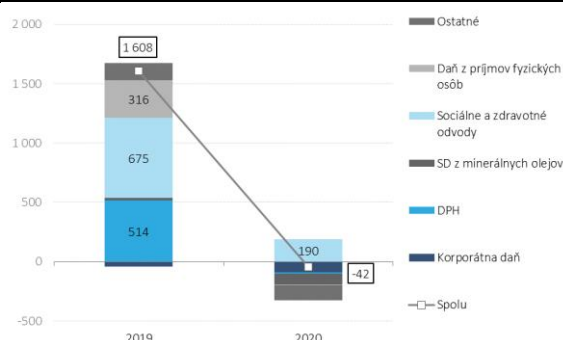
Zdroj: ŠÚSR, IFP

Pozn.: Daňové a odvodové príjmy VS prognózované IFP podľa EKRRK tvoria cca. 90 % celkových vykazovaných daňovo-odvodových príjmov (posledný riadok v tabuľke)

Graf 5: Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov VS podľa jednotlivých faktorov (ESA2010, v mil. eur)

Graf 6: Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov VS podľa daní a odvodov (ESA2010, v mil. eur)

Daň z pridanej hodnoty napriek pandémie, klesla medziročne len minimálne, o 9 938 tis. eur (pokles o 0,1 %). Za udržaním výber dane je silná spotreba domácností, ktorá prevýšila úroveň roku 2019 na rozdiel od situácie v susedných krajinách či EÚ, kde spotreba poklesla. Legislatívne zmeny (najmä znížená sadzba na vybrané potraviny) naopak na výnose medziročne ubrali. Efektívnosť výberu dane bola iba mierne nižšia v porovnaní s rokom 2019, čím sa nezopakoval scenár z krízy v roku 2009 keď úspešnosť výberu dane výrazne poklesla.

Spotrebné dane (SD) v roku 2020 poklesli o 3,1 % (pokles o 86 910 tis. eur) (bez vplyvu SD za zelenú energiu by bol pokles o 5,9 %) ¹⁷. Výnos spotrebných daní je tvorený najmä SD z minerálnych olejov a SD z tabakových výrobkov. Výnos spotrebnej dane z minerálnych olejov medziročne poklesol o 7,2 %, čo bolo spôsobené najmä pandemiou a s tým súvisiacou nižšou výkonnosťou ekonomiky. Zvyšnú 1/3 poklesu výnosu možno vysvetliť nižšou efektívnosťou výberu dane. Medziročný pokles výnosu spotrebnej dane z tabakových výrobkov o 4,5 % (pokles o 34 551 tis. eur) je z veľkej časti spôsobený oneskoreným zaplatením dane (20 000 tis. eur), pričom táto suma pozitívne ovplyvní výnos v roku 2021. Zvyšok poklesu je ťahaný približne rovnako nižšou spotrebou domácností a poklesom efektivity výberu dane.

Daň z príjmov fyzických osôb klesla v roku 2020 o 1,2 % (pokles o 42 971 tis. eur). Za poklesom je najmä pokles DPFO z podnikania (pokles o 38 538 tis. eur) a v menšej miere DPFO zo závislej činnosti (pokles o 4 433 tis. eur). Pozitívne vplyvy trhu práce aj vyššej efektivity výberu dane pri **DPFO zo závislej činnosti** boli negované legislatívnymi vplyvmi (najmä zvýšenie nezdaniteľnej časti základu dane a opatrenia na podporu mobility práce). Medziročný pokles výnosu DPFO z podnikania bol taktiež najmä vplyvom legislatívnych zmien (zvýšenie nezdaniteľnej časti základu dane, zavedenie zníženej 15 %-nej sadzby dane pre SZČO s obrátom do 100 tis. eur).

Výnos **dane z príjmu právnických osôb** medziročne poklesol o 2,9 % (pokles o 61 232 tis. eur). V tomto výnose podľa metodiky ESA 2010 je okrem dane z príjmu právnických osôb (DPPO) zahrnutý aj osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach. Výnos DPPO klesol oproti roku 2019 o 75 414 tis. eur. Negatívny vplyv makrobázy bol plne kompenzovaný vyššou efektívnosťou výberu dane, ktorá sčasti kompenzuje nedokonalú makrobázu na tejto dani. K poklesu prispeli legislatívne opatrenia (najmä zmeny v sadzbách dane) a úprava zaznamenania legislatívneho vplyvu z jednorazového odpisu strát za obdobie rokov 2015 až 2018 ¹⁸.

Pri dani z príjmov právnických osôb došlo k výraznejšej zmene v rámci roka. Prvé odhady výnosu na rok 2020 predpokladali výrazný prepád dane, ako tomu bolo počas krízového roka 2009. Postupne podávané

¹⁷ Súčasťou spotrebných daní je aj výnos zo zelenej energie. V septembri 2019 sa v rámci benchmarkovej revízie začal započítavať do výnosu spotrebnej dane z elektriny aj vplyv dotovania el. energie z obnoviteľných zdrojov (zelená energia). Od roku 2020 je odčlenený na samostatnom riadku „zelená energia“ na položke D.214A. Pri podpore zelenej energie vzniká časový nesúlad medzi „subvenciami“, ktoré poskytujú distribútori výrobcem pri nákupe energie a poplatkami, ktoré následne vyberú od konečných spotrebiteľov. Tento časový nesúlad má za následok aj rozdiel v cene elektrickej energie, pričom tento nesúlad by sa mal podľa metodiky ESA 2010 započítavať do deficitu. Zmena zvyšuje zároveň úroveň daňových príjmov aj subvencií. Výbor pre daňové prognózy tento vplyv nezahrňal.

¹⁸ V roku 2020 sa prijalo v súvislosti s pandemiou legislatívne opatrenie, ktoré umožnilo firmám jednorazový odpis strát za roky 2015 – 2018. Hotovosť to pomohlo firmám v roku 2020, ale keďže si spomínané straty uplatnili pri podaní daňového priznania za rok 2019, akruálne sa to týkalo výnosu za rok 2019. Na základe odporúčania Eurostatu o tom, že vplyv má byť aj akruálne zaznamenaný v príjmoch roku 2020 vzhľadom na priamu väzbu na Covid-19 došlo k roku 2020 k poníženiu výnosu DPPO. Výnos z roku 2019 bol naopak zvýšený o uvedenú sumu.

daňové priznania v priebehu roka 2021 ukázali, že medziročný pokles dane je minimálny čo viedlo k výraznej revízii odhadu na rok 2020 nahor.

Výnos **dane z príjmu vyberanej zrážkou** medziročne poklesol o 4,3 % (pokles o 10 535 tis. eur). Za poklesom je najmä pokles priemernej úrokovej miery, ktorá znížila výnosy z úrokov z vkladov. K poklesu prispel aj pokles HDP a vrátenie dane jednému subjektu.

Príspevky na sociálne zabezpečenie (sociálne aj zdravotné odvody) medziročne vzrástli o 1,3 %. Ak sa zoberú do úvahy len odvody ekonomicky aktívnych osôb (najmä bez vplyvu štátom plateného poistného), tak rástli medziročne o 0,7 %. K nárastu prispel najmä rastúci trh práce. Legislatívne opatrenia (napr. postupné zvyšovanie sadzieb do 2. piliera, odpustenie odvodov pre zatvorené prevádzky v roku 2020) znížili medziročne príjmy zo sociálnych odvodov.

Nedaňové príjmy

V rámci nedaňových príjmov v roku 2020 poklesli **výnosy z tržieb** za produkciu verejnej správy o 7,3 % (pokles o 184 194 tis. eur). Najvýraznejšie poklesli platby za ostatnú netrhovú produkciu o 24,7 %, išlo najmä o pokles príjmov z poplatkov za školy, školské zariadenia a materské školy z dôvodu protipandemických opatrení, kde väčšina školských zariadení bola zatvorená a prebiehala dištančná forma štúdia. Rovnako poklesli príjmy zo stravovacích služieb v školských zariadeniach. Nižšie príjmy na zdravotnú starostlivosť zaznamenali aj zdravotnícke zariadenia od zdravotných poisťovní, nakoľko sa poskytovala najmä neodkladná zdravotná starostlivosť a štandardné realizované plánované výkony boli pozastavené.

Trhová produkcia poklesla oproti roku 2019 o 5,2 % (pokles o 117 879 tis. eur). Najväčší pokles bol zaznamenaný na príjmoch za predaj výrobkov, tovarov a služieb o 137 399 tis. eur, najmä u Železníc Slovenskej republiky, dopravných podnikov, Národnej diaľničnej spoločnosti, príspevkových organizácií štátu a verejných vysokých škôl. Ďalej sa znížili príjmy z poplatkov za stravné o 54 857 tis. eur, a to najmä u obcí, ako zriaďovateľov školských jedální. Tie mali v roku 2020 z pandemických dôvodov prerušenú prevádzku a teda sa znížili ich príjmy za stravovacie služby. Celkový pokles trhovej produkcie bol čiastočne eliminovaný nárastom príjmov obcí a Environmentálneho fondu za komunálne odpady a drobný stavebný odpad o 23 591 tis. eur.

Príjmy verejnej správy z dividend a odvodov zo zisku medziročne klesli o 17,0 % (pokles o 55 085 tis. eur). Najväčšou mierou sa na medziročnej zmene objemu prijatých ESA dividend podieľali štátny rozpočet spolu s MH Manažmentom, a. s., v menšej miere vykázali zníženie príjmov z dividend aj subjekty územnej samosprávy, verejné vysoké školy a ostatné ústredné podniky.

Medziročná zmena objemu prijatých dividend štátom a MH Manažmentom (pokles o 86 913 tis. eur) pozostávala z poklesu ESA dividend o 15,6 % (46 625 tis. eur) a zároveň z poklesu hodnoty superdividend o 19,0 % (40 288 tis. eur). Negatívna medziročná zmena v objeme prijatých ESA dividend v roku 2020, vo výške 50 000 tis. eur, bola výsledkom spoločnosti Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s., ktorá v roku 2020 dividendy nevyplatila na základe rozhodnutia jediného akcionára MF SR. Nižší objem ESA dividend (o 10 007 tis. eur) bol prijatý aj od spoločnosti Východoslovenská energetika holding, a.s. Z dôvodu nižšieho zisku dosiahnutého za rok 2019 (pokles dividend vyplatených v rámci Skupiny o 51,7 %) sa využil ako zdroj pre vyplatenie dividend aj nerozdelený zisk minulých rokov. Celkový negatívny trend medziročného vývoja ESA dividend čiastočne zmiernila ESA dividendá prijatá od Stredoslovenskej energetiky Holding, a.s. (vyššia takmer štvornásobne vplyvom reorganizácie skupiny SSE a prerozdeľovaním aj prevádzkových ziskov dosiahnutých dcérskymi spoločnosťami).

Medziročný pokles zaznamenaný na položke superdividend bol vyšší ako na ESA dividendách, čím sa aj podiel superdividend na celkovom objeme prijatých dividend mierne znížil (zo 41,5 % na 40,5 %). Medziročne nižší objem prijatých superdividend bol zaznamenaný pri spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a.s., ktorá znížila objem vyplatených dividend o 33,7 %. Pokles vyplatených dividend znamenal aj nižší objem superdividend (z pôvodných 55,5 % zastúpenia superdividend vo vyplatených dividendách na 32,9 %). Pokles superdividend bol ovplyvnený absenciou výplaty dodatočných dividend nad rámec finančného roka (12 mesiacov) spoločnosťou Eustream, a.s. a SPP – distribúcia, a.s. (dividendá za skrátené obdobie 7 mesiacov v dôsledku prechodu na hospodársky rok). Pozitívny trend poklesu superdividend vygenerovaný spoločnosťou Slovenský plynárenský priemysel, a.s. čiastočne eliminovali (o 69,7 %) vyššie superdividendy poukázané spoločnosťami Stredoslovenská

a Východoslovenská energetika Holding, a.s. Stredoslovenská energetika Holding, a.s. v rámci reorganizácie na holdingové zoskupenie vyplatila akcionárom aj dividendy kryté nerozdeleným ziskom minulých rokov dcérskej spoločnosti a zároveň ziskom z vkladu časti majetku Stredoslovenskej energetiky Holding, a.s. do dcérskej spoločnosti v rámci reorganizácie. Východoslovenská energetika Holding, a.s. z dôvodu nižšieho zisku z prevádzkovej činnosti pristúpila ku krytiu vyplatených dividend z nerozdeleného zisku minulých rokov (nižší objem prijatých dividend v rámci zoskupenia z dôvodu krytia dividend podnikov skupiny iba z prevádzkových výsledkov za príslušné obdobie).

Granty a transfery

Nárast o 13,2 % zaznamenali **granty a transfery** (nárast o 200 920 tis. eur). Najvýznamnejší nárast predstavovali bežné transfery o 19,7 % (nárast o 184 347 tis. eur), kapitálové transfery vzrástli len o 2,8 % (nárast o 16 573 tis. eur). Mierny nárast zaznamenalo aj čerpania eurofondov o 8,8 % (nárast o 83 037 tis. eur).

2.1.2. Výdavky verejnej správy

Celkové výdavky verejnej správy v roku 2020 v metodike ESA2010 dosiahli 41 943 908 tis. eur (45,6 % HDP). Medziročne sa celkové výdavky zvýšili o 9,7 %, resp. o 3 703 3205 tis. eur.

Tab. 11 - Výdavky verejnej správy (ESA2010)					v tis. eur	
	Skutočnosť 2018	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Rozpočet 2020	2020/2019 v %	
Bežné výdavky	31 917 030	34 449 584	38 033 946	42 863 095	10,4	
Kompensácie zamestnancov	8 368 382	9 609 434	10 485 817	9 931 188	9,1	
- Mzdy a platy	6 230 788	7 003 978	7 681 364	7 247 989	9,7	
- Sociálne príspevky zamestnávateľov	2 137 594	2 605 456	2 804 453	2 683 199	7,6	
Medzispotreba	4 936 023	5 164 314	5 532 452	7 748 130	7,1	
Dane	150 434	158 422	156 959	82 434	-0,9	
- Iné dane z produkcie	124 220	134 307	133 608	82 434	-0,5	
- Bežné dane z majetku, atď.	26 214	24 115	23 351	0	-3,2	
Subvencie	879 057	928 100	1 240 353	1 474 201	33,6	
- Dotácie do poľnohospodárstva*	89 744	126 425	121 456	172 232	-3,9	
- Dotácie do dopravy	202 058	235 515	266 122	291 623	13,0	
- železničná doprava	9 015	10 593	11 408	11 553	7,7	
- cestná doprava	185 222	217 419	246 372	237 000	13,3	
- Ostatné	587 255	566 160	852 775	1 010 346	50,6	
Dôchodky z majetku (Úrokové náklady)	1 209 547	1 163 151	1 105 044	1 074 559	-5,0	
Celkové sociálne transfery	14 735 495	15 713 752	16 735 472	20 253 517	6,5	
- Sociálne dávky okrem naturálnych soc. transf.	11 858 751	12 603 311	13 690 198	15 060 294	8,6	
- Aktívne opatrenia trhu práce	53 109	45 393	47 042	472 692	3,6	
- Nemocenské dávky	667 168	768 675	1 052 199	1 177 520	36,9	
- Dôchodkové dávky zo starob. a inv. poist.	7 422 996	7 746 723	8 162 258	8 194 673	5,4	
- Dávky v nezamestnanosti	183 745	214 195	329 212	472 010	53,7	
- Štátne sociálne dávky a podpora	1 346 088	1 538 710	2 571 672	2 061 479	67,1	
- na prídavok na dieťa	312 721	322 297	332 116	338 801	3,0	
- pri narodení dieťaťa a prisp. rodičom	44 011	43 397	42 916	44 210	-1,1	
- na rodičovský príspevok	368 688	377 342	581 639	571 521	54,1	
- na dávku v hmotnej núdzi	124 999	111 081	112 911	117 246	1,6	
- na peňažné príspevky na kompenzáciu	292 862	395 511	981 529	456 740	148,2	
- ostatné	202 807	289 082	520 561	532 961	80,1	

Tab. 11 - Výdavky verejnej správy (ESA2010)					v tis. eur
	Skutočnosť 2018	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Rozpočet 2020	2020/2019 v %
- Platené poisťné za skupiny osôb ust. zák.	1 574 481	1 563 624	1 537 681	1 883 161	-1,7
- sociálne poisťenie	385 504	360 843	370 652	423 272	2,7
- zdravotné poisťenie	1 188 977	1 202 781	1 167 029	1 437 803	-3,0
- Naturálne sociálne transfery (zdr. zariadenia)	2 876 744	3 110 441	3 045 274	5 193 223	-2,1
Ostatné bežné transfery, z toho:	1 638 092	1 712 411	2 777 849	2 299 066	62,2
- Odvody do rozpočtu EÚ	763 637	750 226	877 392	913 202	17,0
- Transfery NO, cirkvi, súkr. školám a pod.	435 490	490 982	574 477	535 483	17,0
- 2% z daní na verejnoprospešný účel	68 343	73 071	53 392	75 964	-26,9
Kapitálové výdavky	3 697 995	3 791 119	3 909 962	4 604 004	3,1
Kapitálové investície	3 390 080	3 426 108	3 327 773	3 922 792	-2,9
- Tvorba hrubého fixného kapitálu	3 348 305	3 350 365	3 190 893	3 804 543	-4,8
- Zmena st. zásob+Nadobudnutie-Úbytok cenností	21 239	5 256	137 232	144 658	2 511,0
- Nadobud. mínus úbytok nefin. neproduk. aktív	20 536	70 487	-352	-26 409	-100,5
Kapitálové transfery	307 915	365 011	582 189	681 212	59,5
Výdavky spolu	35 615 025	38 240 703	41 943 908	47 467 099	9,7
% z HDP	39,8	40,7	45,6	54,8	4,9

*Položky vyznačené kurzívou sú vykázané na hotovostnej báze z analytických dôvodov.

Zdroj: ŠÚSR, MF SR

Kompenzácie zamestnancov

vzrástli v roku 2020 o 9,1 % (nárast o 876 383 tis. eur). Medziročný nárast výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania ovplyvnilo predovšetkým zvýšenie plátov štátnych zamestnancov (v štátnozamestnaneckom aj služobnom pomere) a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme o 10 % s účinnosťou od 1. januára 2020. Toto zvýšenie sa týkalo aj platových taríf pedagogických a odborných zamestnancov.

V roku 2020 boli vyplatené odmeny zdravotníckym pracovníkom, vojakom, policajtom, hasičom a zamestnancom zariadení sociálnych služieb a ďalších pracovníkov, ktorí pracovali v boji s pandémiou COVID-19 v I. línii a v červenej zóne (v rizikovitom prostredí). Odmeny pracovníkom v zdravotníctve boli vyplatené vo výške 13 360 tis. eur a odmeny pracovníkom v I. línii (mimo MZ SR) vo výške 63 640 tis. eur. Celkovo mzdy a platy zamestnancov vo verejnej správe vzrástli oproti predchádzajúcemu roku o 677 386 tis. eur a sociálne príspevky zamestnávateľov o 198 997 tis. eur.

Medzispotreba

Spotreba tovarov a služieb v rámci verejnej správy sa zvýšila o 7,1 % (nárast o 368 138 tis. eur), čo bolo spôsobené vyššími výdavkami na špeciálny materiál (o 54 999 tis. eur) a výdavkami na nákup ochranných pracovných prostriedkov a pomôcok (o 53 162 tis. eur) v súvislosti s protipandemickými opatreniami. Zároveň došlo k zvýšeniu poskytovania zdravotnej starostlivosti, čo ovplyvnilo nárast čerpania výdavkov zdravotníckych zariadení na zdravotnícky materiál (o 32 267 tis. eur).

Zvýšili sa aj výdavky na špeciálne služby (o 42 642 tis. eur). Čiastočne bol tento nárast kompenzovaný poklesom plátieb za materiál na prípravu jedál a nápojov (o 59 551 tis. eur), poklesom výdavkov súvisiacich so zahraničnými pracovnými cestami (o 27 715 tis. eur). Na ďalšom zvýšení medzispotreby sa podieľali aj Železničná spoločnosť Slovensko a zdravotnícke zariadenie z dôvodu nárastu záväzkov z obchodného styku.

Subvencie

Celkové subvencie¹⁹ vzrástli o 33,6 %, čo predstavovalo nárast o 312 253 tis. eur. Najvýznamnejší nárast predstavovali subvencie do dopravy t. j. o 13 % (nárast o 30 607 tis. eur), z čoho najväčšiu položku tvorila cestná doprava o 13,3 % (o 28 953 tis. eur). Nárast subvencií zaznamenali najmä VÚC o 23 349 tis. eur, išlo najmä o transfery verejným dopravcom na vykrytie strát výkonov vo verejnom záujme pri zabezpečovaní prímestskej autobusovej dopravy. Najvyšší nárast zaznamenali banskobystriický a žilinský kraj.

Úrokové náklady

verejného dlhu poklesli o 5 %, čo predstavovalo pokles o 58 107 tis. eur. V roku 2020 bolo splatných menej štátnych dlhopisov s vysokou kupónovou sadzbou (oproti priemernej sadzbe dlhového portfólia) ako v roku 2019, čo zapríčinilo medziročný pokles úrokových nákladov.

Sociálne transfery

Vzrástli o 6,5 %, čo predstavovalo nárast o 1 021 720 tis. eur. Nárast bežných transferov v Sociálnej poisťovni bol v hotovostných platbách z poistenia o 800 924 tis. eur (na nemocenské dávky, na dôchodkové dávky zo starobného poistenia, na úrazové dávky, na dôchodkové dávky z invalidného poistenia, na platené poistné za skupiny osôb ustanovené zákonom a dávky v nezamestnanosti) a zo samostatných účtov silových zložiek o 13 315 tis. eur (na dôchodkové dávky zo starobného a invalidného poistenia a na nemocenské dávky).

Celkovo sa nemocenské dávky v roku 2020 zvýšili o 36,9 % (nárast o 283 524 tis. eur), dôchodkové dávky zo starobného a invalidného poistenia sa zvýšili o 5,4 % (nárast o 415 535 tis. eur) a dávky v nezamestnanosti vzrástli o 53,7 % (nárast o 115 017 tis. eur).

Vyplácané štátne sociálne dávky medziročne vzrástli o 67,1 % (nárast o 1 032 962 tis. eur). K medziročnému nárastu prispelo najmä zvýšenie rodičovských príspevkov o 54,1 % (nárast o 204 297 tis. eur) na základe novely zákona o rodičovskom príspevku s účinnosťou od 1. januára 2020 a z dôvodu vyplácania tzv. pandemického rodičovského príspevku.

Ostatné bežné transfery

Tieto sú najväčšou položkou výdavkov rozpočtu verejnej správy, v roku 2020 mali podiel na celkových výdavkoch 62,2 % a oproti predchádzajúcemu roku vzrástli o 1 065 438 tis. eur. Zvýšili sa najmä akruálne transfery z dôvodu úhrad v rámci COVID programu tzv. Prvá pomoc²⁰ na podporu zamestnanosti o 995 046 tis. eur. Prostriedky sa realizovali najmä v kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na podporu aktívnej politiky na trhu práce a zvýšenie zamestnanosti z dôvodu mimoriadnej situácie, ktorá v roku 2020 nastala v súvislosti s pandémiou koronavírusu.

Kapitálové výdavky

Oproti predchádzajúcemu roku sa zvýšili o 3,1 % (nárast o 118 843 tis. eur) z dôvodu nárastu kapitálových transferov o 59,5 % (o 217 178 tis. eur), a to predovšetkým v zdravotných poisťovniach. V súvislosti s pandemickou situáciou vzrástli transfery zdravotných poisťovní poskytovateľom zdravotnej starostlivosti o 138 351 tis. eur. Zároveň vzrástli výdavkové transfery z verejnej časti zdravotného poistenia do súkromnej časti na splátku istiny úveru Dôvery, a. s. o 51 655 tis. eur.

Výdavky na obstaranie kapitálových aktív naopak klesli oproti roku 2019 o 2,9 % (pokles o 98 335 tis. eur). Najvyšší pokles o 75 199 tis. eur zaznamenali obce. Išlo predovšetkým o výdavky na realizáciu nových stavieb, nakoľko rozbehnutá výstavba nájomných bytových domov v roku 2019 sa v roku 2020 obmedzila iba na čiastočné obnovy a rekonštrukcie. Národná diaľničná spoločnosť vynaložila nižšie investičné výdavky oproti predchádzajúcemu roku o 60 719 tis. eur najmä z dôvodu významného výkupu pozemkov

¹⁹ Subvencia predstavuje finančný príspevok vlády alebo verejno-právnej inštitúcie. Ide o platby vykonané na podporu obchodných aktivít príjemcov, ktorí nie sú zaradení v sektore verejnej správy.

²⁰ Finančné prostriedky vyplatené z programu Prvej pomoci sú z analytických dôvodov uvedené v rámci Sociálnych transferov aj v hotovostnej položke „Peňažné príspevky na kompenzáciu“, ktoré boli podľa metodiky ESA2010 následne reklasifikované na ostatné bežné transfery. Hlavná kategória Sociálnych dávok však tieto hodnoty neobsahuje, preto nedochádza k duplicitnému vykazovaniu.

pre výstavbu diaľnic v roku 2019. Ďalší významný pokles zaznamenali štátne rozpočtové organizácie o 53 812 tis. eur, hlavne na výdavkoch na nákup budov a objektov (v rezortoch Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a Ministerstva financií SR) a nákup špeciálnych strojov, prístrojov a zariadení (v rezortoch Ministerstva obrany SR a Ministerstva vnútra SR). Naopak výrazný nárast investícií realizovala Správa štátnych hmotných rezerv v súvislosti s obstaraním hmotných a mobilizačných rezerv o 101 659 tis. eur v rámci protipandemických opatrení.

2.2. Štrukturálne saldo, cyklická zložka a jednorazové vplyvy

Štrukturálne saldo predstavuje analytický ukazovateľ, ktorým sa hodnotí fiškálna politika krajiny. Štrukturálne saldo analyticky očisťuje nominálne saldo o vplyv ekonomického cyklu a jednorazové efekty. Vývoj štrukturálneho salda predstavuje jeden z kľúčových ukazovateľov pri hodnotení súladu s európskymi a národnými fiškálnymi pravidlami²¹.

Štrukturálne saldo dosiahlo v roku 2020 hodnotu **-2,4 % HDP**²². Medziročná zmena štrukturálneho salda oproti úrovni z roku 2019 zodpovedá štrukturálnej expanzii na úrovni 0,4 p. b. HDP. Do tejto expanzie nevstupujú výdavky vyvolané pandemiou COVID-19, keďže tie sa v rámci jednorazových opatrení očisťujú. Primárny štrukturálny deficit medziročne vzrástol, a v roku 2020 dosiahol úroveň 1,2 % HDP. Jeho nárast bol výsledkom medziročného rastu štrukturálneho deficitu, pričom úrokové náklady na obsluhu dlhu sa medziročne zmenili len minimálne.

Tab. 12 - Výpočet štrukturálneho salda a konsolidačného úsilia (ESA 2010)

	% HDP		
	2018	2019	2020
1. Saldo verejnej správy podľa ESA 2010*	-1,0	-1,3	-5,5
2. Cyklická zložka**	0,6	0,7	-1,4
3. Jednorazové vplyvy **	0,0	0,0	-1,7
4. Štrukturálne saldo verejnej správy (1-2-3)**	-1,6	-2,0	-2,4
5. Konsolidačné úsilie (medziročná zmena 4)**	-0,5	-0,4	-0,4
p. m. primárne štrukturálne saldo (štrukturálne saldo po odpočítaní nákladov na obsluhu dlhu)	-0,3	-0,8	-1,2

* V súlade s údajmi pre jesennú notifikáciu Eurostatu za rok 2020.

Zdroj: MF SR

** zaokrúhlené na jedno desatinné miesto

Výpočet štrukturálneho salda predpokladá očistenie nominálneho salda o dva základné komponenty – **cyklickú zložku a jednorazové vplyvy**. Cyklická zložka predstavuje vplyv ekonomického cyklu na štrukturálne saldo. Cieľom úpravy nominálneho salda je vyjadriť reakciu príjmov a výdavkov verejných financií na zmeny v produkčnej medzere. Veľkosť cyklickej zložky závisí od veľkosti produkčnej medzery a od elasticít vybraných príjmových a výdavkových kategórií, ktoré reagujú na výkyvy v ekonomickej aktivite. Prípadné prehrievanie alebo podchladenie ekonomiky tak môže zásadne vplyvať na výsledné štrukturálne saldo verejnej správy. V roku 2020 sa ekonomika oproti predošlému roku prehupla z mierneho prehrievania ekonomiky do značného podchladenia. Otvorenie negatívnej produkčnej medzery bol spôsobený príchodom pandémie COVID-19. Cyklický vývoj tak mal v roku 2020 pozitívny vplyv na štrukturálne saldo VS vo výške 1,4 % HDP.

Druhý komponent, o ktorý sa očisťuje nominálne saldo, sú jednorazové vplyvy. Táto položka predstavuje príjmy alebo výdavky verejnej správy bez trvalého alebo opakujúceho sa charakteru. Sledujú sa vzniknuté okolnosti s časovo obmedzeným vplyvom na saldo verejnej správy. Slovenská legislatíva nepozná presnú definíciu jednorazových vplyvov²³ a pre účely súhrnnej výročnej správy preberá Ministerstvo financií SR princípy aplikované v metodike Európskej komisie pre identifikáciu

²¹ Pre účely súhrnnej výročnej správy používa MFSR údaje zaslané v rámci jesennej notifikácie Eurostatu. Odhad cyklickej zložky vychádza z produkčnej medzery na základe najaktuálnejšej prognózy MF SR schválenej výborom pre makroekonomické prognózy. Odhad jednorazových opatrení vychádza z metodiky Európskej komisie.

²² Na základe predbežnej hodnoty nominálneho salda VS (-1,33 % HDP) pre jesennú notifikáciu Eurostatu za rok 2020.

²³ Jednorazové vplyvy sa spomínajú bez metodického popisu v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy (523/2004 Z. z.) a v Ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti (493/2011 Z. z.)

jednorazových opatrení.²⁴ Jednorazové opatrenia boli zaznamenaná len za rok 2020. Až na platbu DPH koncesionára stavby D4/R7 boli vyvolané pandémiou COVID-19.

Tab. 13 - Jednorazové opatrenia (ESA 2010, v mil. eur)

	2020
Spolu opatrenia 1 až 4B (Kurzarbeit)	-773
Kurzarbeit pre materské školy	-59
Podpora podnikania v cestovnom ruchu a gastro	-6
Preplácanie nájmu	-40
Podpora uchádzačov o zamestnanie	-49
SOS príspevok	-15
Rodičovský príspevok (predĺženie počas obdobia mimoriadneho stavu)	-13
Dávka v nezamestnanosti (predĺženie obdobia poberania)	-32
Nemocenské (PN) - dávky vyplatené nad úrovňou minulého roka	-106
Ošetrovné (OČR) - dávky vyplatené nad úrovňou minulého roka	-133
Odpustenie sociálnych odvodov za apríl	-57
Odpočet firemných strát z rokov 2015-18	-28
Nesplatenie časti odložených odvodov	-3,6
Odmeny pracovníkom v zdravotníctve	-13
Platba doktorom špecialistom	-138
Zvýšené výdavky - ventilátory a iné	-39
Výdavky na testovanie	-124
Zariadenie a iné výdavky ZZ	-63
Tvorba pohotovostných zásob (mimo testov)	-33
Odmeny pracovníkom v prvej línii (mimo MZ)	-64
Tovary a služby súvisiace s COVID-19 (dezinfekcia, iné)	-22
Dotačné schémy rôznym sektorom / subjektom	-16
Opatrenia hospodárskej mobilizácie	-24
Vklad do základného imania Slovenskej záručnej a rozvojovej banky	-50
Vklad do základného imania Letových prevádzkových služieb	-13
Vyvolané COVID záruky	-25
Ostatné COVID-19 opatrenia	-18
Financovanie z EU zdrojov	343
Platba DPH koncesionára stavby D4/R7	71
Spolu	-1543

²⁴ Metodika kalkulácie jednorazových vplyvov Európskej komisie je súčasťou manuálu k Paktu stability a rastu [Vade Mecum on the Stability & Growth Pact 2019](#) na str. 9.

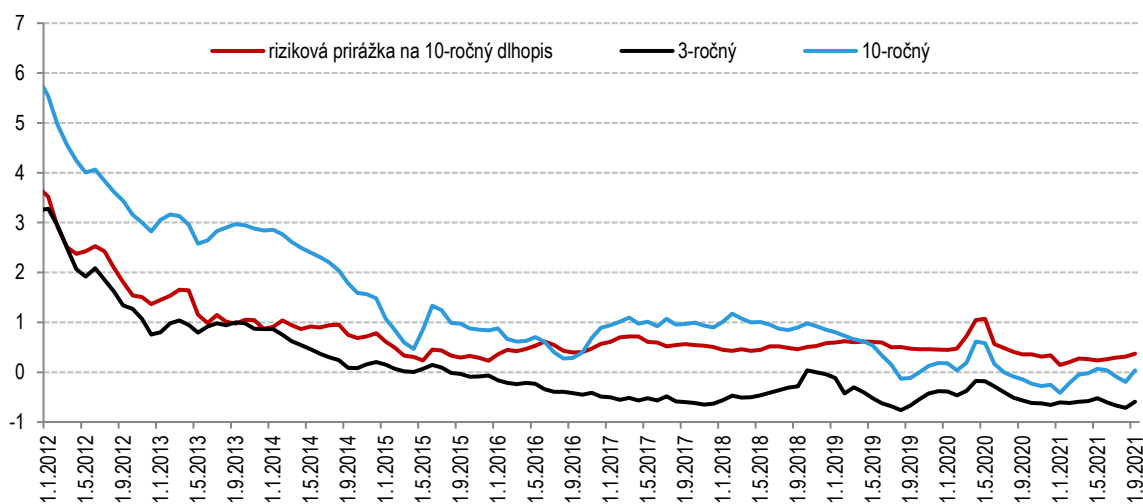
2.3. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu

Vývoj na finančných trhoch v roku 2020 významným spôsobom ovplyvnila pandémia koronavírusu. Opatrenia na spomalenie šírenia vírusu spôsobili, že sa niektoré sektory viacerých ekonomík čiastočne alebo úplne vypli v prvom polroku. Šok vyvolaný pandemiou sa prejavil v masívnych prepadoch na akciových trhoch aj v prudkom poklese cien ropy, keďže dopyt po komodite dočasne zmizol. Prerušenie dodávateľských reťazcov spôsobilo obavy z neschopnosti dlžníkov splácať veriteľom svoje záväzky. Výsledkom bol nárast kreditných prirážok viacerých európskych krajín, ktorí sa premietol do nárastu výnosov štátnych dlhopisov.

Prvotný šok z pandémie na finančných trhoch upokojili pohotovosť opatrenia centrálnych bánk ako aj fiškálne stimuly. Európska centrálna banka reagovala rozsiahlym pandemickým programom nákupov aktív (PEPP) a prísľubom ponechania uvoľnených monetárnych podmienok v dostatočne dlhom časovom horizonte. K upokojeniu situácie prispeli aj prísľuby rozsiahlych fiškálnych balíkov cieľujúce transfermi zasiahnuté skupiny obyvateľstva. Monetárne a fiškálne stimuly pomohli znížiť dlhopisové výnosy v jednotlivých európskych krajinách, čo podporilo dôveru na akciových trhoch, ktoré sa po prvotnom prepade pomerne rýchlo zotavilo. Indikátory neistoty sa stabilizovali aj napriek jesennému nárastu denného počtu nakazených vo viacerých regiónoch, prezidentským voľbám v USA, či rizikám vyvolaných Brexitom. Relatívne rýchle oživenie v Európe pravdepodobne prispelo k posilneniu spoločnej európskej meny v roku 2020. Cena ropy Brent po počiatočnom kolapse vzrástla k 46 USD/bl, naďalej však ostala na nízkych hodnotách.

Financovanie slovenského štátneho dlhu v roku 2020 zabezpečovala Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity v mene MF SR bez nutnosti použitia menej tradičných foriem financovania. Úrokové sadzby sa aj v roku 2020 držali na nízkych úrovniach, čo umožnilo zlepšovať rizikové parametre portfólia štátneho dlhu pri súčasnom poklese úrokových nákladov aj napriek rastu nominálneho dlhu. Priemerná splatnosť portfólia klesla na 8,2 roka.

Graf 7: Výnosy vybraných slovenských vládnych dlhopisov a riziková prirážka voči nemeckým 10-ročným štátnym dlhopisom (v % a p.b.)

Zdroj: NBS, Deutsche Bundesbank

2.3.1. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu

V rámci stratégie riadenia štátneho dlhu sú stanovené kvantitatívne limity pre refinančné a úrokové riziko. Cieľom riadenia dlhu je dosiahnutie tesného priblíženia sa k stanoveným hodnotám, resp. udržanie parametrov dlhu čo najbližšie k stanoveným hodnotám.

- Hodnota **refinančného rizika** kumulatívnej splatnosti aktív a pasív do jedného roka bola stanovená na úrovni 20 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív splatných **do jedného roka** ku celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria ku koncu roka 2020 medziročne klesla o asi 8 percent z hodnoty 19,2 % vykazanej ku koncu roka 2019 na úroveň 11,4 %. Dôvodom poklesu je špecificky nízka hodnota plánovaných splatností na roky 2021 a 2022. Hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti aktív a pasív **do piatich rokov** bola stanovená na úrovni 55 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív splatných do piatich rokov ku celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria bola približne 39,5 % na konci roka 2020. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka došlo k poklesu približne o 2 p. b. z hodnoty 41,4 %.
- Hodnota **úrokového rizika** kumulatívnej refixácie aktív a pasív **do jedného roka** bola stanovená na úrovni 25 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív refixovaných do jedného roka ku celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria bola na úrovni 11,4 % ku koncu roka 2020 (19,3 % ku koncu roka 2019). Hodnota úrokového rizika kumulatívnej refixácie aktív a pasív **do piatich rokov** bola stanovená na úrovni 55 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív refixovaných do piatich rokov ku celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria bola na úrovni 39,5 % ku koncu roka 2020 (41,0 % ku koncu roka 2019).
- V roku 2020 bolo otvorených päť nových línií dlhopisov so splatnosťami od 4 do 12 rokov. 10-ročný dlhopis so splatnosťou v roku 2030 bol predaný prostredníctvom syndikátu vybraných primárnych dealerov s kupónovým výnosom 1,00% v menovitej hodnote 1,5 mld. euro a tiež bol predávaný formou aukčného predaja. 12-ročný dlhopis so splatnosťou v roku 2032 bol rovnako predaný prostredníctvom syndikátu vybraných primárnych dealerov s kupónovým výnosom 1,00% v menovitej hodnote 2 mld. euro.
- V uvedenom roku bola splatená jedna emisia registrovaná na Slovensku denominovaná v eure. K 31.12.2020 malo MF SR „živých“ celkovo 30 emisií (z toho 7 emisií registrovaných v zahraničí). Okrem meny EUR boli k ultimu roka 2020 emitované slovenské štátne dlhopisy aj v menách USD, CHF a NOK.

2.3.2. Riadenie štátneho dlhu v roku 2020

Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity emitovala v mene MF SR v roku 2020 cenné papiere v celkovej hodnote 9 995 700 tis. eur, pričom vydala dlhopisy denominované len v mene EUR s fixnou úrokovou sadzbou s priemernou splatnosťou 9,6 rokov. V roku 2020 boli vydané štátne pokladničné poukážky spolu v menovitej hodnote 3 200 000 tis. eur, z toho splatené v tom istom roku boli štátne pokladničné poukážky v menovitej hodnote 1 700 000 tis. eur. Okrem cenných papierov boli na krytie dlhu prijaté úvery v nominálnej hodnote 1 127 970 tis. eur s priemernou váženou úrokovou sadzbou 0,1% a s priemernou váženou splatnosťou 9 rokov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje základné kvantitatívne parametre riadenia štátneho dlhu v roku 2020. Štruktúra tabuľky obsahuje priemernú úrokovú sadzbu a splatnosť pri novom vydanom (emitovanom) dlhu.

Tab. 14 - Štátny dlh realizovaný v roku 2020 (tis. eur)

Typ cenného papiera	Nominálna hodnota	Priemerný úrok / prirážka (ŠD float)	Priemerná splatnosť (rok)	Typ kupónovej sadzby
ŠD fix	9 995 700	0,5%	9,6	fixná
ŠD float	0	-	-	-
ŠPP	1 500 000	-0,2%	0,9	-
Úvery	1 127 970	0,1%	9,0	fixná
Dlh spolu	12 623 670	-	-	-
ŠD spätný odkup (2020)	0	-	-	-
Dlh upravený o spätný odkup	12 623 670	-	-	-

Štruktúra prezentovaných priemerných úrokov (nákladov) a splatností zodpovedá jednotlivým druhom cenných papierov, ktoré boli v rámci svojej kategórie agregované. „ŠD fix“ označuje dlhopis s pevnou úrokovou sadzbou, „ŠD float“ dlhopis s plávajúcou úrokovou sadzbou, kde náklad tvorí meniac sa sadzba (6M EURIBOR) a prirážka. „ŠD spätný odkup“ označujú predčasné umorenie štátnych dlhopisov pôvodne splatných v neskoršom období. Tieto transakcie fakticky môžu znížiť dlh ku koncu roka 2020 resp. v priebehu roka 2020. Vážená priemerná úroková sadzba všetkých dlhopisov „živých“ ku koncu roka 2020 sa znížila približne o 0,56% oproti roku 2019, a to na úroveň 1,91%. Zmenu spôsobil pokles priemerného nákladového úroku pri dlhopisoch s fixnou úrokovou sadzbou.

3. Čisté bohatstvo

Prvé dve kapitoly súhrnnej výročnej správy hodnotia hospodárenie verejných financií z pohľadu sektora verejnej správy tak, ako ho definuje metodika ESA2010. Tento pohľad je v podmienkach krajín EÚ najviac zaužívaný kvôli tomu, že európske fiškálne pravidlá²⁵ sú formulované pre verejnú správu a národné rozpočty väčšiny krajín sú zostavované tiež za okruh verejnej správy a v tejto metodike. **Táto kapitola rozširuje pohľad na verejné financie z verejnej správy na verejný sektor a jeho hlavný ukazovateľ čisté bohatstvo.** Povinnosť prezentovať v súhrnnej výročnej správe čisté bohatstvo a tiež informácie o hospodárení podnikov štátnej správy vyplýva z ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, pričom dôraz je kladený na vysvetlenie medziročných zmien položiek čistého bohatstva.

3.1. Koncept čistého bohatstva

Čisté bohatstvo popisuje stav hospodárenia verejného sektora²⁶ ku koncu roka. Podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti sa pod čistým bohatstvom rozumie: *súčet vlastného imania subjektov verejnej správy, vlastného imania Národnej banky Slovenska, vlastného imania podnikov štátnej správy a podnikov územnej samosprávy, upravený o implicitné záväzky, iné aktíva a iné pasíva vrátane podmienených záväzkov.*

Čisté bohatstvo má špecifickú štruktúru, a preto je veľmi dôležitá jeho správna interpretácia. Pri veľkosti čistého bohatstva má význam analyzovať len jednotlivé zložky jeho štruktúry, ako napríklad vlastné imanie podnikov, podmienené záväzky, či implicitné záväzky, pretože tie majú z ekonomického hľadiska samostatnú vypovedaciu schopnosť. Čisté bohatstvo treba vnímať ako komplex všetkých typov ukazovateľov, ktoré je podstatné sledovať z hľadiska finančnej stability a bohatstva štátu.

Analýza a vysvetlenie medziročných zmien zložiek čistého bohatstva poskytujú dôležité informácie o hospodárení štátu, ktoré nemusí zachytiť tradičný pohľad na saldo a dlh verejnej správy. Existujú totiž politiky a transakcie, ktoré sa z metodických dôvodov nemusia prejaviť na salde a dlhu verejnej správy, ale majú negatívny alebo naopak pozitívny vplyv na čisté bohatstvo štátu.

²⁵ Ide najmä o pravidlá Paktu stability a rastu, ktoré stanovujú hranicu deficitu verejnej správy 3 % HDP a dlhu verejnej správy 60 % HDP (bližšie o európskych fiškálnych pravidlách pozri slovník základných pojmov).

²⁶ Verejný sektor je širší pojem ako verejná správa, nad rámec sektora verejnej správy zahŕňa aj podniky verejnej správy a Národnú banku Slovenska. Z definície čistého bohatstva podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti odvodzujeme aj skupinu subjektov tvoriacich verejný sektor.

3.2. Odhad čistého bohatstva za rok 2020

Odhadnutá výška čistého bohatstva Slovenskej republiky dosiahla k 31.12.2020 zápornú hodnotu - 379 606 847 tis. eur (-412,26 % HDP). Oproti predchádzajúcemu roku sa hodnota čistého bohatstva výrazne zhoršila, a to o 261 551 012 tis. eur, čím sa zvýšil negatívny podiel na HDP o 286,73 p. b.

		v % resp. v tis. eur			
		31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	Δ 2020-2019
Vlastné imanie verejného sektora	(1)	- 26 278 680	420 095	-2 367 984	-2 788 079
VI súhrnného celku verejnej správy		-23 760 933	2 427 333	-823 941	-3 251 274
VI podnikov MH Manažment, a.s.		274 366	268 288	293 624	25 336
VI Národnej banky Slovenska		-2 792 113	-2 275 526	-1 837 667	437 859
Implicitné záväzky	(2)	38 130	106 078 573	363 440 690	257 362 117
Podmienené záväzky	(3)	17 082 706	18 293 901	19 565 557	1 271 656
Iné aktíva	(4)	6 049 108	5 897 544	5 767 384	-130 160
Čisté bohatstvo SR (1-2-3+4)		-37 350 408	-118 054 835	-379 606 847	-261 551 012
<i>v % HDP</i>		<i>-41,76</i>	<i>-125,53</i>	<i>-412,26</i>	<i>-286,73</i>

Zdroj: MF SR, IFP

Pri výpočte implicitných záväzkov došlo k metodologickej zmene, ktorú sa rozhodlo uplatniť Ministerstvo financií SR s cieľom poskytovať reálny odhad implicitných záväzkov nie v nekonečnom horizonte, ale v horizonte do roku 2064. Dôvodom bola revízia úrokových mier zo strany pracovnej skupiny pre starnutie obyvateľstva (Working Group on Ageing Populations and Sustainability – AWG²⁷), ktorá spôsobila tak výrazné zvýšenie implicitných záväzkov v nekonečnom horizonte, že ich objektívne zhodnotenie by bolo problematické. Vplyvy na implicitné záväzky v hodnote tisícok percent, resp. spätná revízia záväzkov s využitím nových projekcií HDP a úrokových mier by boli neintuitívne, ekonomicky len ťažko interpretovateľné a bez relevantných záverov pre vplyv verejných politík. *Bližší popis je uvedený v samostatnej podkapitole, venujúcej sa implicitným záväzkom.* V tomto duchu boli revidované aj roky 2018 a 2019.

Zároveň boli pre roky 2018 a 2019 použité revidované hodnoty HDP z rutinej revízie v rámci jesennej notifikácie údajov za rok 2020. Tieto zmeny znamenali minimálny vplyv na revidované čisté bohatstvo v predchádzajúcich rokoch. Údaje za rok 2020 boli prepočítané voči aktuálnemu HDP zverejnenému v rámci októbrovej notifikácie.

Podrobnému vysvetleniu zmien v jednotlivých zložkách čistého bohatstva sa venujú nasledovné podkapitoly s výnimkou vlastného imania podnikov MH Manažmentu, a.s. Vlastné imanie podnikov MH Manažmentu, a.s. tvorí podmnožinu podnikov štátnej správy, ktorá je pre účely vyčíslenia čistého bohatstva uvedená osobitne, pretože táto skupina podnikov nie je súčasťou súhrnného celku, a preto nie je predmetom účtovnej konsolidácie. Vlastné imanie podnikov MH Manažmentu, a.s. tvorí súčet vlastných imaní jednotlivých podnikov z individuálnych účtovných závierok, pričom veľkosť vlastného imania je prepočítaná vlastníckym podielom štátu v týchto podnikoch.

Vlastné imanie podnikov MH Manažmentu sa zvýšilo ku koncu roka 2020 oproti predchádzajúcemu roku o 25 336 tis. eur najmä vplyvom výsledkov hospodárenia podnikov za bežné obdobie.

Od roku 2019 je vlastné imanie súhrnného celku pre účely čistého bohatstva očistené o vplyv tvorby účtovnej rezervy na zamestnanecké požitky, nakoľko benefity v podobe výplaty dôchodkov súčasných a budúcich poberateľov dávok v silových rezortoch sú zohľadnené už v implicitných záväzkoch. Pre hlbšiu informovanosť o vývoji v súhrnnom celku, bez vplyvu zmien v rámci výpočtu čistého bohatstva, je vlastné imanie súhrnného celku v podkapitole 3.2.1. komentované na základe súhrnnej účtovnej závierky, zostavenej k 31.12.2020.

²⁷ https://europa.eu/epc/working-groups-epc/working-group-ageing-populations-and-sustainability_sk

3.2.1. Vlastné imanie súhrnného celku verejnej správy

Vlastné imanie súhrnného celku²⁸ dosiahlo k 31.12.2020 zápornú hodnotu -33 152 716 tis. eur, pričom je tvorené záporným výsledkom hospodárenia vo výške -33 344 399 tis. eur (z toho výsledkom hospodárenia bežného obdobia vo výške -7 192 621 tis. eur), oceňovacími rozdielmi v hodnote 19 014 tis. eur a podielmi iných účtovných jednotiek v hodnote 172 668 tis. eur. **Medziročne sa vlastné imanie súhrnného celku úhrnom znížilo o 6 401 905 tis. eur.**

Na vlastné imanie súhrnného celku má vplyv najmä dosiahnutý výsledok hospodárenia bežného obdobia jednotlivých subjektov (v podnikateľskom prostredí chápaný ako „zisk alebo „strata“), ako aj výsledok hospodárenia minulých období (ovplyvnený prevodom výsledku hospodárenia bežného obdobia za posledný rok alebo významnými účtovnými opravami minulých období). V menšej miere ovplyvňujú vlastné imanie oceňovacie rozdiely a výška fondov (rezervné fondy, kapitálové fondy).

Súhrnná účtovná závierka za rok 2019 a tým aj vlastné imanie za rok 2019 bolo zostavované v čase pandémie COVID-19, a z dôvodu prijatia legislatívnej úpravy v oblasti daní, účtovníctva a výkazníctva, bol možný posun termínu na predloženie účtovných závierok samotných subjektov verejnej správy. Súhrnná účtovná závierka tento posun termínu nemala vzhľadom na jesennú notifikáciu. Za rok 2019 sa preto nedostali do sumáru dôležité subjekty resp. konsolidované celky v územnej samospráve (menej o 147 individuálnych účtovných závierok obchodných spoločností obcí a miest a o 201 konsolidovaných závierok obcí a miest bolo zahrnutých za rok 2019). Odhadovaná účtovná hodnota, ktorý chýbala v agregovaných dátach bola od 1 do 1,5 mld. eur resp. 400 až 500 mil. eur s vplyvom na výsledok hospodárenia. V roku 2020 bolo predložených 1 124 z 1 142 konsolidovaných závierok samospráv. **Z tohto dôvodu je medziročná zmena výrazne ovplyvnená nižšou porovnávacou bázou (neúplného) roka 2019.**

Z pohľadu veľkosti podielu na vlastnom imaní súhrnného celku je najvýznamnejšia ústredná správa a v rámci nej Ministerstvo financií SR. Špecifické postavenie Ministerstva financií SR spočíva v tom, že účtuje o všetkých poskytnutých transferoch zo štátneho rozpočtu, ktoré sa vykazujú jednak vo výdavkoch daného roka, a akruálne aj v nákladoch. Ide o rôzne druhy transferov, ktoré nemusia reálne poskytovať len Ministerstvo financií SR, ale aj ostatné kapitoly štátneho rozpočtu a ich rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti. Na druhej strane Ministerstvo financií SR účtuje o najdôležitejších príjmoch verejnej správy, a to o daňových a značnej časti nedaňových príjmoch štátneho rozpočtu (odvody, poplatky, dividendy).

Na výsledok hospodárenia Ministerstva financií SR (resp. ústrednej správy) majú najdôležitejší vplyv dve transakcie, pričom tieto nemajú rovnaký charakter v peňažnom – hotovostnom vyjadrení daného roka. Vzhľadom na doterajšie deficitné hospodárenie štátneho rozpočtu, je hotovostný deficit (za rok 2019 vo výške 2 201 481 tis. eur a za rok 2020 až 7 758 420 tis. eur) jedným z dôvodov záporného účtovného výsledku hospodárenia. Naakumulované záporné výsledky hospodárenia štátneho rozpočtu za predchádzajúce roky sú súčasťou výsledku hospodárenia minulých rokov.

Ďalšou objemovo významnou transakciou, ktorá vplýva na záporný výsledok hospodárenia ústrednej správy je účtovanie o dlhodobej rezerve na zamestnanecké požitky zamestnancov štátnych rozpočtových a štátnych príspevkových organizácií (napríklad výsluhové dôchodky vojakov, policajtov, sudcov, životné a pracovné jubileá). Výška tejto rezervy sa vyказuje na základe expertného odhadu, ktorý berie do úvahy súčasnú legislatívu v oblasti poskytovania zamestnaneckých požitkov (benefitov) v ústrednej správe, znenia kolektívnych zmlúv a vyššej kolektívnej zmluvy v ústrednej správe, počet zamestnancov, ich vekovú štruktúru a ďalšie faktory. Čo je pri rezervách neisté, je výška a čas plnenia týchto záväzkov, v súlade s definíciou účtovných rezerv. K 31.12.2020 bola vykázaná rezerva na zamestnanecké požitky ústrednej správy, o ktorej účtuje Ministerstvo financií SR, vo výške 32 467 540 tis. eur, čo je medziročne viac o 2 958 893 tis. eur. Podiel 5 silových rezortov²⁹, v ktorých sa uplatňujú špeciálne benefity tvorí 99 %

²⁸ Koncept „súhrnného celku“ je definovaný v Súhrnnej účtovnej závierke a je odlišný od definície verejnej správy podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Verejná správa tvorí najpodstatnejšiu časť súhrnného celku, avšak do súhrnného celku vstupujú aj iné subjekty, ktoré nie sú štatisticky zaradené do verejnej správy podľa metodiky ESA2010.

²⁹ Ide o Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo financií SR (časť colná a daňová správa) a Národný bezpečnostný úrad.

z celkovej rezervy, a to 32 328 776 tis. eur, pričom ide najmä o potenciálnych budúcich poberateľov výsluhových dávok (17 667 583 tis. eur) a pre dôchodcov, vdovy, vdovcov, siroty (13 921 660 tis. eur, z toho samotní dôchodcovia 13 364 924 tis. eur). Medziročná zmena bola premietnutá s vplyvom na výsledok hospodárenia bežného roka, a oproti predchádzajúcemu roku bola tvorba rezervy vyššia o 2 956 478 tis. eur, čo malo významný vplyv na celkový výsledok hospodárenia za rok 2020 (*bližší popis je v prílohe č. 3, v časti B.II a B.IV. Rezervy*).

Pre účely výpočtu čistého bohatstva bola z vlastného imania súhrnného celku vyňatá rezerva na výsluhové dôchodky silových rezortov (rovnako tak aj vdovské, vdovecké a sirotské penzie), ktorá bola tvorená v roku 2020 ako aj v predchádzajúcich rokoch (od začiatku výpočtu tejto rezervy v účtovnej závierke Ministerstva financií SR). Hodnota bežného roka bola 2 956 478 tis. eur a rezerva z predchádzajúcich rokov vo výške 29 372 297 tis. eur.

Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia 2020, ktorý je výsledkom rozdielu účtovných výnosov a účtovných nákladov, dosiahol za celý súhrnný celok -7 186 613 tis. eur, pričom medziročne došlo k prehĺbeniu „straty“ o 6 106 646 tis. eur. Celkové náklady súhrnného celku medziročne rástli o 7 298 007 tis. eur, pričom výnosy medziročne rástli len o 1 191 361 tis. eur.

V náraste nákladov sa odzrkadlila už spomenutá tvorba rezervy Ministerstva financií SR na zamestnanecké požitky zamestnancov štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií (o 2 958 893 tis. eur), ďalej hlavne vyššie transfery zo štátneho rozpočtu o 3 816 756 tis. eur. Medzi ďalšie významné položky nákladov ktoré rástli boli mzdové náklady o 1 036 474 tis. eur. Uvedené kopíruje vývoj hospodárenia v podmienkach pandémie, kedy uvedené položky nákladov rástli a naopak medziročne poklesli náklady na nákup služieb rôzneho druhu (menej o 683 889 mil. eur), náklady na spotrebu materiálu (menej o 270 663 tis. eur), spotrebu tovaru (menej o 233 670 tis. eur).

Z výnosov súhrnného celku, ktoré boli takisto poznačené pandemiou, zaznamenali pokles tržby, či dane. Štát vykázal nižšie daňové výnosy o 460 060 tis. eur, tržby za tovar poklesli o 194 0015 tis. eur a ostatné výnosy o 136 889 tis. eur.

Výsledok hospodárenia minulých rokov súhrnného celku tvorí najmä:

- nerozdelený zisk resp. neuhradená strata obchodných spoločností,
- prevod zostatkov kapitálových fondov, rezervných fondov a ostatných fondov obchodných spoločností,
- prevod zostatku fondov ústrednej správy,
- výsledok hospodárenia všetkých rozpočtových organizácií ústrednej správy,
- opravy významných chýb minulých účtovných období resp. zmeny účtovných metód a zásad s vplyvom na hospodárenie minulých období.

Celkovo dosiahol výsledok hospodárenia minulých rokov za súhrnný celok hodnotu -26 151 778 tis. eur a medziročne je horší o 366 486 tis. eur. Negatívny vplyv malo najmä preúčtovanie výsledku hospodárenia za rok 2019 (-1 055 432 tis. eur) do výsledku hospodárenia minulých rokov.

Podiely iných účtovných jednotiek sa vykazuje hodnota, ktorá neprináleží subjektom súhrnného celku, keďže pochádza z menšinových podielov v obchodných spoločnostiach, ktoré sú väčšinou vlastnené „tretími“ stranami (napríklad súkromnými spoločnosťami, zahraničnými subjektmi). Hodnota týchto podielov sa vykazuje v súhrnnej účtovnej závierke na samostatnej položke práve preto, aby deklarovala nárok iných vlastníkov na vlastné imanie spoločností, ktorých spoluvlastníkom je niektorý subjekt súhrnného celku. Podiely iných účtovných jednotiek zahŕňajú nielen podiel na aktuálnom výsledku hospodárenia, ale aj na ostatných položkách vlastného imania.

Medziročne sa hodnota podielov iných účtovných jednotiek zvýšila o 154 990 tis. eur, a to najmä v územnej samospráve, u obcí o 154 166 tis. eur. Zvýšenie spočíva vo vyššej agregácii údajov z konsolidovaných závierok samospráv.

3.2.2. Vlastné imanie podnikov štátnej správy

Vlastné imanie podnikov štátnej správy dosiahlo k 31.12.2020 hodnotu 17 638 279 tis. eur (19,15 % HDP). Uvedený údaj je nekonsolidovaný a predstavuje súčet vlastných imaní jednotlivých podnikov z individuálnych účtovných závierok prepočítaný na veľkosť vlastníckych podielov štátu. Tento údaj nemožno dávať do súvislosti s údajom o celkovom čistom bohatstve v časti 3.2., pretože v rámci čistého bohatstva sú všetky podniky okrem podnikov MH Manažmentu, a.s. zaradené do súhrnného celku a údaje o vlastnom imaní sú konsolidované. Vlastné imanie podnikov štátnej správy oproti predchádzajúcemu roku vzrástlo o **316 331 tis. eur.**

V nasledujúcej časti sú podrobnejšie komentované zmeny vlastného imania za vybrané podniky. Príloha č. 1 obsahuje tabuľkový prehľad všetkých podnikov štátnej správy, výšku vlastníckych podielov štátu (k 31.12.2020) a výšku ich vlastných imaní a výsledky hospodárenia za posledné tri roky. Príloha č. 2 poskytuje prehľad o štruktúre medziročnej zmeny ich vlastného imania podľa jednotlivých položiek vlastného imania.

Pri komentovaní medziročných zmien vlastného imania vybraných podnikov sa pre účely tejto správy zameriavame najmä na päť hlavných položiek, ktoré spôsobujú prírastok alebo úbytok vlastného imania:

- **Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia** predstavuje čistý zisk (prírastok VI) alebo stratu (úbytok VI) za sledovaný rok. Táto položka je najvýznamnejšia, pretože výsledky hospodárenia priamo poukazujú na príspevok podniku k hodnote čistého bohatstva.
- **Dividendy** sú položkou, ktorá sa zvyčajne vypláca zo zisku minulého účtovného obdobia a spôsobuje úbytok vlastného imania. Dividendy môžu byť v danom roku vyplatené, alebo len schválené na rozdelenie a následne vyplatené v neskoršom období. Pri dividendách sú osobitne spomenuté superdividendy³⁰, ak ich výplata bola v danom roku u podniku zaznamenaná.
- **Priame vklady spoločníkov do vlastného imania** zvyšujú vlastné imanie spoločnosti³¹. Pod priamymi vkladmi sa rozumejú peňažné a nepeňažné vklady do základného imania, do kapitálových fondov alebo vklady použité na úhradu straty.
- **Zmeny precenenia majetku a záväzkov** môžu znižovať aj zvyšovať vlastné imanie na základe rozdielu medzi účtovným a reálnym ocenením určitých položiek majetku a záväzkov. Konkrétne prípady sú bližšie vysvetlené pri jednotlivých spoločnostiach.
- Pod „**ostatné zmeny**“ zaraďujeme opravy významných chýb minulých účtovných období a rozdiely zo zmien použitých účtovných metód a účtovných zásad, ktoré sa účtujú priamo do vlastného imania (do výsledku hospodárenia minulých období), a ktoré môžu spôsobiť úbytok alebo prírastok vlastného imania podniku. Patria sem taktiež zmeny rezerv zo zabezpečovacích derivátov, prípadne zmeny iných rezerv, ktoré nesúvisia s preceňovaním.

Nasledujúca tabuľka predstavuje prehľad zmien vlastného imania vybraných štátnych podnikov. Uvedené podniky sa podieľajú až 84,3 percentami na celkovom vlastnom imaní všetkých podnikov štátnej správy po prepočte na vlastnícky podiel štátu.

Tab. 16 - Medziročná zmena vlastného imania k 31 .12. 2020 (v tis. eur)

Podnik	VI Δ2020- 2019	Výsledok hospodárenia	Dividendy	Precenenie	Vklady spoločníkov	Ostatné
Slovenská elektriz.pren. sústava, a.s.	190 588	59 306	0	1 282	130 000	0
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.	84 454	-114 180	0	638	198 000	-4
Slov.plynárenský priemysel, a.s.	78 776	259 080	-250 000	69 649	0	47
MH Manažment, a.s.	75 623	-601	0	41 094	20 000	15 130
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	54 497	33 970	0	-2 208	22 876	-141
Slov. záručná a rozvojová banka, a.s.	49 976	484	0	-508	50 000	0
Bratislavská teplárenská, a.s.	20 539	2 477	0	0	20 000	-1 938
Západoslovenská energetika, a.s.	15 908	89 816	-74 135	-164	0	391
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	10 816	10 590	0	226	0	0
Transpetrol, a.s.	6 762	6 966	0	0	0	-204

³⁰ Superdividendy sú všeobecne definované podľa metodiky národných účtov ESA2010 ako dividendy presahujúce poslednú, respektíve nedávnu úroveň dividend a ziskov. Superdividendy tak indikujú rýchlejší úbytok vlastného imania podnikov.

³¹ V prípade vkladov štátu sú tieto realizované prostredníctvom peňažných prostriedkov (najčastejšie použitím štátnych finančných aktív) alebo nepeňažným vkladom (napr. dlhodobým hmotným majetkom štátu).

Podnik	VI Δ2020- 2019	Výsledok hospodárenia	Dividendy	Precenenie	Vklady spoločníkov	Ostatné
Tepláreň Košice, a.s.	5 829	6 166	-337	0	0	0
Tipos, národná loter. spoločnosť, a.s.	5 715	9 632	-3 300	0	0	-617
UN – Nemocnica svätého Michala, a.s.	5 571	-4 429	0	0	10 000	0
Slovenský vodohospod. podnik, š.p.	4 247	2 599	0	0	1 648	0
Slovensko IT, a.s.	2 680	-1 320	0	0	4 000	0
Východ. ústav srdc. a ciev. chorôb, a.s.	1 203	1 203	0	0	0	0
MH Invest, s.r.o.	-1 894	-1 894	0	0	0	0
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s.	-2 024	4 382	-2 173	-842	0	-3 391
Slovenská konsolidačná, a.s.	-2 572	713	-3 284	0	0	-1
Arriva Nitra, a.s.	-2 794	-2 794	0	0	0	0
Letisko Košice – Airport Košice, a.s.	-3 312	-925	-2 290	0	0	-97
Agrokomplex–výstavníctvo Nitra, a.s.	-4 124	-4 124	0	0	0	0
MH Invest II, s.r.o.	-4 926	-4 927	0	0	0	1
Hydromeliorácie, š.p.	-5 060	-5 059	0	0	0	-1
Letové prevádzkové služby, š.p.	-5 702	-18 302	0	0	13 200	-600
Letecké opravovne Trenčín, a.s.	-6 979	-6 979	0	0	0	0
Letisko M.R.Štef. – Air.BA,a.s.(BTS)	-14 016	-14 016	0	0	0	0
Železnice Slovenskej republiky	-14 055	-15 176	0	525	596	0
Vých.energetika Holding, a.s.	-17 228	49 451	-66 711	32	0	0
Slovenská pošta, a.s.	-17 430	-15 997	0	-1 433	0	0
ŽS Cargo Slovakia, a.s.	-32 224	-32 224	0	0	0	0
Slovenské elektrárne, a.s.	-48 596	39 870	0	-88 466	0	0
Stredoslov. energetika Holding, a.s.	-66 928	121 707	-188 635	0	0	0
Debitum, a.s.	-109 338	-109 338	0	0	0	0

Zdroj: IÚZ

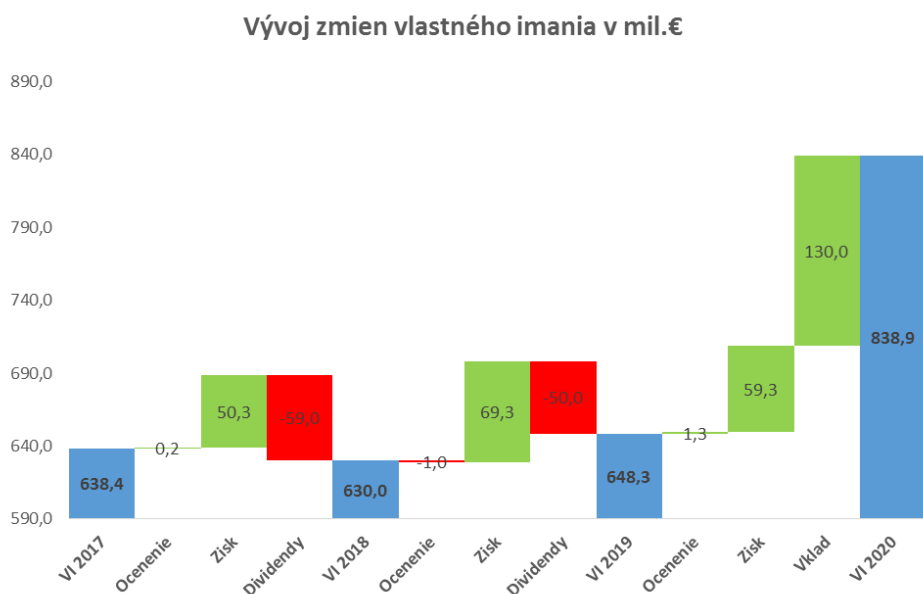
V nasledujúcom texte uvádzame podrobnejšie hodnotenie medziročnej zmeny vlastného imania vybraných štátnych podnikov a individuálne grafické zobrazenie vývoja ich vlastného imania na trojročnom horizonte 2018 - 2020. Analýza bola vykonaná na základe verejne dostupných údajov z účtovných závierok a výročných správ.

Modrou farbou v grafoch sú označené stavy vlastného imania ku koncu príslušného roka, červenou farbou sa označujú negatívne vplyvy (resp. vplyvy znižujúce hodnotu vlastného imania) a zelenou farbou sa označujú pozitívne vplyvy (resp. vplyvy zvyšujúce stav vlastného imania).

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (ďalej „SEPS“)

Vývoj štruktúry zmien vlastného imania bol počas sledovaného obdobia pomerne stabilný. Výsledok bežného obdobia (zisk) zaisťoval pozitívnu zmenu stavu a výplata dividend negatívnu zmenu stavu vlastného imania. Zdrojom tvorby zisku bol hlavne rozdiel výnosov a nákladov na prenos elektrickej energie, ktorý významne ovplyvňuje vývoj cezhraničného prenosu. Výsledok bežného obdobia (s výnimkou roku 2019) sa využil na výplatu dividend pre akcionára, zisk za rok 2019 bol ponechaný v spoločnosti v plnej výške.

Graf 8

Vlastné imanie SEPS sa v roku 2020 zvýšilo oproti predchádzajúcemu roku o 190 588 tis. eur vplyvom peňažných príspevkov akcionára do kapitálového fondu tvoreného z príspevkov akcionára vo výške 130 000 tis. eur, dosiahnutého zisku za bežné obdobie vo výške 59 306 tis. eur a vplyvom výslednej pozitívnej zmeny stavu na fondoch z precenenia vo výške 1 282 tis. eur (najmä vplyv aktualizácie rezerv na zamestnanecké požitky).

Čistý zisk klesol oproti predchádzajúcemu roku o 14,4 %, pričom medziročný rast objemu výroby elektrickej energie bol miernejší, iba vo výške 1,1 %. Spotreba elektriny na Slovensku oproti tomu medziročne zaznamenala pokles o 3,5 %. Hlavným zdrojom medziročného poklesu zisku boli nižšie tržby o 3,3 % vplyvom najmä nižších výnosov plynúcich z prístupu do siete (pokles o 4,8 %), zo systémových služieb (o 5,0 %) a zo shippingu. Negatívny vplyv na celoročný výsledok hospodárenia zaznamenali aj odpisy a amortizácie, ktoré medziročne vzrástli o 12,7 % z dôvodu obstarania a zaradenia do používania nového majetku (IT softvér SAP, softvér pre registratúru, Damas Energy a upgrade obchodného systému).

Negatívny vplyv poklesu výnosov bol čiastočne eliminovaný úsporou prevádzkových nákladov (nižšie o 4,0 % najmä z dôvodu nižšieho čerpania nákladov na opravy a udržiavanie a podporné služby).

SEPS sa aj počas roku 2020 venovala nielen posilneniu bezpečnej a spoľahlivej prevádzky prenosovej sústavy, ale zároveň realizovala aj strategické projekty orientované na rozvoj siete. Výška investovaných prostriedkov v roku 2020 dosiahla úroveň 95 mil. eur. Projekty pritom boli zamerané nielen na posilnenie internej prenosovej sústavy Slovenska, ale aj na rozvoj cezhraničného vedenia, keďže výnosy z cezhraničných prenosov elektriny tvoria významný zdroj zisku. Vo vzájomnej spolupráci s maďarskou stranou sa realizovala výstavba cezhraničných slovensko-maďarských vedení 400 kV. Medzinárodná spolupráca prebiehala aj v súvislosti s pokračujúcou implementáciou novej legislatívy – balíčka Čistej energie pre všetkých Európanov³².

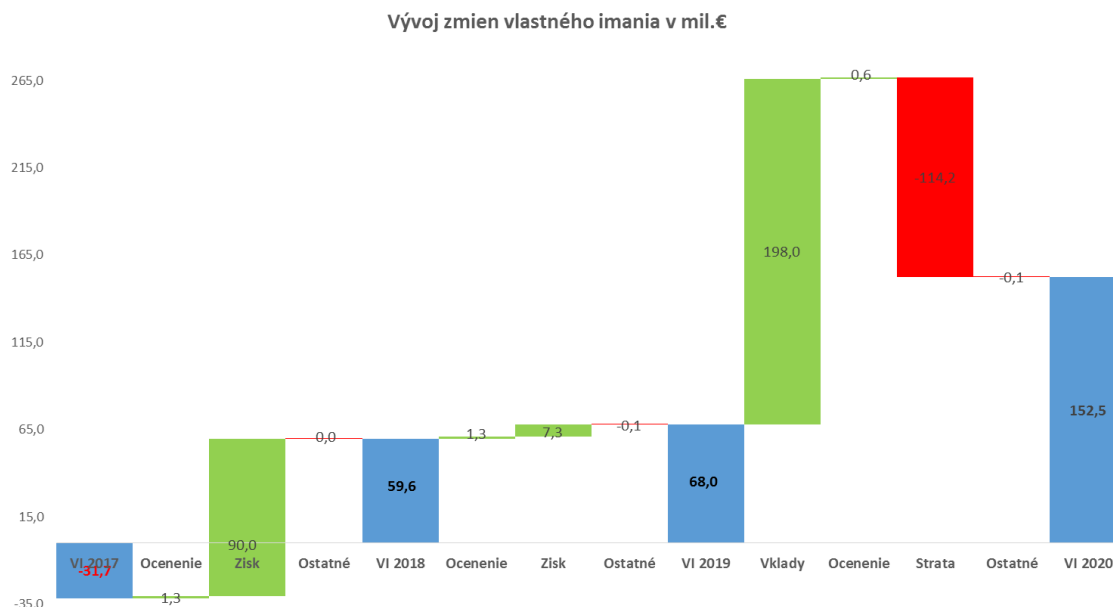
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. (ďalej „VšZP“)

Počas sledovaného obdobia bol výsledok hospodárenia bežného obdobia VšZP položkou s najvyšším vplyvom na zmenu stavu vlastného imania. Výsledok hospodárenia ako hlavný zdroj pozitívnej zmeny stavu vlastného imania s rôznou intenzitou v rokoch 2018 (vplyvom hospodárskeho rastu) a 2019. Pričom

³² Predstavuje legislatívu EÚ pre nové nastavenie európskeho trhu s elektrinou v oblasti pripravenosti na riziká, spoločných pravidiel pre vnútorný trh s elektrinou a zriadenie Agentúry Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky.

vygenerovaný zisk počas sledovaného obdobia bol ponechaný VŠZP na vysporiadanie strát z minulých období. V roku 2020 sa charakter vplyvu zmenil na negatívny (stratu).

Graf 9

Vlastné imanie VŠZP sa v roku 2020 zvýšilo o 84 454 tis. eur vplyvom peňažného vkladu akcionára do základného imania vo výške 198 000 tis. eur. Pozitívny vplyv bol zaznamenaný aj na položke oceňovacích rozdielov z cenných papierov (precenenie akcií kúpeľov k 31.12.2020) vo výške 638 tis. eur. Celková medziročnú zmenu stavu vlastného imania negatívne ovplyvnila vygenerovaná strata za bežné obdobie vo výške 114 180 tis. eur.

Výsledok bežného obdobia sa medziročne znížil zo zisku 7 293 tis. eur (rok 2019) na stratu 114 180 tis. eur (rok 2020), najmä vplyvom výsledku zo zdravotného poistenia. Výnosy z prijatého poistného klesali rýchlejšie (o 2,8 %) ako náklady na zdravotnú starostlivosť (o 0,4 %). Pokles výnosov z predpísaného poistného spôsobilá zmena štruktúry poistného kmeňa vplyvom COVID-19, ktorý mal za následok pokles počtu ekonomicky aktívnych poistencov (pokles výnosov z predpísaného poistného od ekonomicky aktívnych poistencov o 3,3 %). Celkovo VŠZP odhaduje výpadok na výnosoch vplyvom COVID-19 vo výške 94 000 tis. eur. Naopak náklady vyvolané pandémiou dosiahnu pravdepodobne úroveň 83 800 tis. eur. Náklady na zdravotnú starostlivosť zaznamenali medziročne mierny rast (vplyvom rastu nákladov na výkony zariadení ústavnej starostlivosti a sociálnych služieb o 7,3 %), napriek tomu sa vplyvom pandémie presunul veľký objem najmä plánovaných výkonov zdravotnej starostlivosti do nasledujúceho roka 2021. Negatívny trend vývoja zaznamenali aj ostatné prevádzkové náklady, najmä vplyvom odpisu pohľadávok a ostatných nákladov (vplyv vyšších nákladov na právne zastupovanie a súdne trovy). Negatívny vplyv uvedených nákladových položiek čiastočne zmiernili ostatné technické výnosy (rast o 20,5 % vplyvom výnosov z použitia opravných položiek a technických rezerv).

Poistný kmeň VŠZP sa v roku 2020 zmenšil – priemerný evidovaný počet poistencov v roku 2020 bol 2 970 704, čo v porovnaní s minulým rokom bolo menej o 162 909 osôb, pričom z uvedeného počtu poistencov bolo 49,3 % mužov a 50,7 % žien. Štruktúra poistného kmeňa v roku 2020 bola nasledovná: 56,2 % poistenci štátu; 35,0 % zamestnanci; 7,6 % samostatne zárobkovo činné osoby; 1,2 % ostatní.

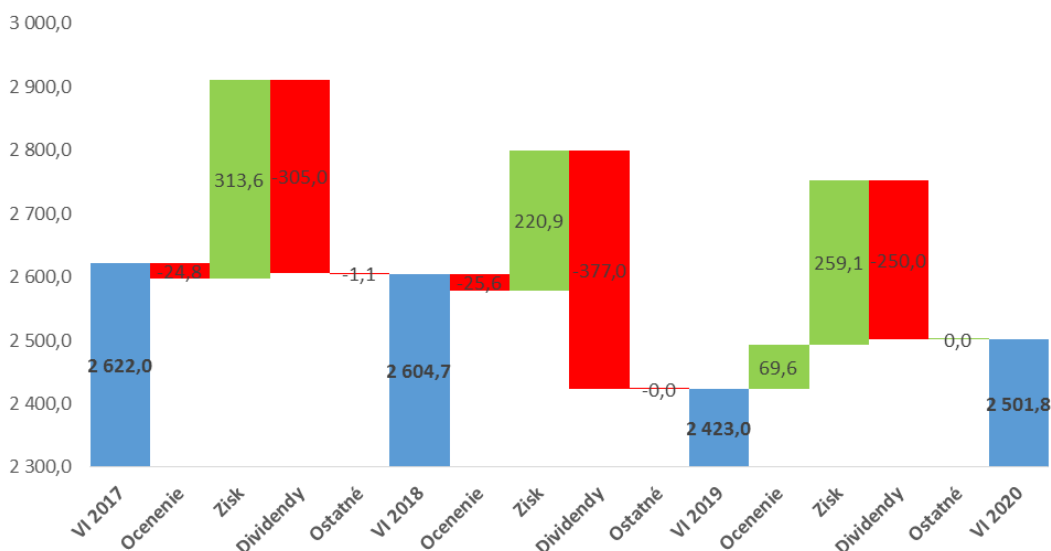
Objem príjmov VŠZP, ktorý v roku 2020 dosiahol výšku 3 630 727 tis. eur, sa medziročne zvýšil o 2,4 %. V roku 2020 sa zmenila aj štruktúra príjmov: vzrástol podiel príjmov z poistného od ekonomicky aktívnych poistencov o 1,3 %, príjmy z poistného od poistencov štátu klesli o 0,7 % a príjmy z prerozdelenia poistného od iných zdravotných poisťovní a iné príjmy klesli o 0,6 %.

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (ďalej „SPP“)

Štruktúra zmien vlastného imania sa vyvíjala stabilne, výsledok bežného obdobia ako pozitívna zmena stavu a výplata dividend s negatívnym dopadom na stav vlastného imania. Zastúpenie ostatných položiek v rámci štruktúry bolo možné do roku 2019 považovať, vzhľadom na veľkosť ich vplyvu, za nevýznamné. Rok 2020 priniesol nezanedbateľný vplyv precenenia na končený stav vlastného imania. Hlavným zdrojom tvorby výsledku bežného obdobia generovaného počas sledovaného obdobia vo forme zisku, sú stabilne výnosy z prijatých dividend od spoločných a pridružených podnikov. Zisk pritom nezostáva ponechaný v skupine SPP, ale je použitý na výplatu dividend pre akcionárov.

Graf 10

Vývoj zmien vlastného imania v mil.€

Vlastné imanie SPP sa v roku 2020 zvýšilo o 78 776 tis. eur najmä vplyvom dosiahnutého zisku bežného obdobia vo výške 259 080 tis. eur a vplyvom precenenia o 69 649 tis. eur. Výšku pozitívnej medziročnej zmeny stavu vlastného imania negatívne ovplyvnilo vyplatenie dividend vo výške 250 000 tis. eur, z nej superdividenda bola vo výške 82 150 tis. eur a ESA dividenda bola za rok 2020 vykázaná vo výške 167 850 tis. eur.

Zisk bežného obdobia vzrástol o 17,3 % vplyvom medziročného rastu prevádzkového výsledku hospodárenia, ktorý sa zmenil zo straty (-104 141 tis. eur v roku 2019) na zisk (6 596 tis. eur v roku 2020). Zisk z prevádzkovej činnosti bol vygenerovaný najmä vyšším rastom výnosov z predaja zemného plynu a elektrickej energie (rast o 8,2 %) ako nákladov na nákup energií (zvýšenie o 1,5 %).

Zdrojom rastu výnosov z predaja energií boli hlavne výnosy z predaja elektriny, ktoré medziročne vzrástli o 46,6 % (vplyv jednotlivých segmentov bol pritom z dôvodu krízy vyvolanej COVID-19 rozdielny, kým v segmente firemných klientov spotreba klesla, v segmente domácností naopak stúpala). Výnosy z predaja plynu zaznamenali zvýšenie o 1,6 % (vplyv najmä vyššieho objemu predaja v segmente veľkých odberateľov, naopak segment domácností vykázal negatívny trend výnosov z predaja z dôvodu rozhodnutia Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky ako jediného akcionára o uplatňovaní rovnakej cenovej politiky v roku 2020 ako v roku 2019 pre dodávky plynu domácnostiam). Náklady na nákup energií počas roka 2020 klesli (o 20,4 %) z dôvodu nižších cien komodít v dôsledku spomaľovania svetovej ekonomiky v súvislosti so šírením COVID-19.

Positívny vývoj výnosov umocnil aj vývoj ostatných prevádzkových položiek (pozitívny vplyv použitia rezervy na nevýhodné zmluvy a rozpustenia opravných položiek ku krátkodobým pohľadávkam z dôvodu aktualizácie stavu).

Pozitívny vplyv prevádzkového výsledku čiastočne eliminoval pokles objemu prijatých dividend zo spoločností skupiny SPP (o 21,2 % z dôvodu nižšieho prerozdelenie výsledku z precenenia majetku skupiny SPP, ktorý bol ponechaný v nerozdelenom zisku).

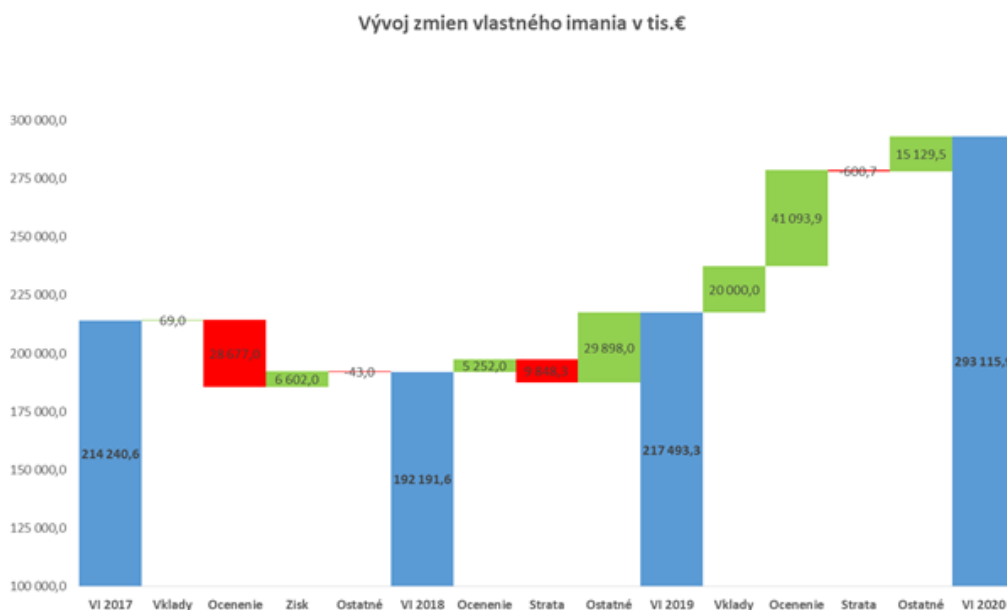
SPP ako dodávateľ energií s tradíciou nezostáva pozadu. Svoju dlhodobú stratégiu doplnil o snahu transformácie spoločnosti nielen na dodávateľa „zelenej energie“, ale zároveň na spoločnosť orientovanú na ochranu životného prostredia. V nahradení uhlia plynom vidí SPP možnosť zníženia emisií skleníkových plynov na Slovensku, preto sa orientuje na podporu projektov výroby elektriny a tepla z plynu a rozšírenie využívania plynu aj v doprave, či už vo forme CNG (stlačený plyn) alebo LNG (skvapalnený plyn) najmä v doprave. Práve v doprave, ako významnom producentovi skleníkových plynov, SPP pripravuje moderné rozvojové projekty strednodobého charakteru v oblasti využitia biometánu.

Rok 2020 bol prvým rokom spôsobenia SPP ako výkupcu elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov a zároveň si udržal svoju pozíciu významného hráča na poli obchodovania so zelenou energiou.

MH Manažment, a.s. (ďalej „MHM“)

Vývoj štruktúry zmien vlastného imania kopíroval presun úloh a povinností z pôvodného subjektu (Fond národného majetku) na MHM. Spočiatku v súvislosti s prevodom majetku a záväzkov z pôvodného subjektu boli významným prvkom s vplyvom na vývoj zmeny stavu vlastného imania vklady a precenenia (s negatívnym vplyvom).

Graf 11

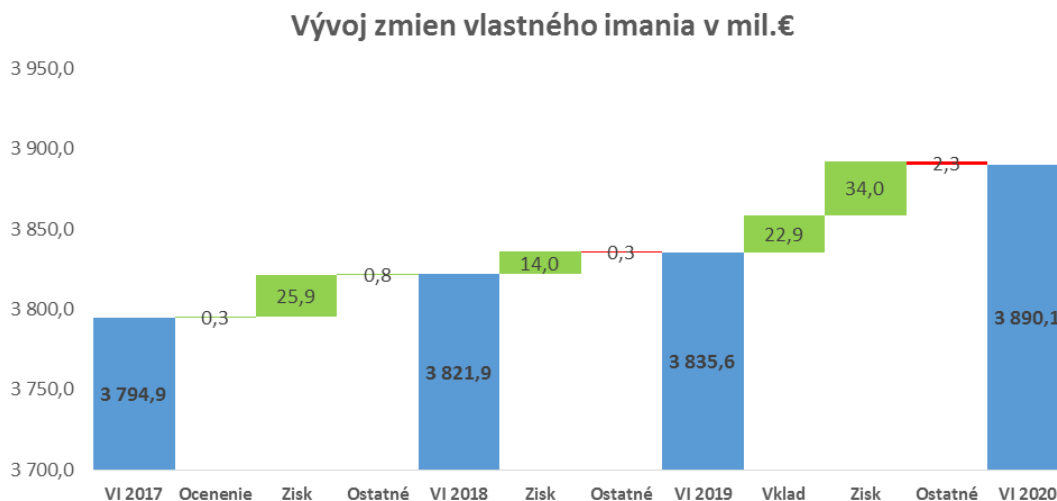
Vlastné imanie MHM sa v roku 2020 zvýšilo o 75 623 tis. eur predovšetkým vplyvom peňažného vkladu akcionára vo výške 20 000 tis. eur, pozitívneho vplyvu precenenia finančných investícií (precenenie cenných papierov) vo výške 41 094 tis. eur a pozitívneho vplyvu zúčtovania opravy chyby minulého účtovného obdobia vo výške 15 130 tis. eur (účtovanie o zániku povinnosti MHM vyplatiť dlhopisy, ktorý zanikol ešte k 1. 1. 2017). Pozitívne zmeny uvedených položiek vlastného imania čiastočne eliminoval výsledok bežného obdobia generovaný vo forme straty vo výške 601 tis. eur.

Výsledok bežného obdobia sa zvýšil o 93,9 % strata za rok 2019 vo výške 9 848 tis. eur sa zmiernila na úroveň 601 tis. eur za rok 2020. Hlavný vplyv na medziročné zmiernenie straty mal pokles negatívneho vplyvu zaznamenaný na položke ostatných nákladov na finančnú činnosť (pokles nákladov o 99,2 % v dôsledku absencie nákladov na zrušenie emisie cenných papierov z dôvodu zrušenia registrov emitentov - zánik bez právneho nástupcu Podpolianske strojárne Detva, a.s. a Kovomont, a.s. Šahy – zúčtovaných v minulom roku).

Národná diaľničná spoločnosť (ďalej „NDS“)

Zdrojom zmien vlastného imania bol počas sledovaného obdobia výsledok bežného obdobia vo forme zisku a teda s pozitívnym vplyvom na stav vlastného imania. Hlavným zdrojom generovania zisku počas sledovaného obdobia boli stabilne výnosy z predaja diaľničných známkov a elektronického mýta. Významným prvkom s vplyvom na vývoj zmeny stavu vlastného imania bol v roku 2020 vklad akcionára do základného imania spoločnosti. Zastúpenie ostatných položiek v rámci štruktúry, vzhľadom na veľkosť ich vplyvu, možno považovať za nevýznamné.

Graf 12

Vlastné imanie NDS sa v roku 2020 zvýšilo oproti predchádzajúcemu roku o 54 497 tis. eur najmä vplyvom dosiahnutého čistého zisku vo výške 33 970 tis. eur a vplyvom nepeňažného vkladu akcionára do imania vo výške 22 876 tis. eur.

Medziročne čistý zisk vzrástol 2,4 násobne. Rast bol spôsobený najmä zvýšením výnosov z dotácií (o 39,5 %) a úsporou nákladov na spotrebovaný materiál a služby (o 37,0 %). Výnosy z prijatých dotácií boli vyššie z dôvodu prijatia kompenzácie negatívneho vplyvu COVID-19 na výnosy NDS (kompenzácia poklesu výnosov zo spolplatenia). Úspora nákladov na spotrebovaný materiál a služby bola výsledkom úspory čerpania nákladov najmä na položke opravy a udržiavanie, ktorá medziročne klesla o 49,3 % (vplyvom opatrení proti šíreniu COVID-19).

Pozitívny vplyv prijatej kompenzácie a úspor nákladov bol čiastočne eliminovaný medziročným poklesom tržieb z elektronického mýta a z predaja diaľničných známkov. Medziročný pokles tržieb z elektronického mýta bol vo výške 5,1 % (vplyv pandémie COVID-19). Na vybranom mýte sa podieľali diaľnice 67,3 % podielom a cesty 1. triedy 32,7 % podielom. Výnosy z predaja diaľničných známkov klesli o 17,9 % (v dôsledku protipandemických opatrení Slovenska ako aj ostatných krajín, ktoré znížili mobilitu obyvateľstva), príjem z predaja ročných známkov a 365-dňových známkov predstavoval 73,6 % z celkového príjmu za diaľničné známky (percentuálny podiel jednotlivých druhov pritom bol 54:46), pričom najviac sa predalo v ks 10 dňových diaľničných známkov, a to 50,5 % z celkového objemu predaja.

NDS počas roka 2020 investovala do rozvoja siete diaľnic a rýchlostných ciest na Slovensku prostriedky vo výške takmer 428 mil. eur. Výdavky na projektovú prípravu pritom tvorili 12,0 %, stavebné práce 81,7 % a ostatné výdavky 6,3 %. V priebehu roka 2020 bolo stavieb vo výstavbe (úseky diaľnic a rýchlostných ciest) v celkovej dĺžke 80,2 km a do fázy realizácie so začiatkom v roku 2021 bolo dopracovaných projektov výstavby s celkovou dĺžkou 32,4 km.

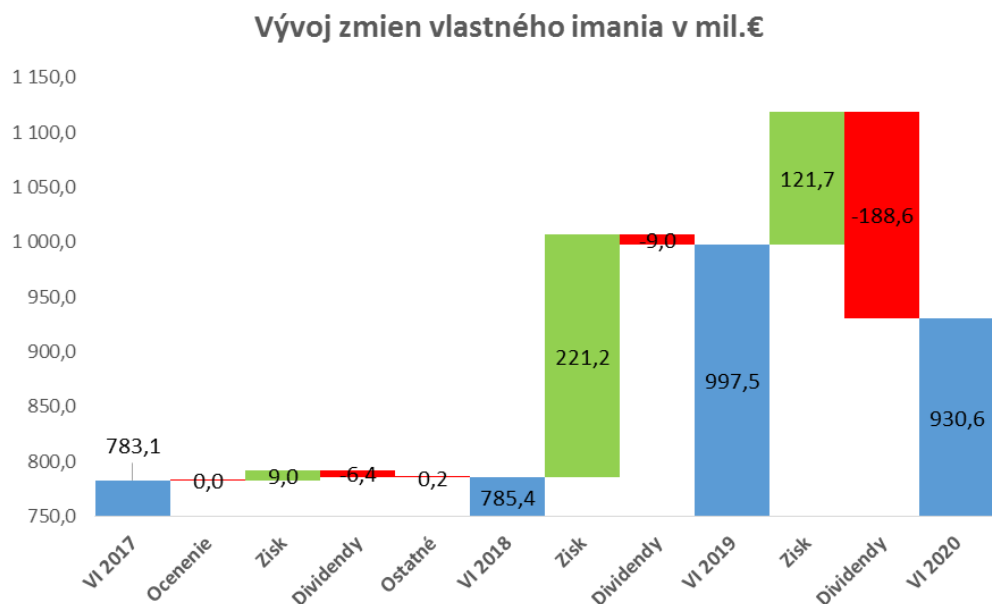
S platnosťou od 3.3.2020 bolo do Obchodného registra zapísané zvýšenie základného imania NDS na základe zápisnice z 26.11.2019 o 13 884 tis. eur (výsledok znižujúcej transakcie vo výške 8 993 tis. eur –

vysporiadanie vzťahov s akcionárom a zvyšujúcej transakcie vo výške 22 876 tis. eur – nepeňažný vklad do spoločnosti).

Stredoslovenská energetika Holding, a.s. (ďalej „SSEH“)

Štruktúra zmien vlastného imania sa vyvíjala stabilne, výsledok bežného obdobia ako pozitívna zmena stavu a výplata dividend ako negatívna zmena stavu vlastného imania. Zastúpenie ostatných položiek v rámci štruktúry bolo možné považovať, vzhľadom na veľkosť ich vplyvu, za nevýznamné. Hlavným zdrojom tvorby výsledku bežného obdobia generovaného do roku 2018, boli výnosy z dodávky energií. Zisk pritom nezostával ponechaný v skupine SSE, ale bol použitý na výplatu dividend pre akcionárov. Rok 2019 bol pre spoločnosť SSEH, ale aj pre celú skupinu SSE prelomovým. S platnosťou od 1.1.2019 bola zrealizovaná reorganizácia skupiny s cieľom vytvoriť holdingové zoskupenie. Spoločnosť Stredoslovenská energetika, a.s. zmenila obchodný názov na Stredoslovenská energetika Holding, a.s. a spoločnosť SSE – Obchod, a.s. sa premenovala na Stredoslovenská energetika, a.s. S reorganizáciou boli spojené aj presuny činností, majetku a záväzkov medzi spoločnosťami v rámci skupiny.

Graf 13

Vlastné imanie SSEH sa v roku 2020 znížilo o 66 928 tis. eur vplyvom výplaty dividend vo výške 188 635 tis. eur (dividenda pripadajúca na vlastnícky podiel štátu bola vo výške 96 204 tis. eur, z toho superdividenda vo výške 75 106 tis. eur). Negatívny vplyv vyplatených dividend čiastočne eliminoval vygenerovaný výsledok za bežné obdobie vo forme zisku vo výške 121 707 tis. eur.

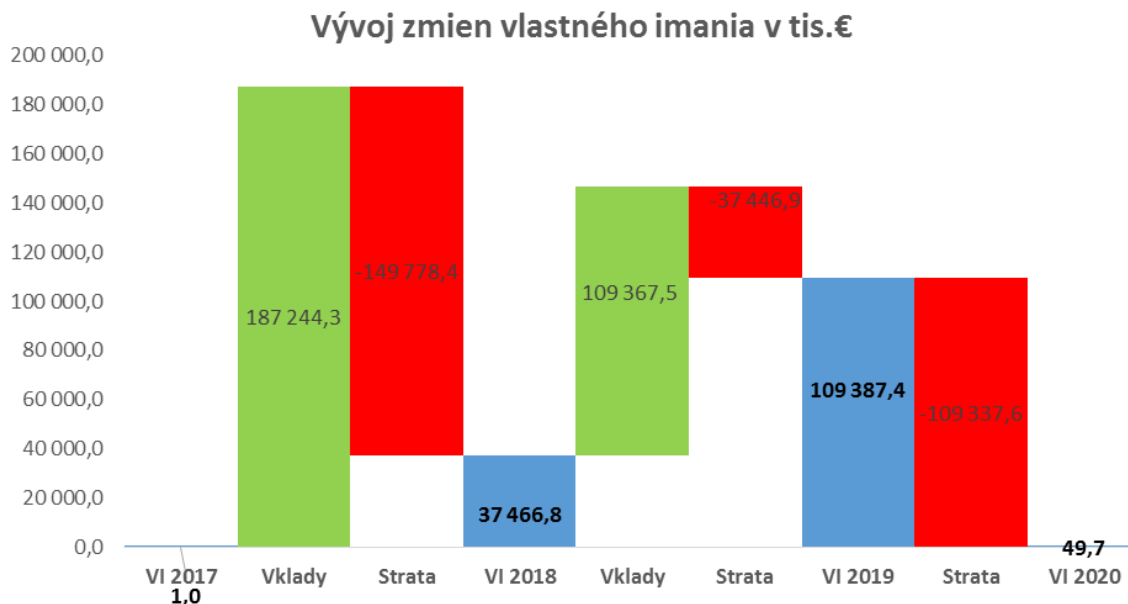
Čistý zisk medziročne klesol o 45,0 % vplyvom absentujúcich výnosov z vkladu časti SSEH do dcérskych spoločností SSE a SSE – MVE (vo výške 38 738 tis. eur), zároveň výnosy a náklady na dodávky energií sa presunuli na dcérske spoločnosti, ktoré boli vykázané v roku 2019. Činnosti spojené s dodávkou energií, podpornou činnosťou a realizáciou projektov energetickej efektívnosti sa presunuli vkladom podniku do spoločnosti SSE, a.s. a činnosti spojené s vodnými elektrárnami sa vkladom presunuli do spoločnosti SSE – MVE, s.r.o. Predmetom vkladu boli aj zamestnanci, majetok a záväzky súvisiace s príslušnými činnosťami. Vplyvom reorganizácie sa tak presunuli nielen náklady a výnosy priamo súvisiace s postúpenými činnosťami, ale aj náklady na samotné prevádzkovanie týchto činností.

Výnosy z dividend ako nový ťažiskový zdroj zisku SSEH zaznamenali medziročný pokles o 33,9 % z dôvodu nižších dividend prijatých od spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a.s., medziročný pokles o 35,3 % (spoločnosť Stredoslovenská distribučná, a.s. dividendy v rokoch 2017 a 2018 nevyplácala na základe rozhodnutia akcionára o ponechaní zisku v imaní, v priebehu roka 2019 akcionár rozhodol o vyplatení dividend aj zo ziskov minulých období, počas roku 2020 vyplatila dividendu na úrovni výsledku za bežné obdobie).

Debitum, a.s. (ďalej „Spoločnosť“)

Hospodárenie Spoločnosti v rokoch 2018 až 2020 bolo výrazne ovplyvnené realizovaním Koncepcie oddĺženia zdravotníckych zariadení, ktorá bola schválená vládou dňa 13.9.2017³³.

Graf 14

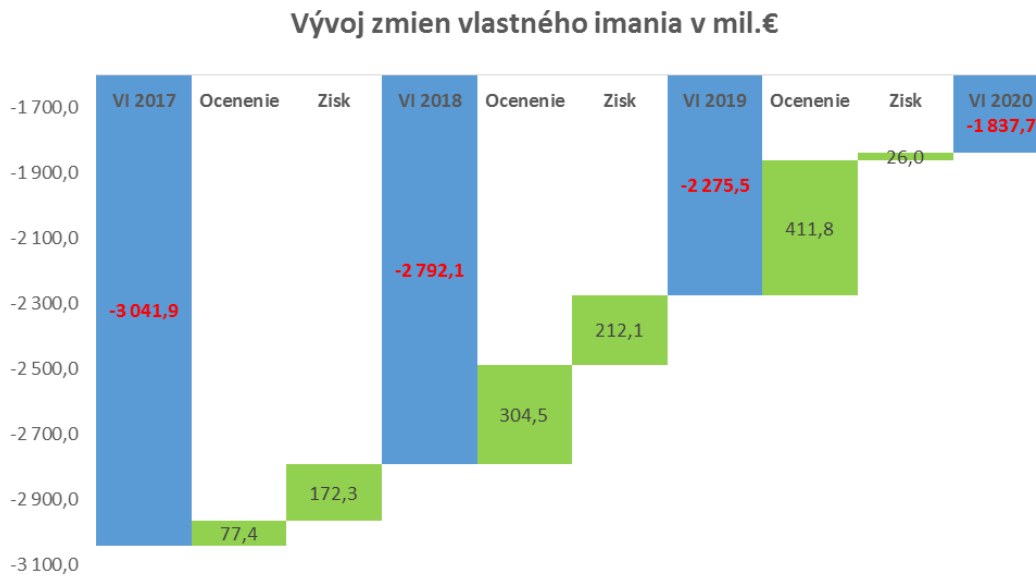
Vlastné imanie Spoločnosti sa v roku 2020 znížilo o 109 338 tis. eur vplyvom výsledku hospodárenia za bežné obdobie v podobe straty vo výške 109 338 tis. eur (vplyv odpisu získaných pohľadávok na sociálnom poistení z dôvodu odpustenia).

3.2.3. Vlastné imanie Národnej banky Slovenska

Štruktúra zmien vlastného imania sa vyvíjala stabilne, výsledok bežného obdobia ako pozitívna zmena stavu, ako aj vplyv precenenia s pozitívnym dopadom na zmenu stavu vlastného imania. Hlavným zdrojom tvorby výsledku bežného obdobia generovaného počas sledovaného obdobia vo forme zisku, je stabilne zisk z finančných operácií. Vývoj zisku z finančných operácií závisí podobne ako veľkosť vplyvu precenenia, od vývoja podmienok v domácej ako aj globálnej ekonomike. Zastúpenie ostatných položiek v rámci štruktúry možno považovať, vzhľadom na veľkosť ich vplyvu, za nevýznamné.

³³ Uznesenie vlády č. 425/2017

Graf 15

Vlastné imanie NBS sa v roku 2020 zvýšilo o 437 859 tis. eur vplyvom zisku bežného obdobia vo výške 26 043 tis. eur, ktorého pozitívny vplyv ešte viac umocnilo zvýšenie stavu účtov precenenia o 411 816 tis. eur.

Zisk bežného obdobia sa znížil o 87,7 % najmä vplyvom tvorby rezervy na finančné riziká vo výške 140 000 tis. eur a poklesom zisku z finančných operácií o 9,0 %. Zvýšenie stavu rezervy na finančné riziká bolo dôsledkom rastu rizika z menovopolitických operácií ako reakcia na nestabilitu a rast rizika na finančných trhov spôsobený COVID-19. Negatívny vývoj zisku z finančných operácií ovplyvnili najmä poklesu zisku z výkonu menovej politiky (pokles o 42,7 %), pokles ktorého spôsobil najmä pokles výnosu z podielu NBS na menovom príjme Eurosystemu (ako prejav zavedenia núdzových pandemických nástrojov a neštandardných opatrení s cieľom znížiť vplyvy pandémie). Negatívny vplyv uvedených položiek čiastočne zmiernil medzročný 2-násobný rast zisku zo správy investičných rezerv, ktorý bol spôsobený nižšími nákladmi na úverové obchody (pokles úrokových sadzieb v USD a GBP) a výsledok z operácií s klientmi o 28,2 % (prijaté úroky zo zostatkov účtov klientov netvoriacich povinné minimálne rezervy).

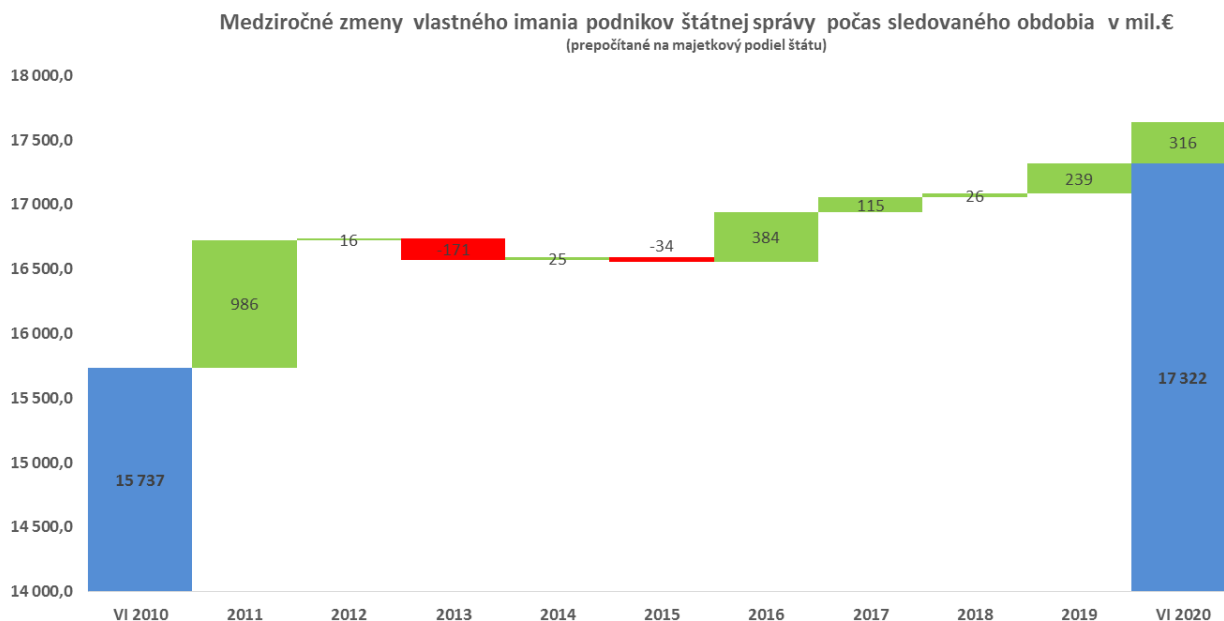
Rast nákladov bol zaznamenaný na položke nákladov na emisiu bankoviek a mincí o 91,5 % (vplyv vyššie množstva vyrobených eurobankoviek o 34,2 mil. ks a vyrazených obehových mincí o 61,1 mil. ks).

K tvorbe konečnej úrovne zisku prispelo aj medzročné zvýšenie nákladov na prevádzku (o 6,4 % z dôvodu rastu osobných nákladov – zvýšenie počtu zamestnancov) a pokles prevádzkových (o 91,0 %) a ostatných výnosov (32,6 %) vplyvom rozhodnutia NBS o odpustení ročných príspevkov na druhý polrok 2020 dohliadaným subjektom finančného trhu ako príspevok na zmiernenie dopadov COVID-19 na finančný sektor.

3.2.4. Vývoj stavu vlastného imania podnikov štátnej správy za 10 rokov

Nasledujúci graf prezentuje prírastky a úbytky na celkovom objeme vlastného imania podnikov štátnej správy (prepočítanom na majetkový podiel štátu v mil. eur) za posledných 10 rokov. Bližšie vysvetlenie medziročnej zmeny s výškou nad 100 mil. eur vysvetľuje nasledujúca tabuľka s detailom na podniky štátnej správy s rozhodujúcim vplyvom na výške medziročnej zmeny.

Graf 16

Tab. 17 - Detail medziročných zmien s výškou nad 100 mil. eur

Rok zmeny	Výška zmeny v mil. €	Detail v €	Podnik	Ťažiskový vplyv
2011	986	290	SEPS	Zisk bežného obdobia (42 mil. eur), precenenie majetku podľa IAS 16 cez VI (266 mil. eur) a vyplatenie dividend (17 mil. eur).
		240	SPP	Zisk za bežné obdobie (747 mil. eur), fondov z precenenia (273 mil. eur) a vyplatenie dividend (550 mil. eur z toho pre štát 281 mil. eur; superdividenda 55 mil. eur).
		185	NDS	Zisk bežného obdobia (38 mil. eur), vklad akcionára do imania spoločnosti (142 mil. eur).
		150	ŽSR	Strata bežného obdobia (32 mil. eur), vysporiadanie straty minulých období zriaďovateľom (177 mil. eur).
		148	SE	Zisk bežného obdobia a aktualizácie stavu rezerv.
2013	-171	-306	ZSE	Zisk bežného obdobia (98 mil. eur) a vyplatenie mimoriadnych dividend (697 mil. eur).
		-59	SPP	Zisk bežného obdobia (268 mil. eur) a vyplatenie dividend (365 mil. eur z toho pre štát 186 mil. eur; superdividenda 1 mil. eur).
		191	SE	Zisk bežného obdobia a aktualizácie stavu rezerv na vyraďovanie a likvidáciu jadrových elektrární.
2016	384	248	NDS	Peňažný vklad akcionára do imania (220 mil. eur - iniciovala realizácia úloh v rámci príprav PPP projektu vo verejnom záujme úsekov diaľnic D4 a rýchlostnej cesty R7) a zisk za bežné obdobie (28 mil. eur).
		152	SPP	Zisk bežného obdobia (463 mil. eur) a vyplatenie dividendy (315 mil. eur z toho superdividenda 14 mil. eur).
		133	MHM	Kapitálový fond (417 mil. eur), precenenie (-83 mil. eur), straty minulých období (181 mil. eur) a strata za bežné obdobie (19 mil. eur) - transformácia Fondu národného majetku na akciovú spoločnosť.
		-193	VšZP	Strata za bežné obdobie (112 mil. eur) a 78 mil. eur (doúčtovanie technických rezerv minulých období).

Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2020

Rok zmeny	Výška zmeny v mil. €	Detail v €	Podnik	Ťažiskový vplyv
2017	115	81	MHM	Zisku bežného obdobia (79 mil. eur - zrušenie rezerv z dôvodu pominutia dôvodu existencie - 64,1% voči Slovenským elektrárňam, a.s.).
		49	NDS	Zisk bežného obdobia (29 mil. eur) a peňažný vklad akcionára do imania (20 mil. eur).
		35	VšZP	Zisk bežného obdobia (36 mil. eur - vplyv ozdravného plánu finančnej stability VšZP).
		31	MHI	Zreálnenia ceny pozemkov pod strategický park (precenenie vo výške 119 mil. eur) a strata za bežné obdobie (88 mil. eur).
		27	MHI2	Vklad akcionára do imania spoločnosti (28 mil. eur).
		-117	SPP	Zisk za bežné obdobie (319 mil. eur) a vyplatenie dividend (435 mil. eur z toho superdividenda 227 mil. eur).
2019	239	192	Slov.elektrárne, a.s.	Precenenia dlhodobého hmotného majetku.
		108	SSEH	Zisk bežného obdobia (221 mil. eur) výsledok reorganizácie skupiny (vplyv z výnosov z prijatých dividend; SSE distribučná vyplácala zisky aj minulých rokov).
		72	DEBITUM	Peňažný vklad do fondov spoločnosti (109 mil. eur).
		25	MHM	Zúčtovanie zmeny metodiky tvorby rezerv do výsledku minulých období (30 mil. eur).
		-182	SPP	Zisk bežného obdobia (221 mil. eur) a vyplatenie dividend (377 mil. eur z toho superdividenda vo výške 209 mil. eur).
2020	316	191	SEPS	Peňažný vklad akcionára do imania spoločnosti (130 mil. eur) a zisk za bežné obdobie (59 mil. eur).
		85	VšZP	Peňažný vklad akcionára do imania vo výške 198 mil. eur zmiernený stratou za bežné účtovné obdobie vo výške 114 mil. eur.
		79	SPP	Zisk za bežné obdobie 259 mil. eur a precenenie 70 mil. eur, zmiernené vyplatením dividend vo výške 250 mil. eur (z toho superdividenda vo výške 82 mil. eur).
		76	MHM	Vklad akcionára (20 mil. eur), precenenie cenných papierov (41 mil. eur) a zúčtovanie zániku povinnosti vyplatiť dlhopisy (15 mil. eur).
		55	NDS	Vklad akcionára (23 mil. eur) a zisk za bežné obdobie (34 mil. eur).
		50	SZRB	Vklad akcionára do imania (50 mil. eur).
		-17	Slov.elektrárne, a.s.	Zisk za bežné obdobie a aktualizácia precenenia.
		-17	Slovenská pošta, a.s.	Strata za bežné obdobie 16 mil. eur.
		-32	ZS Cargo	Strata za bežné účtovné obdobie vo výške 32 mil. eur. (pokles výnosov z medzinárodnej prepravy o 17,4 % - vplyv obmedzení z dôvodu pandémie a pokles prepravy pre hutníctvo).
		-34	SSEH	Vyplatenie dividendy - pripadajúca výška na podiel štátu 96 mil. eur z toho superdividenda 75 mil. eur.
		-109	Debitum	Výsledok hospodárenia za bežné obdobie - strata vo výške 109 mil. eur (odpis získaných pohľadávok na sociálnom poistení z dôvodu odpustenia).

3.2.5. Implicitné záväzky

Ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti definuje implicitné záväzky ako rozdiel medzi očakávanými budúcimi výdavkami a očakávanými budúcimi príjmami subjektov verejnej správy. Implicitné záväzky vznikajú ako finančné nároky spôsobené budúcim uplatňovaním práv a povinností vyplývajúcim z legislatívy, ak tieto nie sú súčasťou dlhu verejnej správy. Z dôvodu ich problematického oceňovania a absencie vykazovania v súvahe subjektov verejnej správy dochádza k ich odhadu pomocou analytického postupu určenia súčasnej hodnoty budúcich záväzkov. Od roku 2020 sa medzi implicitné záväzky zaradila aj projekcia zvýšených platieb do rozpočtu EÚ súvisiacich so splácaním výdavkov z Plánu obnovy.

Revízia úrokových mier navrhnutá pracovnou skupinou pre starnutie populácie (AWG) v roku 2021 spôsobila výrazné zvýšenie implicitných záväzkov v nekonečnom horizonte, aktuálna projekcia preto vyčísľuje implicitné záväzky len do roku 2064. Projekcia výdavkov citlivých na starnutie populácie do roku 2070 vychádzajúca z AWG 2021 reviduje nominálne úrokové miery smerom nadol. Samotná revízia úročenia má veľmi výrazný vplyv na diskontovanie a vyčíslenie súčasnej hodnoty v nekonečnom horizonte. Primárnym záujmom je analyzovať zmeny legislatívy a ich dopad na implicitné záväzky, čo v tomto prípade nie je objektívne možné. Ministerstvo financií v záujme transparentného vysvetlenia medziročnej zmeny záväzkov preto pristúpilo k ich porovnaniu výlučne na konečnom horizonte do roku 2064. Vplyvy na implicitné záväzky s využitím nových projekcií HDP a úrokových mier by boli neintuitívne, ekonomicky len ťažko interpretovateľné a bez relevantných záverov pre vplyv verejných politík.³⁴

Objem celkových implicitných záväzkov ku koncu roka 2020³⁵ vzrástol na konečnom horizonte do roku 2064 na úroveň 395 % HDP³⁶. Oproti roku 2019 ide o zhoršenie o 278 p.b. K medziročnému zhoršeniu implicitných záväzkov v roku 2020 prispeli takmer úplne zmeny ovplyvňujúce záväzky zo starnutia populácie, ktoré narástli o 278,3 % HDP. PPP projekty a Národný jadrový fond kumulatívne zlepšili záväzky len o 0,5 % HDP na celom horizonte do roku 2064.

Tab. 18 - Odhad implicitných záväzkov za rok 2020

	Hodnota k 31.12.2020		Hodnota k 31.12.2019		2020-2019	
	% HDP	tis. eur	% HDP	tis. eur	p.b.	tis. eur
Starnutie obyvateľstva	-391,8%	-360 753 476	-113,4%	-106 833 544	-278,3%	-253 919 932
- dôchodkový systém	-222,3%	-204 720 822	-66,0%	-62 171 992	-156,3%	-142 548 830
- zdravotníctvo	-87,8%	-80 885 560	-30,2%	-28 480 587	-57,6%	-52 404 974
- dlhodobá starostlivosť	-61,9%	-57 002 345	-14,3%	-13 419 588	-47,7%	-43 582 757,2
- poistenie v nezamestnanosti	-1,6%	-1 488 417	0,1%	76 226	-1,7%	-1 564 643
- školstvo	-18,1%	-16 656 332	-3,0%	-2 837 603	-15,1%	-13 818 728
PPP projekty	-4,4%	-4 049 520	-3,6%	-3 389 219	-0,8%	-660 301
Vplyv Národného jadrového fondu	5,6%	5 199 045	4,4%	4 144 191	1,2%	1 054 854
Vplyv NGEU	-4,2%	-3 836 738	-	-	-	-
Implicitné záväzky spolu	-394,7%	-363 440 690	-112,6%	-106 078 573	-277,9%	-253 525 379

Zdroj: MF SR

Zvýšenie implicitných záväzkov zo starnutia populácie najvýraznejšie ovplyvnila aktualizácia AWG projekcií vrátane zmeny v diskontovaní (Graf 17), v menšej miere aj legislatíva prijatá v priebehu roku 2020 v rámci dôchodkového systému (Graf 18).³⁷

³⁴ Simulácia implicitných záväzkov v nekonečnom horizonte je súčasťou BOXU 1 v prílohe 5. Implicitné záväzky [Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024](#).

³⁵ Implicitné záväzky za rok 2020 neuvažujú s legislatívnymi opatreniami prijatými v NR SR po 31.12.2020.

³⁶ Uvedené výsledky je zároveň potrebné interpretovať starostlivo. Pri výpočte implicitných záväzkov je potrebné brať do úvahy fakt, že hodnota implicitných záväzkov plynúcich zo starnutia je vyjadrená v súčasnej hodnote a v pomere k aktuálnemu výkonu ekonomiky (% HDP). Pozitívny efekt menovateľa z očakávaného rastu HDP v budúcnosti nie je v hodnote implicitných záväzkov zohľadnený. Zároveň, neistota celkových implicitných záväzkov pramení aj z relatívne vysokej váhy posledného bodu projekcie, ktorý je základom pre odhad záväzkov v nekonečnom horizonte.

³⁷ V porovnaní s predchádzajúcim vyhodnotením implicitných záväzkov pre SVS na rok 2019 došlo k posunu sledovaného horizontu na roky 2020 až 2064.

Z dôvodu spresnenia odhadu hodnoty čistého bohatstva došlo k zahrnutiu vplyvu výsluhových dôchodkov silových zložiek štátu priamo do implicitných záväzkov.³⁸ Výška implicitných záväzkov tak aktuálne zahŕňa všetky položky citlivé na starnutie obyvateľstva pri využití rovnakého prístupu. Na zabránenie duplicitného započítania v čistom bohatstve boli zároveň výsluhové dôchodky silových zložiek vylúčené z vlastného imania súhrnného celku verejnej správy, a to vo výške účtovnej rezervy tvorenej na zamestnanecké požitky vykázané v súvahe Ministerstva financií SR.

Zmeny v politikách citlivých na starnutie populácie prijaté v roku 2020:

- **Zrušenie ústavného ukotvenia dôchodkového stropu:**

Parlament koncom roka 2020 zrušil v ústave zakotvený maximálny vek odchodu do dôchodku vo výške 64 rokov s účinnosťou od roku 2023. Nové projekcie odhadovaného vplyvu na implicitné záväzky budú známe po schválení finálnej verzii pripravovanej novely prvého piliera penzijného systému, ktorá je v legislatívnom procese. Novela by mala opäť naviazať vek odchodu do dôchodku na strednú dĺžku dožitia.

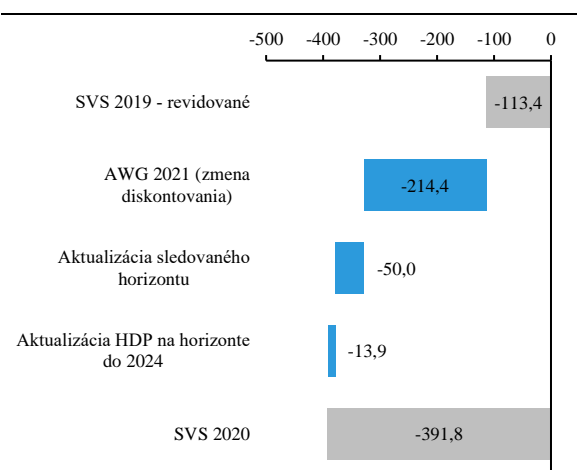
- **Zmena 13. dôchodku:**

Vo februári 2020 bola schválená zmena vianočného príspevku na 13. dôchodok. Ten sa mal vyplácať každému dôchodcovi vo výške priemerného dôchodku daného druhu. Konečný návrh predpokladá, že nová dávka sa priznáva maximálne vo výške 300 eur a klesá s výškou dôchodku. Minimálna dávka predstavuje 50 eur. Zmena opatrenia predstavuje pozitívny vplyv na implicitné záväzky do roku 2064 v objeme 11,8 % HDP.

- **Zníženie dôchodkového veku pre matky:**

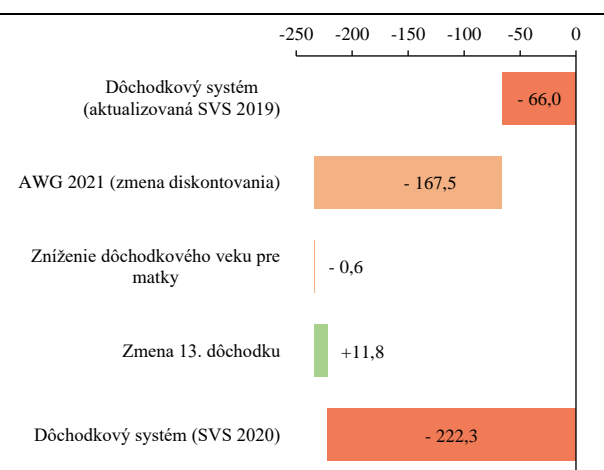
So schválením stropu na dôchodkový vek bolo ženám garantované zníženie dôchodkového veku o 6 mesiacov za každé z maximálne troch detí. Nové opatrenie znižuje dôchodkový vek pre matky rovnakým spôsobom už od obdobia schválenia stropu na dôchodkový vek. Opatrenie zvyšuje výdavky na dôchodky na celom horizonte približne o 0,6 % HDP.

Graf 17 Príspevky k zmene implicitných záväzkov zo starnutia populácie v roku 2020 oproti SVS 2019 (konečný horizont; % HDP)

Zdroj: MF SR

Graf 18 Faktory ovplyvňujúce zmenu implicitných záväzkov z dôchodkového systému (konečný horizont; % HDP)

Zdroj: MF SR

Záväzky vyplývajúce z PPP projektov predstavovali ku koncu roka 2020 hodnotu 4,4 % HDP, medziročne vzrástli o 0,8 p.b. HDP. Záväzky sú kvantifikované na základe odhadu platieb štátu za dostupnosť počas ich celej doby trvania koncesie.³⁹

³⁸ Pôvodný odhad výsluhových dôchodkov zahrnutý vo vlastnom imaní vychádzal z aktuárskeho prístupu, ktorý uvažoval len s rezervou na plnenie záväzkov existujúcich dôchodcov a tých, ktorí sú v silových zložkách aktuálne zamestnaní. Zároveň výpočet abstrahoval od príjmov tejto penzijného schémy. Touto zmenou sa taktiež zabezpečí konzistentné porovnanie implicitných záväzkov v návrhu rozpočtu verejnej správy.

³⁹ Pri projektoch rýchlostnej cesty R1 a novom projekte výstavby väzenského zariadenia do roku 2041 a pri projekte D4/R7 do roku 2050.

Medziročný nárast implicitných záväzkov o 0,8 p.b. je spôsobený revíziou úrokových sadzieb na horizonte do roku 2050, ktoré sú vstupom pre výpočet súčasnej hodnoty budúcich výdavkov na PPP projekty.

Tab. 19 - Vplyv PPP projektov (v % HDP)

	2020	2030	2040	2050	Spolu
Platba za dostupnosť R1*	0,13	0,12	0,11	-	2,7
Platba za dostupnosť D4 a R7	0,00	0,05	0,05	0,02	1,4
Platba za dostupnosť - väznica Rimavská Sobota	0,00	0,02	0,02	-	0,3
Spolu					4,4

* bez započítania DPH za služby; Pozn.: diskontované k roku 2020.

Zdroj: MF SR

Revízia úrokových sadzieb ovplyvnila aj výšku celkových implicitných záväzkov z vyradovania jadrových zariadení, celkovo s pozitívnym vplyvom vo výške 5,6 % HDP.⁴⁰ Oproti predošlej správe z roku 2019 došlo k zvýšeniu pozitívneho príspevku NJF o 1,2 p.b., a to z dôvodu aktualizácie úrokových sadzieb použitých na určenie súčasnej hodnoty budúcich záväzkov.⁴¹

Tab. 20 - Vplyv Národného jadrového fondu (v % HDP)

	2020	2050	2100	2140	Spolu
Vplyv NJF na saldo	-0,12	-0,14	0,03	0,00	-5,6

Pozn.: diskontované k roku 2020

Implicitným záväzkom sú aj platby, ktoré SR odvedie do rozpočtu EÚ formou vyššieho odvodu za zdroje získane z nástroja Next Generation EU. Balíkom sa v nasledujúcich rokoch podpora najmä investície do zelenej a digitálnej transformácie. Finančné prostriedky na zabezpečenie týchto grantov získa priamo EÚ. Dohoda predpokladá, že ich splácanie sa začne najskôr v roku 2028 a bude trvať maximálne do roku 2058. Splácanie istiny a úrokových platieb sa následne prejaví v budúcich príspevkoch členských štátov do rozpočtu EÚ. Slovensko tak za horizontom aktuálneho rozpočtu musí očakávať vyššie odvody, ktoré v súčasnom vyjadrení zvyšujú implicitné záväzky o 4,2 % HDP.

Tab. 21 - Vplyv Plánu obnovy (v % HDP)

	2020	2030	2040	2050	2058	Spolu
Vplyv na saldo	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	2,6
- diskontovaná hodnota k roku 2020	0,0	0,2	0,2	0,1	0,1	4,2

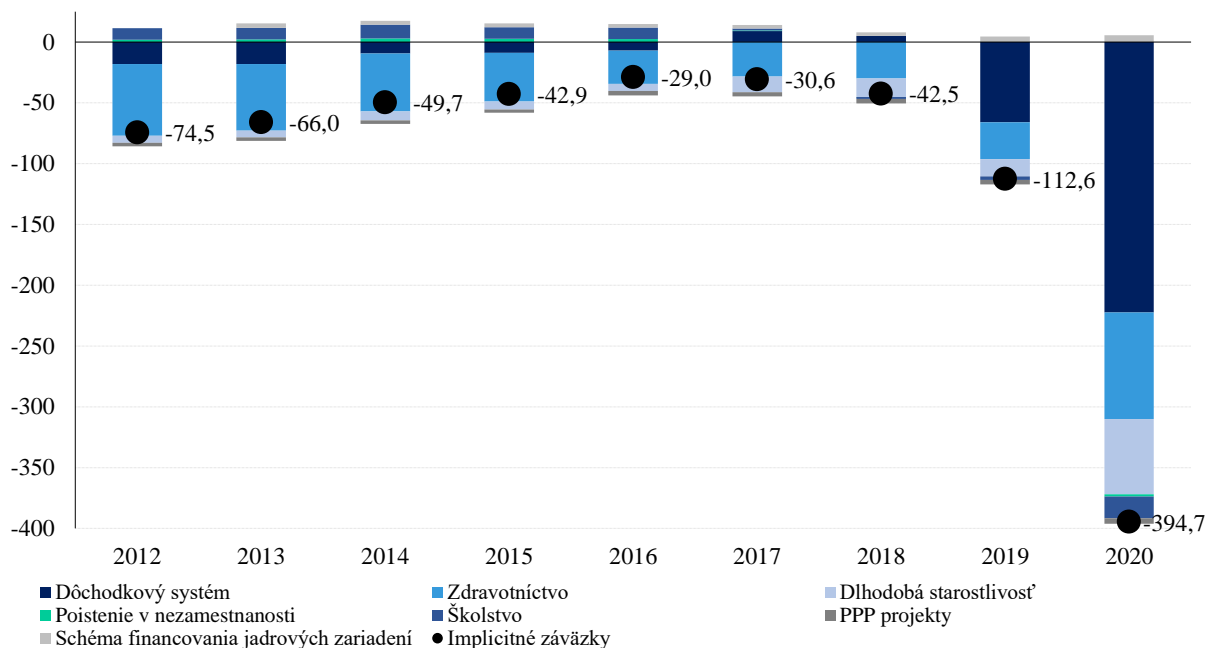
Zdroj: MF SR

⁴⁰ Schéma bola aktualizovaná o nové údaje o príjmoch a nákladoch Národného jadrového fondu z roku 2020.

⁴¹ Na základe údajov MH SR a NJF. Implicitný záväzok súvisiaci s Národným jadrovým fondom vyplýva z financovania vyradovania jadrových zariadení. Veľkosť budúcich nákladov výraznejšie porastie kvôli zvyšujúcim sa nákladom na skladovanie a likvidáciu jadrového odpadu. Avšak v celom horizonte, najmä vďaka kumulujúcemu sa prebytku fondu v prvých dekádach, je vplyv Národného jadrového fondu kladný.

Pre účely zobrazenia časového radu vývoja implicitných záväzkov od roku 2012, boli upravené predchádzajúce roky tak, aby bola zabezpečená konzistencia v použítom prepočte na konečnom horizonte.

Graf 19: Vývoj a štruktúra implicitných záväzkov na konečnom horizonte do roku 2064 (% HDP)

Pozn.: Nárast implicitných záväzkov predovšetkým zo starnutia populácie v roku 2020 oproti 2019 je spôsobený zmenou diskontovania pod vplyvom zníženia nominálnych úrokových mier v projekcii AWG 2021. Len tento efekt vyvolal medziročné zvýšenie záväzkov na konečnom horizonte celkovo o 214,4 p.b. HDP.

Pozn.2: V prípade schémy financovania jadrových zariadení ide o celkový horizont do roku 2140.

Zdroj: MF SR

3.2.6. Podmienené záväzky

Podmienené záväzky predstavujú položku iných pasív, ktoré za určitých okolností môžu negatívne ovplyvniť finančnú situáciu štátu či územnej samosprávy (v závislosti od toho, aký subjekt podmienené záväzky vykazuje). Tieto záväzky nie sú vykazované na súvahových položkách pasív, pretože nie sú splnené podmienky pre ich zaúčtovanie (výška takéhoto „neistého“ záväzku sa nedá spoľahlivo oceniť, obdobie, ku ktorému sa povinnosť viaže nie je určené alebo úbytok ekonomických úžitkov v budúcnosti nie je istý). Z tohto dôvodu nie je možné jednoznačne odhadnúť vplyv na verejné financie z pohľadu času a už vôbec nie je možné stotožňovať hodnotu vyčíslených podmienených záväzkov v danom roku s aktuálnou potrebou peňažných prostriedkov na plnenie takýchto „možných“ povinností.

Podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti sú podmienené záväzky súčasťou Návrhu rozpočtu verejnej správy (v prílohe č. 4). Informácia v návrhu rozpočtu je smerodajná najmä pre účely hodnotenia dlhodobej udržateľnosti a výpočtu základného scenára zo strany Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, ako aj transparentné zverejňovanie mimobilančných položiek s potenciálnym vplyvom na verejné financie.

Požiadavku na zverejňovanie podmienených záväzkov obsahuje aj európska legislatíva, a to konkrétne smernica Rady 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov. Podľa článku 14 ods. 3 tejto smernice členské štáty za všetky subsektory verejnej správy „uverejnia príslušné informácie o podmienených záväzkoch s možným veľkým vplyvom na rozpočet verejnej správy vrátane štátnych záruk, problémových úverov a záväzkov vyplývajúcich z činnosti verejnoprávných korporácií vrátane ich rozsahu“. Podľa tejto smernice sa pravidelne zverejňujú záväzky zo záruk, mimobilančných projektov PPP a nesplácané úvery.

Z uvedeného vyplýva, že aj pri podmienených záväzkoch existuje viacero metodických prístupov a na konkrétne podmienené záväzky je možné nazerať odlišne. V ekonomickej teórii, ale aj v legislatívnej praxi účtovného výkazníctva sa ako ostatné pasíva (širší pojem od podmienených záväzkov) spomínajú najčastejšie pasíva z prebiehajúcich alebo hroziacich súdnych sporov, z poskytnutých záruk, zo všeobecne záväzných právnych predpisov alebo sú to iné finančné povinnosti ako napríklad z devízových termínovaných obchodov, z opčných obchodov, zákonná alebo zmluvná povinnosť odobrať určité produkty, napríklad z dodávateľských zmlúv a odberateľských zmlúv, povinnosti z nájomných zmlúv, koncesionárskych a iných zmlúv.

Subjekty verejnej správy majú z podstaty svojej činnosti často špecifické položky nielen na riadnych záväzkoch, ale aj v iných pasívach. Z pohľadu prezentácie údajov v účtovnej závierke často zverejňujú aj informácie, ktoré nemusia predstavovať podmienené záväzky, ale pre účely splnenia si povinnosti poskytnúť užívateľovi účtovnej závierky významné informácie, uvedú ich medzi mimobilančné položky. V súhrnnej výročnej správe pre účely odhadu čistého bohatstva a jeho jednotlivých zložiek sú preto podmienené záväzky chápané podľa účtovnej definície (uvedenej v prvom odseku) a sú predmetom analytického skúmania ich vplyvu na zmenu čistého bohatstva⁴².

Celkové podmienené záväzky verejného sektora boli k 31.12.2020 vykázané vo výške 19 729 488 tis. eur⁴³ (21,4 % HDP roku 2020). Medziročný nárast celkových podmienených záväzkov o 1 186 946 tis. eur bol spôsobený najmä nárastom hodnoty potenciálnej účasti na Európskom mechanizme pre stabilitu (ESM) o 1 039 650 tis. eur z dôvodu, že Slovenskej republike vypršala výnimka na kľúči na určenie príspevkov do ESM k 1.1.2021, ktorá bola udelená na obdobie dvanástich rokov od vstupu do eurozóny pre všetky krajiny, ktoré v čase vzniku ESM mali hodnotu HDP na obyvateľa nižšiu, ako je 75 % priemeru Európskej únie. Slovenská republika preto uhradila 134 150 tis. eur v decembri 2020, čo upravilo kľúč na určenie príspevkov do ESM pre Slovenskú republiku na hodnotu 0,985 %. Navýšenie splatného kapitálu bolo schválené Národnou radou SR dňa 5.11.2020⁴⁴.

V rámci podmienených záväzkov došlo medziročne k viacerým významným úbytkom a prírastkom, ktoré sa vzájomne bilancovali do výslednej zmeny 1 186 946 tis. eur a ich opis je uvedený ďalej v texte.

Tab. 22 - Podmienené záväzky podľa zložiek verejného sektora (v tis. eur)

	2018	2019	2020	Δ 2020-2019
Ústredná správa a ostatné subjekty VS	17 203 830	18 488 756	19 661 268	1 172 512
Obce a ich účtovné jednotky	53 212	53 257	67 691	14 434
VÚC a ich účtovné jednotky	677	529	529	0
Spolu	17 257 719	18 542 542	19 729 488	1 186 946

Zdroj: MF SR

Hodnotovo najvýznamnejšiu skupinu tvoria **podmienené záväzky vyplývajúce z poskytnutých záruk** vyplývajúcich zo stabilizačných mechanizmov (v správe Ministerstva financií SR) a **kapitálu splatného na požiadanie** v medzinárodných finančných inštitúciách. Najväčší podmienený záväzok ostáva vykázaný pri ESM⁴⁵ vo výške 6 148 450 tis. eur. Tento finančný mechanizmus je určený na poskytovanie pomoci členským štátom eurozóny vo vážnych finančných problémoch s cieľom zabezpečiť stabilitu eurozóny. Základné imanie ESM v sume 704 798 700 tis. eur tvorí 80 548 400 tis. eur vo forme splatených akcií (z toho podiel SR: 659 200 tis. eur) a 624 250 300 tis. eur vo forme akcií splatných na vyzvanie (z toho podiel SR: 5 768 000 tis. eur). Slovenská republika sa ratifikáciou zmluvy, ktorou sa zriaďuje ESM zaviazala, že v prípade, ak úroveň splateného imania klesne pod schválenú úroveň absorbovaním strát vzniknutých

⁴² Na základe internej analýzy metodík a prístupov k podmieneným záväzkom a analýzy konkrétnych prípadov v účtovných závierkach subjektov, ktorú vykonalo Ministerstvo financií SR v roku 2021, sa ako podmienené záväzky nevykazujú napríklad deklarované kapitálové výdavky na obstaranie infraštruktúry, zmeny z aplikácie účtovných štandardov, podsúvahové položky majetku v úschove, majetok v nájme. Ide o položky, ktoré svojou povahou nezvyšujú čisté bohatstvo v danom čase. Napríklad spomenuté investičné výdavky resp. rozpočet kapitálových výdavkov, zazmluvnené kontrakty s dodávateľom sa najprv zhmotnia vo výdavkoch (odliv finančných prostriedkov) a následne v prírastku majetku. Ide teda o zmenu štruktúry majetku, kedy sa finančné prostriedky menia na hmotný či nehmotný majetok. Obdobne majetok v nájme či v úschove nie je vlastníctvom danej organizácie, preto nezvyšuje čisté bohatstvo do momentu zmeny vlastníctva.

⁴³ Vyčíslenie hodnoty je možné len za subjekty, ktoré predložili účtovnú závierku, prípadne bližšie podklady za príslušný rok.

⁴⁴ Parlamentná tlač 310, hlasovanie č. 74 16. schôdze NR SR

⁴⁵ Bližšie informácie sú dostupné na oficiálnej stránke www.esm.europa.eu, ktorá je spoločná aj pre popis nástroja EFSF.

v rámci pomoci členským štátom eurozóny, Správna rada ESM vyzve akcionárov na jeho splatenie jednoduchou väčšinou. Zmena podielov SR na základe poslednej úhrady 134 150 tis. eur podľa účtovnej závierky ESM sa prejaví až v roku 2021.

Európsky nástroj finančnej stability (EFSF⁴⁶) je predchodca ESM (tzv. euroval 1). Slovenská republika sa ako členský štát EFSF zaviazala poskytovať záruky za dlhové finančné inštrumenty vydávané EFSF v prípade žiadosti členského štátu eurozóny o finančnú stabilizačnú pomoc. V zmysle zákona č. 381/2010 Z. z. o špecifických štátnych zárukách a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa Slovensko musí podieľať na celkovej výške záruk do sumy, ktorá nepresiahne 7 727 570 tis. eur. Zároveň sa musí podieľať na ďalších záručných mechanizmoch potrebných na získanie AAA ratingu pre EFSF, napríklad poskytnutím dodatočných záruk EFSF do výšky 165 % svojho podielu na zárukách pre každú emisiu. Stav záruk vystavených Slovenskou republikou bol k 31.12.2020 vo výške 2 372 001 tis. eur a medziodčne sa znížil o 54 841 tis. eur.

Kapitál splatný na vyzvanie (tzv. „call capital“) v medzinárodných finančných inštitúciách je takisto v správe Ministerstva financií SR. Ide o nesplatenú časť podielov na základnom imaní konkrétnych finančných inštitúcií, k splateniu ktorej je nutná výzva pre akcionárov („call“). Keďže nie je isté v akom čase a v akom objeme bude nutné doplniť základné imanie týchto inštitúcií, rozvrhnutý podiel pripadajúci na Slovenskú republiku, ako člena v medzinárodných finančných inštitúciách, sa vykazuje na podsúvahe ako podmienené pasívum. Primárnym cieľom členstva v medzinárodných bankách je vzájomná pomoc v oblasti hospodárskeho rozvoja prostredníctvom koncentrácie kapitálu z národných zdrojov. Samotná Slovenská republika čerpá zvýhodnené úvery od niektorých z týchto bánk, napríklad na rozvoj domácej cestnej infraštruktúry a podporu spoločných programov SR a EÚ (*bližšie informácie sú uvedené v prílohe č. 3 Súhrnnej účtovnej závierky*).

Tab. 23 - Prehľad najväčších podmienených záväzkov (v tis. eur)

	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	Δ2020-2019
Kapitál na požiadanie a záruky v medz. finančných inštitúciách	8 700 585	8 707 364	9 775 515	1 068 151
Európsky stabilizačný mechanizmus (ESM)	5 108 800	5 108 800	6 148 450	1 039 650
Európsky nástroj finančnej stability (EFSF)	2 440 759	2 426 842	2 372 001	-54 841
Európska investičná banka	573 996	573 996	684 231	110 235
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj	403 847	424 485	400 805	-23 680
Európska banka pre obnovu a rozvoj	101 359	101 359	101 359	0
Medzinárodná investičná banka	41 319	41 319	38 364	-2 955
Rozvojová banka rady Európy	16 854	16 854	16 854	0
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu	10 658	10 658	10 658	0
Mnohostranná agentúra pre investičné záruky	2 993	3 051	2 793	-258
Medzinárodné investičné arbitráže	378 997	139 292	28 692	-110 600
Eurogas Inc. a Belmont Resources Inc.	239 705	0	0	0
Zdravotná poisťovňa Union, a.s.	28 692	28 692	28 692	0
Spoldzielnica Pracy Muszynianka	110 600	110 600	0	-110 600
Ostatné súdne spory	3 009 504	4 245 705	4 092 515	-153 190
Ministerstvo financií SR	1 568 121	1 500 261	1 433 565	-66 696
Ministerstvo vnútra SR	89 463	1 148 977	1 140 340	-8 637
Kancelária národnej rady SR	582 573	615 625	615 625	0
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	453 228	451 089	452 469	1 380
MH Manažment, a.s.	0	227 446	191 563	-35 883
Ministerstvo hospodárstva SR	84 858	88 800	119 155	30 355
Slovenský pozemkový fond	101 900	101 900	79 942	-21 958
Vodohospodárska výstavba, š.p.	77 609	59 856	59 856	0

⁴⁶ EFSF má vplyv aj na dlh verejnej správy (kapitola 1.2.). Odlišná suma vyplýva z rozdielnej metodiky výpočtu dlhu a podmienených záväzkov, ktorá bola podrobnejšie vysvetľovaná v predchádzajúcich ročníkoch Súhrnnej výročnej správy.

Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2020

	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	Δ2020-2019
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	51 752	51 751	0	-51 751
Iné (podniky štátnej správy, MF SR)	4 661 417	5 035 279	5 216 262	180 983
Slovenské elektrárne, a.s.	2 758 668	3 087 698	3 177 596	89 898
MH Manažment, a.s.	976 822	976 822	976 822	0
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	544 250	452 442	347 233	-105 209
Záruky MF SR	12 184	9 765	221 195	211 430
Exportno-importná banka Slovenska	131 790	165 981	190 237	24 256
Východoslovenská energetika Holding, a.s.	0	112 200	112 200	0
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	110 525	121 941	89 215	-32 726
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s.	0	71 912	71 912	0
Lesy SR, š.p.	49 227	15 818	15 486	-332
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	9 300	1 823	8 682	6 859
Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s.	50 193	0	3 792	3 792
MH Invest, s.r.o	18 458	18 877	1 892	-16 985
Slovenská správa ciest	0	0	0	0
Spolu	16 750 503	18 127 640	19 112 984	985 344

Zdroj: Účtovné závierky subjektov a databáza MF SR

Medzinárodné investičné arbitráže vznikajú domnelým porušením bilaterálnych investičných dohôd uzatváraných medzi suverénnymi štátmi. Predmetom sporov je náhrada škody za porušenie dohôd o podpore a ochrane investícií.

Spor s poľskou spoločnosťou Spółdzielnia Pracy Muszynianka z údajného porušenia bilaterálnej investičnej dohody medzi Poľskom a Slovenskou republikou je predmetom vykazovania aj v roku 2020. Spor iniciovala poľská spoločnosť ešte v roku 2016 a ako dôvod uviedla ústavný zákaz vývozu vody z územia SR, čím mala byť tejto spoločnosti spôsobená domnelá škoda vo výške 75 960 tis. eur. V roku 2017 bola požadovaná čiastka na základe expertného posudku poľskej spoločnosti zvýšená na 202 790 tis. eur. V januári 2018 Slovenská republika podala pred arbitrážny tribunál písomnú obhajobu. Počas roka 2018 boli zo strany Ministerstva financií SR predložené podania v rámci obhajoby, potenciálna škoda spoločnosti bola viackrát znížená až na 110 600 tis. eur zo strany samotnej spoločnosti. Na argumenty vznesené v priebehu pojednávania reagovala SR i žalobca samostatnými podaniami v priebehu mája 2019. V marci 2020 dostal arbitrážny tribunál nóty Slovenska a Poľska k rozhodnutiu v prípade Achmea, na ktoré určil procesný harmonogram na vyjadrenie a to do konca apríla 2020. Dňa 7. 10. 2020 bolo vydané rozhodnutie arbitrážneho tribunálu, ktorý rozhodol, že Slovenská republika nie je povinná platiť žiadnu škodu žalobcovi. Žalobca podľa vedomostí SR nepodal žiadosť o zrušenie rozhodcovského rozsudku vo Švajčiarsku, teda rozhodnutie arbitrážneho tribunálu je možné považovať za konečné.

Pri medzinárodnej arbitráži so Zdravotnou poisťovňou Union, a.s. ide o spor Achmea vs. Slovenská republika, ktorý sa vedie z dôvodu zákazu zisku zdravotných poisťovní z roku 2007. V tejto arbitráži, vedenej podľa bilaterálnej investičnej dohody medzi SR a Holandským kráľovstvom, bol v decembri 2012 vydaný rozsudok, ktorým arbitrážny tribunál nariadil SR zaplatiť žalobcovi, holandskej spoločnosti Achmea B.V., odškodnenie vo výške 25 226 tis. eur plus úroky vo výške 3 466 tis. eur. SR napadla tento rozsudok ako aj jurisdikčné rozhodnutie tribunálu pred nemeckými súdmi. Achmea taktiež paralelne požiadala Luxemburský súd o výkon rozhodnutia arbitrážneho tribunálu z decembra 2012 a zablokovanie majetku SR, pričom hodnota sporu určená Medzinárodným tribunálom bola 28 187 tis. eur. Súdny dvor EÚ rozhodol 6. marca 2018 o predbežnej otázke vo veci neaplikovateľnosti arbitrážnej doložky v bilaterálnej investičnej zmluve medzi SR a Holandskom. Konanie o zrušení tohto rozsudku ako aj jurisdikčného rozhodnutia v tomto spore bolo právoplatne ukončené rozhodnutím Najvyššieho spolkového súdu v Nemecku dna 31.10.2018, čím bol arbitrážny rozsudok ako taký zrušený. Achmea sa v konaní pred Luxemburskými súdmi bráni tým, že podala pred nemeckým Ústavným súdom voči rozhodnutiu Najvyššieho spolkového súdu v Nemecku ústavné sťažnosti, o ktorých prípustnosti zatiaľ nebolo rozhodnuté. Luxemburský súd v novembri 2019 rozhodol, že konanie je pozastavené do rozhodnutia nemeckého Ústavného súdu o ústavných sťažnostiach.

Ministerstvo financií SR dostalo v novembri 2020 oznámenie o existencii sporu od americkej spoločnosti Discovery LLC, jediného spoločníka spoločnosti Alpine Oil & Gas, s. r. o. vo veci náhrady škody z dôvodu údajného znemožnenia ťažby ropy a zemného plynu v lokalite východného Slovenska. Ministerstvo financií SR konzultuje so spoločnosťou tvrdený spor a údajný nárok spoločnosti v rámci predarbitrážnej fázy sporu, ktorej výsledkom potenciálne môže byť aj mimosúdne riešenie sporu. Nakoľko potenciálna žalobca existenciu údajnej škody doposiaľ nepodložil relevantnými výpočtami, finančné mimosúdne vyrovnanie v súčasnosti nie je zo strany SR reálne. Vzhľadom k tomu, že sa spor rieši a zatiaľ nie je relevantná informácia k hodnote sporu (nie je doručená žaloba), výška podmieneného záväzku nebola pre účely účtovnej závierky vyčísľovaná.

Tieto hroziace žaloby považuje Ministerstvo financií za bezpredmetné, nakoľko boli podané na základe bilaterálnych investičných dohôd medzi štátmi EÚ, ktorých arbitrážna doložka je v zmysle rozhodnutia Súdneho dvora EÚ v prípade Achmea neaplikovateľná a na základe postupu Európskej komisie má dôjsť k ukončeniu všetkých takýchto bilaterálnych investičných dohôd v rámci EÚ.

Z **ostatných súdnych sporov** vykazujú najvyššiu hodnotu Ministerstvo financií SR, pričom ide najmä o náhradu škody uplatňovanej podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v ktorých Ministerstvo financií SR zastupuje pred súdom aj iné orgány verejnej moci.

Ministerstvo vnútra SR vykazujú podmienené pasíva zo súdnych sporov najmä z titulu náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci.

Kancelária Národnej rady SR eviduje podmienené záväzky z existujúcich alebo hroziacich súdnych sporov, z čoho podstatnú časť tvoria žaloby za náhradu škody spôsobenú legislatívnou činnosťou NR SR vrátane troch súdnych sporov o „zákaz zisku“ zdravotných poisťovní (spolu 614 080 tis. eur).

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR zaznamenalo zvýšenie hodnoty súdnych sporov o 1 380 tis. eur. Najvýznamnejší je spor s fyzickou osobou o náhradu škody vo výške 450 000 tis. eur, ktorá mala byť spôsobená údajnou nečinnosťou a nesprávnym úradným postupom.

MH Manažment, a.s. vykazujú hodnotu súdnych sporov, na ktoré nie sú vytvorené rezervy resp. riadne záväzky, vo výške 191 563 tis. eur. Ide o viaceré súdne spory, hodnotovo najväčšie z nich sú vedené s advokátskou kanceláriou JUDr. R.B (71 340 tis. eur) a voči občianskemu združeniu Fond sociálnej podpory (46 681 tis. eur).

Slovenský pozemkový fond vykazujú podmienené záväzky z titulu 3 právnych sporov v úhrnnej výške 79 942 tis. eur, pričom ide o žaloby súkromných spoločností v ktorých si uplatňujú náhradu škody titulom údajne zmarenej investície z dôvodu, že fond vydal pozemky, na ktorých sa mali realizovať investičné projekty. Medziročné zníženie bolo spôsobené prehodnotením jedného súdneho sporu (zníženie pravdepodobnosti rizika v prospech fondu) v žalovanej hodnote 23 183 tis. eur.

Ministerstvo hospodárstva SR eviduje podmienené záväzky zo súdnych sporov vo výške 119 155 tis. eur, pričom medziročné zvýšenie 30 353 tis. eur bolo spôsobené prehodnotením súdneho sporu so spoločnosťou, ktorá žaluje ministerstvo o náhradu škody pri výkone verejnej moci.

Vodohospodárska výstavba, š. p. eviduje viaceré súdne spory, pričom väčšinu z uvedenej sumy tvorí spor o náhradu škody z dôvodu údajného porušenia nájomnej zmluvy a spory so Slovenskými elektrárňami o úhradu platieb podľa zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo. Vodohospodárska výstavba, š.p. vykazujú voči Slovenským elektrárňam aj podmienené aktíva, z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť úhradou platieb Slovenským elektrárňam, a.s. podľa neplatnej zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo. V súdnych sporoch sa naďalej pokračuje. Pre účely vyčíslenia čistého bohatstva je nutné znížiť túto hodnotu o podiel, ktorý pripadá na štát z dôvodu vlastníckeho podielu v SE, a.s. (34 %).

Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. medziročne vykazujú súdne spory nižšie o 51 752 tis. eur. Išlo o súdny spor o náhradu škody, ktorá mala vzniknúť dodávateľovi železničnej spoločnosti zo zmlúv o stavbe, skúškach a zmluvách o dielo k prototypu rušňa radu 755. Okresný súd Bratislava III žalobu v celom rozsahu zamietol a rozsudok bol potvrdený Krajským súdom v Bratislave. Žalobca podal odvolanie, ale z dôvodu neuhradenia správneho poplatku za dovolanie zo strany žalobcu bolo súdne konanie zastavené.

Z **ostatných podmienených záväzkov** vykazujú najvyššiu hodnotu Slovenské elektrárne, a. s. Vo svojej účtovnej závierke vykázali podmienené pasíva (okrem iných) v podobe záložného práva na dlhodobý hmotný majetok a zásoby. Hodnota záložného práva medziročne vzrástla o 261 825 tis. eur. Hodnota podmienených pasív potenciálne prislúchajúca štátu bola prenasobená podielom 34 %, čo tvorí 3 177 596 tis. eur.

MH Manažment, a.s. vykazuje možné plnenia z bývalých privatizačných zmlúv, ktoré boli do 31.12.2015 agendou Fondu národného majetku. Predchádzajúci FNM sa zaviazal uhradiť nadobúdateľom privatizovaných spoločností určité straty na majetku, ktoré im môžu v budúcnosti vzniknúť v dôsledku určitých rizík definovaných v privatizačných zmluvách.

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. vykazuje podmienené pasíva v podobe finančných derivátov, používajúcich sa pri kontrahovaní zemného plynu na komoditných burzách.

Poskytnuté záruky Ministerstvom financií SR boli vykázané vo výške 221 195 tis. eur, a medziročne sa zvýšili o 211 430 tis. eur. Nárast spôsobili vystavené záruky podľa zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v platnom znení, v prospech finančných inštitúcií (SZRB, Eximbanka a NDF II, a.s.), ktoré poskytli úvery resp. záruky za úvery na podporu podnikateľom v čase pandémie COVID-19. Vzájomné záruky voči subjektom verejnej správy sú predmetom konsolidácie aj na úrovni podmienených záväzkov.

Exportno-importná banka Slovenska vykazuje v iných pasívach vykazuje v iných pasívach hodnotu poskytnutých záruk 127 113 tis. eur a neodvolateľné úverové prísluby 63 124 tis. eur. Hodnota záruk vzrástla o 9 676 tis. eur a hodnota úverových príslubov o 14 580 tis. eur obdobne ako pri Ministerstve financií SR z dôvodu nových nástrojov podľa zákona č. 67/2020 Z. z. za účelom zabezpečenia likvidity podnikateľov v čase pandémie.

Východoslovenská energetika Holding, a.s. vykazuje vystavené záruky voči komerčným bankám v hodnote 220 000 tis. eur, po prepočítaní na vlastnícky podiel štátu je to 112 000 tis. eur. Spoločnosť nepovažuje tieto záruky za rizikové resp. významné, keďže v minulosti existovali úvery poskytnuté skupine VSEH, a.s. a neboli zabezpečené finančnými zárukami a úrokový diferencál medzi zaručenými a nezaručenými úvermi bol zanedbateľný.

Obdobne Slovenská záručná a rozvojová banka Slovenska, a.s. vykazuje podmienené záväzky z titulu poskytnutých záruk v hodnote 48 910 tis. eur a úverových príslubov vo výške 40 305 tis. eur.

Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. vykazuje podmienené pasíva z titulu úhrad za odstránenie kalov a sorbentov ako aj odpady z tzv. mogilniku pochádzajúcich z historickej prevádzky JE V1. Spoločnosť sa zaviazala odstrániť tieto odpady do roku 2020, celková suma za spracovanie týchto odpadov bola fixne stanovená na 71 912 tis. eur.

Lesy Slovenskej republiky, š. p. dlhodobo vykazujú hodnotu majetku, ktorá je právne neusporiadaná (napr. pozemky a stavby), a ktoré môžu byť predmetom vrátenia pôvodným vlastníkom. Odhadovaná hodnota sa medziročne znížila na 15 486 tis. eur.

Z dôvodu abstrahovania od vzájomných vzťahov v rámci podmienených záväzkov (vzájomné súdne spory, poskytnuté záruky) a vylúčenia duplicitného vplyvu niektorých pasív na čisté bohatstvo je ich hodnota pre účely vyčíslenia čistého bohatstva znížená z hodnoty 19 729 488 tis. eur na hodnotu 19 565 557 tis. eur.

3.2.7. Iné aktíva ako súčasť čistého bohatstva

Pod inými aktívami ako súčasť čistého bohatstva sa k 31.12.2020 vykazovali najmä podsúvahové ocenenie štátnych lesov a pohľadávky po lehote splatnosti v štádiu ich vymáhania. Iné aktíva dosiahli v súhrnnej výške 9 963 577 tis. eur pred vnútornou konsolidáciou.

Od roku 2017 je súčasťou podmienených aktív aj hodnota lesných porastov uvedená v poznámkach účtovnej závierky štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky, š. p., ktorá je pravidelne aktualizovaná znalcom Národného lesníckeho centra. Toto iné aktívum tvorí 40,3 % z doteraz identifikovaných mimobilančných aktív verejnej správy. Druhým najväčším podmieneným aktívom – 36,3 %, sú pohľadávky postúpené z bankových inštitúcií alebo verejných inštitúcií na vymáhanie Slovenskej konsolidačnej, a.s. (3 624 879 tis. eur), ktorá ich na základe príslušnej legislatívy vymáha a uplatňuje si z nich exekučné nároky.

Tab. 24 - Podmienené aktíva podľa zložiek verejného sektora (v tis. eur)

	2018	2019	2020	Δ 2020-2019
Ústredná správa a ostatné subjekty	9 229 958	9 417 773	9 916 560	498 787
Obce a ich účtovné jednotky	48 684	41 098	40 081	-1 017
Vyššie územné celky a ich účtovné jednotky	6 893	7 295	6 936	-359
Spolu	9 285 535	9 466 166	9 963 577	497 411

Zdroj: Účtovné závierky subjektov a databáza MF SR

Z podmienených aktív vykazuje najvyššiu hodnotu štátny podnik Lesy SR, š. p. z dôvodu ocenenia lesných porastov, ktoré podnik obhospodaruje na pozemkoch vo vlastníctve štátu, ktoré boli k 1.1.2010 jednotne ocenené podľa vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty podniku. Hodnota lesných porastov bola od 1.1.2010 evidovaná na podsúvahovom účte, pričom každoročne je táto hodnota aktualizovaná spolu so spresňovaním hodnoty lesných pozemkov vo vlastníctve štátu. Medziročne bola podsúvahová hodnota lesných porastov nižšia o 73 679 tis. eur. Hlavným dôvodom a podkladom na zníženie hodnoty porastov je obnova programu starostlivosti o les po spracovaní veternej kalamity na niektorých odštepných závodoch.

Slovenská konsolidačná, a. s. (SKo, a. s.), ktorá je zo zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov poverenou osobou pre konsolidáciu pohľadávok verejného sektora vykazuje druhú najväčšiu hodnotu podmienených aktív v hodnote 3 624 879 tis. eur. Medziročný rast nominálnej hodnoty pohľadávok SKo, a.s. je výsledkom novoprijatých pohľadávok na vymáhanie a vymožením resp. odpísaním nedobytných pohľadávok. Časť nominálnej hodnoty pohľadávok SKo, a.s. je pre účely čistého bohatstva eliminovaná, nakoľko je predmetom účtovnej konsolidácie vo verejnej správy, čo zabezpečuje vykázanie pohľadávok len jednou hodnotou.

Zo súdnych sporov a iných právnych úkonov boli významné súdne konania, ktorých účastníkom je Vodohospodárska výstavba, š. p. voči Slovenským elektrárňam, a. s. o bezdôvodné obohatenie. Spor sa týka platieb, ktoré platila Vodohospodárska výstavba, š. p. elektrárňam od roku 2006 na základe zmlúv na užívanie Vodnej elektrárne Gabčíkovo, ktoré sú podľa štátneho podniku neplatné.

Medziročná zmena u Ministerstva financií SR znamená zníženie podmienených pasív o 380 928 tis. eur z dôvodu ukončenie viacerých konkurzných konaní.

Tab. 25 - Prehľad najväčších podmienených aktív (v tis. eur)

	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	Δ2020-2019
Súdne spory a exekučné konania	829 466	839 548	442 422	-397 126
Vodohospodárska výstavba, š. p.	407 787	407 873	408 419	546
MH Manažment, a.s.	31 805	41 686	26 550	-15 136
Ministerstvo financií SR	380 928	380 928	3 910	-377 018
Ministerstvo vnútra SR	4 897	5 019	3 543	-1 476
Finančné riaditeľstvo SR	4 049	4 042	0	-4 042
Iné (štátne podniky)	8 049 333	8 520 184	8 849 304	329 120
Lesy SR, š.p.	4 196 397	4 090 807	4 017 128	-73 679
Pohľadávky v správe SKo, a.s.	3 274 989	3 420 121	3 624 879	204 758
Exportno-importná banka	87 000	276 900	373 493	96 593
Debitum, a.s.	198 278	200 642	323 820	123 178
Slovenský plynárenský priemysel	90 194	140 162	224 093	83 931
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	115 475	122 835	136 493	13 658
MH Manažment, a.s.	87 000	87 983	87 983	0
Environmentálny fond	0	180 734	61 415	-119 319
Spolu	8 878 799	9 359 732	9 291 726	-68 006

Zdroj: Účtovné závierky subjektov a databáza MF SR

Z ostatných položiek podmienených aktív je ďalej významná hodnota zabezpečenia pohľadávok z poskytnutých úverov a poskytnutých záruk Exportno-importnej banky, a.s. v hodnote 373 493 tis. eur. Prijaté záruky sú napr. na nehnuteľnosti, cenné papiere a ostatné záruky. Na navýšení objemu mal vplyv predovšetkým nárast prijatých záruk od Ministerstva financií SR o 61 160 tis. eur v súvislosti s úvermi poskytovanými v rámci COVID pomoci pre podnikateľov, nárast zabezpečenia nehnuteľným majetkom približne o 22 949 tis. eur a nárast prijatých záruk od iných subjektov o 6 230 tis. eur.

Spoločnosť Debitum, a. s., vykazuje na podsúvahe pohľadávky na poistnom zo Sociálnej poisťovne. Nominálna hodnota týchto pohľadávok je pre účely čistého bohatstva eliminovaná, pretože ide o pohľadávky voči zdravotníckym zariadeniam (zväčša subjektom verejnej správy), ktoré zároveň vykazujú záväzky voči spoločnosti a k ich odpusteniu môže dôjsť až po splnení určitých podmienok⁴⁷.

Slovenský plynárenský priemysel, a. s. (SPP, a. s.) vykazuje poskytnuté záruky, ktoré vystavili materské spoločnosti zákazníkov. SPP, a.s. si tak v prípade neplnenia povinností zo strany zákazníkov môže uplatňovať plnenie u ich materských spoločností.

Skupina Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a. s. (SEPS, a. s.) vykázala v konsolidovanej účtovnej závierke ako podmienené aktíva sumu prijatých bankových záruk vo výške 136 493 tis. eur. Bankové záruky sú uzatvárané v prospech skupiny SEPS, a. s. účastníkmi krátkodobého trhu s elektrickou energiou, ktoré chránia skupinu pred ich prípadnou platobnou neschopnosťou.

MH Manažment, a.s. vykazuje podmienené aktívum zo zmluvy o predaji štátneho podielu v Slovak Telekom, a.s. Platba vo výške 87 983 tis. eur je uložená a viazaná na účte, pričom vyplatenie týchto prostriedkov závisí od ukončenia Sporu vo veci hlasových služieb a Sporu s Európskou komisiou.

Environmentálny fond eviduje potenciálne plnenie zo záložných zmlúv uzavretých bývalým Recyklačným fondom, ktorého činnosť prešla na Environmentálny fond v decembri 2017. Recyklačný fond poskytoval subjektom dotácie napríklad na separáciu odpadov (plastov, železa a podobne) na viacročné obdobie a v prípade, že subjekt nesplnil podmienky pre dotáciu, bol povinný vrátiť dotáciu aj so zmluvnou pokutou. Vo výške dotácie a možnej pokuty boli uzatvárané záložné zmluvy a ručiteľské vyhlásenia.

Pre koncept čistého bohatstva musia byť celkové podmienené aktíva verejného sektora upravené o nasledovné položky. Časť vyčíslenej spornej sumy, o ktorú sa súdi Vodohospodárska výstavba, š. p. so Slovenskými elektrárňami, a.s., bola od celkových podmienených aktív odpočítaná (138 862 tis. eur). Táto

⁴⁷ Koncepcia oddĺženia zdravotníckych zariadení <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/22174/2>

časť zodpovedá 34 % vlastníckemu podielu štátu v SE, a.s. Z pohľadu verejného sektora ide o vzájomnú konsolidáciu. Odpočítané boli tiež prijaté záruky EXIM Banky (373 493 tis. eur), SEPS, a. s. (136 493 tis. eur) a SPP, a.s. (217 093 tis. eur). V týchto prípadoch, ak by boli záruky realizované, vlastné imanie a čisté bohatstvo by nevzrástlo, pretože príjmy z realizovaných záruk by len nahradili existujúce bilančné aktíva (úvery u EXIM Banky a obchodné pohľadávky u SEPS, a. s. a SPP, a. s.). Tieto podmienené aktíva teda nepredstavujú potenciálny zdroj zvýšenia vlastného imania verejného sektora.

Pri pohľadávkach v správe SKo, a.s. bola upravená výška menovitej hodnoty o pohľadávky, ktoré boli predmetom konsolidačných úprav v rámci ústrednej správy (2 824 271 tis. eur). Prevod splatných pohľadávok, ktoré odovzdávajú resp. odpredávajú organizácie ústrednej správy Slovenskej konsolidačnej, a.s. sa eliminuje a k pohľadávkam sa tvorí opravná položka. Akt prevodu pohľadávok znamená dôvod na zníženie ich účtovnej hodnoty, čo má negatívny vplyv na vlastné imanie a tým aj čisté bohatstvo. Zároveň tieto precenené pohľadávky nemôžu byť v pôvodnej hodnote na strane podmienených aktív. Ďalšou úpravou pre výpočet čistého bohatstva je eliminácia podsúvahovej hodnoty pohľadávok spoločnosti Debitum, a. s. vo výške 323 820 tis. eur a záruky NDF vo výške 143 393 tis. eur za poskytované úvery komerčných bánk v rámci COVID pomoci.

Z dôvodu abstrahovania od vzájomných vzťahov v rámci iných aktív (vzájomné súdne spory, vystavené záruky, pohľadávky) je ich hodnota pre účely vyčíslenia čistého bohatstva znížená z hodnoty 9 963 577 tis. eur na hodnotu 5 806 152 tis. eur.

Zoznam skratiek

COVID-19 – infekčné ochorenie, vyvolané koronavírusom SARS-CoV-2.

DPH – daň z pridanej hodnoty

DPPO – daň z príjmov právnickej osoby

DPFO - daň z príjmov fyzickej osoby

EFSF – Európsky nástroj finančnej stability

EK – Európska komisia

ESM – Európsky mechanizmus pre stabilitu

ESA2010 - Európsky systém národných a regionálnych účtov 2010

EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy

EUROSTAT – Štatistický úrad Európskeho spoločenstva

EÚ – Európska únia

FNM SR – Fond národného majetku Slovenskej republiky

GNI – Hrubý národný príjem

HDP – hrubý domáci produkt

IPSAS - Medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor

KÚZ – konsolidovaná účtovná závierka

MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky

MMF – Medzinárodný menový fond

OECD – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

OP – operačný program

OS – obchodné spoločnosti

OSN – Organizácia spojených národov

PPP – projekt verejno-súkromného partnerstva

PO – príspevkové organizácie

RO – rozpočtové organizácie

SDR – špeciálne práva čerpania, jednotná menová a účtovná jednotka používaná v rámci Medzinárodného menového fondu

SVS – Súhrnná výročná správa SR

SZČO – samostatne zárobkovo činná osoba

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

ŠZÚ – Štátny záverečný účet SR

ÚJ – účtovná jednotka

VÚC – vyššie územné celky

ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti - ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti

zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy (rozpočtové pravidlá) - zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o účtovníctve - Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

zákon o organizácii vlády a ústrednej štátnej správy - zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov

zákon o obecnom zriadení - zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

zákon o samosprávnych krajoch - zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov

zákon o Sociálnej poisťovni – zákon č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov

zákon o zdravotných poisťovniach - zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o audítoroch - zákon č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu a o zmene a doplnení zákona č.431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Slovník odborných pojmov

1. kapitola: Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA2010

Súhrnná výročná správa SR – súhrnný dokument, ktorý obsahuje údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia verejnej správy a o stave dlhu verejnej správy k 31. decembru rozpočtového roka v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu vykázané Európskej komisii do 1. októbra bežného roka, súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy Slovenskej republiky, údaje ustanovené osobitným predpisom, ktorým je ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti a ďalšie údaje o hospodárení Slovenskej republiky (§ 29a zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Štátny záverečný účet SR – správa o rozpočtovom hospodárení Slovenskej republiky, ktorá obsahuje výsledky rozpočtového hospodárenia verejnej správy za príslušný rozpočtový rok v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu vykázané Európskej komisii do 1. apríla bežného roka, vyhodnotenie zamerania a opatrení rozpočtovej politiky, údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia štátneho rozpočtu a ďalšie údaje o plnení rozpočtu verejnej správy. (§ 29 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

ESA2010 – Európsky systém národných a regionálnych účtov 2010 je medzinárodne kompatibilný rámec pre systematické a podrobné opísanie národnej ekonomiky, jeho súčastí a jeho vzťahov s ostatnými národnými ekonomikami. Je založený na Systéme národných účtov 2008 (SNÚ 2008). SNÚ bol vypracovaný v súčinnosti štatistických orgánov OSN, EÚ, OECD, MMF a Svetovej banky a predstavuje celosvetový štandard v oblasti uplatňovania národných účtov. ESA2010 sa zaviedla Nariadením Rady (ES) 549/2013 z 21. mája 2013 o Európskom systéme národných a regionálnych účtov v spoločenstve a reálne sa začala uplatňovať od septembra 2014. ESA2010 je revíziou ESA 95. Nové štandardy priniesli v oblasti verejných financií zmeny dôležité pre vykazovanie salda a dlhu verejnej správy. Popis implementácie metodiky ESA2010 a najvýznamnejších metodologických zmien je uvedený v kapitole 1.5. v Súhrnnej výročnej správe SR za rok 2013.

Aprílová notifikácia – Podľa nariadenia Komisie 479/2009 členské štáty vykazujú Komisii (Eurostatu) plánované a aktuálne schodky a dlh sektora verejnej správy dvakrát ročne, prvý krát do 1. apríla bežného roka (roka n) a druhý krát do 1. októbra roka n . Zároveň členské štáty oznámia Eurostatu, ktoré vnútroštátne orgány sú zodpovedné za vykazovanie postupu pri nadmernom schodku. Do 1. apríla roka n členské štáty oznámia Eurostatu plánovaný schodok verejnej správy za rok n a aktualizovaný odhad ich skutočného schodku verejných financií za rok $n - 1$ a ich skutočné schodky verejných financií za roky $n - 2$, $n - 3$ a $n - 4$.

Októbrová notifikácia – aktualizácia aprílovej notifikácie, ktorá je nutná vzhľadom na to, že viacero údajov za verejnú správu je dostupných až po termíne aprílovej notifikácie (tie sú nahradené odhadmi). Ani októbrovú notifikáciu však nemožno považovať za zdroj definitívnych údajov za verejnú správu, pretože aktuálne výnosy niektorých daňových príjmov (DPPO a DPFO) sú známe za rok $n - 1$ až na začiatku $n + 1$. Aj po tomto termíne sú v prípade údajov za verejnú správu (a národné účty vo všeobecnosti) pomerne časté revízie údajov za minulé roky. Revízie sa robia jednak kvôli úpravám či spresneným interpretáciám samotnej metodiky ESA a tiež kvôli tomu, že samotné krajiny (národné štatistické úrady) môžu v minulých údajoch odhaliť nezrovnalosti, ktoré v rámci revízií napravia.

Verejná správa – koncept, ktorý definujú národné účty (ESA2010). Národné účty členia národné hospodárstvo (S.1) na päť inštitucionálnych sektorov: nefinančné korporácie (S.11), finančné korporácie (S.12), verejná správa (S.13), domácnosti (S.14) a neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam (S.15). Inštitucionálny sektor tvorí zoskupenie inštitucionálnych jednotiek, ktoré majú podobný charakter a ekonomické správanie (odvetvie produkčnej činnosti). Inštitucionálna jednotka je ekonomická jednotka oprávnená vlastniť výrobky a aktíva, prijímajúca záväzky a zaoberajúca sa ekonomickou činnosťou a transakciami s inými jednotkami vo vlastnom mene. Sektor verejnej správy tvoria inštitucionálne jednotky (subjekty) patriace do verejnej správy.

Verejné financie – alebo financie verejného sektora, je všeobecne zaužívaný výraz v ekonómii označujúci súhrn rozpočtov subjektov pod verejnou kontrolou alebo patriacich do verejného sektora. Verejný sektor môže byť definovaný rôzne v závislosti od cieľov analýzy a kritérií zaradenia subjektov

do verejného sektora. Ak nie je uvedené inak, verejné financie sa v krajinách EÚ najčastejšie hodnotia na základe údajov národných účtov v metodike ESA2010, ktorá definuje subjekt verejnej správy. V tejto publikácii sú použité tri koncepty hodnotenia verejných financií, ktoré sa od seba líšia rôznym pokrytím subjektov: verejná správa (ESA2010), súhrnný celok verejnej správy a verejný sektor.

Subjekty verejnej správy SR – právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky, ktoré sú zaradené v súlade s metodikou ESA v ústrednej správe, územnej samospráve a vo fondoch sociálneho a zdravotného poistenia. (§ 3 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy)

- Ústrednú správu tvoria ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy. Ich počet, organizáciu a pôsobnosť ustanovuje zákon o organizácii vlády a ústrednej štátnej správy. V ústrednej správe sú zaradené aj ďalšie subjekty (vysoké školy, Rozhlas a televízia Slovenska, Fond národného majetku Slovenskej republiky, Slovenský pozemkový fond, štátne fondy, Slovenská konsolidačná, a.s., Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Ústav pamäti národa, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Tlačová agentúra SR, Audiovizuálny fond), ktoré hospodária s väčším či menším objemom verejných prostriedkov a ktorých pôsobnosť upravujú osobitné právne predpisy.
- Územnú samosprávu predstavujú obce a vyššie územné celky – samosprávne kraje a ďalšie subjekty územnej samosprávy. Obec je samostatným územným samosprávnym a správnym celkom Slovenskej republiky, združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt, samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami a jej základnou úlohou pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. V Slovenskej republike je zriadených osem samosprávnych krajov, ktoré sú právnickými osobami samostatne hospodáriacimi s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami; zabezpečujú a chránia práva a záujmy svojich obyvateľov. Základnou legislatívou, ktorá upravuje pôsobnosť samospráv je zákon o obecnom zriadení a zákon o samosprávnych krajoch.
- Fondy sociálneho zabezpečenia tvoria Sociálna poisťovňa zriadená zákonom o Sociálnej poisťovni a zdravotné poisťovne (v súčasnosti tri, z toho jedna štátna a dve súkromné), ktorých pôsobnosť ustanovuje zákon o zdravotných poisťovniach.

Rozpočet verejnej správy – strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky štátu. Zostavuje sa každoročne na tri rozpočtové roky. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom. Rozpočet verejnej správy tvoria štátny rozpočet na príslušný rozpočtový rok a nasledujúce dva roky a súhrn rozpočtov ostatných subjektov verejnej správy vrátane príjmov a výdavkov súvisiacich s vykonávaním verejného zdravotného poistenia v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu na príslušný rozpočtový rok a nasledujúce dva roky (§ 4 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Štátny rozpočet – základná súčasť rozpočtu verejnej správy, ktorou sa zabezpečuje financovanie hlavných funkcií štátu v príslušnom rozpočtovom roku. Štátny rozpočet na príslušný rozpočtový rok obsahuje rozpočtované príjmy, rozpočtované výdavky a finančné operácie so štátnymi finančnými aktívami a iné operácie, ktoré ovplyvňujú stav štátnych finančných aktív alebo štátnych finančných pasív (§ 6 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Superdividenda – metodika ESA, na rozdiel od podnikového účtovníctva, rozoznáva dividendy a superdividendy. Superdividendy sú dividendy, ktoré sú vysoké z pohľadu poslednej (nedávnej) výšky úrovne dividend a ziskov. Logika členenia je tá, že pokiaľ dividendy rozdeľujú príjem z majetku, superdividendy rozdeľujú čisté bohatstvo podniku, keď znižujú vlastné zdroje podniku (vlastné imanie), predstavujú teda výber kapitálu (capital withdrawal). Inak povedané, dividendy prináležia bežnému zisku (operating profit), ktorý pochádza zo štandardných hlavných činností podniku (core business operations) a superdividendy prináležia iným (špeciálnym) výnosom. Na určenie výšky superdividend sa používa tzv. superdividendový test.

2. kapitola: Hospodárenie verejnej správy - požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti

Benchmarková revízia – pravidelná revízia štatistických údajov zo strany členských štátov EÚ na základe legislatívy Európskeho štatistického úradu, manuálu pre deficit a dlh verejnej správy a príručky pre aplikáciu revízie. Za revíziu sa považuje každá zmena štatistickej hodnoty ukazovateľov uložených v príslušných databázach a verejne publikovaných štatistických údajov. Dôvodom revízií, najmä benchmarkových (porovnávajúcich) sú napr. zmeny v legislatíve, úpravy metodických definícií a postupov na základe nových poznatkov a analýz, implementácia nových štatisticko-matematických metód. V rámci benchmarkovej revízie sa vykonáva aj tzv. rutinná revízia, ktorá spočíva najmä v oprave údajov na základe lepšej dostupnosti údajov, oprave vzorcov, revízii číselníkov a klasifikácií.

Bilancia rozpočtu verejnej správy – alebo bilancia príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy poskytuje analytický pohľad na vývoj hlavných príjmových a výdavkových položiek verejnej správy ako celku za daný rok. Bilancia je konsolidovaná, teda sú vylúčené transakcie medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy. Štruktúra prezentovanej bilancie v tomto dokumente pozostáva z kombinácie klasifikácie kódov ESA2010 a rozpočtovej klasifikácie.

Saldo rozpočtu verejnej správy – môže mať charakter schodku alebo prebytku. Schodok je záporný rozdiel medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami verejnej správy. Prebytok je kladný rozdiel medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami verejnej správy. V metodike národných účtov sa saldo verejnej správy nazýva „čisté pôžičky poskytnuté/prijaté“. Ich výška predstavuje sumu, ktorú verejná správa môže poskytnúť alebo prijať ako pôžičku na financovanie svojich nefinančných operácií.

Štruktúrne saldo – saldo rozpočtu verejnej správy upravené o vplyv hospodárskeho cyklu a jednorazové a dočasné vplyvy. Referenčná hodnota medziročnej zmeny štruktúrneho salda sa používa na hodnotenie charakteru fiškálnej politiky, či je expanzívna (medziročné zvyšovanie / znižovanie štruktúrneho schodku / prebytku) alebo reštriktívna (medziročné znižovanie / zvyšovanie štruktúrneho schodku / prebytku).

Jednorazové vplyvy – všeobecne definované ako príjem alebo výdavok, ktorý nemá trvalý alebo opakujúci sa charakter a má časovo obmedzený vplyv na saldo verejnej správy. Úprava salda verejnej správy o takéto vplyvy umožňuje analyticky vhodnejšie posúdenie jeho vývoja v čase.

Dlh verejnej správy hrubý – alebo hrubý maastrichtský dlh verejnej správy, predstavuje konsolidovaný súčet všetkých záväzkov sektora verejnej správy v nominálnej (menovitej) hodnote, ktoré vznikli na základe prijatých vkladov, emitovaných cenných papierov (bez akcií) a prijatých pôžičiek (bez záväzkov z nesplatených úrokov). Súčasťou prijatých pôžičiek sú aj imputované pôžičky, ktoré sa rovnajú hodnote majetku nadobudnutého prostredníctvom finančného lízingu. Dlh je konsolidovaný, teda sú vylúčené všetky záväzky a recipročné pohľadávky jednotiek patriacich do sektora VS. (Príručka vládneho deficitu a dlhu, vydanie 2019)

Dlh verejnej správy čistý – alebo čistý maastrichtský dlh verejnej správy, predstavuje rozdiel medzi hrubým maastrichtským dlhom a súčtom zlata a SDR, hotovosti, cenných papierov v trhovej hodnote (okrem akcií) a kótovaných akcií v trhovej hodnote. Čistý dlh vyjadruje schopnosť verejnej správy splatiť svoj maastrichtský dlh na základe speňaženia svojich najlikvidnejších finančných aktív. (Code of Conduct - Specifications on the implementation of the Stability and Growth Pact and Guidelines on the format and content of Stability and Convergence Programmes)

Európske fiškálne pravidlá – vznikli z potreby dodržiavania fiškálnej disciplíny v rámci Hospodárskej a menovej únie (eurozóny) kvôli zachovaniu stability spoločnej meny euro. Predstavujú súbor pravidiel numerických, procesných ale aj pravidiel transparentnosti o zverejňovaní údajov o hospodárení štátu. Pravidlá sú zakotvené v právnych predpisoch EÚ (Zmluva o fungovaní Európskej únie, nariadenia, smernica) ale ich súčasťou je aj medzinárodná zmluva. Predchodcom fiškálnych pravidiel EÚ boli tzv. maastrichtské kritériá, ktoré stanovili podmienky pre členstvo v eurozóne v podobe referenčnej hodnoty pre deficit (3 % HDP) a dlh verejnej správy (60 % HDP). Kvôli potrebe

udržiavať fiškálnu disciplínu aj po vstupe do eurozóny bol v roku 1997 schválený Pakt stability a rastu (Stability and Growth Pact – SGP), ktorý obsahuje aj sankcie, ak deficit krajiny prekročí 3% HDP. V dôsledku ekonomickej a finančnej krízy bol SGP v roku 2011 druhý krát revidovaný (prvý krát v roku 2005) a boli prijaté ďalšie štyri nariadenia s cieľom sprísnenia pravidiel fiškálneho dohľadu a rozšírenia dohľadu aj na makroekonomickú oblasť. Tzv. Six-pack priniesol predovšetkým sprísnenie sankcií, keď krajina môže byť penalizovaná za nedodržanie fiškálnych pravidiel až do výšky 0,5 % HDP, väčšiu orientáciu na pravidlo verejného dlhu (jeho nedodržanie bolo dovtedy prakticky ignorované) a povinnosť konsolidovať verejný rozpočet aj po znížení deficitu pod 3 % HDP tempom znižovania štrukturálneho salda minimálne o 0,5% HDP až po dosiahnutie strednodobého cieľa (medium-term objective – MTO). Medzinárodná zmluva, ktorá bola podpísaná 25 členskými krajinami Európskej únie (všetky s výnimkou Česka a Veľkej Británie) v roku 2012, stanovila povinnosť zaviesť pravidlo o vyrovnanom štrukturálnom salde verejnej správy do národnej legislatívy (tzv. Fiscal compact). Naposledy v roku 2013 boli schválené dve nariadenia, ktoré ďalej sprísňujú a prehľbujú fiškálny dohľad v krajinách eurozóny (tzv. Two-pack). Podľa nich musia krajiny eurozóny napríklad každoročne do 15. októbra predkladať Európskej komisii na posúdenie návrh rozpočtového plánu na nasledujúci rok.

Stratégia riadenia štátneho dlhu – ďalej len stratégia, je strategický dokument, ktorý stanovuje základné rámce a smerovanie politiky riadenia štátneho dlhu. Stratégia formuluje vrcholové kvantitatívne ukazovatele a parametre štátneho dlhu a stanovuje tiež ciele, ktoré by mali prispieť ku kvalitatívnemu zlepšeniu riadenia dlhu. Dokument ďalej popisuje vývoj a štruktúru štátneho dlhu SR, makroekonomické a fiškálne východiská a riziká dlhového portfólia. Od stratégie sú odvodené jednotlivé predpisy upravujúce pravidlá pre riadenie rizík štátneho dlhu, limity pozícií štátu a systém kontroly. Podľa Ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti je stratégia súčasťou Rozpočtu verejnej správy SR a vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie je súčasťou Súhrnnej výročnej správy SR.

3. kapitola: Čisté bohatstvo

Čisté bohatstvo – súčet vlastného imania subjektov verejnej správy, vlastného imania Národnej banky Slovenska, vlastného imania podnikov štátnej správy a podnikov územnej samosprávy, upravený o implicitné záväzky a podmienené záväzky, iné aktíva a iné pasíva. (Čl. 2 písm. e) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti)

Vlastné imanie – vlastný zdroj krytia majetku, vyjadruje nárok na majetok podniku po odpočítaní všetkých jeho účtovných dlhov. Vlastné imanie predstavuje v súvahe rozdiel medzi hodnotou majetku (aktív) a hodnotou záväzkov v širšom zmysle. Podľa slovenskej právnej úpravy pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva vlastné imanie tvorí: základné imanie, kapitálové fondy, fondy zo zisku, oceňovacie rozdiely z precenenia, výsledok hospodárenia minulých rokov a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení.

Verejný sektor – pre potreby súhrnnej správy definovaný ako sektor, za ktorý sa vyčísluje čisté bohatstvo. Okrem verejnej správy podľa metodiky ESA2010 zahŕňa podniky štátnej správy, podniky územnej samosprávy a NBS.

Podniky verejnej správy – súhrnné pomenovanie používané v tomto dokumente pre podniky štátnej správy a podniky územnej samosprávy, ktoré sú definované legislatívou. Keďže podniky štátnej správy a samosprávy sú definované pre potreby výpočtu čistého bohatstva, do ktorého vchádzajú len podniky s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 %, tento pojem môže byť použitý aj širšie, teda na všetky podniky bez obmedzenia majetkovej účasti štátu.

Podnik štátnej správy – štátny podnik, obchodná spoločnosť s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 % jej základného imania a právnická osoba zriadená zákonom, v ktorej má štát kvalifikovanú účasť; kvalifikovanou účasťou sa na účely tohto zákona rozumie priamy alebo nepriamy podiel predstavujúci aspoň 20 % na základnom imaní právnickej osoby alebo hlasovacích právach v právnickej osobe alebo možnosť uplatňovania vplyvu na riadení právnickej osoby, ktorý je porovnateľný s vplyvom zodpovedajúcim tomuto podielu; nepriamym podielom sa na účely tohto zákona rozumie podiel držaný sprostredkovane prostredníctvom právnických osôb, v ktorých má

držiteľ nepriameho podielu kvalifikovanú účasť (Čl. 2 písm. f) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti).

Podnik územnej samosprávy – obchodná spoločnosť s majetkovou účasťou územnej samosprávy v minimálnej výške 20 % jej základného imania (Čl. 2 písm. g) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti)

Implicitné záväzky – rozdiel medzi očakávanými budúcimi výdavkami subjektov verejnej správy a očakávanými budúcimi príjmami subjektov verejnej správy, ktoré vyplývajú z finančných dôsledkov spôsobených budúcim uplatňovaním práv a povinností ustanovených právnym poriadkom Slovenskej republiky, ak tieto nie sú súčasťou dlhu verejnej správy (Čl. 2 písm. h) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti). Najznámejším príkladom sú starobné dôchodky z priebežného piliera dôchodkového systému.

Podmienené záväzky – iné pasíva účtovnej jednotky, ktorá ich vykazuje v poznámkach ako súčasť individuálnej účtovnej závierky (zákon o účtovníctve). Nejde teda o záväzok, ktorý je vykázaný na súvahových položkách pasív, pretože nie je splnená podmienka na ich zaúčtovanie - výška záväzku sa nedá spoľahlivo oceniť, obdobie, ku ktorému sa povinnosť viaže nie je určené, úbytok ekonomických úžitkov v budúcnosti nie je istý. Ako iné pasíva sa vykazujú:

1. možná povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti a ktorej existencia závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti, ktorých vznik nezávisí od účtovnej jednotky, alebo
2. povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti, ale ktorá sa nevykazuje v súvahe, pretože nie je pravdepodobné, že na splnenie tejto povinnosti bude potrebný úbytok ekonomických úžitkov, alebo výška tejto povinnosti sa nedá spoľahlivo oceniť.

PPP projekt – forma spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom s cieľom financovania výstavby, rekonštrukcie, prevádzky a údržby infraštruktúry a poskytovania verejných služieb prostredníctvom tejto infraštruktúry. V rámci PPP projektov sú subjekty verejného sektora partnerom a zákazníkom súkromného sektora, od ktorého nakupujú služby. Súkromný partner v zásade financuje výstavbu a prevádzkuje dielo a ako protihodnota je mu umožnené poskytovať služby spojené s týmto dielom za platby od jeho používateľov alebo od verejného partnera. Dôležitou charakteristikou PPP je rozdelenie rizík spojených s výstavbou a prevádzkou diela medzi súkromným a verejným partnerom a dlhodobosť zmluvných vzťahov medzi súkromným a verejným partnerom.

Centrálny konsolidačný systém – systém zberu, spracovania, analyzovania, konsolidovania a prezentovania údajov z účtovníctva od účtovných jednotiek súhrnného celku. Súčasťou Centrálného konsolidačného systému je spracovanie údajov z finančných výkazov a konsolidačného balíka.

Príloha č. 1

Prehľad hospodárenia podnikov štátnej správy

Prehľad hospodárenia podnikov štátnej správy			(tis. eur)			
	VP v %	VI/VH	2018	2019	2020	Δ(2020-2019)
Ministerstvo dopravy a výstavby SR						
Železnice Slovenskej republiky*	100,00	VI	1 683 315	1 679 733	1 665 678	-14 055
		VH	172	-2 307	-15 176	-12 869
Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.	100,00	VI	114 608	112 788	80 564	-32 224
		VH	121	-1 820	-32 224	-30 404
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.*	100,00	VI	177 636	174 899	185 715	10 816
		VH	37 376	28	10 590	10 562
Technická obnova a ochrana železníc, a.s.* ⁶	100,00	VI	1 096	0	0	0
		VH	-5	0	0	0
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.* ¹¹	100,00	VI	3 821 912	3 835 644	3 890 141	54 497
		VH	25 902	13 991	33 970	19 979
Slovenská pošta, a.s.	100,00	VI	227 681	228 952	211 522	-17 430
		VH	-4 637	1 390	-15 997	-17 387
Verejné prístavy, a.s.	100,00	VI	592 974	593 885	594 870	985
		VH	891	919	995	76
Letové prevádzkové služby SR, š. p.	100,00	VI	71 481	72 318	66 616	-5 702
		VH	2 136	852	-18 302	-19 154
Letisko Sliač, a. s.	100,00	VI	1 796	1 574	731	-843
		VH	8	-221	-843	-622
Letisková spoločnosť Žilina, a.s.* ¹²	99,53	VI	36	-60	-32	28
		VH	-45	-96	28	124
Letisko Poprad-Tatry, a.s.	97,61	VI	21 306	20 994	21 161	167
		VH	-221	-312	167	479
Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s. (BTS)	100,00	VI	231 078	226 685	212 669	-14 016
		VH	-945	-4 393	-14 016	-9 623
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	34,00	VI	53 378	53 712	50 400	-3 312
		VH	2 576	2 653	-925	-3 578
Letisko Piešťany, a.s.*	20,65	VI	18 923	18 725	18 434	-291
		VH	-398	-304	-291	13
Metro Bratislava, a.s.	34,00	VI	15 680	15 773	15 973	200
		VH	24	27	201	174
Ministerstvo zdravotníctva SR						
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.*	100,00	VI	59 614	68 019	152 473	84 454
		VH	89 976	7 293	-114 180	-121 473
Debitum, a.s.* ⁷	100,00	VI	37 467	109 387	49	-109 338
		VH	-149 778	-37 447	-109 338	-71 891
Nemocnica Poprad, a.s.*	100,00	VI	29 259	28 968	28 962	-6
		VH	67	-291	-6	285
Nemocnica budúcnosti Martin, a.s.* ³	100,00	VI	0	25	21	-4
		VH	0	-2	-4	-2
Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	98 781	99 103	99 257	154
		VH	283	322	154	-168

	VP v %	VI/VH	2018	2019	2020	Δ(2020-2019)
Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	29 057	29 462	29 540	78
		VH	354	405	78	-327
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	35 941	36 458	37 661	1 203
		VH	491	517	1 203	686
Východoslovenský onkologický ústav, a.s.*	100,00	VI	23 671	24 705	25 653	948
		VH	1 259	1 034	948	-86
Špecializovaný liečebný ústav Marína, š. p.*	100,00	VI	4 760	4 788	4 657	-131
		VH	147	50	-125	-175
Slovthermae, Kúpele Diamant Dudince, š. p.*	100,00	VI	5 624	5 466	4 740	-726
		VH	-151	-158	-726	-568
Ministerstvo financií SR						
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	100,00	VI	298 867	293 327	343 303	49 976
		VH	6 883	626	484	-142
Exportno-importná banka SR*	100,00	VI	281 609	281 849	282 110	261
		VH	450	578	598	20
Slovenská konsolidačná, a.s.*	100,00	VI	23 080	23 155	20 583	-2 572
		VH	3 210	3 284	713	-2 571
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s.	100,00	VI	16 024	19 943	25 658	5 715
		VH	8 100	7 453	9 632	2 179
Mincovňa Kremnica, š. p.	100,00	VI	21 092	21 607	22 283	676
		VH	710	550	706	156
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	100,00	VI	629 992	648 322	838 910	190 588
		VH	50 308	69 305	59 306	-9 999
Slovenská reštrukturalizačná, s.r.o.*	100,00	VI	10 861	1 739	2 632	893
		VH	883	878	893	15
Ministerstvo hospodárstva SR						
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	100,00	VI	2 604 734	2 422 987	2 501 763	78 776
		VH	313 566	220 935	259 080	38 145
Slovenské elektrárne, a.s.	34,00	VI	3 924 505	4 489 316	4 440 720	-48 596
		VH	24 353	17 969	39 870	21 901
Západoslovenská energetika, a.s.	51,00	VI	345 004	355 385	371 293	15 908
		VH	64 037	74 358	89 816	15 458
Stredoslovenská energetika Holding, a.s. ⁹	51,00	VI	785 363	997 544	930 616	-66 928
		VH	8 993	221 174	121 707	-99 467
Východoslovenská energetika Holding, a.s.	51,00	VI	608 317	588 523	571 295	-17 228
		VH	77 877	39 857	49 451	9 594
Transpetrol, a.s.	100,00	VI	322 044	325 606	332 368	6 762
		VH	4 051	4 777	6 966	2 189
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.*	100,00	VI	224 088	218 399	216 375	-2 024
		VH	3 893	4 605	4 382	-223
MH Invest, s.r.o.* ³	100,00	VI	63 986	59 659	57 765	-1 894
		VH	-28 714	-4 328	-1 894	2 434
MH Invest II, s.r.o.*	100,00	VI	51 618	51 732	46 806	-4 926
		VH	-2 907	-778	-4 927	-4 149

	VP v %	VI/VH	2018	2019	2020	Δ(2020-2019)
InvEast SK, s.r.o.	100,00	VI	1 119	1 673	1 583	-90
		VH	-306	-146	-97	49
Rudné Bane, š. p.*	100,00	VI	2 064	2 070	2 009	-61
		VH	-43	75	20	-55
MH Manažment, a.s.*	100,00	VI	192 192	217 493	293 116	75 623
		VH	6 602	-9 848	-601	9 247
Ministerstvo obrany SR						
Vojenské lesy a majetky, š. p.	100,00	VI	71 460	71 083	71 150	67
		VH	253	116	98	-18
HOREZZA, a.s.	100,00	VI	18 056	18 318	17 432	-886
		VH	316	262	-886	-1 148
Letecké opravovne Trenčín, a. s.	100,00	VI	50 386	61 156	54 177	-6 979
		VH	14	-2 230	-6 979	-4 749
Univerzitná nemocnica - Nemocnica svätého Michala, a.s.* ⁵	50,00	VI	78 034	78 746	84 317	5 571
		VH	-5 213	-27 633	-4 429	23 204
DMD GROUP, a.s.*	100,00	VI	25 401	25 007	25 231	224
		VH	-1 166	-1 191	-615	576
Ministerstvo vnútra SR						
Automobilové opravovne Ministerstva vnútra SR, a.s.	100,00	VI	15 362	15 426	15 549	123
		VH	35	64	123	59
Letecká vojenská nemocnica, a.s.* ¹⁰	100,00	VI	1 925	8 347	0	-8 347
		VH	-366	-392	0	392
Univerzitná nemocnica - Nemocnica svätého Michala, a.s.* ⁵	50,00	VI	78 034	78 746	84 317	5 571
		VH	-5 213	-27 633	-4 429	23 204
Ministerstvo zahraničných vecí SR						
Správa služieb diplomatického zboru, a.s.	100,00	VI	53 709	54 876	54 523	-353
		VH	569	1 448	431	-1 017
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR						
Technická inšpekcia, a.s.	100,00	VI	2 931	3 022	3 073	51
		VH	107	149	153	4
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR						
Biont, a. s.*	95,00	VI	6 298	6 576	7 047	471
		VH	9	249	471	222
Správa štátnych hmotných rezerv SR						
Poľnohospodárstvo Tatry, a.s.	100,00	VI	1 258	1 202	1 272	70
		VH	-136	-56	70	126
Spoločnosť pre skladovanie, a.s. ⁵	13,45	VI	84 636	85 967	87 862	1 895
		VH	1 666	1 354	1 914	560
Ministerstvo životného prostredia SR						
Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.	100,00	VI	907 307	914 275	918 522	4 247
		VH	-28 871	-17 965	2 599	20 564
Vodohospodárska výstavba, š. p.	100,00	VI	445 458	447 229	447 290	61
		VH	2 414	4 321	2 143	-2 178

	VP v %	VI/VH	2018	2019	2020	Δ(2020-2019)
Ministerstvo pôdohospodárstva SR						
Lesy Slovenskej republiky, š. p.	100,00	VI	758 836	755 573	754 743	-830
		VH	5 232	3 030	821	-2 209
Lesopôľnohospodársky majetok Ulič, š. p.	100,00	VI	26 603	26 644	25 890	-754
		VH	105	73	-418	-491
Hydromeliorácie, š. p.*	100,00	VI	32 266	27 076	22 016	-5 060
		VH	-5 385	-5 195	-5 060	135
Agrokomplex - Výstavníctvo Nitra, š. p. (agrokomplex NÁRODNÉ VÝSTAVISKO, š. p.)	100,00	VI	24 902	23 654	19 530	-4 124
		VH	99	-867	-4 124	-3 257
Agroinštitút Nitra, š. p.	100,00	VI	2 145	2 179	2 023	-156
		VH	-92	34	-156	-190
Plemenárske služby Slovenskej republiky, š. p.	100,00	VI	5 832	5 933	6 207	274
		VH	62	128	307	179
Národný žrebčín Topoľčianky, š. p.*	100,00	VI	2 172	2 176	2 179	3
		VH	59	5	3	-2
Závodisko, š. p.	100,00	VI	2 668	2 680	2 754	74
		VH	3	12	75	63
Ministerstvo investícií, region.rozvoja a informatizácie SR						
Slovensko IT, a.s. * ¹³⁾	100,00	VI			2 680	2 680
		VH			-1 320	-1 320
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR						
Technický skúšobný ústav Piešťany, š. p.	100,00	VI	4 107	3 970	4 273	303
		VH	792	73	380	307
Biont, a.s.*	5,00	VI	6 298	6 576	7 047	471
		VH	9	249	471	222
MH Manažment, a.s.						
Bratislavská teplárenská, a.s.	100,00	VI	23 473	22 709	43 248	20 539
		VH	-879	-764	2 477	3 241
Martinská teplárenská, a.s.	100,00	VI	29 747	27 439	26 728	-711
		VH	-2 537	-2 308	-711	1 597
Trnavská teplárenská, a.s.	100,00	VI	23 274	23 739	23 293	-446
		VH	14	111	17	-94
Zvolenská teplárenská, a.s.	100,00	VI	13 014	8 497	8 730	233
		VH	-2 798	-4 517	-2 396	2 121
Žilinská teplárenská, a.s.	100,00	VI	32 952	31 592	32 131	539
		VH	-930	-1 360	-438	922
Tepláreň Košice, a.s.	100,00	VI	49 983	51 959	57 788	5 829
		VH	1 281	2 267	6 166	3 899
Dlhopis, o. c. p., a.s.	100,00	VI	2 167	2 072	2 095	23
		VH	184	-97	17	114
Poliklinika Tehelná, a.s. ⁸	100,00	VI	2 029	2 121	1 980	-141
		VH	34	92	-141	-233

	VP v %	VI/VH	2018	2019	2020	Δ(2020-2019)
Burza cenných papierov, a.s.	75,94	VI	12 495	12 611	12 766	155
		VH	-22	116	155	39
Kúpele Sliač, a.s.*	72,54	VI	3 105	2 970	2 155	-815
		VH	-569	-633	-1 314	-681
Slovak Lines, a.s.	44,01	VI	40 934	41 262	41 882	620
		VH	-269	823	770	-53
Eurobus, a.s.	39,50	VI	22 589	23 106	23 309	203
		VH	670	569	255	-314
SAD Banská Bystrica, a.s.	37,96	VI	5 090	5 115	5 049	-66
		VH	499	26	-66	-92
SAD Dunajská Streda, a.s.	32,79	VI	5 133	5 164	5 184	20
		VH	23	31	30	-1
SAD Humenné, a.s.	32,98	VI	6 797	7 407	7 415	8
		VH	6	610	42	-568
ARRIVA Liorbus a.s.	39,58	VI	10 041	10 179	11 491	1 312
		VH	678	266	1 483	1 217
SAD Lučenec, a.s.	39,66	VI	5 738	5 965	6 013	48
		VH	-334	227	48	-179
SAD Poprad, a.s.	39,68	VI	7 078	7 161	7 128	-33
		VH	-126	84	-33	-117
SAD Prešov, a.s.	30,59	VI	12 403	12 151	11 258	-893
		VH	632	67	-893	-960
SAD Prievidza, a.s.	39,66	VI	15 093	15 357	15 682	325
		VH	285	988	525	-463
SAD Trenčín, a.s.	41,54	VI	14 010	14 035	14 232	197
		VH	859	670	722	52
ARRIVA Trnava a.s.	39,50	VI	13 571	13 549	13 514	-35
		VH	798	105	184	79
SAD Zvolen, a.s.	37,84	VI	14 400	12 863	12 970	107
		VH	811	-1 519	98	1 617
SAD Žilina, a.s.	40,64	VI	13 944	13 930	14 005	75
		VH	510	466	498	32
ARRIVA Michalovce, a.s.	39,86	VI	8 017	8 169	8 282	113
		VH	-120	152	163	11
ARRIVA Nitra, a.s.	39,52	VI	11 495	11 165	8 371	-2 794
		VH	-2 545	-330	-2 794	-2 464
ARRIVA Nové Zámky, a.s.	39,64	VI	10 895	11 953	12 080	127
		VH	653	1 185	521	-664

Zdroj: Register účtovných závierok

Skratky:

VP v % - vlastnícky podiel štátu v %, VI - vlastné imanie, VH - výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení

Poznámky:

- (1) V zozname sa nachádzajú len podniky ovládané priamo kapitolou štátneho rozpočtu, nie sú uvedené ich spoločné, dcérske či pridružené účtovné jednotky.
- (2) Fond národného majetku SR bol zrušený k 15.12.2015, zostávajúce majetkové účasti v podnikoch prešli od 1.1.2016 na MH Manažment, a.s.
- (3) Spoločnosť MH Invest, s.r.o. bola k 24.03.2018 prevedená z MD a SR na Ministerstvo hospodárstva SR.

(4) V tabuľke sú uvedené len podniky štátnej správy, ktoré sú podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti definované ako spoločnosti s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 %. Ostatné spoločnosti patriace pod kapitoly štátneho rozpočtu mali k 31.12.2019 nasledovnú majetkovú účasť štátu: Poštová banka, a.s. 0,03 %, Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. 0,02 %, Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s. 0,05 %, Bardejovské kúpele, a.s. 0,08 %.

5) Spoločnosť pre skladovanie, a.s. s priamym vlastníckym podielom štátu 13,45 % je zaradená medzi podniky štátnej správy, pretože zvyšný podiel Spoločnosti pre skladovanie, a.s. vo výške 86,55 % vlastní Transpetrol, a.s., ktorý je v 100 % vlastníctve štátu. Spoločnosť pre skladovanie, a. s. je preto prostredníctvom priameho a nepriameho podielu tiež v 100 % vlastníctve štátu.

(6) Spoločnosť zanikla dňa 31.03.2018 formou zlúčenia so spoločnosťou Národná diaľničná spoločnosť, a.s., ktorá sa stala jej právnym nástupcom. Údaje z účtovnej závierky sú len za tri mesiace roku 2018 (k 31.03.2018), pohyb za 2019 predstavuje len presun z VI.

(7) Zmena obchodného mena spoločnosti s platnosťou od 22.03.2018 na Debitum, a.s.

(8) Od 08/2018 subjekt verejnej správy

(9) Zmena obchodného mena zo Stredoslovenskej energetiky, a.s. na Stredoslovenskú energetiku Holding, a.s. s platnosťou od 01.01.2019

(10) Zmena akcionára k 29.12.2018 prevod z Ministerstva zdravotníctva SR na Ministerstvo vnútra SR.

K 1. máju 2019 sa nemocnica zlúčila a zanikla bez likvidácie. Právnym nástupcom sa stala Nemocnica sv. Michala, a.s.

(11) K 03.03.2020 bol zrealizovaný zápis zmeny výšky základného imania Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., zvýšenie o 13 884 tis. eur.

(12) Zmena akcionárskej štruktúry spoločnosti k 26.01.2020 - Ministerstvo dopravy 34 % a Žilinský samosprávny kraj 66 %.

(13) Vznik spoločnosti 05.09.2020.

Príloha č. 2

Vlastné imanie podnikov štátnej správy

Vlastné imanie podnikov štátnej správy								(tis. eur)
	VP v %	VI	Δ(2020-2019)	VH	Dividendy	Precenenie	Vklady	Ostatné
Ministerstvo dopravy a výstavby SR								
Železnice Slovenskej republiky*	100,00	VI	-14 055	-15 176	0	525	596	0
Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.	100,00	VI	-32 224	-32 224	0	0	0	0
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.*	100,00	VI	10 816	10 590	0	226	0	0
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.*	100,00	VI	54 497	33 970	0	-2 208	22 876	-141
Slovenská pošta, a.s.	100,00	VI	-17 430	-15 997	0	-1 433	0	0
Verejné prístavy, a.s.	100,00	VI	985	995	0	0	0	-10
Letové prevádzkové služby SR, š. p.	100,00	VI	-5 702	-18 302	0	0	13 200	-600
Letisko Sliač, a. s.	100,00	VI	-843	-843	0	0	0	0
Letisková spoločnosť Žilina, a.s.*	99,53	VI	28	28	0	0	0	0
Letisko Poprad-Tatry, a.s.	97,61	VI	167	167	0	0	0	0
Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s. (BTS)	100,00	VI	-14 016	-14 016	0	0	0	0
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	34,00	VI	-3 312	-925	-2 290	0	0	-97
Letisko Piešťany, a.s.*	20,65	VI	-291	-291	0	0	0	0
Metro Bratislava, a.s.	34,00	VI	200	201	0	0	0	-1
Ministerstvo zdravotníctva SR								
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.*	100,00	VI	84 454	-114 180	0	638	198 000	-4
Debitum, a.s.* ⁷	100,00	VI	-109 338	-109 338	0	0	0	0
Nemocnica Poprad, a.s.*	100,00	VI	-6	-6	0	0	0	0
Nemocnica budúcnosti Martin, a.s.* ³	100,00	VI	-4	-4	0	0	0	0
Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	154	154	0	0	0	0
Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	78	78	0	0	0	0
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	1 203	1 203	0	0	0	0
Východoslovenský onkologický ústav, a.s.*	100,00	VI	948	948	0	0	0	0
Špecializovaný liečebný ústav Marína, š. p.*	100,00	VI	-131	-125	0	0	0	-6
Slovthermae, Kúpele Diamant Dudince, š. p.*	100,00	VI	-726	-726	0	0	0	0
Ministerstvo financií SR								
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	100,00	VI	49 976	484	0	-508	50 000	0
Exportno-importná banka SR*	100,00	VI	261	598	-250	0	0	-87
Slovenská konsolidačná, a.s.*	100,00	VI	-2 572	713	-3 284	0	0	-1
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s.	100,00	VI	5 715	9 632	-3 300	0	0	-617
Mincovňa Kremnica, š.p.	100,00	VI	676	706	-30	0	0	0
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	100,00	VI	190 588	59 306	0	1 282	130 000	0
Slovenská reštrukturalizačná, s.r.o.*	100,00	VI	893	893	0	0	0	0

	VP v %	VI	Δ(2020-2019)	VH	Dividendy	Precenenie	Vklady	Ostatné
Ministerstvo hospodárstva SR								
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	100,00	VI	78 776	259 080	-250 000	69 649	0	47
Slovenské elektrárne, a.s.	34,00	VI	-48 596	39 870	0	-88 466	0	0
Západoslovenská energetika, a.s.	51,00	VI	15 908	89 816	-74 135	-164	0	391
Stredoslovenská energetika Holding, a.s. ⁹	51,00	VI	-66 928	121 707	-188 635	0	0	0
Východoslovenská energetika Holding, a.s.	51,00	VI	-17 228	49 451	-66 711	32	0	0
Transpetrol, a.s.	100,00	VI	6 762	6 966	0	0	0	-204
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.*	100,00	VI	-2 024	4 382	-2 173	-842	0	-3 391
MH Invest, s.r.o.* ³	100,00	VI	-1 894	-1 894	0	0	0	0
MH Invest II, s.r.o.*	100,00	VI	-4 926	-4 927	0	0	0	1
InvEast SK, s.r.o.	100,00	VI	-90	-97	0	7	0	0
Rudné Bane, š. p.*	100,00	VI	-61	20	0	0	0	-81
MH Manažment, a.s.*	100,00	VI	75 623	-601	0	41 094	20 000	15 130
Ministerstvo obrany SR								
Vojenské lesy a majetky, š. p.	100,00	VI	67	98	0	0	-26	-5
HOREZZA, a.s.	100,00	VI	-886	-886	0	0	0	0
Letecké opravovne Trenčín, a. s.	100,00	VI	-6 979	-6 979	0	0	0	0
UN - Nemocnica svätého Michala, a. s.	50,00	VI	5 571	-4 429	0	0	10 000	0
DMD GROUP, a.s.*	100,00	VI	224	-615	0	839	0	0
Ministerstvo vnútra SR								
Automobilové opravovne Ministerstva vnútra SR, a.s.	100,00	VI	123	123	0	0	0	0
UN - Nemocnica svätého Michala, a. s.	50,00	VI	5 571	-4 429	0	0	10 000	0
Ministerstvo zahraničných vecí SR								
Správa služieb diplomatického zboru, a.s.	100,00	VI	-353	431	-698	0	0	-86
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR								
Technická inšpekcia, a.s.	100,00	VI	51	153	0	-52	0	-50
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR								
Biont, a. s.*	95,00	VI	471	471	0	0	0	0
Správa štátnych hmotných rezerv SR								
Poľnonákup Tatry, a.s.	100,00	VI	70	70	0	0	0	0
Spoločnosť pre skladovanie, a.s. ⁵	13,45	VI	1 895	1 914	0	0	0	-19
Ministerstvo životného prostredia SR								
Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.	100,00	VI	4 247	2 599	0	0	1 648	0
Vodohospodárska výstavba, š. p.	100,00	VI	61	2 143	0	-49	0	-2 033

	VP v %	VI	$\Delta(2020-2019)$	VH	Dividendy	Precenenie	Vklady	Ostatné
Ministerstvo pôdohospodárstva SR								
Lesy Slovenskej republiky, š. p.	100,00	VI	-830	821	0	0	1 007	-2 658
Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, š. p.	100,00	VI	-754	-418	0	0	0	-336
Hydromeliorácie, š. p.*	100,00	VI	-5 060	-5 059	0	0	0	-1
Agrokomplex - Výstavníctvo Nitra, š. p. (agrokomplex NÁRODNÉ VÝSTAVISKO, š. p.)	100,00	VI	-4 124	-4 124	0	0	0	0
Agroinštitút Nitra, š. p.	100,00	VI	-156	-156	0	0	0	0
Plemenárske služby Slovenskej republiky, š. p.	100,00	VI	274	307	0	0	0	-33
Národný žrebčín Topoľčianky, š. p.*	100,00	VI	3	3	0	0	0	0
Závodisko, š. p.	100,00	VI	74	75	0	0	0	-1
Ministerstvo investícií, region.rozvoja a informatizácie SR								
Slovensko IT, a.s. * ¹³⁾	100,00	VI	2 680	-1 320	0	0	4 000	0
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR								
Technický skúšobný ústav Piešťany, š. p.	100,00	VI	303	380	0	0	0	-77
Biont, a. s.*	5,00	VI	471	471	0	0	0	0
MH Manažment, a.s.								
Bratislavská teplárenská, a.s.	100,00	VI	20 539	2 477	0	0	20 000	-1 938
Martinská teplárenská, a.s.	100,00	VI	-711	-711	0	0	0	0
Trnavská teplárenská, a.s.	100,00	VI	-446	17	-70	0	0	-393
Zvolenská teplárenská, a.s.	100,00	VI	233	-2 396	0	0	2 000	629
Žilinská teplárenská, a.s.	100,00	VI	539	-438	0	632	0	345
Tepláreň Košice, a.s.	100,00	VI	5 829	6 166	-337	0	0	0
Dlhopis, o. c. p., a.s.	100,00	VI	23	17	0	6	0	0
Poliklinika Tehelná, a.s. ⁸	100,00	VI	-141	-141	0	0	0	0
Burza cenných papierov, a.s.	75,94	VI	155	155	0	0	0	0
Kúpele Sliač, a.s.*	72,54	VI	-815	-1 314	0	0	499	0
Slovak Lines, a.s.	44,01	VI	620	770	-150	0	0	0
Eurobus, a.s.	39,50	VI	203	255	-52	0	0	0
SAD Banská Bystrica, a.s.	37,96	VI	-66	-66	0	0	0	0
SAD Dunajská Streda, a.s.	32,79	VI	20	30	-10	0	0	0
SAD Humenné, a.s.	32,98	VI	8	42	0	0	0	-34
ARRIVA Liorbus a.s.	39,58	VI	1 312	1 483	-83	0	0	-88
SAD Lučenec, a.s.	39,66	VI	48	48	0	0	0	0
SAD Poprad, a.s.	39,68	VI	-33	-33	0	0	0	0
SAD Prešov, a.s.	30,59	VI	-893	-893	0	0	0	0
SAD Prievidza, a.s.	39,66	VI	325	525	-200	0	0	0

	VP v %	VI	Δ(2020-2019)	VH	Dividendy	Precenenie	Vklady	Ostatné
SAD Trenčín, a.s.	41,54	VI	197	722	-342	-54	0	-129
ARRIVA Trnava a.s.	39,50	VI	-35	184	-184	0	0	-35
SAD Zvolen, a.s.	37,84	VI	107	98	0	9	0	0
SAD Žilina, a.s.	40,64	VI	75	498	-360	-53	0	-10
ARRIVA Michalovce, a.s.	39,86	VI	113	163	-50	0	0	0
ARRIVA Nitra, a.s.	39,52	VI	-2 794	-2 794	0	0	0	0
ARRIVA Nové Zámky, a.s.	39,64	VI	127	521	-394	0	0	0

Národná banka Slovenska	100,00	VI	437 859	26 043	0	411 816	0	0
-------------------------	--------	----	---------	--------	---	---------	---	---

Zdroj: Register účtovných závierok

Skratky:

VP v % - vlastnícky podiel štátu v %, VI - vlastné imanie, VH - výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení

Poznámky:

* Subjekt je zaradený v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom do sektora verejnej správy v súlade s metodikou ESA 2010

(1) V zozname sa nachádzajú len podniky ovládané priamo kapitolou štátneho rozpočtu, nie sú uvedené ich spoločné, dcérske či pridružené účtovné jednotky.

(2) Fond národného majetku SR bol zrušený k 15.12.2015, zostávajúce majetkové účasti v podnikoch prešli od 1.1.2016 na MH Manažment, a.s.

(3) Spoločnosť MH Invest, s.r.o. bola k 24.03.2018 prevedená z MD a V SR na Ministerstvo hospodárstva SR.

(4) V tabuľke sú uvedené len podniky štátnej správy, ktoré sú podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti definované ako spoločnosti s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 %. Ostatné spoločnosti patriace pod kapitoly štátneho rozpočtu mali k 31.12.2017 nasledovnú majetkovú účasť štátu: Poštová banka, a.s. 0,03 %, Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. 0,02 %, Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s. 0,05 %, Bardejovské kúpele, a.s. 0,08 %.

(5) Spoločnosť pre skladovanie, a.s. s priamym vlastníckym podielom štátu 13,45 % je zaradená medzi podniky štátnej správy, pretože zvyšný podiel Spoločnosti pre skladovanie, a.s. vo výške 86,55 % vlastní Transpetrol, a.s., ktorý je v 100 % vlastníctve štátu. Spoločnosť pre skladovanie, a.s. je preto prostredníctvom priameho a nepriameho podielu tiež v 100 % vlastníctve štátu.

(6) Spoločnosť zanikla dňa 31.03.2018 formou zlúčenia so spoločnosťou Národná diaľničná spoločnosť, a.s., ktorá sa stala jej právnym nástupcom. Údaje z účtovnej závierky sú len za tri mesiace roku 2018 (k 31.03.2018), pohyb za 2019 predstavuje len presun z VI.

(7) Zmena obchodného mena spoločnosti s platnosťou od 22.03.2018 na Debitum, a.s.

(8) Od 08/2018 subjekt verejnej správy

(9) Zmena obchodného mena zo Stredoslovenskej energetiky, a.s. na Stredoslovenskú energetiku Holding, a.s. s platnosťou od 01.01.2019.

(10) Zmena akcionára k 29.12.2018 prevod z Ministerstva zdravotníctva SR na Ministerstvo vnútra SR. K 1. máju 2019 sa nemocnica zlúčila a zanikla bez likvidácie. Právnym nástupcom sa stala Nemocnica sv. Michala, a.s.

(11) K 03.03.2020 bol zrealizovaný zápis zmeny výšky základného imania Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., zvýšenie o 13 884 tis. eur.

(12) Zmena akcionárskej štruktúry spoločnosti k 26.01.2020 - Ministerstvo dopravy 34 % a Žilinský samosprávny kraj 66 %.

(13) Vznik spoločnosti 05.09.2020.

Príloha č. 3

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy Slovenskej republiky za rok 2020

SÚVAHA K 31. 12. 2020

(v tis. eur)

AKTÍVA		2020	2019
MAJETOK SPOLU (A+B+C)		74 917 353	66 411 821
A.	pozn. Dlhodobý majetok (A.I. až A.IV.)	59 620 836	55 630 070
A.I.	Nehmotný majetok	617 393	661 964
1	<i>v tom softvér</i>	463 601	500 370
2	<i>oceniteľné práva</i>	25 708	31 182
3	<i>obstaranie nehmotného majetku</i>	101 476	107 600
4	<i>ostatný nehmotný majetok</i>	26 608	22 812
A.II.	Hmotný majetok	51 011 794	47 313 027
5	<i>v tom stavby</i>	29 359 898	27 724 672
6	<i>pozemky</i>	10 030 106	9 734 648
7	<i>samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí</i>	2 585 777	1 913 424
8	<i>dopravné prostriedky</i>	2 159 953	1 750 234
9	<i>poskytnuté preddavky</i>	1 075 386	668 990
10	<i>obstaranie hmotného majetku</i>	5 067 871	4 800 054
0	<i>ostatný hmotný majetok</i>	732 803	721 005
A.III.	Finančný majetok	7 164 011	6 752 648
0	<i>v tom cenné papiere a podiely</i>	4 666 977	4 572 639
13	<i>dlhodobé pôžičky</i>	1 308 425	1 123 415
14	<i>termínované účty v bankách</i>	29 370	67 177
15	<i>ostatný dlhodobý finančný majetok</i>	1 159 239	989 417
A.IV.	Pohľadávky	827 638	902 431
B.	Krátkodobý majetok (B.I. až B.III.)	14 904 086	10 405 220
B.I.	Zásoby	1 440 488	1 954 527
16	<i>v tom materiál</i>	1 125 405	1 026 359
17	<i>tovar</i>	156 026	669 277
18	<i>výrobky</i>	112 227	231 505
19	<i>ostatné zásoby</i>	46 830	27 386
B. II.	Pohľadávky	6 699 134	5 205 784
20	<i>v tom daňové a colné pohľadávky štátu</i>	656 094	355 882
21	<i>daňové pohľadávky územnej samosprávy</i>	41 097	30 984
22	<i>nedaňové pohľadávky štátu a územnej samosprávy</i>	163 985	153 671
0	<i>odberatelia</i>	587 568	499 661
24	<i>poskytnuté preddavky</i>	475 645	267 717
25	<i>pohľadávky zo zúčtovania s EÚ</i>	198 788	439 959
26	<i>zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy</i>	18 948	32 788
27	<i>ostatné krátkodobé pohľadávky subjektov verejnej správy</i>	4 557 009	3 425 122
B.III.	Finančné účty a krátkodobý finančný majetok	6 764 464	3 244 909
28	<i>v tom bežné bankové účty, pokladnica a ceniny</i>	2 733 472	2 330 937
29	<i>účty Štátnej pokladnice</i>	4 025 861	908 610
30	<i>ostatný krátkodobý finančný majetok</i>	5 131	5 362
C.	Časové rozlíšenie	392 430	376 531

SÚVAHA K 31. 12. 2020

(v tis. eur)

PASÍVA		2020	2019
VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY SPOLU (A+B+C)		74 917 353	66 411 821
A.	pozn. Vlastné imanie (A.I až A.III.)	-33 152 716	-26 750 811
A.I.	Oceňovacie rozdiely	19 014	72 234
A.II.	Výsledok hospodárenia (A.II.1.+A.II.2.)	-33 344 399	-26 840 724
31	<i>nevysporiadaný výsledok hospodárenia min. rokov</i>	-26 151 778	-25 785 292
32	<i>výsledok hospodárenia za účtovné obdobie</i>	-7 192 621	-1 055 432
A.III.	Podiely iných účtovných jednotiek	172 669	17 679
B.	Závazky, rezervy, bankové úvery a výpomoci (B.I až B.IV.)	98 298 922	84 829 239
B.I.	Dlhodobé záväzky	51 236 900	41 074 407
33	<i>v tom štátne dlhopisy</i>	44 271 375	35 406 855
34	<i>bankové úvery</i>	5 366 170	4 211 178
35	<i>ostatné dlhodobé záväzky</i>	1 599 355	1 456 374
B.II.	Dlhodobé rezervy	34 045 141	31 139 624
36	<i>v tom zamestnanecké požitky štátnych rozp. a príspev. organizácií</i>	32 467 540	29 508 647
37	<i>ostatné dlhodobé rezervy</i>	1 577 601	1 630 977
B.III.	Krátkodobé záväzky	11 837 481	11 229 629
38	<i>v tom štátne dlhopisy a štátne pokladničné poukážky</i>	2 960 564	3 493 977
39	<i>dodávatelia</i>	1 348 252	1 274 352
40	<i>záväzky zo zúčtovania s EÚ</i>	1 672 427	1 082 482
41	<i>zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy</i>	802 403	723 819
42	<i>bankové úvery</i>	794 708	658 545
43	<i>zamestnanci</i>	527 450	477 600
44	<i>prijaté preddavky</i>	201 895	181 952
45	<i>ostatné záväzky</i>	3 529 782	3 336 902
B.IV.	Krátkodobé rezervy	1 179 400	1 385 579
C.	Časové rozlíšenie	9 771 147	8 363 394

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT K 31. 12. 2020

(v tis. eur)

VÝNOSY		2020	2019
I.	pozn. Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	17 379 615	17 886 068
46	<i>v tom daňové výnosy štátu</i>	12 768 723	13 228 783
47	<i>daňové výnosy územnej samosprávy</i>	3 578 018	3 534 291
48	<i>poplatky</i>	1 032 874	1 122 994
II.	Výnosy z transferov	5 181 489	4 886 772
49	<i>v tom výnosy z rozpočtu EÚ</i>	2 089 639	2 037 024
50	<i>výnosy z ostatných transferov</i>	3 091 850	2 849 748
III.	Tržby za vlastné výkony a tovar	30 968 853	30 370 101
51	<i>v tom služby</i>	28 488 347	27 679 581
52	<i>výrobky</i>	1 625 664	1 504 774
53	<i>tovar</i>	889 863	1 083 878
54	<i>ostatné výnosy</i>	-35 021	101 868
IV.	Finančné výnosy	1 229 428	963 303
55	<i>v tom úroky</i>	265 264	238 610
56	<i>kurzové zisky</i>	184 336	81 282
57	<i>podiel na výsledku hospodárenia pridružených ÚJ</i>	559 899	446 113
58	<i>ostatné finančné výnosy</i>	219 929	197 299
V.	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek	2 336 638	2 104 185
59	<i>v tom rezervy</i>	970 012	1 250 234
60	<i>opravné položky</i>	1 366 626	853 951
VI.	Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	2 478 256	2 172 489
VÝNOSY SPOLU (I. až VI.)		59 574 279	58 382 918
NÁKLADY		2020	2019
I.	Náklady na transfery	32 420 649	28 603 893
61	<i>v tom Odvod do rozpočtu EÚ</i>	877 392	750 227
62	<i>ostatné transfery</i>	31 543 257	27 853 666
II.	Spotrebované nákupy a služby	9 499 193	10 613 614
63	<i>v tom služby</i>	5 813 151	6 497 040
64	<i>spotreba materiálu</i>	2 200 332	2 470 995
65	<i>predaný tovar</i>	836 718	1 070 388
66	<i>spotreba energií</i>	639 049	567 239
67	<i>ostatné</i>	9 943	7 952
III.	Osobné náklady	10 553 523	9 517 049
68	<i>v tom mzdy</i>	7 896 665	7 137 558
69	<i>zdravotné a sociálne odvody</i>	2 078 860	1 882 488
70	<i>ostatné sociálne náklady</i>	577 998	497 003
IV.	Odpisy, rezervy a opravné položky	7 061 679	5 457 517
71	<i>v tom odpisy dlhodobého majetku</i>	2 077 792	2 089 856
0	<i>rezervy</i>	3 772 830	2 135 754
73	<i>opravné položky</i>	1 211 057	1 231 907
V.	Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	5 367 739	3 630 454
VI.	Finančné náklady	1 830 524	1 603 819
74	<i>v tom úroky</i>	1 283 559	1 267 757
75	<i>kurzové straty</i>	192 602	82 046
76	<i>podiel na výsledku hospodárenia pridružených ÚJ</i>	21 679	1 191
77	<i>ostatné finančné náklady</i>	332 684	252 825
VII.	Dane a poplatky	27 585	36 539
NÁKLADY SPOLU (I. až VII.)		66 760 892	59 461 693
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA (Výnosy - Náklady)		-7 186 613	-1 078 755
<i>z toho pripadajúci na podiely iných účtovných jednotiek</i>		-236	-1 865

I. VŠEOBECNÉ ÚDAJE A ZVEREJNENIA

1. Právny dôvod na zostavenie súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy Slovenskej republiky

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy Slovenskej republiky bola zostavená v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). Primerane boli použité aj ustanovenia Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 17. decembra 2008 č. MF/27526/2008–31 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe a podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy (ďalej len „opatrenie“), a to v oblasti použitých metód konsolidácie a postupu konsolidácie.

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy je sprístupnená k nahliadnutiu v sídle konsolidujúcej účtovnej jednotky, ktorou je Ministerstvo financií Slovenskej republiky. V elektronickej podobe je súhrnná účtovná závierka uložená aj v Registri účtovných závierok na webovom sídle www.registeruz.sk.

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy za rok 2020 bola spracovaná na základe agregácie údajov z:

- konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy,
- konsolidovaných účtovných závierok obcí (1 124),
- konsolidovaných účtovných závierok vyšších územných celkov (8),
- individuálnych účtovných závierok obcí (1 802), ktoré nemali povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku alebo do dňa zostavenia súhrnnej účtovnej závierky ju nezostavili,
- individuálnych účtovných závierok ostatných subjektov verejnej správy založených podľa osobitných predpisov¹ (42).
- individuálnych účtovných závierok neziskových organizácií štátu, neziskových organizácií a záujmových združení miestnej samosprávy nezahrnutých do konsolidovaných závierok iných subjektov verejnej správy (282).

V nasledujúcom texte poznámok sa pre účely opisu významných položiek aktív, pasív, nákladov a výnosov zoskupujú organizácie súhrnného celku do skupín: ústredná správa, územná samospráva a ostatné subjekty, pričom:

Ústrednou správou sa rozumejú štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie a obchodné spoločnosti, v ktorých majú ústredné orgány štátnej správy majetkové podiely, a ktoré sú súčasťou konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy.

Subjektmi územnej samosprávy sa rozumejú obce, vyššie územné celky, rozpočtové a príspevkové organizácie obcí a vyšších územných celkov, obchodné spoločnosti obcí a vyšších územných celkov, v ktorých majú obce alebo vyššie územné celky majetkové podiely, a ktoré sú súčasťou konsolidovaných účtovných závierok obcí a vyšších územných celkov. Za rok 2020 z celkového počtu obcí a miest vrátane mestských častí Bratislavy a Košíc, nezostavovalo KUZ 1 802 z nich.

Ostatnými subjektmi sa rozumejú subjekty založené osobitným zákonom a neziskové organizácie územnej samosprávy vedené v registri organizácií ako subjekty verejnej správy. Ide napríklad o verejné vysoké školy (20), Sociálnu poisťovňu, Slovenský pozemkový fond, Audiovizuálny fond, Radu pre vysielanie a retransmisiu, Rozhlas a televíziu Slovenska, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Tlačovú agentúru Slovenskej republiky, Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Ústav pamäti národa a ďalšie. Podrobný prehľad týchto subjektov je uvedený v prílohe č. 1. súhrnnej účtovnej závierky.

Koncept „súhrnného celku“ je odlišný od definície verejnej správy podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Verejná správa tvorí najpodstatnejšiu časť súhrnného celku, avšak do súhrnného celku vstupujú aj iné subjekty, ktoré

¹ Napríklad zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

nie sú štatisticky zaradené do verejnej správy podľa metodiky ESA 2010. Zoskupenie do vyššie uvedených skupín je vytvorené na základe §22a zákona o účtovníctve.

2. Informácie o súhrnnom celku verejnej správy

Do súhrnného celku za rok 2020 boli zaradené účtovné jednotky v súlade s §22a zákona o účtovníctve. Súhrnný celok verejnej správy za rok 2020 tvorilo spolu 8 277 účtovných jednotiek. Spôsob zahrnutia jednotiek do súhrnného celku je na základe a) princípu kontroly – rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, obchodné spoločnosti, štátne podniky a štátne fondy a b) zaradenia ostatných subjektov do sektora verejnej správy – napr. verejné vysoké školy, obce, vyššie územné celky, neziskové organizácie a ďalšie.

Ministerstvo financií SR ako zostavovateľ súhrnnej účtovnej závierky nevykonáva reálne kontrolu nad všetkými účtovnými jednotkami súhrnného celku, z tohto dôvodu je rozhodujúce pre ich zahrnutie do súhrnného celku zaradenie do sektora verejnej správy (§ 22a ods. 3 zákona o účtovníctve).

Z uvedeného dôvodu súhrnný celok nie je totožný so sektorom verejnej správy (v metodike ESA2010 označovaný pod kódom S.13), nakoľko zahŕňa aj tie jednotky, ktoré nie sú štatisticky zaradené do verejnej správy. Do súhrnného celku naopak nie sú zahrnuté jednotky v likvidácii alebo v konkurze a organizácie, ktoré ukončili svoju činnosť v priebehu roka 2019 resp. k 1.1.2020.

V porovnaní s rokom 2019 je počet organizácií v súhrnnom celku v absolútnom vyjadrení vyšší o 39, a to najmä z dôvodu vyššieho počtu obchodných spoločností v konsolidovaných celkoch územnej samosprávy o 22 a neziskových organizácií ústrednej správy a miestnej samosprávy o 23. Ústrednú správu reprezentuje spolu 885 účtovných jednotiek, pričom najväčšie zmeny (vznik, zánik organizácií) boli v rozpočtových organizáciách kapitoly MV SR. Celková zmena za ústrednú správu však nebola medziročne významná.

Vyššie územné celky vykazovali vo svojich konsolidovaných celkoch spolu 17 obchodných spoločností (rovnako ako rok 2019) a obce 602 (medziročne o 22 viac).

V rámci ostatných subjektov došlo k nárastu o 23, pričom neziskové organizácie obcí a miest SR (štatisticky zaradené do sektora verejnej správy) dosiahli medziročný nárast o 8 a ústrednej správy o 15.

Počet organizácií v súhrnnom celku			
	2020	2019	Δ 2020-2019
Súhrnný celok spolu	8 277	8 238	39
v tom			
Ústredná správa	885	887	-2
Rozpočtové a príspevkové organizácie štátu	803	809	-6
Obchodné spoločnosti štátu a štátne podniky	79	75	4
Štátne účelové fondy	3	3	0
Územná samospráva	6 857	6 840	17
Rozpočtové a príspevkové organizácie územnej samosprávy*	3 304	3 309	-5
Obchodné spoločnosti územnej samosprávy*	619	597	22
Obce*	2 926	2 926	0
Vyššie územné celky	8	8	0
Ostatné subjekty	535	511	24
Verejné vysoké školy	20	20	0
Subjekty založené zákonom v ústrednej správe	24	23	1
Neziskové organizácie ústrednej správy a územnej samosprávy*	491	468	23

*Do výkazov súhrnnej účtovnej závierky za rok 2020 nebolo započítaných 26 IUZ obcí a 208 IUZ neziskových organizácií z dôvodu ich nepredloženia.

Bližší prehľad o počte subjektov súhrnného celku je uvedený v prílohe č. 1 poznámok súhrnnej účtovnej závierky.

3. Informácie o účtovných zásadách a účtovných metódach

Účtovné zásady a účtovné metódy sú uplatňované v súlade so zákonom o účtovníctve a postupmi účtovania pre jednotlivé právne formy účtovných jednotiek, ktoré sú definované:

- opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov,
- opatrením MF SR č. MF/23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov,
- opatrením MF SR č. MF/22930/2005-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre zdravotné poisťovne,
- opatrením MF SR č. MF/24035/2005-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre Sociálnu poisťovňu,
- opatrením MF SR č. MF/24342/2007-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené na účel podnikania a
- medzinárodnými štandardami pre finančné výkazníctvo (IFRS) v prípade niektorých obchodných spoločností.

Pre účely zostavenia súhrnnej účtovnej závierky sa výkazy účtovných jednotiek, ktorých právna forma je iná než rozpočtová organizácia, upravili prostredníctvom *prevodových mostíkov* na štruktúru výkazov platných pre Ministerstvo financií SR. Tým je zabezpečená agregácia údajov v rovnakej štruktúre za všetky účtovné jednotky v súhrnnom celku. Číselné údaje v poznámkach súhrnnej účtovnej závierky sú vykazované v mene euro, zaokrúhlené na tisíce, ak nie je uvedené inak.

4. Ďalšie informácie z konsolidovaných a individuálnych účtovných závierok

Opis položiek v účtovných výkazoch závierky (súvaha, výkaz ziskov a strát) sa zakladá na informáciách, ktoré sú uvedené v poznámkach individuálnych alebo konsolidovaných účtovných závierkach subjektov súhrnného celku, výročných správ a na informáciách vyžiadaných materskou účtovnou jednotkou. Pre tieto účely je možné nahliadnuť do Registra účtovných závierok na webovom sídle www.registeruz.sk.

INFORMÁCIE O METÓDACH A POSTUPE KONSOLIDÁCIE

1. Informácie o použitých metódach konsolidácie

Na zostavenie súhrnnej účtovnej závierky boli primerane použité metódy a postupy konsolidácie podľa opatrenia ku konsolidácii vo verejnej správe. Účtovné jednotky boli zahrnuté do súhrnnej účtovnej závierky nasledovnými metódami:

Metóda zahrnutia účtovných jednotiek do súhrnného celku	
Druh účtovnej jednotky	Metóda
Rozpočtové a príspevkové organizácie	metóda úplnej konsolidácie
Obce a vyššie územné celky	metóda úplnej konsolidácie
Štátne fondy	metóda úplnej konsolidácie
Obchodné spoločnosti štátu (dcérske ÚJ) a štátne podniky	metóda úplnej konsolidácie
Verejné vysoké školy	metóda úplnej konsolidácie
Ostatné subjekty podľa osobitného zákona	metóda úplnej konsolidácie
Spoločné a pridružené účtovné jednotky	metóda vlastného imania

Popis metód konsolidácie

▪ Metóda úplnej konsolidácie

Pri použití tejto metódy sa prispôsobujú účtovné výkazy všetkých dcérskych účtovných jednotiek na štruktúru výkazov účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie. Položky účtovných výkazov sa do agregácie preberajú v plnej miere a identifikované vzájomné vzťahy v rámci súhrnného celku sa vylučujú v plnej výške.

▪ Metóda vlastného imania

Pri použití tejto metódy sa položky účtovných výkazov spoločných a pridružených účtovných jednotiek do agregácie nepreberajú. Zosúladí sa hodnota podielov konsolidujúcej účtovnej jednotky na konsolidovanej účtovnej jednotke s tou časťou reálnej hodnoty majetku a záväzkov účtovnej jednotky, ktorá na tieto podiely pripadá.

Postup pri zostavení súhrnnej účtovnej závierky

▪ Prevod účtovných výkazov na rovnaký základ a štruktúru

Za spoločný základ účtovných výkazov bola použitá štruktúra individuálnej účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky. Týkalo sa to všetkých obchodných spoločností, štátnych podnikov, verejných vysokých škôl, Sociálnej poisťovne a ostatných subjektov verejnej správy. Prevod údajov sa zabezpečuje použitím prevodových mostíkov, ktoré vypracovalo Ministerstvo financií SR ako zostavovateľ súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy. V rámci spracovania údajov dochádza aj k zosúladeniu metodických odlišností vyplývajúcich z rôznych postupov účtovania (napríklad odúčtovanie pohľadávok a záväzkov, vykazovanie rezervy a opravných položiek).

▪ Agregácia údajov

Agregovali sa konsolidované účtovné závierky, individuálne účtovné závierky a podklady pre identifikáciu vzájomných vzťahov. Ak bola účtovná jednotka súčasťou konsolidovaného celku na nižšej úrovni, bola vykázaná v rámci konsolidovaných výkazov materskej účtovnej jednotky (napr. obchodná spoločnosť obce).

▪ Konsolidačné operácie

V rámci súhrnného celku boli vykonané konsolidačné operácie v oblasti pohľadávok a záväzkov, nákladov a výnosov. V prípade nekonzistentne vykázaných vzájomných vzťahov sa pred elimináciou vykonala ich úprava. Na identifikáciu vzájomných vzťahov boli spracované *konsolidačné balíky* a za obce a ich organizácie boli spracované formuláre vzájomných vzťahov.

V rámci súhrnného celku nebola vykonaná konsolidácia kapitálu a ani konsolidácia medzivýsledku.

Z dôvodu odlišnej metodiky účtovania niektorých transakcií, časového posunu vykázaní vzájomných hodnôt, ako aj z dôvodu neidentifikovaných vzájomných vzťahov v rovnakej hodnote neboli na úrovni súhrnnej účtovnej závierky eliminované nasledovné vzťahy:

- v súvahe daň z príjmu právnických osôb, fyzických osôb, daň z pridanej hodnoty,
- sociálne poistenie v oblasti pohľadávok, záväzkov, nákladov a výnosov a zdravotné poistenie v oblasti nákladov a výnosov,
- ostatné pohľadávky, záväzky, náklady a výnosy s rozdielnou hodnotou vykázanou v podkladoch pre eliminácie za jednotlivé účtovné jednotky.

▪ Spracovanie výkazov súhrnnej účtovnej závierky

Výkazy súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy za rok 2020 sa predkladajú v osobitnej štruktúre. Vzhľadom na to, že ich štruktúra nie je predpísaná žiadnym všeobecne záväzným právnym predpisom, boli použité princípy medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor (IPSAS), ktoré kladú dôraz na významnosť a prehľadnosť údajov. **Za rok 2020 bola štruktúra výkazov rozšírená oproti SUZ zostavenej za rok 2019. Pre porovnateľnosť údajov je predchádzajúce obdobie v tejto účtovnej závierke prispôbené novej štruktúre.**

Na strane aktív sú termínované účty v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok súčasťou dlhodobého finančného majetku, pohľadávky a návratné finančné výpomoci sú prezentované ako dlhodobý alebo krátkodobý majetok podľa zostatkovej doby splatnosti. Obdobne sú vykazované bankové úvery a výpomoci, záväzky a rezervy na strane pasív buď ako dlhodobé alebo krátkodobé cudzie zdroje. Vo výkaze ziskov a strát sú prvotne prezentované výnosy a až následne náklady súhrnného celku podľa rovnorodých skupín. Mimoriadne náklady a výnosy sú vykazované v rámci prevádzkových nákladov a výnosov.

Pre účtovné obdobie roka 2020 stratila platnosť legislatívna úprava v oblasti daní, účtovníctva a výkazníctva prijatá ako reakcia na mimoriadnu situáciu spôsobenú šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, ktorá umožňovala posun termínu na predkladanie konsolidovaných účtovných závierok subjektov verejnej správy v období pandémie. Z tohto dôvodu je medziročný prírastok aktív a pasív ovplyvnený najmä nižšou porovnateľnou базou roku 2019. Z 1 126 obcí a miest s povinnosťou zostaviť KUZ za rok 2020, bolo do dátumu zostavenia súhrnnej účtovnej závierky predložených 1 124 KUZ (rok 2019: 925 KUZ) obcí a miest SR. V roku 2019 sa odhadovalo, že SUZ z dôvodu posunutého termínu na spracovanie účtovných závierok (nie však posunu termínu pre zostavenie SUZ) neobsahuje približne 1 až 1,5 mld. eur účtovnej hodnoty aktív/pasív a 400 až 500 mil. eur hodnoty nákladov/výnosov.

V roku 2020 dosiahla výška konsolidácie aktív/pasív 3 928 452 tis. eur a nákladov/výnosov 1 344 418 tis. eur. V rámci konsolidácie došlo k eliminácii vzťahov zo zúčtovania medzi subjektmi verejnej správy medziročne menej o 742 334 tis. eur a vzájomných nákladov a výnosov z transferov z rozpočtu obce o 336 739 tis. eur, nakoľko tie boli eliminované v rámci KC obcí a miest. Naopak, predmetom novej eliminácie vo vzájomných nákladoch a výnosoch bol transfer poskytnutý zo štátnych finančných aktív do Sociálnej poisťovni na zmiernenie negatívnych dosahov pandémie zo Všeobecnej pokladničnej správy v celkovom objeme 969 885 tis. eur.

2. Zmeny účtovných metód a účtovných zásad

Prechod kompetencií a úloh riadiacich orgánov/sprostredkovateľských orgánov a platobných jednotiek vybraných operačných programov na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

V súlade so schváleným uznesením vlády SR č. 355 s účinnosťou od 1. 10. 2020 prešli kompetencie a úlohy riadiacich orgánov/sprostredkovateľských orgánov a platobných jednotiek vybraných operačných programov z Ministerstva financií SR, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Úradu vlády SR na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Zostatky všetkých súvahových účtov boli k 1. 10. 2020 delimitované na nástupnícke ministerstvo. Náklady a výnosy vzniknuté do 30. 9. 2020 sú súčasťou individuálnych účtovných závierok pôvodných jednotlivých ministerstiev, ktoré sa na nástupnícke ministerstvo prevádza v podobe výsledku hospodárenia predchádzajúceho účtovného obdobia v celkovej hodnote 46 319 tis. eur.

Úprava oceňovania cenných papierov (dlhodobého finančného majetku) v portfóliu MH Manažment, a.s.

Spoločnosť MH Manažment, a.s. ocenila cenné papiere v súlade s internou smernicou o oceňovaní cenných papierov, ktorá upravuje metodiku oceňovania dlhodobého finančného majetku účtovaného na účtoch 061 a 062 za rok 2020. Pri oceňovaní dlhodobého finančného majetku metódou vlastného imania boli použité údaje o hodnote vlastného imania dcérskej účtovnej jednotky a spoločnosti alebo družstve s podielovou účasťou spoločnosti MH Manažment a.s., ktoré vychádzali z individuálnych účtovných závierok spoločností za aktuálne účtovné obdobie, teda k 31. 12. 2020, na rozdiel od predchádzajúcich účtovných období, kde bola určujúca hodnota vlastného imania za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie. Úprava tejto metódy v roku 2020, ak by bola konzistentne použitá aj za predchádzajúce účtovné obdobie, by mala vplyv na oceňovací rozdiel vykázaný na účte 414 v celkovej sume 38 788 tis. eur.

Účtovanie preddavkov na zákonné príspevky v zmysle zákona o zdravotných poisťovniach

Zákonom č. 264/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 bolo doplnené ustanovenie, že zdravotná poisťovňa uhradza v roku 2020 príspevok vo forme preddavku na príspevok na činnosť operačných stredísk tiesňového volania záchranej zdravotnej služby, preddavok na príspevok na správu a rozvoj národného zdravotníckeho informačného systému a preddavok na príspevok na činnosť úradu. Tieto preddavky sú účtované súvahovo ako poskytnuté prevádzkové preddavky a podliehajú zúčtovaniu pri ročnom prerozdeľovaní poisťného na základe skutočnosti. Výška týchto preddavkov na príspevky bola v roku 2020 určená v celkovej hodnote 59 240 531 tis. eur.

Účtovné vykázanie pravidelných obmien núdzových zásob ropy a ropných výrobkov

K 1. 1. 2020 Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov prehodnotila charakter núdzových zásob. Do 31. 12. 2019 boli tieto núdzové zásoby vykazované ako obežný majetok na účtoch zásob (účet 132 – Tovar na sklade a v predajniach). Vzhľadom na skutočnosť, že ide o zásoby, ktoré sú dlhodobo skladované v nádržiach za účelom ich prípadného použitia v čase vyhlásenia stavu ropnej núdze a vzhľadom na charakter zásob, ktoré sa nepredávajú, nespotrebovávajú, ani nevstupujú do výrobného procesu a je možné ich uvoľniť len na základe rozhodnutia vlády SR v súlade so zákonom č. 218/2013 Z. z., tieto zásoby majú charakter dlhodobého majetku, ktorý účtovnej jednotke prináša ekonomické úžitky v podobe poplatku za služby. Z toho dôvodu došlo k reklasifikácii zásob na neobežný majetok (účet 022 – Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí) v celkovej hodnote 539 730 tis. eur. Od roku 2020 sú výnosy z predaja núdzových zásob účtované ako tržby z predaja dlhodobého majetku namiesto tržieb z predaja tovaru. Úbytok núdzových zásob po vyskladnení z nádrže predstavuje od 1. 1. 2020 náklad na odpis dlhodobého majetku a jeho následné vyradenie, namiesto nákladu na predaný tovar a zníženia stavu tovaru. Doplnenie núdzových zásob po obmene predstavuje obstaranie dlhodobého majetku.

III. INFORMÁCIE O ÚDAJOCH NA STRANE AKTÍV A PASÍV SÚVAHY

AKTÍVA

Celkové aktíva dosiahli k 31.12.2020 hodnotu 74 917 352 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2019 viac o 8 505 531 tis. eur. Celkové aktíva sú tvorené najmä dlhodobým hmotným majetkom (68,1 %), dlhodobým finančným majetkom (9,6 %), pohľadávkami (10 %) a finančnými účtami (9 %).

V medziročnom porovnaní vzrástol najmä dlhodobý hmotný majetok o 3 698 767 tis. eur, dlhodobý finančný majetok o 336 570 tis. eur, účty Štátnej pokladnice o 3 117 251 tis. eur a pohľadávky o 1 418 557 tis. eur. Naopak, k medziročnému poklesu došlo najmä v hodnote zásob o 514 039 tis. eur a dlhodobého nehmotného majetku o 44 571 tis. eur a celkové pohľadávky zo zúčtovania s EÚ boli medziročne nižšie o 241 171 tis. eur.

V rámci dlhodobého hmotného majetku predstavovali nárast hodnoty všetky položky majetku, pričom najväčší nárast bol zaznamenaný najmä na položkách: stavby o 1 635 226 tis. eur, samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí o 672 819 tis. eur, dopravné prostriedky o 409 719 tis. eur a poskytnuté preddavky na obstaranie dlhodobého hmotného majetku o 406 396 tis. eur. Tento nárast čiastočne súvisí s opätovným zahrnutím rozhodujúcich obchodných spoločností obcí a miest do konsolidácie (napríklad dopravné podniky), ktoré v roku 2019 z dôvodu posunu termínu na predkladanie konsolidovaných účtovných závierok subjektov verejnej správy neboli zahrnuté do SUZ.

Dlhodobý finančný majetok vzrástol o 336 570 tis. eur, a to najmä v podobe podielových cenných papierov a podielov v pridružených účtovných jednotkách o 392 671 tis. eur, ostatných pôžičiek o 184 965 tis. eur a ostatného dlhodobého finančného majetku o 171 081 tis. eur, za súčasného poklesu zostatkov účtov v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok o 37 807 tis. eur. Medziročná zmena hodnoty podielových cenných papierov a podielov v pridružených účtovných jednotkách je najvýznamnejšia v rámci ústrednej správy v podobe nárastu o 372 368 tis. eur.

Finančné účty zaznamenali nárast najmä v ústrednej správe o 3 191 936 tis. eur, u miest a obcí o 366 506 tis. eur a v ostatných subjektoch verejnej správy o 324 438 tis. eur. V ústrednej správe ide najmä o zvýšenie stavu finančných prostriedkov na účtoch Štátnej pokladnice vedených v NBS (3 117 251 tis. eur) v súvislosti s vyšším objemom emitovaných cenných papierov na krytie plánovaného schodku štátneho rozpočtu za rok 2020 a vyššej hotovostnej rezervy ku koncu roka. Prírastok hodnoty v územnej samospráve je možné prisúdiť hlavne opätovnému zahrnutiu obchodných spoločností územnej samosprávy do konsolidácie.

Prírastok hodnoty pohľadávok bol spôsobený najmä vyššími úložkami Ministerstva financií SR v komerčných bankách, medziročne viac o 1 267 939 tis. eur a väčším objemom pohľadávok subjektov územnej samosprávy a ostatných subjektov verejnej správy, vyplývajúcich z transferov a ostatných zúčtovaní so subjektami mimo verejnej správy o 36 724 tis. eur. Daňové a colné pohľadávky štátu boli medziročne vyššie o 300 212 tis. eur a pohľadávky z poskytnutých preddavkov o 207 928 tis. eur. Tento nárast bol kompenzovaný poklesom pohľadávok zo zúčtovania s EÚ o 241 196 tis. eur najmä z dôvodu poklesu pohľadávok Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a.s. o 219 545 tis. eur vplyvom metodologickej zmeny reklasifikácie pohľadávok.

V zásobách, ktoré medziročne vykazujú úbytok 514 039 tis. eur došlo k úbytku hodnoty tovaru o 513 251 tis. eur a výrobkov o 119 278 tis. eur, pričom hodnota materiálu zaznamenala medziročný nárast o 99 046 tis. eur a ostatných zásob o 19 444 tis. eur.

Pri poklese dlhodobého nehmotného majetku išlo najmä o pokles hodnoty softvéru o 36 769 tis. eur, obstarania dlhodobého nehmotného majetku o 6 124 tis. eur a ocenieľných práv o 5 474 tis. eur najmä z dôvodu postupného uvedenia majetku do používania a odpisov k tomuto majetku. Hodnota ostatného dlhodobého nehmotného majetku sa medziročne zvýšila o 3 796 tis. eur.

Pri nasledovnom podrobnejšom opise jednotlivých položiek majetku je dôležité vnímať prírastky a úbytky ako celkovú zmenu medzi dvomi obdobiami. Celkový prírastok však môže obsahovať aj zníženie hodnoty danej položky majetku, pričom pri opise konkrétnych jednotiek súhrnného celku je tento prístup v texte použitý primerane na základe dostupnosti údajov.

A. Dlhodobý majetok

A.I. Nehmotný majetok

Dlhodobý nehmotný majetok súhrnného celku dosiahol k 31.12.2020 hodnotu 617 393 tis. eur. Najväčší podiel tvorí softvér (463 601 tis. eur), obstaranie dlhodobého nehmotného majetku (101 476 tis. eur) a ostatný dlhodobý nehmotný majetok (26 608 tis. eur).

Dlhodobý nehmotný majetok súhrnného celku		(v tis. eur)		
Druh nehmotného majetku	2020	2019	Δ 2020-2019	
Softvér	463 601	500 370	-36 769	
Obstaranie nehmotného majetku	101 476	107 600	-6 124	
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	26 608	22 812	3 796	
Ocenené práva	25 708	31 182	-5 474	
Spolu	617 393	661 964	-44 571	

Dlhodobý nehmotný majetok oproti roku 2019 celkovo poklesol o 44 571 tis. eur. Úbytok bol zaznamenaný na položke softvéru o 36 769 tis. eur, obstarania dlhodobého nehmotného majetku o 6 124 tis. eur a ocenieľných práv o 5 474 tis. eur.

1 *Softvér*

Najväčší podiel na zostatkovej hodnote softvéru má ústredná správa, pričom ide najmä o ministerstvá a ostatné štátne rozpočtové a príspevkové organizácie. Ústredná správa tvorí z jeho celkovej hodnoty v súhrnnom celku 93,9 %, v absolútnej hodnote je to 435 391 tis. eur (2019: 462 991 tis. eur), a zároveň má aj rozhodujúci podiel na medziročnom poklese hodnoty tohto majetku o 36 769 tis. eur (v tom ústredná správa o 27 600 tis. eur).

V rozhodujúcej miere ide o informačné systémy, ktoré sú budované s cieľom zvyšovania elektronizácie verejnej správy, zjednodušovania komunikácie občanov so štátnymi úradmi, zabezpečenia nových úloh a kompetencií štátnych organizácií a elektronizácie ich súčasných procesov (napríklad účtovníctvo, výkazníctvo, registre, údajové databázy, komunikačné systémy a podobne). Medzi takéto projekty patrí napríklad elektronizácia súdnych služieb, poskytovanie služieb verejnosti a podnikateľským subjektom cez elektronický priečinok, jednotný informačný systém cestnej dopravy, elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva, internetizácia Národného emisného informačného systému, povodňový a predpovedný systém, elektronické služby katastra nehnuteľností, informačný systém Finančnej správy a mnohé ďalšie.

Do druhej kategórie softvérov patria systémy, ktoré majú slúžiť na zber, analýzu a vyhodnocovanie dát od fyzických a právnických osôb, napríklad Register obyvateľov, Rezortný informačný systém pod rezortom školstva, register úpadcov v rezorte spravodlivosti, Centrálny konsolidačný systém a Rozpočtový informačný systém Ministerstva financií SR, informačný systém Štátnej pokladnice, Nadrezortný ekonomický systém, Register účtovných závierok, ekonomické softvéry ministerstiev a organizácií štátnej správy.

V ústrednej správe došlo medziročne k poklesu hodnoty softvéru najmä u Finančného riaditeľstva SR o 16 434 tis. eur, Ministerstva financií SR o 12 360 tis. eur, v Národnej agentúre pre sieťové a elektronické služby o 6 195 tis. eur a u Národného centra zdravotníckych informácií o 4 781 tis. eur. Naopak najvýraznejší celkový nárast zaznamenala Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (ďalej aj ako „SEPS, a.s.“) o 10 123 tis. eur, Ministerstvo vnútra SR o 9 153 tis. eur, Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (ďalej aj ako „ŽSSK, a.s.“) o 8 867 tis. eur, Úrad verejného zdravotníctva SR o 6 567 tis. eur a Národný bezpečnostný úrad o 4 369 tis. eur.

V rámci kapitoly Ministerstva financií SR (169 779 tis. eur) vykazuje najvyššiu hodnotu Finančné riaditeľstvo SR (82 316 tis. eur) a samotné Ministerstvo financií SR (57 287 tis. eur). V prípade Finančného riaditeľstva ide o komplex softvérových programov v oblasti správy, účtovania, evidencie a vymáhania daní, eKasy a podobne. Finančné riaditeľstvo SR vykázalo celkový pokles hodnoty softvéru o 16 434 tis. eur, pričom zníženie hodnoty v podobe ročných účtovných odpisov bolo 36 181 tis. eur, zvýšenie hodnoty zaradením nového majetku v obstarávacej cene 22 696 tis. eur a vyradenie majetku v zostatkovej cene 2 949 tis. eur. Obstarané boli najmä licencie a upgrade existujúcich informačných systémov, ktoré sa týkali hlavne zabezpečenia nových funkcionalít Informačného systému Finančnej správy – správa daní. Ministerstvo financií SR je správcom viacerých rezortných i nadrezortných informačných systémov, ako napr. Rozpočtový informačný systém, Centrálny konsolidačný systém, Rozpočtový informačný systém pre územnú samosprávu, Register účtovných závierok, ekonomický informačný systém IS ESO a podobne. Uvedenými softvérmi plní ministerstvo úlohy v oblasti riadenia verejných financií a sú prístupné najmä pre štátne organizácie a pre subjekty územnej samosprávy. Netto hodnota softvéru v správe Ministerstva financií SR je 57 287 tis. eur, čo predstavuje medziročný pokles o 12 360 tis. eur. V priebehu roka 2020 došlo k obstaraniu softvéru formou nového resp. rozšírením funkčností jestvujúcich systémov v celkovej hodnote 12 054 tis. eur a ročné odpisy boli v sume 24 414 tis. eur.

V rámci kapitoly Ministerstva dopravy a výstavby SR (62 486 tis. eur) sú významné položky softvéru u obchodných spoločností, ako napríklad Slovenská pošta, a.s. (16 522 tis. eur), Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (12 846 tis. eur), Železnice SR (11 113 tis. eur) a Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (10 215 tis. eur). Väčšinou ide o prevádzkové informačné systémy, ako aj o systémy pre komunikáciu s verejnosťou v online prostredí (nákupné online systémy) ktorých úbytky predstavujú ročné oprávky a prírastky znamenajú rozširovanie funkcionalít podľa potrieb resp. legislatívnych požiadaviek. Napríklad Slovenská pošta, a.s. spravuje softvér pre systém úhrad poplatkov štátu cez E-kolok, ktorý tvorí súčasť elektronizácie verejnej správy a patrí k najmodernejším platobným systémom v Európe.

Z ostatných subjektov súhrnného celku vykazujú významnú hodnotu softvéru vyššie územné celky 6 568 tis. eur, obce 10 936 tis. eur, a ostatné subjekty 10 706 tis. eur. Zo skupiny ostatných subjektov vykázala nezisková organizácia DataCentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska

5 184 tis. eur. Verejné vysoké školy vykázali hodnotu softvéru za 2 115 mil. eur, najviac Univerzita P. J. Šafárika 1 006 tis. eur.

2 Oceniteľné práva

Na hodnote oceniteľných práv (rovnako aj na medziročnom poklese) sa podieľa v rozhodujúcej miere ústredná správa sumou 22 153 tis. eur (na poklese 7 625 tis. eur). V rámci tejto skupiny subjektov ide najmä o SEPS (3 714 tis. eur), DMD Group, a.s. (2 825 tis. eur), Úrad geodézie, kartografie a katastra SR (2 754 tis. eur), Ministerstvo financií SR (2 602 tis. eur) a Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (2 540 tis. eur). Najväčší pokles hodnoty bol zaznamenaný na Finančnom riaditeľstve SR (o 5 314 tis. eur) z dôvodu odpisovania majetku v súlade s jeho ekonomickou životnosťou. Subjekty na tejto položke súvahy vykazujú napríklad obstarané licencie k softvérovým aplikáciám, ktoré nie sú spojené s dodávkou hardvéru, ako aj iné práva vytvorené vlastnou činnosťou.

3 Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku

Hodnota nehmotného majetku zatiaľ nezaradeného do používania dosiahla k 31.12.2020 sumu 101 476 tis. eur a medziročne je úhrnom nižšia o 6 124 tis. eur, z dôvodu postupného zaraďovania obstarávaných informačných systémov do používania (na položku softvér). V rámci obstarania dlhodobého nehmotného majetku vykázali organizácie ústrednej správy sumu 91 040 tis. eur (pokles o 4 096 tis. eur), územná samospráva spolu 8 268 tis. eur a ostatné subjekty 2 169 tis. eur.

Najvyššiu hodnotu majetku ústrednej správy z celého súhrnného celku (a to aj za predchádzajúce účtovné obdobia) je možné odôvodniť tým, že predmetom obstarávania sú softvérové riešenia, ktorých proces obstarávania často presahuje jedno účtovné obdobie vzhľadom na ich zložitosť a komplexnosť.

Väčšinu hodnoty tohto majetku v ústrednej správe tvorí 17 subjektov s hodnotou obstarávaného nehmotného majetku nad 1 000 tis. eur. Ide hlavne o Ministerstvo životného prostredia SR (14 949 tis. eur), Štatistický úrad SR (9 742 tis. eur), Železničnú spoločnosť Slovensko, a. s. (9 021 tis. eur), Finančné riaditeľstvo SR (7 726 tis. eur), Štátny inštitút odborného vzdelávania (5 058 tis. eur). Medziročný pokles u Ministerstva vnútra SR o 12 073 tis. eur predstavovalo zaraďenie majetku (softvér) do používania.

Ministerstvo životného prostredia SR obstaráva Informačný systém odpadového hospodárstva, Štatistický úrad SR obstarával softvér a jeho zlepšenia na program sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Finančné riaditeľstvo SR zvýšilo hodnotu obstaraného majetku z dôvodu obstarávania licencií a softvéru a upgrade existujúcich informačných systémov, ktoré sa týkali hlavne zabezpečenia nových funkcionalít Informačného systému FS – správa daní. Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. vykazuje na danej položke hodnotu obstaraného ekonomického systému, softvéru pre predaj cestovných dokladov v rámci realizácie projektu TAP TSI, bezpečnostné systémy a podobne. Štátny inštitút odborného vzdelávania vykazuje nezaradený dlhodobý hmotný majetok v hodnote 5 058 tis. eur, pričom medziročný prírastok o 3 600 tis. eur bol spôsobený obstarávaním multifunkčnej platformy pre podporu implementácie systému duálneho vzdelávania.

4 Ostatný nehmotný majetok

V rámci ostatného nehmotného majetku sa vykazujú najmä aktivované náklady na rôznu dokumentáciu, územné plány miest a obcí, plány hospodárskeho a sociálneho rozvoja miest a obcí, mapy a ostatný drobný nehmotný majetok, aktivované náklady na vývoj (2 298 tis. eur) a goodwill (1 190 tis. eur). Ústredná správa vykázala 12 675 tis. eur a územná samospráva hodnotu 13 719 tis. eur.

A.II. Hmotný majetok

Dlhodobý hmotný majetok súhrnného celku dosiahol k 31.12.2020 hodnotu 51 011 794 tis. eur. Najväčší podiel tvoria stavby, pozemky a obstaranie majetku. Celková medziročná zmena predstavovala nárast o 3 698 767 tis. eur (v roku 2019 bol prírastok o 879 443 tis. eur), a to najmä v prípade prírastku hodnoty stavieb o 1 635 226 tis. eur, samostatných hnutelných vecí a súborov hnutelných vecí o 672 353 tis. eur, dopravných prostriedkov o 409 719 tis. eur a poskytnutých preddavkov na obstaranie dlhodobého hmotného majetku o 406 396 tis. eur. Nárast na všetkých položkách dlhodobého hmotného majetku je možné prisúdiť najmä opätovným zahrnutím významných obchodných spoločností obcí a miest (napríklad dopravných podnikov) do súhrnného celku za rok 2020. Medziročný prírastok dlhodobého hmotného majetku obcí predstavoval 1 667 047 tis. eur.

Dlhodobý hmotný majetok súhrnného celku		(v tis. eur)	
Druh hmotného majetku	2020	2019	Δ 2020-2019
Stavby	29 359 898	27 724 671	1 635 226
Pozemky	10 030 106	9 734 648	295 458
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku	5 067 871	4 800 054	267 817
Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	2 585 777	1 913 424	672 353
Dopravné prostriedky	2 159 953	1 750 234	409 719
Poskytnuté preddavky	1 075 386	668 989	406 396
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	732 803	721 008	11 798
Spolu	51 011 794	47 313 028	3 698 767

5 Stavby

Hodnota stavieb medziročne vzrástla o 1 635 226 tis. eur a tvorí 57,6 % z celkovej hodnoty dlhodobého hmotného majetku. Najvyšší prírastok zaznamenala územná samospráva o 947 221 tis. eur (v tom obce 880 784 tis. eur). Nasleduje ústredná správa s medziročným prírastkom o 652 622 tis. eur (v roku 2019 o 404 555 tis. eur) a v rámci nej Ministerstvo dopravy a výstavby SR (o 304 736 tis. eur), Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (o 159 222 tis. eur), Slovenská správa ciest (o 68 726 tis. eur), SEPS, a.s. (o 49 395 tis. eur), Železnice SR (45 616 tis. eur) a Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. (o 17 682 tis. eur). Ústredná správa drží budovy a stavby v hodnote 17 599 961 tis. eur, územná samospráva v hodnote 10 739 308 tis. eur.

Obchodné spoločnosti štátu vykázali stavby v hodnote 8 327 950 tis. eur, pričom rozhodujúcim subjektom ostáva Národná diaľničná spoločnosť, a.s., ktorá má vo vlastníctve diaľničnú infraštruktúru v hodnote 6 704 790 tis. eur. Diaľnice (cca 500 km) a rýchlостné cesty (cca 230 km) obsahujú hodnotu telesa vozovky a ostatných komponentov dlhodobého majetku diaľnic a rýchlостných ciest, nosnej konštrukcie tunelov a mostov. Národná diaľničná spoločnosť, a.s. vykázala úhrnom medziročný celkový prírastok hodnoty stavieb o 159 222 tis. eur. Tento je výsledkom zaradenia nového majetku a odpismi k existujúcemu a používanému majetku. V roku 2020 sa do používania zaradili viaceré úseky diaľničnej infraštruktúry, ako napríklad D3 Čadca Bukov – Svrčinovec v hodnote 231 407 tis. eur, B1 Budimír – Bidovce 19 495 tis. eur a Bratislava – Trnava, križovatka Triblavina 6 734 tis. eur.

Druhou najvýznamnejšou obchodnou spoločnosťou z pohľadu hodnoty stavieb je Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. (528 785 tis. eur) s medziročným úhrnným prírastkom o 49 395 tis. eur. Ide o stavby slúžiace na prenos elektrickej energie, stožiare, trafostanice, pričom na prenosovej sústave je realizovaná dlhodobá modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových objektov.

Štátne podniky dosiahli hodnotu stavieb vo výške 4 474 023 tis. eur, pričom medziročný prírastok bol úhrnom 39 010 tis. eur. Celkovo štátne podniky tvoria 25,4 % hodnoty stavieb ústrednej správy. Najvyššiu hodnotu vykazujú Železnice SR (2 283 688 tis. eur) s najvyšším medziročným prírastkom hodnoty stavieb štátnych podnikov (o 45 616 tis. eur), ktorý bol tvorený jednak prírastkom majetku obstaraného v roku 2020 (32 441 tis. eur) ako aj zaradením majetku z predchádzajúceho účtovného

obdobia po jeho dokončení (107 508 tis. eur). Vyradenie majetku a odpisy k majetku znížili jeho hodnotu o 94 807 tis. eur a opravné položky boli medziročne nižšie o 367 tis. eur. V roku 2020 išlo najmä o pokračujúcu modernizáciu trate v úseku Púchov – Žilina (80 649 tis. eur), elektroinštalačné práce pri výmene izolátorov trakčného vedenia (6 793 tis. eur), komplexnú rekonštrukciu trakčných vedení (6 601 tis. eur) a vybudovanie záchytných parkovísk pre integrovanú autobusovú dopravu (3 018 tis. eur).

Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. vykázal stavby v hodnote 1 027 689 tis. eur (prívodný kanál VD Gabčíkovo I. časť, vodné stavby a vodné nádrže, ochranné hrádze a podobne) a Vodohospodárska výstavba, š. p. 821 049 tis. eur (hydroenergetické diela ako napr. vodné diela Gabčíkovo v hodnote 586 491 tis. eur, Žilina v hodnote 220 378 tis. eur, malá vodná elektrárň Dobrohošť a podobne), pričom ich medziročné zmeny neboli významné.

Zo štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií vykazuje najvyššiu hodnotu Ministerstvo dopravy a výstavby SR (1 358 709 tis. eur), ktoré medziročne zvýšilo hodnotu stavieb úhrnom o 304 736 tis. eur. V najväčšej miere ide o cestnú infraštruktúru v majetku štátu (cestná komunikácia a rýchlostné cesty, najmä cesta R1) vrátane jej vybavenosti (preložky vedení, káblové vedenia, dažďové kanalizácie, oporné múry, protihlukové steny, mosty, križovatky a pod.) a budovy Ministerstva dopravy a výstavby SR v Bratislave s príslušenstvom. Významný medziročný prírastok bol spôsobený zaradením ďalších komunikácií a rýchlostných ciest – D4/R7 a ich úsekov vrátane vybaveností do majetku v hodnote 340 429 tis. eur.

Slovenská správa ciest (1 339 550 tis. eur) medziročne zvýšila hodnotu stavieb úhrnom o 68 726 tis. eur, realizovala aj v roku 2020 viaceré opravy mostov a ciest I. triedy, v celkovej hodnote 94 692 tis. eur. Najvýznamnejšie opravy boli napr. cesta Kremnica – Kremnické Bane (25 575 tis. eur), cesta na hranici okresov Tvrdošín – Žiar nad Hronom (23 885 tis. eur) a most Kremnica – Kremnické bane (5 266 tis. eur). Zaradenie ostatných budov a bezpečnostných zariadení I. triedy bolo v hodnote 1 835 tis. eur, odpisy predstavovali 24 395 tis. eur a došlo aj k vyradeniu ciest a mostov I. triedy v hodnote 3 405 tis. eur.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje stavby v hodnote 470 245 tis. eur (budovy a stavby okresných úradov, klientskych centier, Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru).

Obce a ich organizácie majú vo vlastníctve stavby v hodnote 9 268 326 tis. eur, vyššie územné celky 1 470 982 tis. eur a ostatné subjekty súhrnného celku 1 020 629 tis. eur, a z toho verejné vysoké školy 834 176 tis. eur.

6 Pozemky

Z hodnoty pozemkov súhrnného celku tvorí ústredná správa 4 548 748 tis. eur a obce so svojimi organizáciami 4 767 277 tis. eur, čo predstavuje spolu takmer 93 % celkovej hodnoty pozemkov. Medziročná zmena hodnoty 295 458 tis. eur bola takmer celá spôsobená prírastkom v obciach o 252 715 tis. eur, opäť najmä z dôvodu väčšieho počtu spoločností v súhrnnom celku. Prírastok hodnoty pozemkov v rámci ústrednej správy bol v sume 37 661 tis. eur a v prípade vyšších územných celkov ide o nárast o 5 451 tis. eur.

V ústrednej správe vlastní pozemky za najvyššiu hodnotu Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 1 238 320 tis. eur, ide najmä o pozemky pod existujúcou a pripravovanou diaľničnou a cestnou infraštruktúrou. V roku 2020 predstavoval prírastok pozemkov pod rôznymi rozpracovanými úsekmi ciest 39 804 tis. eur (napr. D1 – D4 za 9 358 tis. eur, R1 za 2 562 tis. eur, R2 za 1 939 tis. eur, R3 za 76 tis. eur, R4 za 2 982 tis. eur a R7 za 10 tis. eur), pričom k vyradeniu pozemkom došlo len v hodnote 107 tis. eur. Zároveň došlo k prevodu nehnuteľného majetku štátu (pozemkov pod rýchlostnými cestami a diaľnicami) zo správy Slovenskej správy ciest do správy Ministerstva dopravy a výstavby SR, ktorý bol následne po odsúhlasení vládou SR použitý ako nepeňažný vklad do základného imania spoločnosti. Ďalej sú rozhodujúcimi jednotkami na hodnote pozemkov Verejné prístavy, a.s. (587 897 tis. eur), Železnice SR (547 608 tis. eur) a Lesy SR, š.p. (524 756 tis. eur).

Z medziročného prírastku na hodnote pozemkov ústrednej správy, okrem Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., evidovala Slovenská správa ciest prírastok 4 783 tis. eur a Železnice Slovenskej republiky 4 476 tis. eur.

Významný medziročný úbytok pozemkov bol zaznamenaný na Ministerstve hospodárstva SR (o 14 864 tis. eur) najmä z dôvodu delimitácie pozemkov z privatizácie na Hlavné mesto Bratislava v sume 13 073 tis. eur.

Z ostatných subjektov verejnej správy vykazujú najvyššie hodnoty Slovenský pozemkový fond 271 835 tis. eur a verejné vysoké školy 128 444 tis. eur.

7 Samostatné hnutel'né veci a súbory hnutel'ných vecí

Tento druh majetku predstavujú najmä prístroje, stroje, technické zariadenia, počítačové vybavenie, ktoré sú použiteľné samostatne alebo tvoria určitý súbor zariadení, ktoré môžu fungovať len v spoločnom zapojení (multimediálne zariadenia, laboratórne zariadenia), ale aj vojenská a špeciálna technika. Hodnota tohto majetku dosiahla 2 585 777 tis. eur a medziročne sa zvýšila o 672 353 tis. eur.

Ústredná správa vykazuje úhrnom 1 553 673 tis. eur, a v porovnaní s rokom 2019 je to viac o 35 437 tis. eur. Najvyššie hodnoty vykazuje Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (267 402 tis. eur), Železnice SR (175 971 tis. eur), Ministerstvo obrany SR (174 939 tis. eur), Vodohospodárska výstavba, š. p. (104 743 tis. eur) a Ministerstvo vnútra SR (103 733 tis. eur).

Na medziročnej zmene v ústrednej správe sa podieľali najmä Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (nárast o 19 616 tis. eur), Ministerstvo obrany SR (nárast o 13 541 tis. eur), Fakultná nemocnica Nitra (nárast o 10 820 tis. eur), Ministerstvo vnútra SR (pokles o 14 700 tis. eur), Nemocnica svätého Michala, a.s. (pokles o 11 460 tis. eur) a Centrum výcviku Lešť (pokles o 10 069 tis. eur).

Územná samospráva vykázala úhrnom 403 069 tis. eur (v roku 2019 to bolo 286 276 tis. eur), z čoho obce tvoria 328 818 tis. eur a vyššie územné celky 74 251 tis. eur. Významné hodnoty vykázali aj verejné vysoké školy (61 810 tis. eur), pričom najčastejšie ide o vybavenie vedeckých laboratórií, učební a pracovísk. Vysoké školy zaznamenali pokles tohto majetku, a to vo výške 24 183 tis. eur.

Z ostatných subjektov verejnej správy vykazuje najvýznamnejšiu hodnotu Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (539 721 tis. eur, 87,5 %), čo predstavuje aj medziročnú zmenu z dôvodu prehodnotenia charakteru majetku, a to núdzových zásob ropy a ropných výrobkov. V predchádzajúcich účtovných obdobiach sa núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov vykazovali ako obežný majetok na účtoch zásob (konkrétne na účte 132 – Tovar na sklade a v predajniach). Vzhľadom na skutočnosť, že ide o zásoby, ktoré sú dlhodobo skladované v nádržiach za účelom ich prípadného použitia v čase vyhlásenia stavu ropnej núdze a vzhľadom na charakter zásob, ktoré sa nepredávajú, nespotrebovávajú, ani nevstupujú do výrobného procesu a je možné ich uvoľniť len na základe rozhodnutia vlády SR v súlade so zákonom č. 218/2013 Z. z., tieto zásoby majú charakter dlhodobého majetku, ktorý účtovnej jednotke prináša ekonomické úžitky v podobe poplatku za služby. Z toho dôvodu došlo k reklasifikácii tohto majetku na neobežný majetok na položke Samostatné hnutel'né veci a súbory hnutel'ných vecí.

8 Dopravné prostriedky

Dopravné prostriedky dosiahli hodnotu 2 159 953 tis. eur a medziročný nárast o 409 719 tis. eur. V prípade členenia hodnoty majetku podľa skupín subjektov, 79,4 % resp. 1 714 477 tis. eur tvorí ústredná správa a v tom obchodné spoločnosti (962 174 tis. eur), štátne rozpočtové a príspevkové organizácie (703 749 tis. eur) a štátne podniky (48 460 tis. eur).

Najvyššiu hodnotu vykazuje Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (796 038 tis. eur, a medziročný nárast o 58 424 tis. eur) z titulu vlastníctva rušňov a vagónov pre osobnú železničnú dopravu. Nárast netto hodnoty bol spôsobený zaradením zrealizovaných technických zhodnotení vozňov a hnacích koľajových vozidiel (12 233 tis. eur) ako aj zaradením nových klimatizovaných osobných vozňov, hnacích koľajových vozidiel a dieselmotorových a elektrických jednotiek (118 764 tis. eur) do používania. Oprávky boli medziročne taktiež vyššie a dosiahli hodnotu 73 391 tis. eur.

Železničná spoločnosť Cargo, a.s. (nákladný železničný prepravca) dosiahol hodnotu 125 671 tis. eur a medziročne mierny pokles o 10 256 tis. eur, ktorý bol spôsobený na jednej strane zaradením hnacích dráhových vozidiel a rekonštrukciou a modernizáciou železničných koľajových vozidiel v celkovej hodnote 6 389 tis. eur, na strane druhej dopredajom hnacích dráhových vozidiel, fyzickou likvidáciou železničných koľajových vozidiel a ich odpredajom v celkovej hodnote 8 670 tis. eur, pričom ročné oprávky predstavovali 7 406 tis. eur.

Hodnotu dopravných prostriedkov ústrednej správy tvoria v rozhodujúcej miere dve ministerstvá, Ministerstvo vnútra SR 364 155 tis. eur a Ministerstvo obrany SR 304 516 tis. eur. A podieľajú sa aj na medziročnom prírastku, spolu o 71 276 tis. eur. Ministerstvo vnútra SR disponuje vozovým parkom pre policajný a hasičský záchranný zbor, horskú záchrannú službu, špeciálne dopravné prostriedky ako aj bežné vozidlá na prevoz osôb (napr. pod Úradom na ochranu ústavných činiteľov), policajné vrtuľníky, lietadlá vládnej letky SR a ďalšie dopravné prostriedky. Prírastok v hodnote 4 406 tis. eur tvorili nové dopravné prostriedky pre policajný zbor, Hasičský a záchranný zbor SR a ich nevyhnutná úprava a dovybavenie (mobilné cisterny, automobilové cisternové striekačky, súpravy na prevod kontajnerov).

Ministerstvo obrany SR zvýšilo hodnotu dopravných prostriedkov až o 66 870 tis. eur. Tento prírastok bol najmä z dôvodu zaradenia do používania 3 vrtuľníkov UH-60M Black Hawk v hodnote 46 157 tis. eur, ukončenia modernizácie bojových prieskumných vozidiel v hodnote 29 282 tis. eur, nákupu osobných automobilov v hodnote 6 328 tis. eur, nákupu 9 autobusov Iveco v hodnote 1 791 tis. eur.

Ministerstvo obrany tak plní svoj plán obnovy techniky a vybavenia armády SR (pozemnej i leteckej). Nákup 9 ks vrtuľníkov UH-60M Black Hawk sa realizoval prostredníctvom amerického vládneho programu Foreign Military Sales (FMS). Celková hodnota kontraktu na dodávku 9 kusov týchto viacúčelových vrtuľníkov bola 261 mil. eur, a v rámci neho bola zahrnutá aj dvojročná logistická podpora, výcvik leteckého a technického personálu a výdavky spojené s prepravou vrtuľníkov na územie Slovenska. Posledné tri kusy boli dodané v januári 2020. Doba odpisovania týchto strojov bola stanovená na 40 rokov.

V rámci tejto položky majetku tvoria významnú hodnotu aj obce SR, a to 403 226 tis. eur. Významný medziročný nárast o 283 809 tis. eur bol ovplyvnený najmä opätovným zahrnutím obchodných spoločností do konsolidácie. Ide o vozidlá dopravných podnikov, spoločností poskytujúcich verejnú službu, odvoz a likvidáciu odpadu, servisné činnosti a podobne.

9 Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok

Položku tvorí takmer výlučne ústredná správa (99,3 %) a v rámci nej dve organizácie, Ministerstvo obrany SR 1 024 226 tis. eur a Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. 40 030 tis. eur. Medziročný nárast poskytnutých preddavkov bol spôsobený práve u Ministerstva obrany SR, a to 400 739 tis. eur z dôvodu plnenia programu nákupu nových taktických stíhacích lietadiel F-16 Block 70 (353 722 tis. eur) a rekonštrukcie základne Sliač v sume 67 868 tis. eur. Celková hodnota poskytnutých preddavkov Ministerstva obrany SR na obstaranie dlhodobého hmotného majetku (1 024 226 tis. eur) obsahuje najmä poskytnuté preddavky na nákup taktických stíhacích lietadiel F-16 (846 699 tis. eur), obstaranie viacúčelových vrtuľníkov (82 444 tis. eur), rekonštrukciu základne Sliač (67 868 tis. eur), nákup rádiostanícií a pozorovacích zariadení (9 857 tis. eur), vybavenie pre špeciálne sily Ozbrojených síl SR, vojenské zariadenia a zbrane (15 341 tis. eur).

10 Obstaranie dlhodobého hmotného majetku

Hodnota obstarania nového dlhodobého hmotného majetku (zatiaľ nezaradeného do používania) medziročne vzrástla o 267 817 tis. eur, a to najmä vplyvom majetku obcí o 131 836 tis. eur, prírastkom majetku ústrednej správy o 67 265 tis. eur a majetku VÚC o 62 924 tis. eur.

Z celkovej sumy 5 067 871 tis. eur tejto položky majetku vykázali organizácie ústrednej štátnej správy 3 659 371 tis. eur. Obstaranie majetku tvorí najmä budúca infraštruktúra v podobe ciest, stavieb, ale aj pozemkov, dopravných prostriedkov, strojov, prístrojov a zariadení.

Z ústrednej správy vykázala Národná diaľničná spoločnosť, a.s. hodnotu 1 695 977 tis. eur. Jej celkový prírastok o 133 201 tis. eur bol tvorený na jednej strane úbytkom hodnoty na tomto účte majetku zaradením nových stavieb, pozemkov a zariadení do užívania (diaľnic v hodnote 281 314 tis. eur, rýchlostných ciest v hodnote 14 988 tis. eur, ostatných stavieb v hodnote 518 tis. eur a iného hmotného majetku v celkovej sume 5 140 tis. eur) a na druhej strane pokračujúcou výstavbou diaľničných úsekov a rýchlostných ciest (diaľnic v hodnote 304 701 tis. eur, rýchlostných ciest v hodnote 124 828 tis. eur a ostatných stavieb v celkovej sume 23 477 tis. eur).

Slovenská správa ciest vykázala zostatok 532 157 tis. eur a celkový pokles hodnoty o 39 727 tis. eur z dôvodu vyššieho zaradenia stavebných prác a majetku (101 561 tis. eur,) ako bola hodnota nového obstarania (71 515 tis. eur). Železnice SR vykázali zostatok 505 798 tis. eur a úbytok 13 576 tis. eur. Obdobne ako v prípade NDS, a.s. alebo SSC ide o rozdiel z dlhodobého obstarávania majetku (modernizácia železničných tratí a nástupíšť) v sume 193 359 tis. eur a zaraďovania dokončeného majetku do používania v hodnote 204 501 tis. eur, pričom došlo k medziročnej zmene v podobe zvýšenia opravných položiek o 2 435 tis. eur. Významný prírastok hodnoty obstarávaného majetku v ústrednej správe vykázali Ministerstvo dopravy a výstavby SR 25 331 tis. eur, Ministerstvo zdravotníctva SR 21 691 tis. eur, Finančné riaditeľstvo SR 18 665 tis. eur a Vodohospodárska výstavba, š.p. 16 724 tis. eur.

Ministerstvo dopravy a výstavby SR je z pomedzi rozpočtových organizácií ústrednej správy ďalším významným obstarávateľom hmotného majetku za rok 2020, dosiahlo hodnotu 80 669 tis. eur, s najväčším medziročným prírastkom 25 331 tis. eur, ktorý bol ovplyvnený obstarávaním diaľnic, rýchlostných ciest vrátane príslušenstva (najmä koncesia na projektovanie a výstavbu D4/R7 a odpočívadla Pohranice).

Obstaranie dlhodobého hmotného majetku v Centre výcviku Lešť pokleslo oproti roku 2019 o 2 277 tis. eur, pričom v rámci rozpočtových organizácií ústrednej správy naďalej predstavuje tretiu najvýznamnejšiu hodnotu (57 744 tis. eur). Pokles bol spôsobený zaradením I. etapy stavby Administratívno-výcvikovej budovy č. 2 do používania vrátane prislúchajúcej trafostanice. Zároveň v roku 2020 pokračovala výstavba Administratívno-výcvikovej budovy č. 2 svojou druhou etapou a zahájila sa rekonštrukcia ČOV (HT Oremov Laz) na zabezpečenie prevádzky ubytovacích a administratívnych objektov.

Dlhodobý hmotný majetok doposiaľ nezaradený do používania na Ministerstve zdravotníctva SR je v hodnote 55 233 tis. eur s medziročným nárastom o 21 691 tis. eur. Prírastok súvisí najmä s projektom výstavby novej Univerzitnej nemocnice Bratislava v lokalite Rázsochy, do hodnoty ktorej vstupujú búracie práce skeletu rozostavanej stavby v hodnote 14 182 tis. eur a hodnotou hrubej stavby zriadeného Detenčného ústavu Hronovce na základe uznesenia vlády č. 145/2017.

Finančné riaditeľstvo vykázalo hodnotu obstarávaného dlhodobého hmotného majetku v celkovej sume 22 230 tis. eur, čo predstavuje nárast o 18 665 tis. eur oproti minulému roku. V roku 2020 sa obstaral majetok v hodnote 23 580 tis. eur, išlo hlavne o obstaranie technického zhodnotenia existujúcich nehnuteľností v správe Finančného riaditeľstva SR.

Ministerstvo obrany SR je z pomedzi rozpočtových organizácií ústrednej správy ďalším významným obstarávateľom hmotného majetku za rok 2020, dosiahlo hodnotu 29 667 tis. eur, s medziročným poklesom 62 397 tis. eur. Dôvodom medziročného zníženia bolo zaradenie bojových prieskumných vozidiel do používania v hodnote 26 291 tis. eur, ukončenie rekonštrukcie a investičných akcií na základe kolaudačných rozhodnutí v sume 21 947 tis. eur a tvorba opravných položiek k dlhodobo nezaradeným obstarávaným investíciám v sume 4 486 tis. eur.

V územnej samospráve vykazujú obce zostatok obstarávaného hmotného majetku vo výške 1 119 662 tis. eur, a vyššie územné celky 214 658 tis. eur. Prírastok u VÚC bol takmer na všetkých VÚC (najviac Prešovský samosprávny kraj o 4 920 tis. eur a Trenčiansky samosprávny kraj o 3 595 tis. eur). Ide najmä o budovanie a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, na ktorých financovanie boli použité aj prostriedky návratných finančných výpomocí od Ministerstva financií SR, ďalej modernizáciu a rekonštrukcie školských zariadení, mostov, budovanie cyklotrás, ihrísk a podobne.

11 Ostatný dlhodobý hmotný majetok

V rámci ostatného dlhodobého hmotného majetku sa vykazuje najmä technické zhodnotenie budov a stavieb štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií. Dôvodom pre samostatné účtovania o technickom zhodnotení je evidencia niektorých budov ako nehnuteľných kultúrnych pamiatok, ktorých ocenenie nie je možné spoľahlivo určiť. Z tohto dôvodu bolo v majetku ponechané len následné technické zhodnotenie týchto budov uskutočnené po uvedení budov do používania. Významnú hodnotu vykazuje ústredná správa 404 028 tis. eur a v rámci nej napríklad Kancelária národnej rady SR (93 264 tis. eur) v podobe technického zhodnotenia bratislavského hradu. Ďalej sa do ostatného majetku sumarizujú pestovateľské celky trvalých porastov, umelecké diela a zbierky, predmety z drahých kovov, drobný hmotný dlhodobý majetok a základné stádo a ťažné zvieratá.

A.III. Finančný majetok

Celkovo dlhodobý finančný majetok dosiahol hodnotu 7 164 011 tis. eur a medziročne je vyšší o 336 570 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcimi účtovnými obdobiami došlo k zmene vykazovania zostatku termínovaných účtoch v bankách v rámci finančného majetku a nie v rámci finančných účtov v hodnote 29 370 tis. eur (2019: 67 177 tis. eur). Ústredná štátna správa vykázala 6 096 694 tis. eur, obce 1 012 657 tis. eur, vyššie územné celky 9 965 tis. eur a ostatné subjekty 44 696 tis. eur. Medziročný nárast hodnoty bol vykázaný v ústrednej správe (o 725 067 tis. eur) a u ostatných subjektov verejnej správy (o 5 726 tis. eur), pričom v prípade VÚC poklesla hodnota dlhodobého finančného majetku o 1 112 tis. eur a u obcí o 315 636 tis. eur.

V rámci dlhodobého finančného majetku sa vykazujú najmä podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom, ktorý znamená podiel na základnom imaní v rozsahu 20 – 50 %. Ide o pridružené účtovné jednotky kapitál ŠR ako aj podiely v takýchto spoločnostiach, ktoré vlastní dcérske spoločnosti štátu.

Druhú najvyššiu hodnotu v rámci ostatného finančného majetku tvoria podiely Slovenskej republiky v zahraničných finančných inštitúciách ako je napríklad Svetová banka, Európska investičná banka a ďalšie. Rozhodujúcu hodnotu tvorí podiel SR v Európskom stabilizačnom mechanizme.

Treťou významnou položkou finančného majetku sú pôžičky Štátneho fondu rozvoja bývania, ktoré sa poskytujú nielen subjektom územnej samosprávy, ale aj fyzickým osobám a právnickým osobám mimo súhrnného celku (napr. bytové spoločenstvá).

Dlhodobý finančný majetok súhrnného celku		(v tis. eur)	
Druh finančného majetku	2020	2019	Δ 2020-2019
Cenné papiere a podiely	4 666 977	4 572 639	94 338
<i>Z toho: Podiely v dcérskych účtovných jednotkách</i>	<i>197 168</i>	<i>502 945</i>	<i>-305 777</i>
<i>Podiely v pridružených účtovných jednotkách</i>	<i>3 637 224</i>	<i>3 244 553</i>	<i>392 671</i>
Dlhodobé pôžičky	1 308 424	1 123 415	185 009
<i>Z toho: ŠFRB</i>	<i>1 251 053</i>	<i>1 071 869</i>	<i>179 184</i>
<i>Environmentálny fond</i>	<i>2 967</i>	<i>4 733</i>	<i>-1 766</i>
Termínované účty v bankách	29 370	67 177	-37 807
Ostatný dlhodobý finančný majetok	1 159 239	989 417	169 822
<i>Z toho: Podiely v medzinárodných finančných inštitúciách</i>	<i>1 063 485</i>	<i>893 023</i>	<i>170 462</i>
Spolu	7 164 012	6 752 648	575 632

12 Cenné papiere a podiely

Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke

V rámci tejto položky dlhodobého finančného majetku sa vykazujú majetkové účasti v obchodných spoločnostiach, ktoré predstavujú minimálne 51% podiel na ich vlastnom imaní, a ktoré neboli predmetom konsolidácie. Hodnota tohto dlhodobého finančného majetku dosiahla k 31.12.2020 sumu 197 168 tis. eur a je medziročne nižšia o 305 777 tis. eur, najmä u obcí SR (o 340 879 tis. eur) z dôvodu vyššej miery konsolidácie na úrovni miest a obcí SR. V prípade ústrednej správy došlo k medziročnému nárastu o 35 101 tis. eur.

Z ústrednej správy vykazuje významnú hodnotu MH Manažment, a.s. (170 093 tis. eur), ktorý spravuje podiely v 27 obchodných spoločnostiach, z toho 17 v oblasti dopravy (SAD-ky) a 6 v oblasti teplárenstva. Ide o podiely, ktoré spravoval zaniknutý Fond národného majetku do 31.12.2015. Nárast hodnoty zo 148 433 tis. eur na 170 093 tis. eur bol spôsobený najmä zvýšením základného imania v dcérskych spoločnostiach (Bratislavská teplárenská, a.s. o 20 000 tis. eur, Kúpele Sliač, a.s. o 498 tis. eur a Zvolenská teplárenská, a.s. o 2 000 tis. eur).

Investičné fondy (NDF I a NDF II), ktoré sú súčasťou ústrednej správy, vykázali úhrnom 19 305 tis. eur, v podobe podielov v obchodných spoločnostiach, do ktorých sa investujú zdroje EÚ a štátneho rozpočtu návratným spôsobom. Ide o formu podpory podnikov prostredníctvom kapitálovej angažovanosti týchto fondov.

Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom

V rámci tejto položky dlhodobého finančného majetku sa vykazujú majetkové účasti v iných obchodných spoločnostiach, ktoré predstavujú 20 až 50% podiel na ich vlastnom imaní a účtovná jednotka nie je definovaná ako spoločná účtovná jednotka dvoch alebo viacerých účtovných jednotiek súhrnného celku.

Rozhodujúcu hodnotu predstavujú podiely obchodných spoločností štátu v iných podnikateľských subjektoch (tzv. obchodné spoločnosti v druhom resp. treťom rade). Tieto podiely sú v niektorých podnikoch štátu vykázané na základe konsolidovanej účtovnej závierky a precenené metódou vlastného imania.

Dlhodobý finančný majetok vo forme týchto podielov dosiahol sumu 3 637 224 tis. eur a medziročne sa hodnota zvýšila o 392 671 tis. eur. Z celkovej hodnoty týchto podielov vykazuje ústredná správa viac ako 95 %, čo predstavuje 3 456 230 tis. eur, a z nej hlavne Ministerstvo hospodárstva SR 2 125 898 tis. eur (podiely v energetických spoločnostiach prevzaté z FNM v roku 2014) a SPP, a.s. 1 082 758 tis. eur, JAVYS, a. s. vykázal hodnotu podielu v spoločnosti JESS, a.s. vo výške 105 224 tis. eur a MH Manažment, a.s. vykázal hodnotu svojich podielov vo výške 66 524 tis. eur. Významnú hodnotu vykazujú aj jednotky v rámci kapitoly Ministerstva dopravy a výstavby SR (61 607 tis. eur), a v rámci nich hlavne Ministerstvo dopravy a výstavby SR 26 385 tis. eur (napríklad podiely v spoločnosti Metro Bratislava, a.s., Letisko Piešťany, a.s.) a Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (23 012 tis. eur).

Hodnota týchto podielov je priamo závislá od hodnoty vlastného imania tej spoločnosti, v ktorej štát drží menšinové podiely priamo alebo nepriamo cez iné účastiny. Vlastné imanie obchodných spoločností je pritom ovplyvnené (pri nezmenenom základnom imaní) dosiahnutým výsledkom hospodárenia (zisk/strata), nevysporiadaným výsledkom minulých období, pričom ide hlavne o výsledok obchodnej činnosti, ale môžu ho ovplyvniť napríklad aj metódy oceňovania majetku. Medziročne Ministerstvo hospodárstva SR vykázalo po použití metódy vlastného imania prírastok hodnoty svojich podielov o 13 108 tis. eur (a to hlavne hodnota 51%-tného podielu v Západoslovenskej energetike, a.s., ktorá sa zvýšila o 31 583 tis. eur, a hodnota 51%-tného podielu v Slovenských elektrárnach, a.s., ktorá sa znížila o 10 084, a hodnota 51%-tného podielu v Stredoslovenskej energetike, a.s., ktorá sa znížila o 8 168 tis. eur).

Obce v rámci tejto položky vykázali 170 910 tis. eur, vyššie územné celky 9 673 tis. eur.

Realizovateľné cenné papiere

Realizovateľné cenné papiere znamenajú podiely na základnom imaní obchodnej spoločnosti vo výške menej ako 20 %. Z celkovej hodnoty 803 250 tis. eur vlastní rozhodujúcu hodnotu obce, a to 774 151 tis. eur, ako minoritné podiely v obchodných spoločnostiach z oblasti dodávky vody, výroby tepla a osobnej prepravy. Celkový medziročný prírastok v hodnote 7 801 tis. eur bol vykázaný najmä v obciach SR (o 6 727 tis. eur) a v ústrednej správe (o 1 115 tis. eur), pričom úbytok bol zaznamenaný u VÚC (o 41 tis. eur).

Zvýšenie hodnoty v ústrednej správe z 27 934 tis. eur na 29 050 tis. eur tvorili najmä nové cenné papiere vo vlastníctve spoločnosti National Development Fund II, a.s. v hodnote 934 tis. eur a vo vlastníctve spoločnosti National Development Fund I, s.r.o. v hodnote 182 tis. eur.

Dlhové cenné papiere držané do splatnosti

Základným znakom dlhového cenného papiera držaného do splatnosti je okrem možnosti poberania výnosov z jeho držba aj návratnosť vložených investícií. Medzi dlhové cenné papiere svojím charakterom patria všetky druhy dlhopisov, pokladničné poukážky, šeky, vkladové listy, zmenky, atď. Takmer v 87%-ách sú vykazované dvomi subjektami ústrednej správy (25 461 tis. eur), a to SZRB, a.s. (25 027 tis. eur) a Ministerstvom financií SR (434 tis. eur). V roku 2018 skupina SZRB nakúpila krytý dlhopis Všeobecnej úverovej banky, a.s. v menovitej hodnote 24 999 tis. eur a v rokoch 2019 a 2020 zaznamenala celkový prírastok v hodnote 28 tis. eur, z dôvodu kladnej amortizácie. Ministerstvo financií SR v rámci tejto položky vykazuje bondy Argentínskej republiky.

13 Dlhodobé pôžičky

V rámci pôžičiek vykazuje najvýznamnejšiu hodnotu Štátny fond rozvoja bývania 1 251 053 tis. eur (konsolidovaná hodnota). Ďalej vykazujú významnejšie hodnoty aj NDF II 11 894 tis. eur, Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. 10 000 tis. eur a Environmentálny fond 2 967 tis. eur.

14 Termínované účty v bankách

Zostatok na účtoch v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok, vzhľadom na svoj dlhodobý charakter, sa na rozdiel od predchádzajúcich rokov vykazuje v rámci dlhodobého finančného majetku a nie ako položka finančného majetku. Medzi subjektami ústrednej správy vykazuje najvýznamnejšiu hodnotu MH Invest, s.r.o. (14 999 tis. eur) a najvýznamnejší úbytok SEPS, a.s. (o 43 546 tis. eur) z dôvodu poklesu voľných finančných prostriedkov. Zostatok prostriedkov na termínovaných účtoch obcí predstavuje 7 650 tis. eur a v prípade Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave 5 415 tis. eur.

15 Ostatný dlhodobý finančný majetok

V ostatnom dlhodobom finančnom majetku sa vykazujú hlavne podiely Slovenskej republiky v medzinárodných finančných inštitúciách a finančných stabilizačných mechanizmoch.

Majetková účasť SR v medzinárodných inštitúciách v s práve Ministerstva financií SR			
(v tis. eur)			
Medzinárodná inštitúcia	2020	2019	Δ 2020-2019
Európsky stabilizačný mechanizmus (ESM)	793 350	659 200	134 150
Európska investičná banka	122 608	111 813	10 795
Skupina Svetovej banky	80 359	57 797	22 562
z toho:			
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj	27 625	28 030	-405
Medzinárodná asociácia pre rozvoj	24 385	25 085	-700
Mnohostranná agentúra pre investičné záruky	655	715	-60
Medzinárodná finančná korporácia	27 694	3 967	23 727
Európska banka pre obnovu a rozvoj	26 711	26 711	0
Medzinárodná investičná banka	24 436	21 481	2 955
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu	13 342	13 342	0
Rozvojová banka Rady Európy	2 397	2 397	0
Európsky finančný stabilizačný nástroj (EFSF)	282	282	0
Spolu	1 063 485	893 023	170 462

Z celkovej sumy vykázala ústredná správa hodnotu 1 103 268 tis. eur a v rámci nej Ministerstvo financií SR 1 063 485 tis. eur. Ide najmä o kapitálovú účasť v rôznych medzinárodných finančných inštitúciách, ktoré boli založené spolu s vládami iných krajín alebo medzinárodnými organizáciami na podporu slabších regiónov v Európe ale aj v iných krajinách, na podporu reforiem ich hospodárstva, ekonomiky a zvyšovania životnej úrovne obyvateľstva.

V roku 2020 došlo k zvýšeniu kapitálovej účasti SR v Európskom stabilizačnom mechanizme o 134 150 tis. eur, zvýšeniu základného imania Medzinárodnej finančnej korporácie o 27 246 tis. eur, Európskej investičnej banky o 10 795 tis. eur, Medzinárodnej investičnej banky o 2 955 tis. eur, Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj o 2 220 tis. eur a úhrady splátky v rámci doplnenia zdrojov iniciatívy pre Medzinárodnú asociáciu pre rozvoj vo výške 100 tis. eur. Ostatné zmeny boli z dôvodu kurzových rozdielov z vkladov v medzinárodných finančných inštitúciách.

K podielom v medzinárodných finančných inštitúciách a k európskym stabilizačným mechanizmom sa viaže aj kapitál splatný na požiadanie, a to podľa zmluvných podmienok dojednaných s konkrétnou inštitúciou. Ide o tzv. call capital, ktorý sa vykazuje ako podmienené záväzky v iných pasívach (časť III poznámok).

Významnú hodnotu ostatného finančného majetku vykazuje aj National Development Fund II, a.s., a to 33 946 tis. eur v podobe mezanínového úveru na výstavbu D4/R7.

A.IV. Pohľadávky

V porovnaní s prechádzajúcimi účtovnými obdobiami došlo k zmene spôsobu vykazovania pohľadávok súhrnného celku, a to oddelene na dlhodobé pohľadávky, ktoré sa vykazujú ako dlhodobý majetok a krátkodobé, ktoré sú súčasťou krátkodobého majetku. Súčasťou pohľadávok sú aj pohľadávky z poskytnutých návratných finančných výpomocí, ktoré podľa zostatkovej doby splatnosti delia medzi dlhodobé resp. krátkodobé pohľadávky. Za dlhodobé pohľadávky sa považujú také, ktorých zostatková doba splatnosti odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, je dlhšia ako 1 rok.

Dlhodobé pohľadávky dosiahli k 31.12.2020 úhrnom sumu 827 638 tis. eur, z toho dlhodobé návratné finančné výpomoci predstavujú 25 725 tis. eur. Medziročne ide o pokles hodnoty pohľadávok o 74 793 tis. eur.

Poskytovanie návratných finančných výpomocí je špecifikom pre štátnu správu a územnú samosprávu. V rámci ústrednej správy môže návratné finančné výpomoci poskytovať Ministerstvo financií SR a iný orgán štátnej správy, ak tak umožňuje príslušný zákon (napríklad Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo hospodárstva SR). Návratné finančné výpomoci sa poskytujú subjektom na riešenie špecifických situácií pri nedostatku vlastných zdrojov subjektu alebo v situácii, že by subjekt musel financovať svoje neočakávané potreby cez úvery a zhoršovalo by to jeho platobnú schopnosť. Návratné finančné výpomoci Ministerstva financií SR sú úročené s priaznivejšími platobnými podmienkami z hľadiska začiatku a doby splácania istiny alebo úroku.

Všetky návratné finančné výpomoci poskytnuté ústrednou správou napr. mestám, obciam a podnikateľským subjektom v rámci súhrnného celku sú predmetom vzájomnej eliminácie. V prípade dlhodobých návratných finančných výpomocí eliminácia predstavuje 600 293 tis. eur. Ide najmä o návratnú finančnú výpomoc poskytnutú Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov v hodnote 330 000 tis. eur, výpomoci mestám SR v objeme 121 095 tis. eur a výpomoci poskytnuté VÚC 144 454 tis. eur, vrátane poskytnutých NFV za účelom finančnej stabilizácie územnej samosprávy v čase pandémie. Po vzájomnej eliminácii dlhodobých návratných finančných výpomocí medzi subjektami súhrnného celku sú najvýznamnejšie finančné výpomoci poskytované podnikateľským subjektom v celkovej sume 24 531 tis. eur.

Dlhodobé pohľadávky súhrnného celku		(v tis. eur)		
Druh pohľadávky	2020	2019	Δ 2020-2019	
Pohľadávky EXIM banky z poskytnutých úverov	411 461	355 281	56 180	
Pohľadávky SZRB z poskytnutých úverov	265 421	223 281	42 140	
Návratné finančné výpomoci	25 720	25 630	90	
Pohľadávky voči zamestnancom	24 973	25 826	-853	
Pohľadávky MF SR z derivátových operácií	14 550	145 802	-131 252	
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.	12 926	23 523	-10 597	
Pohľadávky Fondu ochrany vkladov	0	52 823	-52 823	
Ostatné dlhodobé pohľadávky	72 466	50 265	22 201	
Spolu	827 517	902 431	74 914	

Z dlhodobých pohľadávok predstavujú najvyššiu hodnotu pohľadávky Exportno-importnej banky z poskytnutých úverov a záruk exportujúcim podnikom. Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. vykazuje pohľadávky voči prijímateľom úverov a finančných výpomocí, ktorými banka podporuje podnikateľskú činnosť malých a stredných podnikateľov, poľnohospodárskych prvovýrobcov, obnovu bytového fondu a realizáciu projektov z EÚ fondov.

Pohľadávky Ministerstva financií sú z titulu finančných derivátov vznikajúcich z obchodov (Cross-currency swap-ov), ktoré sa používajú pri zabezpečovacích operáciách na finančnom trhu v cudzej mene pri správe štátneho dlhu. Na tieto menovo-úrokové deriváty má vplyv zmena menových kurzov a úrokových sadzieb znejúcich na tieto meny.

V prípade pohľadávok Fondu ochrany vkladov došlo k medziročnému zníženiu pohľadávok voči bankám, ktoré boli v rokoch 2020 – 2021 vyhlásené za neschopné vyplácať vklady o 52 823 tis. eur z dôvodu ich pomerného uspokojenia v rámci konkurzného konania.

Pohľadávky voči zamestnancom tvorí najmä Ministerstvo vnútra SR (24 611 tis. eur) z titulu poskytnutých návratných výpomocí zo sociálneho fondu na riešenie bytovej situácie policajtov a zamestnancov rezortu a za odpredaj služobných bytov.

B. Krátkodobý majetok

B.I. Zásoby

Ako zásoby súhrnného celku sa vykazujú materiál na sklade, tovar, výrobky, nedokončená výroba a polotovary a zvieratá. Celková hodnota zásob súhrnného celku k 31.12.2020 dosiahla 1 440 488 tis. eur a oproti roku 2019 sa hodnota zásob znížila o 514 039 tis. eur.

Zásoby súhrnného celku		(v tis. eur)	
Druh zásob	2020	2019	Δ 2020-2019
Materiál	1 125 405	1 026 359	99 046
Tovar	156 026	669 277	-513 251
Výrobky	112 227	231 505	-119 278
Ostatné zásoby	46 830	27 386	19 444
Spolu	1 440 488	1 954 528	-514 039

Na celkovej hodnote zásob sa podieľa najmä ústredná správa 94,5 % (v absolútnom vyjadrení je to 1 361 824 tis. eur). Hodnota zásob je medziročne nižšia o 514 039 tis. eur najmä z dôvodu zníženia stavu tovaru o 513 251 tis. eur a výrobkov o 119 278 tis. eur, pričom hodnota materiálu sa zvýšila o 99 046 tis. eur.

Pokles hodnoty zásob v ústrednej správe o 2 027 tis. eur bol spôsobený znížením stavu výrobkov o 119 885 tis. eur, z toho u SPP, a.s. o 114 453 tis. eur, za súčasného zvýšenia materiálu (o 75 421 tis. eur), tovaru (o 23 873 tis. eur) a nedokončenej výroby a polotovarov (o 18 724 tis. eur). Zásoby ústrednej správy tvoria hlavne materiál (1 059 796 tis. eur), tovar (148 405 tis. eur) a výrobky (108 762 tis. eur). Objemovo najvyššiu hodnotu zásob vykazuje tak ako minulé účtovné obdobie Ministerstvo obrany SR 766 431 tis. eur (hlavne materiál v podobe vojenského a obranného charakteru), ďalej Správa štátnych hmotných rezerv 128 699 tis. eur v podobe tovaru (zásoby hmotných rezerv), Ministerstvo vnútra SR 93 468 tis. eur (ako materiál špecifickej povahy) a SPP, a.s. 90 463 tis. eur v podobe výrobkov (zemného plynu určeného na predaj). Zmena hodnoty zásob ústrednej správy bola ovplyvnená najmä úbytkom hodnoty výrobkov SPP, a.s. o 114 453 tis. eur z dôvodu prepočtu na čistú realizovateľnú hodnotu, a nárastom hodnoty zásob u spoločnosti Konštrukta – Defence, a.s. (o 38 389 tis. eur) vplyvom nákupu materiálu na opravu vojenských bojových vozidiel a výrobu samohybných húfníc ZUZANA 2, Správe štátnych hmotných rezerv SR (o 25 694 tis. eur), na Ministerstve vnútra SR (o 23 270 tis. eur) a Ministerstve obrany SR (o 12 801 tis. eur) zvýšeným objemom nákupu pohonných látok, náhradných dielov do vojenskej techniky, munície, výzbroja, pracovných odevov a iné. Správa štátnych hmotných rezerv navýšila zásoby hmotných a mobilizačných rezerv a pohotovostných zásob najmä v súvislosti s mimoriadnou pandemiou COVID-19. Pandemická situácia si vyžadovala zabezpečenia zvýšeného objemu materiálu aj v kapitole Ministerstva zdravotníctva SR o 18 417 tis. eur (napr. v nemocniciach, regionálnych úradoch verejného zdravotníctva) v podobe liekov, ochranných pracovných prostriedkov, dezinfekčných a čistiacich prostriedkov, atď.

Subjekty územnej samosprávy vykazujú medziročne vyššie zásoby o 25 726 tis. eur, najmä materiál o 21 962 tis. eur.

16 Materiál

Najväčší objem zásob tvoria zásoby materiálu v hodnote 1 125 405 tis. eur (78,1 % hodnoty celkových zásob), ktoré zaznamenali nárast v porovnaní s rokom 2019 o 99 046 tis. eur. Až 94,2 % zásob materiálu sústreďujú subjekty ústrednej správy, čo je v hodnotovom vyjadrení 1 059 796 tis. eur. Na subjekty územnej samosprávy pripadá 59 306 tis. eur a na ostatné subjekty verejnej správy 6 302 tis. eur.

V rámci ústrednej správy sa na zásobách materiálu v najvyššej miere podieľa kapitola Ministerstva obrany SR v hodnote 797 763 tis. eur, pričom vykazuje aj najvyšší medziročný prírastok o 28 776 tis. eur. Zvýšenie stavu zásob materiálu ovplyvnili najmä nákupy pohonných látok a náhradných dielov do

vojenskej leteckej a pozemnej techniky, nákup munície, pracovných odevov a obuvi, výpočtovej techniky, liekov, ochranných, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov. Kapitola Ministerstva vnútra SR vykazuje druhý najväčší objem materiálu v sume 96 444 tis. eur, ktorý bol v porovnaní s rokom 2019 vyšší o 22 617 tis. eur. Ide napr. o interiérové vybavenie, stavebno-inštalačný materiál, výzbroj a muníciu, kancelárske potreby a kancelársku techniku, výpočtovú, telekomunikačnú, zdravotnícku a veterinárnu techniku.

V rámci kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR došlo k nárastu hodnoty materiálu celkom o 18 417 tis. eur, ktorá dosiahla hodnotu 61 099 tis. eur. Z dôvodu mimoriadnej pandemickej situácie súvisiacej so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 došlo k zvýšenému nákupu liekov, ochranných pracovných prostriedkov, dezinfekčných a čistiacich prostriedkov.

17 Tovar

Zásoby tovaru dosiahli hodnotu 156 080 tis. eur (2019: 669 277 tis. eur) a viac ako v 95 %-ách sú vykazované subjektami ústrednej správy (148 405 tis. eur).

Najväčší pokles hodnoty zásob (tovaru) bol zaznamenaný u Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (o 539 681 tis. eur) z dôvodu vykazovania núdzových zásob ropy a ropných výrobkov v rámci dlhodobého majetku (viď. časť Zmeny účtovných metód a účtovných zásad).

18 Výrobky

Hodnota výrobkov za rok 2020 dosiahla 112 227 tis. eur, čo predstavuje pokles oproti roku 2019 o 119 278 tis. eur. Podiel spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (90 457 tis. eur), predstavuje až 80,6 % na celkovom objeme, a taktiež sa najväčšou mierou podieľa na medziročnom poklese o 114 453 tis. eur. Ide o zásoby zemného plynu určených na obchodovanie, ktorých hodnota je nižšia najmä z dôvodu prepočtu na čistú realizovateľnú hodnotu.

19 Ostatné zásoby

V rámci ostatných zásob sa vykazuje nedokončená výroba a polotovary (44 229 tis. eur) a zvieratá (2 601 tis. eur), najmä v ústrednej správe v hodnote 44 861 tis. eur.

B.II. Krátkodobé Pohľadávky

Za krátkodobé pohľadávky sa považujú také, ktorých zostatková doba splatnosti odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, je najviac 1 rok. Krátkodobé pohľadávky dosiahli k 31.12.2020 úhrnom sumu 6 699 134 tis. eur. Medziročne ide o nárast hodnoty týchto pohľadávok o 1 493 350 tis. eur, najmä vplyvom nárastu pohľadávok zo špecifických operácií štátu na finančnom trhu o 1 267 939 tis. eur. Medziročný nárast je spôsobený aj zmenou vykazovania pohľadávok zo zúčtovania medzi subjektami verejnej správy (18 948 tis. eur) a pohľadávok z poskytnutých krátkodobých návratných finančných výpomocí (890 tis. eur) v rámci krátkodobého majetku, ako súčasť pohľadávok.

Pohľadávky súhrnného celku	(v tis. eur)		
Krátkodobé pohľadávky	2020	2019	Δ 2020-2019
Pohľadávky MF SR z operácií na finančnom trhu	3 087 000	1 819 061	1 267 939
Pohľadávky z daňových a colných príjmov štátu	656 094	355 882	300 212
Odberatelia	587 568	499 661	87 907
Poskytnuté prevádzkové preddavky	475 645	267 717	207 928
Pohľadávky Sociálnej poisťovne	432 575	449 336	-16 761
Pohľadávky Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s.	362 887	359 352	3 535
Pohľadávky zo zúčtovania s EÚ	198 788	439 959	-241 171
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	18 948	32 788	-13 840

Krátkodobé pohľadávky	2020	2019	Δ 2020-2019
Pohľadávky z účelovo poskytnutých transferov	86 820	50 063	36 756
Pohľadávky z nedaňových príjmov územnej samosprávy	80 142	74 651	5 492
Pohľadávky z nedaňových príjmov štátu	83 843	79 020	4 823
Pohľadávky Úradu pre dohľad nad zdrav. starostlivosťou	81 043	76 580	4 463
Pohľadávky z daňových príjmov územnej samosprávy	41 097	30 984	10 113
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	37 972	94 240	-56 268
Ostatné krátkodobé pohľadávky subjektov verejnej správy	468 712	576 490	-107 778
Spolu	6 699 134	5 205 784	1 493 350

Z pohľadu činnosti jednotlivých subjektov súhrnného celku je možné konštatovať, že pre rozpočtové a príspevkové organizácie, obce a vyššie územné celky sú najdôležitejšie pohľadávky z daní, poplatkov a nedaňových príjmov (napr. z predaja prebytočného majetku, z nájomného a iných nepodnikateľských aktivít). Štátne podniky a obchodné spoločnosti vykazujú najväčší podiel na pohľadávkach z obchodných vzťahov voči odberateľom a svojim klientom.

20 Daňové a colné pohľadávky štátu

Pohľadávky z daňových a colných príjmov štátu vykazuje Ministerstvo financií SR vo výške 656 094 tis. eur. Medziročný nárast o 300 212 tis. eur je spôsobený najmä zúčtovaním opravných položiek k pohľadávkam na dani z pridanej hodnoty (o 193 836 tis. eur) a nárast daní z príjmov právnických osôb z dôvodu legislatívnych opatrení v zmysle zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti, v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, ktoré umožnili posun platenia preddavkov na daň.

21 Daňové pohľadávky územnej samosprávy

V rámci daňových pohľadávok územnej samosprávy sa vykazujú pohľadávky obcí a miest z predpisu miestnych daní a poplatkov, ktoré sú ukladané na základe zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku a príslušného všeobecne záväzného nariadenia, ktorý ustanovuje podrobnosti o výške dane a poplatku, podmienkach ich určenia a výberu. Medzi miestne dane, ktoré ukladá obec patrí napr. daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie, daň za predajné automaty, daň za nevýherné hracie prístroje, daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta. Medzi miestne poplatky patrí napr. poplatok za komunálny odpad a drobné stavebné odpady. Tieto pohľadávky obcí dosiahli úhrnnom 41 097 tis. eur a boli medziročne vyššie o 10 114 tis. eur.

22 Nedaňové pohľadávky štátu a územnej samosprávy

Z nedaňových pohľadávok štátu vykazuje Protimonopolný úrad SR 17 376 tis. eur, Regionálna veterinárna a potravinová správa v Bratislave 9 208 tis. eur, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny 7 978 tis. eur, Úrad vládneho auditu 5 512 tis. eur a ďalšie rozpočtové organizácie štátu. Ide najmä o pokuty za priestupky udelené policajnými útvarmi, hasičským a záchranným zborom a okresnými úradmi a z výkonu svojej činnosti ďalších štátnych organizácií (poplatky, predaj prebytočného majetku, nájomné a podobne). Protimonopolný úrad vykazuje pohľadávky voči iným subjektom z vydaných rozhodnutí napríklad o porušení hospodárskej súťaže.

Pohľadávky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vo výške 81 043 tis. eur sú najmä voči zdravotným poisťovniam a iným štátom z činnosti styčného orgánu (80 871 tis. eur) a za udelené pokuty (172 tis. eur).

Nedaňové pohľadávky územnej samosprávy dosiahli 80 142 tis. eur (v tom obce 70 507 tis. eur a VUC 9 636 tis. eur) a medziročne boli vyššie o 5 492 tis. eur.

23 Odberatelia

Z hodnoty pohľadávok voči odberateľom vykazuje najvyššiu hodnotu SPP, a.s. (159 323 tis. eur), Slovenská pošta, a.s. (77 387 tis. eur), Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. (42 195 tis. eur), Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (41 733 tis. eur) a ďalšie obchodné spoločnosti štátu. Tie tvoria spolu vyše 77,3 % z celkovej hodnoty pohľadávok voči odberateľom (medziročný rast je o 11,8 p. b pri náraste hodnoty o 54 811 tis. eur).

24 Poskytnuté preddavky

Poskytnuté prevádzkové preddavky vykazuje najmä ústredná správa, a to 469 777 tis. eur a medziročný prírastok činil 202 060 tis. eur. V rámci nich vykazuje významnú hodnotu Ministerstvo obrany SR 275 520 tis. eur, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR 43 163 tis. eur, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR 35 560 tis. eur, Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. 25 801 tis. eur, Ministerstvo životného prostredia SR 22 272 tis. eur a Slovenský plynárenský priemysel, a.s. 20 442 tis. eur.

Prírastok v ústrednej správe tvorili poskytnuté preddavky Ministerstva obrany SR (175 574 tis. eur) na logistickú podporu a iné služby k obstarávaným taktickým stíhacím lietadlám F-16 (148 169 tis. eur) a viacúčelovým vrtuľníkom UH-60M Black Hawk (15 422 tis. eur). Ďalšie zvýšenie poskytnutých preddavkov tvoria hlavne pohľadávky platobných jednotiek (najmä platobnej jednotky na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR o 19 697 tis. eur) z poskytnutých prostriedkov z rozpočtu EÚ a ŠR v rámci financovania spoločných projektov.

25 Pohľadávky zo zúčtovania s EÚ

Pohľadávky zo zúčtovania s EÚ vykazuje Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. úhrnom 105 586 tis. eur, z dôvodu pokračujúceho projektu vyrad'ovania jadrových zariadení na území SR, ďalej Vodohospodárska výstavba, š. p. v hodnote 84 905 tis. eur a Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. 7 653 tis. eur v rámci spolufinancovania viacerých projektov rozvíjajúcich spoločné aktivity s EÚ.

26 Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy

Zúčtovacie vzťahy sa používajú na zaznamenanie poskytnutých a prijatých bežných a kapitálových transferov medzi subjektmi verejnej správy. Z účtovného pohľadu ide zaznamenanie prostriedkov štátneho rozpočtu, rozpočtu obce a vyššieho územného celku, ktoré sú poskytované ostatným organizáciám v rámci verejnej správy, a tieto ich majú následne zúčtovať. Hodnota transferov k 31.12.2020 bola 18 948 tis. eur, z toho ostatné subjekty vykázali 3 807 tis. eur.

27 Ostatné krátkodobé pohľadávky subjektov verejnej správy

V rámci nich vykazuje rozhodujúcu hodnotu Ministerstvo financií SR z titulu špecifických operácií štátu - uloženie voľných finančných prostriedkov v komerčných bankách za účelom ich zhodnotenia (3 087 000 tis. eur), ktoré boli medziročne vyššie o 1 267 939 tis. eur.

Pohľadávky Sociálnej poisťovne a Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. sú najmä z dôvodu predpisu sociálnych a zdravotných odvodov za bežné obdobie ako aj za predchádzajúce obdobia, ktoré neboli splatené.

Pohľadávky z účelovo poskytnutých transferov predstavujú najmä pohľadávky Banskobystrického a Košického samosprávneho kraja (79 225 tis. eur) z nezúčtovaných dotácií poskytnutých napr. dopravným podnikom a neverejným poskytovateľom sociálnych služieb.

Pohľadávky SPP, a.s. (okrem odberateľov a poskytnutých prevádzkových preddavkov) predstavujú najmä ostatné pohľadávky z titulu poskytnutých zábezpek a pohľadávky v súvislosti s burzovými obchodmi (clearing), pričom medziročný pokles o 56 268 tis. eur bol spôsobený najmä nižším objemom zábezpek o 45 214 tis. eur z dôvodu ich vrátenia a pohľadávky z burzových obchodov poklesli o 12 387 tis. eur.

Obdobne ako v prípade dlhodobých návratných finančných výpomocí, aj krátkodobé návratné finančné výpomoci sú poskytované subjektmi štátnej správy a územnej samosprávy, pričom ich splatnosť je najviac do jedného roka. Na celkovom objeme krátkodobých návratných finančných výpomocí sa podieľa územná samospráva 77,3 %-ami (686 tis. eur). Predmetom vzájomnej eliminácie na úrovni súhrnného celku boli návratné finančné výpomoci poskytované Ministerstvom hospodárstva SR subjektom územnej samosprávy v celkovej sume 254 tis. eur.

Krátkodobé návratné finančné výpomoci súhrnného celku			(v tis. eur)
Druh výpomoci	2020	2019	Δ 2020-2019
Subjektom verejnej správy	406	416	-10
Ostatným organizáciám	197	91	106
Subjektom v rámci konsolidovaného celku	150	560	-410
Fyzickým osobám	106	119	-13
Podnikateľským subjektom	30	35	-5
Spolu	889	1 221	-331

V rámci ostatných pohľadávok sa vykazujú pohľadávky Ministerstva financií SR voči prijímateľom EÚ prostriedkov z titulu ich vrátenia (666 769 tis. eur) a ostatné pohľadávky územnej samosprávy. Pohľadávky v špecifickom režime správy predstavujú vládne pohľadávky voči zahraničiu, ktoré sa vedú voči jednotlivým dlžníckym krajinám. Ide o pohľadávky z delenia federácie, ktoré sú v správe NBS a ČSOB, a.s. Praha, účtovne vedené na Ministerstve financií SR. Pre vymoženie dlžnej sumy sa vykonávajú všetky nevyhnutné úkony, ako je pravidelné kontaktovanie dlžnej strany, negociácia podmienok za ktorých pohľadávky vznikli a ďalšie. Netto hodnota týchto pohľadávok je 58 502 tis. eur.

Vybrané pohľadávky SR voči zahraničiu v správe Ministerstva financií SR			(v tis. eur)
Dlžnícka krajina	2020	2019	Δ 2020-2019
bývalá SFRJ	73 496	80 280	-6 784
Alžírka demokratická a ľudová republika	13 254	14 234	-980
Čínska ľudová republika	10 627	10 576	51
Srbská republika	0	22 011	-22 011
Ruská federácia - Krivoj Rog	4 649	4 576	73
Kórejská ľudovodemokratická republika	1 536	1 677	-141
Slovinsko	92	101	-9
India	21	23	-2
Spolu	103 675	133 478	-29 803

*hodnoty sú pred zohľadnením opravných položiek

Ide o pohľadávky úverového charakteru voči iným krajinám a pohľadávky z barterových obchodov voči podnikom v zahraničí, ktoré vznikli pred rokom 1993, pričom ich podrobnejší popis je možné nájsť v Súhrnných účtovných závierkach Slovenskej republiky za predchádzajúce účtovné obdobia.²

K najvýraznejšiemu medziročnému poklesu došlo pri pohľadávke voči Srbskej republike. 30. mája 2019 bola v Belehrade podpísaná Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Srbskej republiky o urovnaní dlhu Srbskej republiky voči Slovenskej republike. Platnosť nadobudla 7. januára 2020. Strany ňou odsúhlasili konečný zostatok dlhu Srbskej republiky voči Slovenskej republike v sume 24 727 tis. USD (istina 11 119 tis. USD a úroky 13 608 tis. USD). Srbská republika sa zaviazala splatiť svoj dlh voči Slovenskej republike podľa podmienok Parížskeho klubu veriteľov do 45 dní od

² <https://www.mfsr.sk/sk/financie/statne-vykaznictvo/klucove-dokumenty-uctovne-zavierky/suhrnna-vyrocnna-sprava-sr/>

nadobudnutia platnosti dohody jednorazovou platbou. V prvom štvrtroku 2020 došlo k definitívnemu vysporiadaniu pohľadávky voči Srbskej republike v celkovej brutto hodnote 22 571 tis. eur úhradou 6 581 tis. eur a odpisom pohľadávky 15 990 tis. eur vrátane úrokov.

Medziročné zmeny ostatných pohľadávok boli spôsobené kurzovými rozdielmi a predpisom nových úrokov.

B.III. Finančné účty a krátkodobý finančný majetok

Ako finančné účty, resp. krátkodobý finančný majetok sa vykazujú hlavne prostriedky na bankových účtoch, účtoch Štátnej pokladnice, okrem termínovaných účtoch s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok, krátkodobé majetkové a dlhové cenné papiere a zostatok vo fyzických pokladniciach účtovných jednotiek.

Hodnota finančných účtov a krátkodobého finančného majetku k 31.12.2020 bola 6 764 464 tis. eur. Z toho najvyššiu sumu tvorili účty Štátnej pokladnice v hodnote 4 025 861 tis. eur bankové účty 2 654 636 tis. eur. Medziročný prírastok bol spôsobený najmä prírastkom zostatkov účtov subjektov územnej samosprávy, ostatných subjektov verejnej správy a niektorých obchodných spoločností v ústrednej správe (napríklad NDS, a.s. o 106 356 tis. eur, SEPS, a.s. o 101 018 tis. eur, SZRB, a.s. o 31 483 tis. eur a JAYS, a.s. o 27 132 tis. eur). Účty Štátnej pokladnice vzrástli najviac, a to o 3 117 251 tis. eur z dôvodu zvýšenia stavu finančných prostriedkov na zúčtovacích účtoch zriadených v NBS v súvislosti s vyšším objemom emitovaných cenných papierov na krytie plánovaného schodku štátneho rozpočtu za rok 2020 a z toho vyplývajúcej vyššej hotovostnej rezervy v čase pandémie COVID-19.

Finančné účty a krátkodobý finančný majetok súhrnného celku		(v tis. eur)		
Finančné účty	2020	2019	Δ 2020-2019	
Účty Štátnej pokladnice	4 025 861	908 610	3 117 251	
Bankové účty	2 654 636	2 272 899	381 737	
Pokladnica a ceniny	78 835	58 038	20 797	
Spolu	6 759 332	3 239 547	3 519 785	
Krátkodobý finančný majetok	2020	2019	Δ 2020-2019	
Realizovateľné cenné papiere	3 892	4 724	-832	
Dlhové cenné papiere	704	246	458	
Majetkové cenné papiere	209	181	28	
Ostatný krátkodobý finančný majetok	326	211	115	
Spolu	5 131	5 362	-231	

28 Bežné bankové účty, pokladnica a ceniny

Zostatky na bankových účtoch, hotovosti a cenín dosiahli úhrnom 2 733 472 tis. eur a v porovnaní s rokom 2019 boli vyššie o 402 535 tis. eur. Najvýznamnejšiu položku predstavujú zostatky na bežných bankových účtoch v sume 2 652 866 tis. eur (2019: 2 271 417 tis. eur), v tom zostatky účtov subjektov ústrednej správy 1 108 820 tis. eur a obcí 1 510 843 tis. eur. Hodnota pokladničnej hotovosti dosiahla 59 870 tis. eur a cenín 18 965 tis. eur.

V rámci ústrednej správy dochádza k eliminácii hodnoty bankových účtov tých subjektov, ktorí sú klientmi Štátnej pokladnice a majú v nej vedené účty (napríklad štátne fondy, Sociálna poisťovňa, verejné vysoké školy, vyššie územné celky, dobrovoľní klienti). Preto sa zostatky týchto organizácií neuvádzajú.

Z vykázaného zostatku bankových účtov súhrnného celku vykazujú najvyššiu hodnotu obce a organizácie v ich konsolidovaných celkoch (1 512 612 tis. eur) vrátane zostatkov výdavkových a príjmových rozpočtových účtov.

29 Účty Štátnej pokladnice

Účty Štátnej pokladnice predstavujú prostriedky uložené na bežných účtoch v Národnej banke Slovenska a v ostatných komerčných bankách, bežné účty na zabezpečenie vkladov a výberov finančných prostriedkov v hotovosti pre klientov Štátnej pokladnice prostredníctvom NBS a komerčnej banky. Bežnými účtami môže Štátna pokladnica voľne disponovať. Účty Štátnej pokladnice dosiahli k 31.12.2020 stav 4 025 861 tis. eur, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2019 nárast o 3 117 251 tis. eur. V rámci nich najväčší nárast zaznamenali zúčtovacie účty Štátnej pokladnice zriadené v NBS, a to o 3 116 889 tis. eur (zostatok k 31.12. 2020: 3 992 936 tis. eur), pričom časť prostriedkov bola zhodnocovaná v komerčných bankách (32 924 tis. eur).

30 Ostatný krátkodobý finančný majetok

V rámci krátkodobého finančného majetku došlo medziročne k poklesu hodnoty o 231 tis. eur, pričom rozhodujúci podiel tvoria ostatné realizovateľné cenné papiere spoločnosti MH Manažment a.s. (3 892 tis. eur), ktoré predstavujú nevyplatené štátne dlhopisy zaniknutého FNM.

C. Časové rozlíšenie aktív

V rámci časového rozlíšenia na strane aktív sa vykazujú náklady budúcich období a príjmy budúcich období. Položky časového rozlíšenia slúžia na zaznamenanie časového nesúladu medzi výdavkami a nákladmi a medzi príjmami a výnosmi. Uplatňujú sa v účtovníctve z dôvodu akruálneho princípu účtovania, podľa ktorého sa náklady a výnosy účtujú do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia (bez ohľadu na hotovostné plnenie príjmov a výdavkov).

Časové rozlíšenie aktív dosiahlo hodnotu 392 430 tis. eur a medziročne sa zvýšilo o 15 899 tis. eur. Náklady budúcich období dosiahli hodnotu 347 372 tis. eur (vrátane komplexných nákladov budúcich období) a príjmy budúcich období 45 058 tis. eur.

Rozhodujúci podiel na nákladoch budúcich období má ústredná správa, a to 312 635 tis. eur. Najvyššiu hodnotu vykazuje Ministerstvo financií SR 177 466 tis. eur (medziročne viac o 5 634 tis. eur) ako časovo rozlíšené úroky zo štátnych cenných papierov a úverov, Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 49 304 tis. eur najmä ako náklady spojené s platbami za služby elektronického výberu mýta (medziročne menej o 25 016 tis. eur).

Príjmy budúcich období sú tvorené opäť ústrednou správou (29 153 tis. eur) a v rámci toho Národný jadrový fond vykazuje 11 260 tis. eur, Ministerstvo hospodárstva SR 4 875 tis. eur, JAVYS, a.s. 3 282 tis. eur a Slovenská agentúra životného prostredia 2 361 tis. eur. Ide najmä o časové rozlíšenie hotovostných platieb, ktoré sa viažu k výnosom bežného obdobia a budú vyinkasované nasledujúce účtovné obdobie.

PASÍVA

Celkové pasíva dosiahli k 31.12.2020 hodnotu 74 917 353 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2019 viac o 8 505 532 tis. eur. Celkové pasíva sú tvorené záväzkami (84,2 %, v tom bankové úvery 8,2 %), rezervami (47 %), vlastným imaním (-44,2 %), a časovým rozlíšením (13 %).

Na zmene celkových pasív sa podieľalo najmä zvýšenie záväzkov o 10 800 345 tis. eur (v tom štátnych dlhopisov a pokladničných poukážok o 8 331 107 tis. eur a bankových úverov o 1 1 291 155 tis. eur) a rezerv o 2 699 338 tis. eur. Z položiek vlastného imania sa medziročne negatívne zmenil výsledok hospodárenia minulých období o 366 486 tis. eur (ovplyvnený výsledkom hospodárenia z roku 2019), ktorý bol medziročne nižší o 6 146 999 tis. eur a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie roku 2020 (zvýšenie „straty“ o 6 137 189 tis. eur).

Vlastné imanie sa znížilo o 6 401 905 tis. eur (v roku 2019 to bolo o 2 989 878 tis. eur) najmä z dôvodu záporného výsledku hospodárenia za účtovné obdobie, ktorý dosiahol nárast o 6 137 189 tis. eur a miernym zvýšením záporného výsledku hospodárenia minulých období, ktorý dosiahol nárast o 366 486 tis. eur, najmä vplyvom prevodu nižšieho záporného výsledku hospodárenia za rok 2019 v hodnote -1 055 432 tis. eur.

Z cudzích zdrojov zaznamenali významný medziročný prírastok dlhodobé záväzky o 10 162 493 tis. eur, najmä záväzky Slovenskej republiky z vydaných dlhopisov (o 8 864 520 tis. eur). Krátkodobé záväzky boli medziročne vyššie o 637 852 tis. eur. V porovnaní s rokom 2019 boli rezervy vyššie o 2 699 338 tis. eur, čo je výsledkom zvýšenia stavu dlhodobých rezerv o 2 905 517 tis. eur a to najmä rezervy na zamestnanecké požitky v ústrednej správe o 2 958 893 tis. eur, za súčasného poklesu rezerv krátkodobých o 206 179 tis. eur.

A. Vlastné imanie

Vlastné imanie súhrnného celku dosiahlo -33 152 716 tis. eur, z toho celkový výsledok hospodárenia -33 344 399 tis. eur, oceňovacie rozdiely dosiahli 19 014 tis. eur a podiely iných účtovných jednotiek 172 669 tis. eur. Do výsledku hospodárenia minulých období sú zahrnuté aj kapitálové a rezervné fondy tvorené v rámci vlastného imania, ktorých hodnota za rok 2020 bola 4 299 422 tis. eur.

A.I. Oceňovacie rozdiely

Oceňovacie rozdiely sú tvorené rozdielmi z precenenia majetku a záväzkov v sume -9 441 tis. eur a rozdielmi z precenenia kapitálových účastí v obchodných spoločnostiach, ktoré nie sú zaradené do súhrnného celku ako dcérske účtovné jednotky, v hodnote 28 455 tis. eur. Oceňovacie rozdiely sa úhrnom znížili o 53 220 tis. eur, a to z 72 234 tis. eur na 19 014 tis. eur. Aj v roku 2020 rozhodujúci podiel tvorili obce a ich organizácie, sumou 3 127 tis. eur a ústredná správa sumou 24 974 tis. eur. Záporný oceňovací rozdiel z precenenia majetku a záväzkov vykazujú výlučne ostatné subjekty verejnej správy v hodnote -9 441 tis. eur.

A.II. Výsledok hospodárenia

Výsledok hospodárenia v sume -33 344 399 tis. eur je tvorený výsledkom hospodárenia za bežné účtovné obdobie vo výške -7 192 621 tis. eur a výsledkom hospodárenia minulých období (vytvorených v minulých rokoch) v hodnote -26 151 778 tis. eur.

31 Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov

Výsledok hospodárenia minulých rokov bez vplyvu položky fondov dosiahol hodnotu -30 451 201 tis. eur a medziročne sa zlepšil o 442 968 tis. eur. Na tejto položke sa za rok 2020 vykazuje najmä prevod výsledku hospodárenia za predchádzajúce obdobie (za rok 2019 to bolo -1 055 432 tis. eur, čo bol lepší výsledok ako v roku 2018, o 3 457 866 tis. eur).

Vykazovanie fondov v rámci výsledku hospodárenia platí pre subjekty, ktoré sa prispôbujú postupom účtovania pre rozpočtové a príspevkové organizácie. Z tohto dôvodu sú vo výsledku hospodárenia minulých rokov agregované aj všetky kapitálové fondy, fondy tvorené zo zisku a ostatné fondy

obchodných spoločností, neziskových organizácií, verejnoprávnych inštitúcií (ako napríklad verejné vysoké školy), záujmových združení v súhrnnom celku v prípade, že neboli predmetom eliminácií. Tieto položky zlepšujú výsledok hospodárenia, nakoľko fondy z podstaty ich tvorby a použitia nemajú záporný zostatok. Ich hodnota k 31.12.2020 bola 4 299 422 tis. eur, pričom boli medziročne vyššie o 76 481 tis. eur. Na tomto zvýšení sa podieľa najmä prírastok fondov Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov z dôvodu presunu výsledku hospodárenia za rok 2019 (50 495 tis. eur) do fondov.

Najvýznamnejšou položkou sú fondy štátnych rozpočtových organizácií (ministerstiev), ktoré evidujú v kapitálových fondoch hodnotu kmeňového imania v štátnych podnikoch (3 090 633 tis. eur).

32 Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie

Výsledok hospodárenia za rok 2020 dosiahol zápornú hodnotu -7 192 621 tis. eur a medziročne bola jeho záporná hodnota vyššia o 6 137 189 tis. eur. Na horšom výsledku hospodárenia sa podieľala ústredná správa, ktorá zaznamenala medziročne vyšší záporný výsledok hospodárenia o 6 283 179 tis. eur, a to najmä u Ministerstva financií SR o 6 833 740 tis. eur. Tento negatívny výsledok bol dosiahnutý vyššími nákladmi na transfery a odvod príjmov o 2 995 425 tis. eur, vyššou tvorbou rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti o 1 635 759 tis. eur, vyššími ostatnými nákladmi na prevádzkovú činnosť o 714 133 tis. eur. Zároveň boli nižšie daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov o 550 062 tis. eur.

A.III. Podiely iných účtovných jednotiek

Podiely iných účtovných jednotiek predstavujú pasívum v podobe vlastníckeho podielu iných spoločností na základnom imaní v obchodných spoločnostiach súhrnného celku. Vznikajú pri konsolidácii kapitálu u tých spoločností, v ktorých subjekty súhrnného celku majú podiel menší ako 100 %, ale vyšší ako 51 %. Podiely iných účtovných jednotiek teda jedným číslom vyjadrujú aktíva a pasíva danej obchodnej spoločnosti, ktoré subjekty súhrnného celku nevlastnia, pretože nevlastnia 100% podiel. Oproti roku 2019 sa zvýšili o 154 990 tis. eur, a to najmä u obcí o 154 166 tis. eur, čo možno prisúdiť vyššiemu počtu konsolidovaných závierok v SUZ 2020 za obce a mestá SR. Vo väčšine prípadov ide o podiely v spoločnostiach, ktoré sú vlastnené viacerými obcami a mestami zároveň (vodárenské, teplárenské spoločnosti, spoločnosti spravujúce kanalizácie a podobne).

B. Záväzky, rezervy, bankové úvery a výpomoci

Záväzky, rezervy, bankové úvery a výpomoci (tiež označované aj ako cudzie zdroje) spolu dosiahli hodnotu 98 487 072 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 13 687 834 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcimi účtovnými obdobiami došlo k zmene prezentácie záväzkov zo zúčtovacích vzťahov medzi subjektami verejnej správy v rámci krátkodobých záväzkov, a nie ako samostatnej položky pasív, v celkovej hodnote 802 403 tis. eur (2019: 723 819 tis. eur). Bankové úvery so splatnosťou dlhšou ako jeden rok sa vykazujú ako súčasť dlhodobých záväzkov v hodnote 5 366 170 tis. eur (2019: 4 211 178 tis. eur) a so splatnosťou do jedného roka ako položka v rámci krátkodobých záväzkov v hodnote 794 708 tis. eur (2019: 658 545 tis. eur).

Z celkovej sumy týchto záväzkov sú najvýznamnejšou položkou záväzky zo štátnych dlhopisov³ vydávaných Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity, ktorá emituje štátne cenné papiere v mene a na účet Ministerstva financií SR na krytie výdavkov štátneho rozpočtu. Dlhodobé štátne dlhopisy vykazované v záväzkoch tvoria z celkovej hodnoty cudzích zdrojov 45 % a medziročne ich podiel mierne vzrástol o 4,2 p. b.

Krátkodobé dlhové cenné papiere štátu tvoria z hodnoty cudzích zdrojov 3 %. Celková hodnota záväzkov zo štátnych dlhopisov bola 47 231 939 tis. eur (2019: 38 900 832 tis. eur).

³ Vyhodnotenie stratégie riadenia štátneho dlhu, riadenie rizík štátneho dlhu je popísané v Súhrnnej výročnej správe SR za rok 2020, v kapitole 2.3.

Druhú najväčšou položku v rámci skupiny B. pasív predstavujú úctovné rezervy v hodnote 35 224 541 tis. eur, čo predstavuje medziročný kumulatívny prírastok 2 699 338 tis. eur.

Bankové úvery tvoria tretie najvyššie záväzky a dosiahli 6 160 878 tis. eur (v tom dlhodobé 5 366 170 tis. eur a krátkodobé 794 708 tis. eur), medziročne boli vyššie kumulatívne o 1 291 155 tis. eur.

Z ostatných záväzkov sú významné záväzky Finančného riaditeľstva SR (1 593 317 tis. eur) zo správy daní (najmä z nadmerných odpočtov, úhrad na základe predbežných opatrení), záväzky Národného jadrového fondu (1 202 056 tis. eur), záväzky voči dodávateľom s krátkodobou dobou splatnosti (1 350 937 tis. eur), zúčtovanie s Európskou úniou (1 672 427 tis. eur), záväzky zo zúčtovania medzi subjektami verejnej správy (802 403 tis. eur), záväzky voči zamestnancom (527 450 tis. eur), prijaté preddavky (201 895 tis. eur) a ďalšie.

B.I. Dlhodobé záväzky

Dlhodobé záväzky súhrnného celku dosiahli hodnotu 51 236 900 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 10 162 493 tis. eur.

33 Štátne dlhopisy

Štátom emitované dlhodobé dlhopisy dosiahli konsolidovanú hodnotu 44 271 375 tis. eur, čo je o 8 864 520 tis. eur viac ako k ultimu roka 2019. Emitentom dlhopisov je Slovenská republika zastúpená Ministerstvom financií SR. Vydávanie dlhopisov, ich predaj a splácanie má v kompetencii Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity, v súlade so stratégiou riadenia dlhu schválenou Ministerstvom financií SR. V roku 2020 boli emitované štátne dlhopisy v celkovej nominálnej hodnote 9 995 700 tis. eur, dlhopisy boli splatné vo výške 2 847 101 tis. eur a boli realizované spätné odkupy štátnych dlhopisov splatných v roku 2020 v nominálnej hodnote 16 510 tis. eur. Potreba emitovania nových dlhopisov v uvedenom objeme vychádzala z predpokladov výrazne negatívneho dopadu pandémie COVID-19 na ekonomiku krajiny, a tým na nižší výber daní pri rastúcich výdavkoch na vládne protipandemické opatrenia.

Krátkodobá časť štátnych dlhopisov vrátane štátom vydaných pokladničných poukážok dosiahla hodnotu 2 960 480 tis. eur a popisuje sa v časti B.III. pasív.

Záväzky súhrnného celku	(v tis. eur)		
	2020	2019	Δ 2020-2019
Dlhodobé záväzky			
Vydané dlhopisy	44 271 375	35 406 855	8 864 520
Bankové úvery	5 366 170	4 211 178	1 154 992
Záväzky z NJF	1 202 056	1 117 987	84 069
Záväzky VV, š.p.	105 145	107 981	-2 836
Záväzky sociálneho fondu	74 808	66 191	8 617
Finančná rezerva Ministerstva životného prostredia SR	50 933	46 587	4 346
Záväzky ŽSR	22 533	21 230	1 303
Záväzky NDS, a.s.	20 746	12 472	8 274
Záväzky z nájmu	10 668	7 664	3 004
Ostatné záväzky	112 466	76 262	36 204
Spolu	51 236 900	41 074 407	10 162 493

34 Bankové úvery

Bankové úvery, ktoré sú poskytované bankami mimo verejnú správu, so splatnosťou dlhšou ako jeden rok dosiahli objem 5 366 170 tis. eur. Zostatok dlhodobých bankových úverov sa medziročne zvýšil o 1 154 992 tis. eur najmä vplyvom zvýšenia v ústrednej správe o 1 059 010 tis. eur. V najväčšej miere sú dlhodobé bankové úvery čerpané subjektami ústrednej správy (4 357 203 tis. eur) a subjektami územnej samosprávy (1 016 025 tis. eur).

Z ústrednej správy je rozhodujúcim subjektom vo výške prijatých a splácaných úverov Ministerstvo financií SR, ktoré využíva výhodnejšie úrokové a úverové podmienky od medzinárodných finančných inštitúcií (ktorých väčšinou je Slovensko aj samotným členom a prispievateľom) na financovanie projektov v oblasti infraštruktúry, životného prostredia, podpory hospodárstva a jeho modernizácie. Prostriedky sú väčšinou používané ako zdroj spolufinancovania k spoločným projektom s EÚ v rámci jednotlivých programových období.

Dlhodobé úvery SR voči zahraničným inštitúciám v správe Ministerstva financií SR			
			(v tis. eur)
Finančná inštitúcia	2020	2019	Δ 2020-2019
Európska investičná banka (EIB)	2 326 178	1 984 726	341 452
Rozvojová banka Rady Európy (CEB)	855 000	450 000	405 000
Európska únia	300 000	0	300 000
Japonská banka pre medzinárodnú spoluprácu	13 038	18 378	-5 340
Spolu	3 494 216	2 453 104	1 041 112

Ministerstvo financií SR vykazuje v mene Slovenskej republiky dlhodobé bankové úvery prijaté na podporu infraštruktúry a na podporu významných rozvojových projektov v oblasti dopravy, životného prostredia, informatizácie spoločnosti a podobne. Hodnota týchto investičných úverov dosiahla k 31. 12. 2020 sumu 3 494 215 tis. eur, pričom v roku 2020 došlo k čerpaniu úverov v celkovej sume 1 127 970 tis. eur (od Európskej investičnej banky 347 970 tis. eur, od Rozvojovej banky Rady Európy 480 000 tis. eur, od Európskej únie 300 000 tis. eur). Financovanie prostredníctvom týchto úverov vstupuje do financovania štátneho dlhu resp. do krytia potrieb štátneho rozpočtu v danom roku.

Najväčším záväzkom je rámcový úver od EIB načerpaný zo strany SR v niekoľkých tranžiach v rokoch 2011 až 2013 na spolufinancovanie národného rozvojového plánu, v celkovom objeme 1 300 000 tis. eur. V rokoch 2015 až 2018 boli podpísané s EIB a CEB ďalšie rámcové úverové zmluvy na spolufinancovanie národného rozvojového plánu (v celkovom objeme 900 000 tis. eur) a okrem toho boli s EIB podpísané rámcové úverové zmluvy na spolufinancovanie projektov v oblasti dopravných projektov (669 600 tis. eur) a rozvoja vidieka SR (250 000 tis. eur). Z týchto úverov SR do konca roku 2019 načerpala vo viacerých tranžiach sumu 831 000 tis. eur, konkrétne v roku 2019 išlo o 151 000 tis. eur od EIB a 150 000 tis. eur od CEB. V priebehu roka 2020 bola čerpaná druhá tranža úveru Národný rozvojový plán IV – Doprava v hodnote 172 970 tis. eur a druhá a tretia tranža úveru na Spolufinancovanie rozvoja vidieka SR II v celkovej hodnote 175 000 tis. eur. Od rozvojovej banky Rady Európy sa čerpaná tretia tranža úveru na Spolufinancovanie operačných programov v hodnote 280 000 tis. eur a prvá tranža úveru v súvislosti s opatreniami COVID-19 v sume 200 000 tis. eur.

Od Európskej únie bol prijatý mimoriadny úver SURE, ktorého prvá tranža sa čerpaná v mesiaci december. Ide o úver krytý dlhopismi EÚ emitovanými v nominálnej hodnote 300 000 tis. eur a prémie vo výške 4 500 tis. eur. Prostriedky sú určené na krytie výdavkov spôsobených pandémiou a na podporu hospodárstva v čase krízy a v pokrízovom období.

Časť zahraničných bankových úverov, ktorých splatnosť je do jedného roka, sa vykazuje v časti B.III. pasív, ako súčasť Krátkodobých záväzkov.

Zvyšnú časť dlhodobých úverov ústrednej správy vykazujú obchodné spoločnosti a štátne podniky (752 987 tis. eur), ako napríklad Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. 305 649 tis. eur, Vodohospodárska výstavba, š. p. 155 519 tis. eur, Železnice Slovenskej republiky 70 490 tis. eur, a ďalšie. Nové úvery obchodných spoločností predstavovali napríklad 13 210 tis. eur u Slovenskej pošty, a.s. z dôvodu čerpania investičného úveru od Európskej investičnej Banky (prvá tranža) na digitalizáciu a inováciu poštových služieb (investícia do balíkového segmentu, digitalizácia a rozvoj nových služieb, obnova IT infraštruktúry). Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. čerpala dlhodobý investičný úver vo výške 50 000 tis. eur na refinancovanie investícií realizovaných v priebehu roka 2020, dlhodobý investičný úver vo výške 24 106 tis. eur na refinancovanie finančných výpomocí

EUROFIMA⁴ a dlhodobý investičný úver vo výške 30 000 tis. eur na refinancovanie existujúceho investičného úveru od komerčnej banky. Na druhej strane došlo k poklesu dlhodobých úverov u Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. o 37 177 tis. eur z dôvodu postupného splácania úverov počas roka.

35 Ostatné dlhodobé záväzky

Záväzky Národného jadrového fondu z prijatých príspevkov od povinných osôb za účelom kumulovania prostriedkov na vyradovanie jadrových zariadení a rádioaktívneho odpadu boli medziročne vyššie o 84 069 tis. eur a dosiahli objem 1 202 056 tis. eur.

Záväzky Vodohospodárskej výstavby, š. p. predstavujú najmä dlhodobé záväzky voči Slovenským elektrárnam, a.s. (102 729 tis. eur) na základe dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG z roku 2016 a záväzky zo zádržného zo zmlúv s obchodnými partnermi.

Záväzky Ministerstva životného prostredia SR vo výške 50 933 tis. eur tvoria účelovú finančnú rezervu, ktorú hradia na účet ministerstva prevádzkovateľa skládok odpadov a ktorej prostriedky sa použijú na uzavretie, rekultiváciu, monitorovanie a zabezpečenie starostlivosti o skládku odpadov po jej uzavretí v zmysle §24 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Túto povinnosť majú prevádzkovatelia skládok odpadov od roku 2019.

B.II. Dlhodobé rezervy

Rezervy sú záväzky s neistým časovým vymedzením alebo ich výškou a predstavujú takú povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí a je pravdepodobné, že v budúcnosti znížia ekonomické úžitky (peňažné prostriedky). V prípade dlhodobých rezerv je predpoklad možného budúceho plnenia v časovom horizonte dlhšom ako jeden rok.

Dlhodobé rezervy sa v súhrnnom celku vytvárajú najmä na:

- zamestnanecké požitky v ústrednej správe,
- prebiehajúce a hroziace súdne spory,
- náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia a odstránenie odpadov,
- rekultiváciu pozemku, uzavretie, rekultiváciu a monitorovanie skládky odpadov po jej uzavretí,
- iné budúce povinnosti.

Celkové dlhodobé rezervy dosiahli hodnotu 34 045 141 tis. eur. Dlhodobé zákonné rezervy, t. j. rezervy vytvárané na základe príslušných predpisov s dobou predpokladaného plnenia dlhšou ako jeden rok, boli vykázané v hodnote 37 817 tis. eur. Ostatné rezervy, t. j. rezervy vytvárané na základe účtovných postupov a vnútorných predpisov účtovných jednotiek dosiahli hodnotu 34 007 324 tis. eur.

Dlhodobé rezervy súhrnného celku podľa druhu	(v tis. eur)		
Druh rezerv	2020	2019	Δ 2020-2019
Dlhodobé ostatné	34 007 324	31 101 543	2 905 781
Dlhodobé zákonné	37 817	38 081	-264
Spolu	34 045 141	31 139 624	2 905 517

Rozhodujúci podiel na rezervách ako aj na medziročnom prírastku má rezerva ústrednej správy na zamestnanecké benefity zamestnancov štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií, ktorá na základe expertného odhadu zaznamenala v roku 2020 prírastok 2 958 893 tis. eur a dosiahla hodnotu 32 467 540 tis. eur.

⁴ <https://www.eurofima.org/>

Dlhodobé rezervy podľa účelu		(v tis. eur)	
Druh rezerv	2020	2019	Δ 2020-2019
Zamestnanecké požitky v ústrednej správe	32 467 540	29 508 647	2 958 893
Vyraďovanie jadrových zariadení a rád. paliva	762 599	858 042	-95 443
Súdne spory	390 985	380 212	10 773
Zamestnanecké požitky obchodných spoločností štátu	63 238	59 468	3 770
Technické rezervy Eximbanky na poistenie	32 798	29 699	3 099
Náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia	28 644	31 341	-2 697
Ostatné	299 337	272 215	27 122
Spolu	34 045 141	31 139 624	2 905 517

36 Rezerva MF SR na zamestnanecké požitky štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií

Ministerstvo financií SR v roku 2020 aktualizovalo výpočet rezervy na zamestnanecké požitky a na základe predložených podkladov od jednotlivých správcov kapitol spresnilo rezervu odhadom založeným na aktuárskych princípoch. Na výpočet rezervy majú vplyv ustanovenia kolektívnych zmlúv jednotlivých organizácií, ustanovenie príslušnej legislatívy a jej zmeny, ako aj počet zamestnancov, počet odpracovaných rokov v organizácii a podobne. Ďalšími faktormi sú ekonomické a demografické premenné vstupujúce do expertného odhadu. Ide napríklad o mieru úmrtnosti, infláciu, rast miezd a diskontnú sadzbu.

Pri výpočte rezervy za rok 2020 boli vstupné parametre (diskontná sadza, rast miezd, inflácia) ponechané z roku 2019. Dôvodom bola pandemická situácia v krajine, ktorá neštandardne ovplyvnila ekonomiku a s ňou súvisiace ekonomické ukazovatele. Výška fluktuácie pri jednotlivých rezortoch bola tiež ponechaná z roku 2019, ktorý bol aj volebným rokom, ale personálne zmeny sa realizovali až v roku 2020. Ministerstvo financií SR pristúpilo k tomuto postupu z dôvodu, že pri výpočte rezervy sa majú používať parametre, ktoré zodpovedajú bežným podmienkam v organizácii resp. ekonomike.

Na celkovej výške rezervy na zamestnanecké požitky sa v rozhodujúcej miere podieľajú rezervy vytvorené za zamestnancov silových rezortov ako sú Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo obrany SR a časť zamestnancov za Ministerstvo financií SR, Ministerstvo spravodlivosti SR a Národný bezpečnostný úrad, a to konkrétne na výsluhové dôchodky súčasných zamestnancov, výsluhové dôchodky pre dôchodcov, siroty a vdovy v celkovej sume 31 589 250 tis. eur (97,3 % celkových rezerv). Z toho rezerva pre potenciálnych budúcich poberateľov výsluhových dávok tvorí 17 667 583 tis. eur a pre dôchodcov, vdovy, vdovcov, siroty tvorí 13 921 660 tis. eur z toho samotní dôchodcovia 13 364 925 tis. eur.

Medziročne sa rezerva na zamestnanecké požitky na základe prepočtu expertného odhadu zvýšila o 2 958 893 tis. eur z toho na uvedených 5 rezortoch o 2 863 227 tis. eur. Najvýznamnejšie sa na tejto medziročnej zmene podieľali Ministerstvo vnútra SR (1 350 231 tis. eur) a Ministerstvo obrany SR (1 142 936 tis. eur), ktorých počty príslušníkov (potenciálnych budúcich poberateľov výsluhových dávok) a súčasných poberateľov výsluhových dávok sú vždy najvyššie.

37 Ostatné dlhodobé rezervy

Rezervy na vyradovanie jadrových elektrární, na likvidáciu a vyradovanie neenergetických zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhorelého jadrového paliva

Hodnota týchto dlhodobých rezerv Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a.s. k 31.12.2020 dosiahla 762 599 tis. eur. Ide najmä o rezervu vytvorenú na vyradovanie a likvidáciu jadrových elektrární A1 a V1 v sume 549 215 tis. eur, rezervu na skladovanie a uloženie vyhorelého jadrového paliva a rádioaktívneho odpadu (79 694 tis. eur) a rezervu na likvidáciu a vyradovanie neenergetických zariadení (133 690 tis. eur). Rezervy sa účtujú v očakávanej výške budúcich peňažných tokov na uhradenie záväzku. Vykázané sú v plnej výške diskontovaných očakávaných budúcich peňažných tokov spojených s aktivitami na vyradovanie jadrových elektrární a zariadení na spracovanie, likvidáciu a ukládanie rádioaktívneho odpadu. Diskontný faktor sa každoročne prehodnocuje, a k 31.12.2020

predstavuje rovnako ako v roku 2019 3,47 %. Rezervy na prechodné skladovanie vyhoretého jadrového paliva a trvalé uloženie v hlbinnom úložisku sú vytvorené na vyhoreté jadrové palivo, ktoré vzniklo počas prevádzky jadrovej elektrárne V1 vo vlastníctve spoločnosti. Zmena výšky rezerv v roku 2020 je spôsobená aktualizáciou odhadov očakávaných nákladov na vyradenie, z dôvodu schválenia aktualizovanej koncepcie stratégie záverečnej časti jadrovej energetiky Vládou Slovenskej republiky, zvýšenej o vplyv uvoľňovania úrokov a zníženej o použitie rezervy na vyradenie jadrovej elektrárne A1 a V1 vo výške skutočných nákladov vynaložených počas roka 2020. Čerpanie rezerv na vyradenie jadrových elektrární A1, V1, neenergetických zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhoretého jadrového paliva sa očakáva v rokoch 2021 – 2118.

Rezervy na súdne spory boli identifikované prostredníctvom informácií z individuálnych účtovných závierok subjektov územnej samosprávy (obcí, VUC a ich rozpočtových a príspevkových organizácií) a štátnej správy. Do sumáru neboli započítané niektoré jednotky, ktoré nepredkladajú detailné informácie o rezervách (napríklad obchodné spoločnosti obcí). Najvýznamnejšiu hodnotu vykazuje Ministerstvo financií SR (114 476 tis. eur), najmä na možné budúce plnenie voči daňovému subjektu, a.s. (74 785 tis. eur), z dôvodu podania žiadosti o vrátenie preplatku, ktorá bola doručená na Úrad pre vybrané hospodárske subjekty. V roku 2020 bola najvýznamnejšia tvorba rezervy z dôvodu súdneho sporu vyplývajúceho z vydaných rozhodnutí na základe ukončenej kontroly na dani z pridanej hodnoty voči inému daňovému subjektu vo výške 2 474 tis. eur. Ďalej vykazujú významné dlhodobé rezervy na súdne spory obchodné spoločnosti a štátne podniky v sume 70 439 tis. eur, ostatné subjekty verejnej správy 60 835 tis. eur (v tom Slovenský pozemkový fond 46 874 tis. eur) a Ministerstvo vnútra SR 32 423 tis. eur.

B.III. Krátkodobé záväzky

Krátkodobé záväzky súhrnného celku dosiahli hodnotu 11 837 481 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 637 852 tis. eur. Najväčšiu položku celkových krátkodobých záväzkov, obdobne ako pri záväzkoch dlhodobých, tvoria štátom emitované krátkodobé dlhopisy a štátne pokladničné poukážky, ktoré dosiahli konsolidovanú hodnotu 2 960 564 tis. eur, čo je o 533 413 tis. eur menej ako k ultému roka 2019.

Na rozdiel od predchádzajúcich rokov súčasťou krátkodobých záväzkov sú aj záväzky zo zúčtovania medzi subjektami verejnej správy v sume 802 403 tis. eur (2019: 723 819 tis. eur) a bankové úvery so splatnosťou do jedného roka v sume 794 708 tis. eur (2019: 658 545 tis. eur).

V rámci krátkodobých dlhových cenných papierov sa vykazujú štátne dlhopisy, ktorých doba splatnosti je kratšia ako jeden rok odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a krátkodobé dlhopisy zrušeného Fondu národného majetku SR.

Dlhopisy, ktoré spravuje MH Manažment, a.s. dosiahli hodnotu 84 tis. eur a boli medziročne nižšie o 15 130 tis. eur. V priebehu roka 2020 MH Manažment, a.s. účtoval o zániku povinnosti vyplatiť dlhopisy v zmysle §47k ods. 5 zákona o zrušení Fondu národného majetku SR ako o oprave významných chýb minulých účtovných období, nakoľko k zániku povinnosti vyplatiť menovitú hodnotu a príslušný výnos z dlhopisu, ak nebola žiadosť podaná do 1.1.2017, malo dôjsť v priebehu účtovného obdobia za rok 2017.

Závazky súhrnného celku		(v tis. eur)		
Krátkodobé záväzky	2020	2019	Δ 2020-2019	
Štátne dlhopisy a štátne pokladničné poukážky	2 960 480	3 478 763	-518 283	
Špecifické záväzky MF SR	1 721 558	1 604 423	117 135	
Zúčtovanie prijatých prostriedkov z EÚ	1 672 427	1 082 482	589 945	
Dodávatelia	1 348 252	1 274 352	73 900	
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	802 403	723 819	78 584	
Bankové úvery krátkodobé	794 708	658 545	136 163	
Zamestnanci	527 450	447 600	79 850	
Zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia	501 356	470 054	31 302	
Prijaté preddavky	201 895	181 952	19 943	
Vzťahy k účtom klientov ŠP	177 057	149 791	27 266	
Záväzky SZRB, a.s.	128 390	108 483	19 907	
Zúčtovanie transferov mimo verejnej správy	99 595	111 543	-11 948	
Nevyfakturované dodávky	54 630	66 274	-11 644	
Záväzky z daní a poplatkov	52 932	43 758	9 174	
Ostatné záväzky	794 348	797 790	-3 442	
Spolu	11 837 481	11 199 629	637 852	

38 Štátne dlhopisy a štátne pokladničné poukážky

Hodnota krátkodobých štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok k 31.12.2020 bola 2 960 480 tis. eur. Medziročne sa hodnota štátnych dlhových nástrojov znížila o 518 283 tis. eur. K 31. 12.2020 boli vykázané krátkodobé dlhopisy v celkovej hodnote 1 580 480 tis. eur. V roku 2020 boli emitované štátne pokladničné poukážky v celkovej nominálnej hodnote 3 200 000 tis. eur, ktorých nesplatená menovitá hodnota k 31.12.2020 bola 1 380 000 tis. eur.

39 Dodávatelia

Záväzky voči dodávateľom dosiahli 1 348 252 tis. eur a medziročne sú vyššie o 73 900 tis. eur. Subjekty ústrednej správy vykázali 1 109 512 tis. eur, subjekty územnej samosprávy 192 097 tis. eur a ostatné subjekty 46 643 tis. eur.

V rámci ústrednej správy vykazujú najvyššiu hodnotu krátkodobých záväzkov voči dodávateľom Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 130 641 tis. eur, SPP, a.s. 107 799 tis. eur, Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. 90 698 tis. eur, Ministerstvo dopravy a výstavby SR 78 208 tis. eur, Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. 77 166 tis. eur, Univerzitná nemocnica Bratislava 54 221 tis. eur.

Na medziročnom zvýšení hodnoty záväzkov voči dodávateľom o 73 900 tis. eur sa ústredná správa podieľala sumou 66 362 tis. eur a územná samospráva spolu 17 931 tis. eur. V ostatných subjektoch tieto záväzky mierne klesli o 10 394 tis. eur.

Nárast v rámci ústrednej správy bol spôsobený najmä vyššími záväzkami Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. o 50 463 tis. eur z dôvodu obstarania elektrických a dieselmotorových jednotiek v rámci projektu Modernizácia vozového parku železničných koľajových vozidiel, Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice o 17 690 tis. eur, Univerzitnej nemocnice Bratislava o 16 778 tis. eur, Konštrukty – Defence, a.s. o 14 869 tis. eur a Ministerstva dopravy a výstavby SR o 12 312 tis. eur. Naopak medziročne poklesli záväzky Ministerstva vnútra SR o 21 968 tis. eur a Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. o 20 545 tis. eur z dôvodu úhrad záväzkov voči poskytovateľom služieb v oblasti informačných technológií, pozáručného autorizovaného servisu, technickej podpory a záväzkov za stavebné práce splatné v roku 2020.

Celkové záväzky voči dodávateľom obchodných spoločností v ústrednej správe boli medziročne vyššie o 29 882 tis. eur a dosiahli 525 113 tis. eur.

40 Záväzky zo zúčtovania s EÚ

Záväzky zo zúčtovania s EÚ dosiahli úhrnom 1 672 427 tis. eur, z toho ústredná správa vykazuje 1 661 909 tis. eur. Ide o zúčtovanie prijatých prostriedkov z rozpočtu EÚ a iných finančných nástrojov. Najväčšiu časť záväzku vykazuje Ministerstvo financií (1 249 911 tis. eur) ako certifikačný orgán, ktorý prijíma a následne poskytuje prostriedky na financovanie projektov zo štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a iných finančných nástrojov. Zúčtovanie s EÚ v správe Ministerstva financií SR zahŕňa okrem zúčtovacích vzťahov voči orgánom EÚ, vrátane záväzkov z titulu vlastných zdrojov EÚ, aj zúčtovacie vzťahy voči donorom Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu. Nárast oproti minulému roku o 580 482 tis. eur spôsobila zmena pre programové obdobie 2014-2020 najmä v dôsledku príjmu ročných zálohových platieb z Európskej komisie v sume 388 044 tis. eur a nevysporiadania záväzkov voči Európskej komisii za nezrovnalosti, ktoré vznikli z ročných účtov za 5. účtovný rok.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR vykazuje nepoužité prostriedky 167 413 tis. eur, ktorými financuje programy v oblasti poľnohospodárstva a prideluje priame platby poľnohospodárom.

Tretiu najvýznamnejšiu hodnotu vykazuje Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA, štátna príspevková organizácia) 151 577 tis. eur, ktorá spravuje prostriedky EÚ v zmysle Dohody o delegovaní programu Bohunice na postupné vyradenie blokov 1 a 2 JE Bohunice V1. Podpisom dohody o delegovaní právomocí zo dňa 10. 8. 2016 s Európskou komisiou sa SIEA stala Národnou agentúrou pre Program Bohunice. SIEA tak pôsobí ako ďalší implementačný orgán programu, ktorý dovtedy prebiehal iba prostredníctvom Európskej banky pre obnovu a rozvoj spravujúcej fond BIDSF.

Železnice SR vykazujú 31 497 tis. eur na financovanie modernizačnej projektov v železničnej doprave. Ide o priame platby z rozpočtu Nástroja na prepäjanie Európy (CEF).

41 Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy

Zúčtovacie vzťahy sa používajú na zaznamenávanie prijatých bežných a kapitálových transferov medzi subjektmi verejnej správy. Z pohľadu účtovníctva ide o časovo rozlíšené prostriedky štátneho rozpočtu, rozpočtu obce alebo vyššieho územného celku, ktoré sú poskytované ostatným organizáciám. V rámci tejto skupiny záväzkov sa vykazujú aj transfery v územnej samospráve, ktoré neboli predmetom eliminácie a vzťah štátneho rozpočtu voči územnej samospráve z podielových daní.

Hodnota transferov k 31.12.2020 bola 802 403 tis. eur a medziročne boli vyššie o 78 584 tis. eur. Ústredná štátna správa vykázala 377 800 tis. eur a v rámci nej Ministerstvo financií SR 371 053 tis. eur. Ostatné subjekty vykázali 424 603 tis. eur, z toho obce 265 717 tis. eur a verejné vysoké školy 101 570 tis. eur.

V prípade Ministerstva financií SR ide o prechodné vykázanie záväzku z úhrady podielovej dane z príjmu fyzických osôb územnej samospráve, ktoré sú zasielané na účty samosprávy nasledovné účtovné obdobie. Verejné vysoké školy vykazujú bežné a kapitálové transfery od subjektov verejnej správy, ktoré neboli predmetom eliminácie. Na Ministerstve zdravotníctva SR boli záväzky zo zúčtovania medzi subjektami verejnej správy medziročne nižšie o 50 767 tis. eur najmä z dôvodu vrátenia nevyčerpaných finančných prostriedkov na účet Ministerstva financií SR (50 528 tis. eur).

42 Bankové úvery

Bežné bankové úvery sú vykazované najmä ústrednou správou (574 381 tis. eur) a územnou samosprávou (219 461 tis. eur). V rámci ústrednej štátnej správy predstavujú časť bankových úverov, ktorých splatnosť je do jedného roka, najmä u Ministerstva financií SR (117 474 tis. eur) a obchodných spoločností štátu (415 317 tis. eur), v podobe krátkodobej časti investičných úverov resp. úverov na financovanie prevádzkových potrieb obchodných spoločností.

Medzi krátkodobými bankovými úvermi vykazuje Ministerstvo financií SR krátkodobú časť úverov prijatých od medzinárodných inštitúcií na podporu infraštruktúry a na podporu významných

rozvojových projektov v oblasti dopravy, životného prostredia, informatizácie spoločnosti a podobne v celkovej hodnote 117 474 tis. eur. Medziročne došlo k zvýšeniu týchto úverov o 74 348 tis. eur.

Krátkodobé úvery SR voči zahraničným inštitúciám v správe Ministerstva financií SR		(v tis. eur)	
Finančná inštitúcia	2020	2019	Δ 2020-2019
Európska investičná banka (EIB)	34 917	35 350	-433
Rozvojová banka Rady Európy (CEB)	1 979	1 979	0
Japonská banka pre medzinárodnú spoluprácu	80 578	5 797	74 781
Spolu	117 474	43 126	74 348

43 Zamestnanci

Závazky voči zamestnancom boli vykázané celkovo za 527 450 tis. eur, z toho ústredná správa vykázala 307 024 tis. eur, územná samospráva 183 381 tis. eur a ostatné subjekty 37 045 tis. eur, pričom ide najmä o predpis miezd za mesiac december vyplácaných nasledujúce účtovné obdobie. Medziročný rast o 75 850 tis. eur je možné zdôvodniť najmä rastom mzdovej bázy v národnom hospodárstve (v súkromnom ako aj verejnom sektore), pričom priemerná nominálna mesačná mzda medziročne vzrástla na 1 133 eur z 1 092 eur v roku 2019.

44 Prijaté preddavky

Z prijatých preddavkov v celkovej hodnote 201 895 tis. eur vykazuje ústredná správa 149 681 tis. eur a v rámci nej Slovenská pošta, a.s. (45 479 tis. eur) najmä z prijatých preddavkov v medzinárodnej poštovej prevádzke, Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. (44 813 tis. eur) z prijatých záloh a zábezpek od energetických firiem na podporné služby, ďalej Ministerstvo financií SR (24 829 tis. eur) zo zábezpek z colného a daňového konania, Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. (13 938 tis. eur) ako preddavok na ročné zúčtovanie poistného plateného štátom a Ministerstvo zdravotníctva SR (11 951 tis. eur) z prijatých preddavkov od zdravotných poisťovní na príspevok na správu a rozvoj národného zdravotného informačného systému (6 511 tis. eur) a na príspevok na činnosť operačných stredísk tiesňového volania záchranej zdravotnej služby (5 439 tis. eur). Druhú najvyššiu hodnotu vykazujú obce 49 066 tis. eur.

45 Ostatné záväzky

Záväzky zo sociálneho a zdravotného poistenia po čiastočnej konsolidácii v súhrnnom celku dosiahli 501 356 tis. eur, z toho ústredná štátna správa vykázala 355 310 tis. eur, územná samospráva 119 728 tis. eur a ostatné subjekty 26 318 tis. eur. Na medziročnom náraste týchto záväzkov o 31 302 tis. eur sa podieľala najmä územná samospráva (17 857 tis. eur) a ústredná správa (11 547 tis. eur).

Vzťahy k účtom Štátnej pokladnice predstavujú záväzky z uložených prostriedkov dobrovoľných klientov, ktoré boli medziročne vyššie o 27 266 tis. eur.

Záväzky SZRB, a.s. predstavujú záväzky voči bankám a voči klientom, ktorí majú uložené peňažné prostriedky v SZRB, a.s. vo forme bežných a termínovaných účtov.

Záväzky z transferov prijatých od subjektov mimo verejnej správy (a zároveň potenciálne od subjektov mimo súhrnného celku) dosiahli 99 595 tis. eur a medziročne sa znížili o 11 958 tis. eur. Významnú časť tvoria opäť ústredná správa (66 471 tis. eur) a obce (16 692 tis. eur). V ústrednej správe ide hlavne o Ministerstvo vnútra SR (46 863 tis. eur) s medziročným úbytkom 23 930 tis. eur. Najvyšší podiel, 45 381 tis. eur, tvoria prijaté a nepoužitú prostriedky z titulu prijatého poistného v zmysle zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve. Medziročný pokles bol spôsobený nákupom a servisom hasičskej techniky z týchto prostriedkov.

Z hodnoty nevyfakturovaných záväzkov tvorí ústredná správa 44 978 tis. eur, a v rámci nej najmä Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 20 473 tis. eur ako záväzky z nevyfakturovaných dodávok v rámci realizovaných investičných akcií spojených so stavebnými prácami na diaľničných úsekoch a úsekoch rýchlostných ciest, nevyfakturovaných služieb súvisiacich s prevádzkou elektronického mýta a iné.

B.IV. Krátkodobé rezervy

Krátkodobé rezervy sa tvoria na také neisté riziká a straty, kde je predpoklad možného budúceho plnenia v časovom horizonte najviac jeden rok.

Dlhodobé rezervy sa v súhrnnom celku vytvárajú najmä na:

- prebiehajúce a hroziace súdne spory,
- nevyfakturované dodávky tovarov a služieb,
- zamestnanecké požitky obchodných spoločností,
- náklady na zostavenie, overenie, zverejnenie účtovnej závierky a výročnej správy
- náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia a odstránenie odpadov,
- rekultiváciu pozemku, uzavretie, rekultiváciu a monitorovanie skládky odpadov po jej uzavretí,
- špecifické riziká a budúce plnenia niektorých subjektov verejnej správy,
- iné budúce povinnosti.

Krátkodobé rezervy súhrnného celku podľa druhu			(v tis. eur)
Druh rezerv	2020	2019	Δ 2020-2019
Krátkodobé ostatné	790 180	980 841	-190 661
Krátkodobé zákonné	389 220	404 738	-15 518
Spolu	1 179 400	1 385 579	-206 179

Krátkodobé rezervy podľa účelu			(v tis. eur)
Druh rezerv	2020	2019	Δ 2020-2019
Rezerva Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s.	342 965	346 000	- 3 035
Súdne spory	229 485	246 818	-17 333
Vyraďovanie jadrových zariadení a rád. paliva	111 824	108 265	3 559
Rezerva na nezrovnalosti	78 130	302 341	-224 211
Nevyfakturované dodávky	31 082	60 556	-29 474
Zamestnanecké požitky obchodných spoločností štátu	6 181	6 019	162
Náklady na zostavenie, overenie, zverejnenie účtovnej závierky a výročnej správy	4 670	2 839	1 831
Náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia	710	714	-4
Ostatné	374 353	312 027	62 326
Spolu	1 179 400	1 385 579	-206 179

Rezerva Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. je technickou rezervou na poistné plnenie vo výške 332 102 tis. eur a iná technická rezerva v sume 12 160 tis. eur. Medziročne je nižšia o 3 035 tis. eur. Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. tvorí technické rezervy na neuhradenú a plánovanú zdravotnú starostlivosť voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a iné technické rezervy najmä na vratky poistencom za doplatky za lieky a na príspevok na činnosť operačných stredísk tiesňového volania zdravotnej záchranej služby. Od 1.1.2019 boli technické rezervy poisťovne účtované ako zmena ich stavu, t. j. na ťarchu (tvorba), resp. v prospech (odúčtovanie/zníženie) nákladov. Použitie, resp. zrušenie technických rezerv bolo účtované v prospech výnosov len v prípade, ak išlo o použitie, resp. zrušenie rezerv vytvorených v predchádzajúcich účtovných obdobiach, v ktorých sa tvorba technických rezerv v plnej výške účtovala na ťarchu nákladov a ich použitie, resp. zrušenie v plnej výške v prospech výnosov.

Z krátkodobých rezerv na súdne spory vykazuje najvýznamnejšiu hodnotu Ministerstvo dopravy a výstavby SR (79 413 tis. eur), Ministerstvo spravodlivosti SR (43 078 tis. eur) a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (32 982 tis. eur). Ďalej vykazujú významné krátkodobé rezervy

na súdne spory obchodné spoločnosti a štátne podniky v sume 41 047 tis. eur (v tom Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 26 331 tis. eur).

Rezervy na vyrad'ovanie jadrových elektrární, na likvidáciu a vyrad'ovanie neenergetických zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhorelého jadrového paliva

Hodnota krátkodobej časti rezerv Jadrovej a vyrad'ovacej spoločnosti, a.s. k 31.12.2020 dosiahla 111 824 tis. eur. V prípade týchto rezerv je predpokladaná doba vyrovnania záväzku do jedného roka. Ide o rezervu vytvorenú na vyrad'ovanie a likvidáciu jadrových elektrární A1 a V1.

Rezerva na záväzky z nezrovnalostí a vrátení

Certifikačný orgán Ministerstva financií SR tvorí od roku 2017 rezervu na záväzky z odpočítaných nezrovnalostí a odpočítaných vrátení v účtoch za 5. účtovný rok programového obdobia 2014-2020, za výdavky deklarované od 1. 5. 2019 do 30. 4. 2020. Výška rezervy zodpovedá sume nezrovnalostí a vrátených prostriedkov, ktoré neboli odpočítané v žiadostiach o platbu na Európsku komisiu (EK) v priebehu 6. účtovného roka a priebežne schvaľovaných EK. Jej celková hodnota je 78 130 tis. eur. Rezerva sa zúčtuje na základe schválenia účtov za 6. účtovný rok v systéme na elektronickú výmenu informácií o riadení Fondov EU 2014+ a súčasne schválenia celkovej výšky záväzku voči EK z nezrovnalostí a vrátení za 6. účtovný rok v roku 2021.

C. Časové rozlíšenie pasív

V rámci časového rozlíšenia na strane pasív sa vykazujú výnosy budúcich období a výdavky budúcich období. Položky časového rozlíšenia slúžia na zachytenie časového nesúladu medzi výdavkami a nákladmi a príjmami a výnosmi. Uplatňujú sa v účtovníctve z dôvodu akruálneho princípu účtovania, podľa ktorého sa náklady a výnosy účtujú do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia (bez ohľadu na hotovostné plnenie príjmov a výdavkov).

Časové rozlíšenie pasív dosiahlo k 31.12.2020 hodnotu 9 771 147 tis. eur, z toho výnosy budúcich období 9 751 243 tis. eur a výdavky budúcich období 19 904 tis. eur. Medziročne sa celková hodnota časového rozlíšenia pasív zvýšila o 1 407 753 tis. eur, a to hlavne výnosy budúceho obdobia o 1 412 391 tis. eur.

Až 55,3 % časovo rozlíšených výnosov vykazujú subjekty územnej samosprávy v celkovej sume 5 405 889 tis. eur, najmä ako prijaté časovo rozlíšené bežné a kapitálové transfery zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov, ktoré v súvislosti s nákladmi (odpismi k majetku, spotrebou zásob, prevádzkovými nákladmi) postupne zúčtávajú do výnosov daného obdobia. Medziročne územná samospráva zaznamenalo prírastok v hodnote 510 012 tis. eur. Uvedené transakcie nie sú zatiaľ predmetom eliminácií v plnej výške z dôvodu obtiažnosti procesu konsolidácie.

Ústredná správa vyказuje časovo rozlíšené výnosy v hodnote 3 611 894 tis. eur, a medziročne sú vyššie o 832 865 tis. eur. V rámci transferov vyказuje najvyššiu hodnotu Ministerstvo dopravy a výstavby SR za PPP projekt rýchlostnej cesty R1, ktorý je na strane pasív časovo rozlíšený v konsolidovanej výške 1 105 412 tis. eur a postupne zúčtovaný vo výške oprávok do výnosov bežného obdobia. Prírastok časového rozlíšenia u Ministerstva dopravy a výstavby SR bol 254 889 tis. eur a predstavuje nárast majetku postupne obstarávaného formou koncesie (úseky D4/R7, projektová dokumentácia a podobne).

Ministerstvo financií SR vyказuje v rámci výnosov budúcich období prémii z predaných cenných papierov vo výške 1 092 279 tis. eur, medziročne je to viac o 328 031 tis. eur a súvisí s vyšším objemom emitovaného štátneho dlhu pri predaji takmer všetkých štátnych dlhopisov s premiou (ktorá sa časovo rozlišuje do výnosov počas existencie dlhopisu).

Ministerstvo vnútra SR vyказuje výnosy budúcich období v hodnote 284 617 tis. eur najmä z titulu zostatkovej hodnoty majetku nadobudnutého z iných zdrojov ako rozpočtových prostriedkov v sume 283 490 tis. eur (napríklad z prijatých grantov a majetok v správe ministerstva, získaného prepadnutím alebo zabavením majetku od subjektov mimo súhrnného celku).

Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. vykázal 262 011 tis. eur ako časovo rozlíšené dotácie od subjektov mimo verejnej správy a majetok bezodplatne prevedený do vlastníctva podniku (napr.

stavby, úpravy potokov, meracie a vytyčovacie plavidlá). Medziročný prírastok bol v hodnote 125 656 tis. eur.

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb SR (bývalý Telekomunikačný úrad) vykazuje časovo rozlíšené výnosy z predaja frekvencií (170 128 tis. eur), Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (136 619 tis. eur) z dôvodu prijatých grantov od banky EBOR na rekonštrukciu elektrickej siete (89 356 tis. eur) a výnosy z regulovaných taríf, Vodohospodárska výstavba, š.p. (129 170 tis. eur) ako zostatkovú hodnotu dotácií na obstaranie majetku z prostriedkov EÚ (napr. inovácia a modernizácia plavebných komôr vodných diel), Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. (113 765 tis. eur) z prijatých prostriedkov od Národného jadrového fondu vyinkasované od elektrárenských spoločností a z prostriedkov BIDSF (Medzinárodný fond na podporu odstavenia jadrovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach).

Z ostatných subjektov vykazujú verejné vysoké školy výnosy budúcich období úhrnom 610 835 tis. eur, najviac Univerzita Komenského v Bratislave (140 437 tis. eur), Slovenská technická univerzita v Bratislave (136 220 tis. eur) a Žilinská univerzita v Žiline (70 188 tis. eur). Ide najmä o výnosy z dotácií a transferov (zahraničných a EÚ, 2 % z dane z príjmov fyzických osôb, dary a granty), ktoré sa časovo rozlišujú a do výnosov bežného obdobia sa zúčtovávajú spolu s dosahovanými nákladmi, napr. pri používaní dlhodobého majetku (v podobe odpisov).

IV. INFORMÁCIE O NÁKLADOCH A VÝNOSOCH

VÝNOSY

Výnosy súhrnného celku dosiahli k 31.12.2020 hodnotu 59 574 279 tis. eur a oproti minulému obdobiu boli vyššie o 1 191 361 tis. eur. Na tomto medziročnom zvýšení sa podieľali najmä vyššie tržby z predaja vlastných výkonov a tovaru o 598 752 tis. eur, vyššie ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti o 305 767, vyššie zúčtovanie rezervy a opravných položiek ako tomu bolo v roku 2019, o 232 453 tis. eur, vyššie výnosy zo zúčtovania transferov o 294 717 tis. eur a vyššie finančné výnosy o 266 125 tis. eur. Medziročne boli nižšie len daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov, a to o 506 453 tis. eur.

Ako prevádzkové výnosy sa vykazujú tržby za vlastné výkony a tovar, výnosy z aktivácie a zmeny stavu zásob, daňové a colné výnosy, výnosy z poplatkov, zúčtovanie rezerv a opravných položiek a ostatné prevádzkové výnosy uvedené v nasledovnom texte.

I. Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov

Ako daňové a colné výnosy sa vykazujú výnosy z daní a cla, ktoré plynú do štátneho rozpočtu: daň z príjmov právnických osôb, daň z pridanej hodnoty, spotrebné dane, dovozné clo a ďalšie. Do rozpočtov obcí a vyšších územných celkov patria miestne dane, podielová daň z príjmov fyzických osôb, daň z nehnuteľnosti a podobne. Výnosy z poplatkov zahŕňajú súdne a správne poplatky (hlavne e-kolky), poplatky za znečisťovanie ovzdušia a ostatné.

O výnosoch z daní v súhrnnom celku môže účtovať subjekt, ktorý je prijímateľom daňových príjmov. V ústrednej správe je to Ministerstvo financií SR, pričom evidenciu daňových príjmov štátu a pohľadávok z nich zabezpečuje Finančné riaditeľstvo SR. Ide o dane z príjmu právnických osôb a fyzických osôb, spotrebné dane, daň z pridanej hodnoty, daň vyberaná zrážkou, daň z motorových vozidiel a ostatné dane. Ďalšie dane sú príjmom rozpočtov obcí a vyšších územných celkov. Ide o podiel na daní z príjmu fyzických osôb, daň z nehnuteľností (pozemkov, stavieb, z bytov a nebytových priestorov), miestne dane (za psa, za predajné automaty, za ubytovanie atď.).

46 Daňové výnosy štátu

Daňové výnosy štátu dosiahli k 31.12.2020 konsolidovanú hodnotu 12 768 723 tis. eur, čo je medziročne menej o 460 060 tis. eur. Najvyššiu hodnotu dosiahla daň z pridanej hodnoty (7 282 911 tis. eur), ďalej daň z príjmov právnických osôb (2 486 862 tis. eur), spotrebné dane (2 267 424 tis. eur) a daň z motorových vozidiel (153 901 tis. eur). Na medziročnom poklese výnosov z daní sa najviac podieľala daň z príjmov právnických osôb o 416 830 tis. eur, spotrebné dane o 93 937 tis. eur. Výnos dane

z pridanej hodnoty bol medziročne vyšší o 79 903 tis. eur. Výnos dane z príjmov a spotrebné dane sú ovplyvňované najmä výškou sadzieb, ako aj efektívnosťou ich výberu, ale taktiež ako aj všetky ostatné dane, boli ovplyvnené opatreniami súvisiacimi s COVID-19.

Daň z príjmov fyzických osôb je podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov podielovo rozdeľovaná medzi obce a vyššie územné celky. Výnosy z tejto dane sa od roku 2016 rozdeľujú pomerom 70 % v prospech obcí a 30 % v prospech vyšších územných celkov. Za rok 2020 sa previedlo do rozpočtu obcí a VUC spolu 3 146 223 tis. eur z dane z príjmov fyzických osôb.

Výnosy zo spotrebných daní sa medziročne znížili o 93 937 tis. eur, pričom najvyšší podiel tvorí spotrebná daň z minerálnych olejov (1 199 217 tis. eur), spotrebná daň z tabaku a tabakových výrobkov (762 813 tis. eur) a spotrebná daň z liehu (207 596 tis. eur). Najvyšší pokles zaznamenala spotrebná daň z minerálnych olejov o 88 402 tis. eur a spotrebná daň z liehu o 11 401 tis. eur. Zo spotrebných daní najviac vzrástla spotrebná daň z tabakových výrobkov o 8 423 tis. eur.

47 Daňové výnosy územnej samosprávy

Daňové výnosy územnej samosprávy dosiahli hodnotu 3 578 018 tis. eur a medziročne sú vyššie o 43 727 tis. eur, pričom na rast mal vplyv odolnejší trh práce a vyšší výber dane spôsobený tichým zdanením, z ktorých sa odvádza hlavná (podielová) daň z príjmov fyzických osôb do rozpočtov územnej samosprávy. Obce vykázali hodnotu 2 634 151 tis. eur (2019: 2 584 039 tis. eur) a vyššie územné celky 943 867 tis. eur (2019: 950 251 tis. eur).

48 Poplatky

Výnosy z poplatkov dosiahli 1 032 874 tis. eur, pričom v porovnaní s rokom 2019 boli nižšie o 90 120 tis. eur. Najvyššiu hodnotu v súhrnnom celku vykazuje Ministerstvo financií SR 366 950 tis. eur z predaja elektronických kolkov, zo súdnych a správnych poplatkov a z poplatkov za hazardné hry. Obce dosiahli úhrnom 244 537 tis. eur z úhrad za miestne poplatky, Environmentálny fond 281 722 tis. eur z predaja emisných kvót, poplatkov za znečisťovanie ovzdušia, poplatkov za skládky a odkaliská. Rozhlas a televízia Slovenska 81 765 tis. eur z úhrad za poskytovanie služieb verejnosti, verejné vysoké školy 32 915 tis. eur.

Medziročný pokles bol spôsobený najmä u Ministerstva financií SR o 87 906 tis. eur, Environmentálneho fondu o 11 031 tis. eur (napr. z predaja emisných kvót a poplatkov za skládky a odkaliská).

II. Výnosy z transferov

Výnosy z transferov dosiahli hodnotu 5 181 489 tis. eur, medziročne sa zvýšili o 294 717 tis. eur. Najväčšou mierou sa na týchto výnosoch podieľa ústredná správa v sume 2 140 770 tis. eur a územná samospráva 2 250 648 tis. eur. Ostatné subjekty vykázali 798 667 tis. eur. Medzi výnosy z transferov patria aj výnosy od subjektov mimo verejnej správy, fyzických osôb, podnikateľských subjektov mimo súhrnného celku ako aj zahraničných právnických osôb. Rast výnosov z transferov vykázali subjekty územnej samosprávy o 301 194 tis. eur a ostatné subjekty verejnej správy o 30 378 tis. eur. V ústrednej správe boli výnosy zo zúčtovania transferov medziročnej nižšie o 36 266 tis. eur.

49 Výnosy z rozpočtu EÚ

Výnosy zo zúčtovania bežných a kapitálových transferov čerpaných z prostriedkov rozpočtu EÚ alebo zahraničných grantov uzatvorených na základe medzinárodných zmlúv dosiahli 2 089 639 tis. eur (2019: 2 037 024 tis. eur). Takmer 97 % týchto výnosov je vykazovaných subjektami ústrednej správy (2 019 159 tis. eur). Nasledujú výnosy subjektov územnej samosprávy v hodnote 38 859 tis. eur a ostatné subjekty verejnej správy vykazujú 31 622 tis. eur.

V ústrednej správe ide najmä o výnosy z prostriedkov rozpočtu EÚ a zahraničných grantov a transferov na základe medzinárodných zmlúv, ktoré sú zaraďované do štátneho rozpočtu alebo čerpané cez samostatné účty podľa povahy programu a účelu fondu. Najvýznamnejšiu hodnotu na výnosoch

z prostriedkov EÚ v rámci ústrednej správy dosiahlo Ministerstvo financií SR (1 349 943 tis. eur) a Pôdohospodárska platobná agentúra (654 294 tis. eur). Medziročne ústredná správa dosiahla pokles výnosov z transferov úhrnom o 57 954 tis. eur.

50 Výnosy z ostatných transferov

Výnosy z ostatných transferov dosiahli hodnotu 3 091 850 tis. eur a medziročne boli vyššie o 242 102 tis. eur. Tvorené sú najmä výnosmi samosprávy z prostriedkov získaných zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy (2 190 214 tis. eur), výnosmi ostatných subjektov verejnej správy z transferov z prostriedkov štátneho rozpočtu (707 498 tis. eur) a výnosmi zo zúčtovania transferov od ostatných subjektov verejnej správy (45 760 tis. eur). Tieto výnosy vzhľadom na obtiažnosť procesu ich vzájomného odsúhlasenia neboli predmetom eliminácie pri zostavení súhrnnej účtovnej závierky. Celkové výnosy z transferov získaných od subjektov nezarađených do sektora verejnej správy predstavujú 148 377 tis. eur.

Územná samospráva vykazuje hlavne výnosy z prostriedkov štátneho rozpočtu (2 179 976 tis. eur), ktoré predstavujú bežné a kapitálové transfery pre obce, vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie, pričom tieto transfery sú zo zdroja štátneho rozpočtu ako aj európskych prostriedkov zapojených do štátneho rozpočtu (napríklad štrukturálne fondy, kohézny fond). Tieto výnosy neboli predmetom úplnej eliminácie.

Výnosy z transferov u ostatných subjektov verejnej správy, bez výnosov zo účtovania transferov z prostriedkov EÚ, dosiahli hodnotu 767 046 tis. eur, z toho zo štátneho rozpočtu v objeme 722 034 tis. eur. Objemovo najvýznamnejšie hodnoty vykazujú, tak ako v roku 2019 verejné vysoké školy 665 456 tis. eur. Tieto výnosy neboli predmetom úplnej eliminácie.

III. Tržby za vlastné výkony a tovar

V rámci tržieb za vlastné výkony a tovar sú rozhodujúcou položkou výnosy z predaných služieb v hodnote 28 488 347 tis. eur. Tieto výnosy boli vyššie oproti roku 2019 o 808 766 tis. eur. Výnosy za predané výrobky dosiahli 1 625 664 tis. eur a výnosy za predaný tovar 889 863 tis. eur.

51 Služby

Výnosy zo služieb sú tvorené najmä Sociálnou poisťovňou (22 550 827 tis. eur), Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s. (2 591 496 tis. eur) a štátnymi obchodnými spoločnosťami ako je Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. (908 573 tis. eur), spoločnosť Tipos, a.s. (685 347 tis. eur), Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (274 749 tis. eur), Slovenská pošta, a.s. (263 511 tis. eur), Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (235 691 tis. eur) a Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (98 949 tis. eur).

Štátne podniky a štátne obchodné spoločnosti (okrem zdravotnej poisťovne) vykázali výnosy zo služieb v objeme 2 838 433 tis. eur a medziročne dosiahli pokles o 134 744 tis. eur, z toho najmä Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (85 084 tis. eur) najmä vplyvom poklesu tržieb za prevádzku systému v sume 68 155 tis. eur, Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (48 903 tis. eur), Letové prevádzkové služby SR, š.p. (44 791 tis. eur), Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (34 267 tis. eur) a Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (24 773 tis. eur).

U Sociálnej poisťovne a Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. ide o vykázanie príspevkov z odvodov, ktoré plynú do jednotlivých fondov a na technické účty poistenia. Pri prevode účtovnej závierky na štruktúru ROPO organizácií, sa tvorba a použitie týchto fondov resp. technických účtov prevádza na náklady a výnosy, pričom vecnú zmenu výnosov (ako aj nákladov) je nutné odvodiť od zmeny príjmov z odvodov a výdavkov na platené dávky a poistenie.

V prípade Sociálnej poisťovne sa tvorba fondov v hotovostnom vyjadrení medziročne zvýšila o 518 387 tis. eur, napríklad z dôvodu vyšších príjmov od ekonomicky aktívneho obyvateľstva (od zamestnancov, zamestnávateľov, SZČO a dobrovoľne poistené osoby) súvisiacich s rastom priemernej mzdy v hospodárstve ako aj z dôvodu odplaty za postúpené pohľadávky.

V prípade štátnych obchodných spoločností a štátnych podnikov ide o tržby z ich podnikateľských aktivít, napríklad výnosy Tipos-u sú z predaných žrebov a lotérií, výnosy Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. pochádzajú z predaja diaľničných známok a z výberu elektronického mýta, výnosy železničných spoločností pochádzajú z prepravných výkonov tovarov a osôb.

Výnosy za predané služby v územnej samospráve dosiahli spolu 746 372 tis. eur, z toho v konsolidovaných celkoch obcí 487 774 tis. eur a konsolidovaných celkoch VUC 258 598 tis. eur.

52 Výrobky

Tržby za vlastné výrobky dosiahli 1 625 664 tis. eur a medziročne boli vyššie o 120 890 tis. eur. Významnú hodnotu týchto tržieb ako aj medziročného prírastku tvorí spoločnosť SPP, a.s. (1 070 633 tis. eur a nárast 16 501 tis. eur) z predaja zemného plynu. Ďalšou jednotkou s významným podielom sú Lesy SR, š. p. (176 323 tis. eur), ktoré vykazujú hlavne tržby za predanú drevnú hmotu. Tie boli medziročne nižšie o 32 083 tis. eur najmä z dôvodu nižších výnosov z predaja dreva o 31 016 tis. eur.

53 Tovar

Pokles výnosov z tržieb z predaja tovaru o 194 015 tis. eur je ovplyvnený výnosmi napr. spoločnosti Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s., ktoré dosiahli 483 797 tis. eur a medziročne boli nižšie o 58 434 tis. eur z dôvodu nižších tržieb za predaj elektriny na dennom trhu v sume 36 288 tis. eur a poklesom výnosov za funkciu shipping agenta o 22 250 tis. eur. Druhou najvýznamnejšou spoločnosťou je SPP, a.s., ktorej konsolidované výnosy dosiahli 282 793 tis. eur a prírastok 6 136 tis. eur z predaja zemného plynu a elektrickej energie.

54 Ostatné výnosy

Ostatné výnosy v rámci skupiny tržieb za vlastné výkony a tovar sú výnosy vyplývajúce z účtovania zmeny stavu vnútroorganizačných zásob (-91 198 tis. eur) a aktivácie majetku a služieb (56 177 tis. eur).

IV. Finančné výnosy

Finančné výnosy	(v tis. eur)		
Finančné výnosy podľa druhu	2020	2019	Δ 2020-2019
Podiel konsolidujúcej účtovnej jednotky na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek verejnej správy	559 899	446 113	113 786
Úroky	265 264	238 610	26 654
Kurzové zisky	184 336	81 282	103 054
Výnosy z odvodov vybraných finančných inštitúcií	148 554	142 937	5 617
Výnosy z derivátových operácií	7 046	49	6 997
Ostatné finančné výnosy	64 329	54 312	10 017
Spolu	1 229 428	963 303	266 125

Finančné výnosy dosiahli hodnotu 1 229 428 tis. eur (v roku 2019: 963 303 tis. eur), z čoho najväčšiu časť tvoria podieľy konsolidujúcich účtovných jednotiek (vypočítané na nižšej úrovni konsolidácie, napríklad za obchodné spoločnosti) na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek vo výške 559 899 tis. eur, ďalej úroky 265 264 tis. eur a kurzové zisky v hodnote 184 336 tis. eur.

55 Úroky

Úroky dosiahli hodnotu 265 264 tis. eur a medziročne sú vyššie o 26 654 tis. eur. Najvyššiu hodnotu vykazuje Ministerstvo financií SR, a to 220 818 tis. eur. Ide o úroky dosiahnuté na medzibankovom finančnom trhu z úložiek, ostatných finančných operácií pri správe štátneho dlhu a návratných finančných výpomocí. Ďalšie úroky vykazuje napr. Štátny fond rozvoja bývaní z poskytnutých úverov

(15 175 tis. eur), Exportno-importná banka SR (15 261 tis. eur) a Slovenská záručná a rozvojová banka SR (11 088 tis. eur).

56 Kurzové zisky

Kurzové zisky dosiahli hodnotu 184 336 tis. eur a medziročnej vzrástli o 103 054 tis. eur. Najvyššiu celkovú sumu (170 437 tis. eur) ako aj medziročný nárast (o 101 696 tis. eur) opäť tvorí Ministerstvo financií SR, a to z obchodov na finančnom trhu pri zabezpečovaní likvidity štátneho rozpočtu a riadení dlhu, precenenia vládnych pohľadávok voči zahraničiu, vkladov štátu v medzinárodných inštitúciách atď. Dôvodom bola zmena kurzov cudzích mien ako aj objem obchodov realizovaných v zahraničných menách.

57 Podiel na výsledku hospodárenia pridružených ÚJ

Podiel na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek bol vykázaný v hodnote 559 899 tis. eur, pričom ústredná správa vykázala 557 218 tis. eur. V prípade týchto výnosov ide najmä o podiel SPP, a.s. na jeho konsolidovaných účtovných jednotkách vo výške 355 117 tis. eur a podiel Ministerstva hospodárstva SR na pridružených energetických spoločnostiach, 199 619 tis. eur.

58 Ostatné finančné výnosy

Výnosy z osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií⁵ v sume 148 554 tis. eur predstavujú výnosy z úhrad osobitného odvodu od bánk, ktoré sú príjmom štátnych finančných aktív, a sú účelovo určené na krytie nákladov spojených s riešením finančných kríz v bankovom sektore a na ochranu stability bankového sektora Slovenskej republiky.

Ostatné finančné výnosy v celkovej výške 64 329 tis. eur tvoria najmä, výnosy Ministerstva financií SR zo zvýšenia vkladu do IFC z ich nerozdeleného zisku vo výške 27 246 tis. eur a zo zvýšenia podielu na splatenom základnom imaní EIB o výške 10 795 tis. eur z rezerv EIB z dôvodu nahradenia podielov Veľkej Británie, výnosy územnej samosprávy 16 465 tis. eur a ostatných subjektov 7 641 tis. eur.

V. Zúčtovanie rezerv a opravných položiek

Zúčtovanie rezerv a opravných položiek vytvorených v predchádzajúcich obdobiach, bolo k 31.12.2020 v hodnote 2 336 638 tis. eur. Medziročne sa zvýšili tieto nepeňažné výnosy o 232 453 tis. eur vyšším zúčtovaním opravných položiek o 512 675 tis. eur a nižším zúčtovaním rezerv o 280 222 tis. eur. Na celkovej hodnote týchto výnosov sa v rozhodujúcej miere (92 %) podieľa ústredná správa sumou 2 149 638 tis. eur (v tom zúčtovanie rezerv 889 230 tis. eur a zúčtovanie opravných položiek 1 260 408 tis. eur).

59 Rezervy

Výnosy zo zúčtovania rezerv v celkovej sume 970 012 tis. eur sú tvorené najmä výnosmi zo zúčtovania ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti (569 641 tis. eur) a zúčtovania zákonných rezerv z prevádzkovej činnosti (389 485 tis. eur) z dôvodu ich použitia na vymedzený účel resp. z dôvodu rozpustenia pri zániku rizika, na ktoré boli rezervy tvorené. Ide najmä o zúčtovanie rezervy na záväzky z odpočítaných nezrovnalostí a odpočítaných vrátení v účtoch za 5. účtovný rok programového obdobia 2014-2020 (302 341 tis. eur) a o zúčtovanie rezerv na zamestnanecké požitky (4 737 tis. eur).

Celkovo boli výnosy zo zúčtovania rezerv medziročne nižšie o 1 250 234 tis. eur. Zníženie výnosov bolo spôsobené nižšími výnosmi zo zúčtovania ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti o 326 205 tis. eur, najmä na Ministerstve financií SR, kde boli tieto výnosy oproti roku 2019 nižšie až o 267 510 tis. eur. Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. vykázala zúčtovanie rezerv vo výške 342 959 tis. eur. Územná samospráva vykázala zúčtovanie rezerv vo výške 80 150 tis. eur.

⁵ Zákon č. 384/2011 Z. z. o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií a o doplnení niektorých zákonov

60 Opravné položky

Výnosy zo zúčtovania opravných položiek dosiahli 1 366 626 tis. eur a medziročne boli vyššie o 512 675 tis. eur. Najvýznamnejšie sú výnosy zo zúčtovania ostatných opravných položiek z prevádzkovej činnosti v sume 1 205 943 tis. eur. Obdobne ako v prípade výnosov zo zúčtovania rezerv, aj výnosy zo zúčtovania opravných položiek pri ich zrušení alebo rozpustení, sú najvýznamnejšie v ústrednej správe v hodnote 1 260 408 tis. eur (92,2 %).

Na medziročnej zmene sa podieľalo Ministerstvo financií SR, ktoré v roku 2020 vykázalo zúčtovanie opravných položiek 884 737 tis. eur a v roku 2019 len 510 482 tis. eur. Daňová a colná správa k 31. 12. 2020 zrušila opravné položky z prevádzkovej činnosti vo výške 570 406 tis. eur najmä z dôvodu odpísania pohľadávok na základe zákona o správe daní a zákona o správe majetku štátu, ako aj z dôvodu prehodnotenia opodstatnenosti vytvorenej opravnej položky v predchádzajúcich rokoch a z dôvodu vymoženía niektorých pohľadávok. Medziročne boli vyššie aj výnosy zo zúčtovania zákonných opravných položiek k pohľadávkam Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. a to o 86 361 tis. eur najmä v súvislosti so zúčtovaním opravných položiek k pohľadávkam z verejného zdravotného poistenia. (89 912 tis. eur). Územná samospráva vykázala zúčtovanie opravných položiek za 105 830 tis. eur.

VI. Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti

Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	(v tis. eur)		
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti podľa druhu	2020	2019	Δ 2020-2019
Špecifické výnosy Ministerstva financií SR	358 857	59 816	299 041
Výnosy Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. z poistného	316 908	333 045	-16 137
Výnosy Ministerstva vnútra SR z poistenia príslušníkov Policajného zboru a Hasičského záchranného zboru	228 789	208 952	19 837
Tržby z predaja dlhodobého majetku	130 337	133 207	-2 870
Pokuty, penále a úroky z omeškania	100 941	115 785	-14 844
Výnosy Ministerstva hospodárstva SR z odvodov z prenosovej a distribučných sústav	68 903	73 921	-5 018
Výnosy Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia z poistenia profesionálnych vojakov	38 561	28 470	10 091
Výnosy z odpísaných pohľadávok	18 085	19 146	-1 061
Tržby z predaja materiálu	7 336	5 808	1 528
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	1 209 539	1 194 339	15 200
Spolu	2 478 256	2 172 489	305 767

Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti dosiahli hodnotu 2 478 256 tis. eur a sú oproti roku 2019 vyššie o 305 767 tis. eur. Ústredná správa vykázala 1 563 143 tis. eur, územná samospráva 398 272 tis. eur a ostatné subjekty 516 841 tis. eur.

V rámci ústrednej správy vykazuje špecifické výnosy Ministerstvo financií SR úhrnom 358 857 tis. eur v súvislosti s vysporiadaním finančných vzťahov s prijímateľom a Európskou komisiou z dôvodu nezrovnalostí alebo vrátenia prostriedkov poskytovaných z fondov EÚ prostredníctvom ministerstva ako certifikačného orgánu, resp. platobného orgánu, výnosy z vratiek z finančného zúčtovania so štátnym rozpočtom, výnosy z vrátených prostriedkov a nepoužitých zálohových platieb a výnosy za tovar, ktorý bol zaistený z dôvodu porušenia colných a daňových predpisov. Tieto výnosy zaznamenali aj najvyšší medziročný nárast o 299 041 tis. eur.

Ďalej Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. vykazuje ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti 316 908 tis. eur napríklad z poistného plnenia zo zahraničia a prerozdelenia poistného od ostatných poisťovní, Ministerstvo vnútra SR z titulu poistného hradeného zamestnancom a zamestnávateľom na starobné poistenie, nemocenské poistenie, úrazové poistenie a invalidné poistenie príslušníkov Policajného zboru a Hasičského záchranného zboru v celkovej sume 228 789 tis. eur, výnosy za odňatie

poľnohospodárskej pôdy v hodnote 3 911 tis. eur. Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia vykazuje výnosy z úhrad na zákonné sociálne poistenie profesionálnych vojakov 35 561 tis. eur.

Ďalšie výnosy ako tržby z predaja dlhodobého hmotného a nehmotného majetku tvoria sumu 133 159 tis. eur (2019: 133 207 tis. eur), zmluvné a ostatné pokuty a penále 102 172 tis. eur (2019: 115 784 tis. eur), výnosy z odpísaných pohľadávok 18 085 tis. eur (2019: 19 146 tis. eur).

V rámci ostatných výnosov z prevádzkovej činnosti vykazuje Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. 106 627 tis. eur v súvislosti so zúčtovaním transferov od subjektov mimo verejnej správy a Ministerstvo hospodárstva SR výnosy z odstúpenia predkupného práva na nákup 49 % akcií spoločnosti VSE Holding v prospech koncernu E.ON v sume 35 200 tis. eur. Subjekty územnej samosprávy vykázali tieto ostatné výnosy úhrnnom 317 680 tis. eur a medziročne boli nižšie o 4 771 tis. eur.

NÁKLADY

Náklady súhrnného celku za rok 2020 dosiahli hodnotu 66 760 892 tis. eur. Oproti roku 2019 sa celkové náklady zvýšili o 7 298 007 tis. eur, pričom toto zvýšenie bolo spôsobené najmä vyššími nákladmi na transfery (o 3 816 756 tis. eur), ostatnými nákladmi na prevádzkovú činnosť (o 1 737 285 tis. eur) a vyššími nákladmi na odpisy, rezervy a opravné položky (o 1 604 162 tis. eur), najmä významných obchodných spoločností obcí opätovne zahrnutých do konsolidovaného celku. Medzi rastúce položky nákladov patria ešte osobné náklady o 1 036 474 tis. eur a finančné náklady o 226 705 tis. eur. Medziročne boli nižšie náklady na spotrebované nákupy a služby o 1 114 421 tis. eur a náklady na dane a poplatky o 8 954 tis. eur.

Ako prevádzkové náklady sa vykazujú spotrebované nákupy a služby, osobné náklady, dane a poplatky, odpisy, rezervy a opravné položky a ostatné prevádzkové náklady uvedené v nasledovnom texte.

I. Náklady na transfery

V rámci celkových nákladov tvoria hodnotu 32 420 649 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 3 816 756 tis. eur. Transfery sa poskytujú fyzickým osobám – obyvateľstvu, podnikateľským subjektom, zahraničným subjektom a podobne. V konsolidačných operáciách boli eliminované transfery v rámci ústrednej správy a aj náklady medzi ústrednou správou a územnou samosprávou (bez zohľadnenia časového rozlíšenia) v hodnote 74 229 tis. eur ako náklady na transfery poskytnuté Environmentálnym fondom a 4 298 tis. eur transfery poskytnuté Ministerstvom financií SR. Z dôvodu vyššej eliminácie transferov obcí poskytnutých svojim organizáciám boli eliminované transfery medziročne menej o 364 388 tis. eur v celkovej hodnote 16 174 tis. eur.

61 Odvod do rozpočtu EÚ

Rozpočet EÚ je financovaný vlastnými zdrojmi a ostatnými príjmami, pričom vlastné zdroje EÚ možno charakterizovať ako príjmy pridelené EÚ s cieľom financovania svojho rozpočtu a plynúce do tohto rozpočtu automaticky. V súčasnosti systém vlastných zdrojov EÚ pozostáva z tradičných vlastných zdrojov (clá a odvody v sektore cukru), zdroja založeného na DPH a zdroja založeného na HND. Celková hodnota nákladov na odvod prostriedkov do rozpočtu EÚ za rok 2020 bola v sume 877 392 tis. eur a v porovnaní s rokom 2019 boli tieto náklady vyššie o 127 165 tis. eur.

62 Ostatné transfery

Náklady na ostatné transfery okrem nákladov na odvod do rozpočtu EÚ dosiahli 31 543 257 tis. eur a oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu dosiahli nárast 3 689 591 tis. eur.

Ako v roku 2019, tak aj v roku 2020 vykazuje najvyššiu hodnotu Sociálna poisťovňa 22 452 440 tis. eur (2019: 20 630 497 tis. eur), hlavne ako náklady na použitie fondov Sociálnej poisťovne (napr. na poskytnuté sociálne príspevky a dôchodky obyvateľstvu). Medziročná zmena v prípade transferov Sociálnej poisťovne znamenala zvýšenie o 1 821 942 tis. eur, pričom ide o zobrazenie tvorby a použitia jednotlivých fondov Sociálnej poisťovne, ktoré sú tvorené hotovostnými príspevkami v podobe odvodov prípadne aj transferom zo štátneho rozpočtu. V rámci týchto nákladov sa odzrkadlila valorizácia dôchodkových dávok o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti

dôchodcov, najmenej však o pevnú sumu určenú ako 2 % z priemernej sumy príslušného druhu dôchodku (zvýšenie od 1. januára 2020 o 2,9 %), zvýšenie úrazových dávok v závislosti od medziročného rastu spotrebiteľských cien (zvýšenie od 1. januára 2020 o 2,5 %) a ďalšie vplyvy.

Ministerstvo financií SR vykazuje náklady na transfery v hodnote 9 472 088 tis. eur (2019: 6 608 127 tis. eur, eliminácia v rámci súhrnného celku 4 004 tis. eur), ktoré boli poskytnuté zo štátneho rozpočtu ostatným subjektom, podnikateľským subjektom a obyvateľstvu. Medziročné zvýšenie nákladov na transfery zo štátneho rozpočtu, o ktorých účtovalo Ministerstvo financií SR bolo vo výške 2 863 961 tis. eur, a to vplyvom vyšších nákladov na transfery ostatným subjektom verejnej správy (o 2 220 979 tis. eur), subjektom mimo verejnej správy (o 646 614 tis. eur) a vyššími nákladmi na ostatné transfery (o 373 tis. eur).

Obce a vyššie územné celky poskytujú bežné a kapitálové transfery zo svojho rozpočtu (transfery svojim rozpočtovým, príspevkovým a obchodným organizáciám sú predmetom eliminácií) aj ostatným subjektom verejnej správy resp. mimo verejnej správy. Spolu vykázali 445 341 tis. eur (2019: 546 835 tis. eur), z toho obce 197 824 tis. eur a vyššie územné celky 247 517 tis. eur.

Významnú hodnotu z ostatných subjektov vykazuje napríklad štátny Environmentálny fond (80 772 tis. eur) z titulu poskytovania podpory v oblasti odstraňovania znečistenia životného prostredia, čiernych skládok, podpory poskytujúcej po zaniknutom Recyklačnom fonde (tvorba a prevádzka zberných dvorov v obciach a mestách SR, recyklačných liniek) a ďalšie transfery.

II. Spotrebované nákupy a služby

V rámci týchto nákladov tvoria najvyššiu hodnotu náklady na služby 5 813 151 tis. eur (2019: 6 497 039 tis. eur), spotreba materiálu 2 200 332 tis. eur (2019: 2 470 995 tis. eur), predaný tovar 836 718 tis. eur (2019: 1 070 388 tis. eur) a spotreba energií 639 049 tis. eur (2019: 567 239 tis. eur). Medziročný pokles týchto nákladov o 1 114 421 tis. eur bol spôsobený najmä poklesom nákladov na služby o 683 889 tis. eur, nižšou spotrebou materiálu o 270 663 tis. eur a nižšími nákladmi na predaný tovar o 233 670 tis. eur. Naopak, medziročne boli vyššie náklady na energie o 71 810 tis. eur.

63 Služby

Na hodnote nákladov spotrebovaných služieb sa podieľa najmä ústredná správa (4 726 325 tis. eur) a obce so svojimi organizáciami v konsolidovaných celkoch (704 824 tis. eur).

Služby	(v tis. eur)		
Náklady na služby	2020	2019	Δ 2020-2019
Náklady na zdravotnú starostlivosť VŠZP, a.s.	2 364 531	2 337 866	26 665
Opravy a udržiavanie	684 499	737 551	-53 052
Náklady SEPS, a.s. na prevádzku systému	364 690	833 367	-468 677
Náklady za dostupnosť cesty R1	130 067	125 751	4 316
Cestovné	39 455	81 181	-41 726
Ostatné služby	2 299 943	2 381 324	-81 381
Spolu	5 883 185	6 497 040	-613 855

Ako ostatné služby vykazuje Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. najmä Náklady na zdravotnú starostlivosť v celkovej sume 2 364 531 tis. eur. Ide o náklady na poistné plnenia – zdravotnú starostlivosť vrátane centrálného nákupu liekov. Zvýšené náklady u štátnej zdravotnej poisťovni (o 26 665 tis. eur) súvisia s vyššími nákladmi na úhrady poskytovateľom zdravotnej starostlivosti vyplývajúce z platnej legislatívy, pričom toto zvýšenie sa týkalo prevažne úhrad pre zariadenia poskytujúce ústavnú zdravotnú starostlivosť.

V rámci služieb sa vykazujú aj náklady na opravy a udržiavanie majetku účtovných jednotiek. Spolu dosiahli 684 499 tis. eur, z toho ústredná správa 408 817 tis. eur a obce 196 322 tis. eur. Rozhodujúci

podiel týchto subjektov vyplýva z vlastníctva rozsiahleho hmotného a nehmotného majetku. Medziročne tieto náklady poklesli o 53 051 tis. eur.

Z ústrednej správy vykazuje najvyššie náklady na opravy a údržbu majetku Ministerstvo vnútra SR (70 300 tis. eur), Ministerstvo obrany SR (55 509 tis. eur), Slovenská správa ciest SR (35 507 tis. eur), Finančné riaditeľstvo SR (28 580 tis. eur). Ide najmä o opravu a údržbu dlhodobého hmotného a nehmotného majetku v podobe budov, stavieb, cestnej infraštruktúry a súvisiaceho vybavenia ciest, mostov, vozového parku a špeciálnej vojenskej techniky ako aj nehmotného majetku v podobe softvéru. K významnému medziročnému poklesu nákladov došlo u Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. (o 23 427 tis. eur) vplyvom znížených nákladov na opravu diaľnic a rýchlостných ciest o 14 059 tis. eur a na opravu a údržbu budov o 1 963 tis. eur, Slovenskej správy ciest (o 18 617 tis. eur) z dôvodu zníženého objemu dodávateľsky vykonaných opráv ciest a Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. (o 14 802 tis. eur) z dôvodu nižších opráv vodohospodárskych stavebných objektov.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. vykazuje v rámci ostatných služieb v sume 364 690 tis. eur náklady na prevádzku elektrizačnej prenosovej sústavy napr. na nákup podporných služieb potrebných na poskytovanie systémových služieb, náklady na prevádzku systému, nákup elektriny, náklady na regulačnú energiu a cezhraničný prenos elektriny a iné. Tieto náklady boli medziročne nižšie o 469 608 tis. eur, z toho pokles spôsobený nižšími nákladmi na prevádzku systému bol v sume 449 401 tis. eur.

V zmysle Koncesnej zmluvy RI Ministerstvo dopravy a výstavby SR vykazuje v rámci ostatných služieb Náklady za dostupnosť rýchlостnej cesty R1 v celkovej sume 130 067 tis. eur, ktoré sa uhrádzajú formou mesačných a polročných jednotkových platieb ako ak formou platby za dosiahnutú úroveň bezpečnosti.

Z ostatných služieb sú ďalej významné náklady Slovenského plynárenského priemyslu, a.s. (129 726 tis. eur), Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. (119 208 tis. eur) a iných obchodných spoločností štátu a štátnych podnikov (497 623 tis. eur). Tieto medziročne poklesli o 65 881 tis. eur najmä vplyvom nižších nákladov Slovenského plynárenského priemyslu, a.s. o 20 989 tis. eur z dôvodu medziročne nižšieho objemu skladovaného zemného plynu, nižších nákladov štátneho podniku Lesy SR o 18 635 tis. eur vplyvom poklesu ťažby dreva a Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. o 13 130 tis. eur.

64 Spotreba materiálu

Zo spotrebovaných nákupov tvorila spotreba materiálu 2 200 332 tis. eur, a z toho podiel SPP, a.s. bol 735 693 tis. eur, Univerzitnej nemocnice Martin 61 238 tis. eur, Ministerstva obrany SR 54 293 tis. eur, Ministerstva obrany SR 44 476 tis. eur a Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice 42 580 tis. eur. Obce vykázali spotrebu materiálu v hodnote 354 575 tis. eur a vyššie územné celky 134 285 tis. eur. Medziročný pokles nákladov u SPP, a.s. o 228 356 tis. eur bol spôsobený nižším objemom nákupu zemného plynu a medziročne boli nižšie náklady na spotrebu materiálu aj na Ministerstve obrany SR a Ministerstve vnútra SR celkom o 60 252 tis. eur z dôvodu zníženej spotreby munície v súvislosti so zrušením výcvikových aktivít v dôsledku prijatých opatrení na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19, nižšej spotreby náhradných dielov a súčiastok do techniky leteckej a protivzdušnej obrany, kancelárskych potrieb a materiálu pre rôzne typy dokladov. Celkové zníženie týchto nákladov bolo kompenzované zvýšenými nákladmi na Ministerstve zdravotníctva SR o 11 408 tis. eur v dôsledku vyššej spotreby ochranných prostriedkov získaných od Správy štátnych hmotných rezerv počas pretrvávajúcej pandémie COVID-19 a ďalej distribuovaných vyšším územným celkom, domovom dôchodcov, nemocniciam a iným organizáciám.

65 Predaný tovar

Na celkovej hodnote predaného tovaru sa podieľa ústredná správa 96,8 %, a tvoria ju prakticky dve obchodné spoločnosti. Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a. s. sumou 394 194 tis. eur a SPP, a.s. sumou 288 461 tis. eur. V porovnaní s rokom 2019 došlo k poklesu nákladov na predaný tovar v ústrednej správe o 97 395 tis. eur najmä v dôsledku ich zníženia u Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy, a.s. o 109 232 tis. eur z dôvodu nižšieho objemu predaja tovaru, za súčasného zvýšenia u SPP, a.s. o 11 219 tis. eur vplyvom nárastu nákladov za vykúpenú elektrickú energiu od

výrobcov. Ostatné subjekty verejnej správy vykazujú medziročne nižšie náklady na predaný tovar o 140 366 tis. eur.

66 Spotreba energií

Náklady na spotrebu energií rôznych druhov boli medziročne vyššie o 71 810 tis. a dosiahli úroveň 639 049 tis. eur (v tom územná samospráva 358 344 tis. eur a ústredná správa 241 454 tis. eur).

67 Ostatné

Ide o náklady na spotrebu ostatných neskladovateľných dodávok v celkovej sume 9 943 tis. eur (2019: 7 952 tis. eur). Tvorené sú takmer výlučne subjektami územnej samosprávy úhrnom v sume 9 173 tis. eur (v tom obce 9 146 tis. eur).

III. Osobné náklady

Osobné náklady	(v tis. eur)		
Osobné náklady podľa druhu	2020	2019	Δ 2020-2019
Mzdové náklady	7 896 665	7 137 558	759 107
Zákonné sociálne poistenie	2 078 860	1 882 488	196 372
Zákonné sociálne náklady	490 743	418 991	71 752
Ostatné sociálne poistenie	75 880	69 112	6 768
Ostatné sociálne náklady	11 375	8 900	2 475
Spolu	10 553 523	9 517 049	1 036 474

Osobné náklady tvorili najmä mzdové náklady vo výške 7 896 665 tis. eur (2019: 7 137 558 tis. eur), zákonné sociálne poistenie 2 078 860 tis. eur (2019: 1 882 488 tis. eur), zákonné sociálne náklady 490 743 tis. eur (2019: 418 990 tis. eur) a ostatné sociálne poistenie a sociálne náklady 75 880 tis. eur (2019: 87 831 tis. eur). Všetky zložky osobných nákladov celkovo medziročne vzrástli o 1 036 474 tis. eur.

Vzhľadom na počet zamestnancov v jednotlivých skupinách subjektov súhrnného celku vykazuje ústredná správa celkové osobné náklady (vrátane zákonného a ostatného poistenia) vo výške 5 943 714 tis. eur, čo je medziročne viac o 512 186 tis. eur, pričom tieto náklady sú vrátane aj všetkých obchodných spoločností štátu.

Štátne rozpočtové a štátne príspevkové organizácie (s počtom zamestnancov cca 126 tisíc) dosiahli osobné náklady 4 639 352 tis. eur a medziročný nárast nákladov o 489 655 tis. eur. Medziročný nárast ovplyvnilo predovšetkým zvýšenie plátov štátnych zamestnancov (v štátnozamestnaneckom aj služobnom pomere) od 1. januára 2020 o 10 % (súhrnne v sume 200 500 tis. eur), ako aj schválenie nových zákonov a prijatých uznesení vlády SR (napr. v súvislosti so zmenou systému odmeňovania profesionálnych vojakov v štátnej službe vyplývajúcej z novely zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov, zvýšenie miezd o 73 480 tis. eur). Ďalším významným prvkom pôsobiacim na zvýšenie osobných nákladov (o 37 836 tis. eur) boli odmeny zamestnancov plniacich úlohy v rámci akcie „Spoločná zodpovednosť“, prostriedky určené na sanáciu výdavkov priamo implikovaných vznikom pandémie súvisiacej s ochorením COVID-19, resp. s plnením Nariadenia vlády SR o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 najmä na kapitolách Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR, Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Vyššie čerpanie osobných výdavkov súviselo aj so zabezpečením novej legislatívy, personálnym posilnením niektorých aparátov ústredných orgánov, ako aj so zvýšením platových náležitostí ústavných činiteľov, ústavných sudcov, sudcov, prokurátorov a štátnych zamestnancov vo verejnej funkcii.

Osobné náklady štátnych obchodných spoločností a štátnych podnikov medziročne vzrástli o 22 216 tis. eur a celkovo dosiahli 1 295 045 tis. eur.

Zvyšovanie miezd pracovníkov vo verejnej správe sa dotklo aj územnej samosprávy. Obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie dosiahli osobné náklady vo výške 2 990 474 tis. eur, a zaznamenali rast o 395 480 tis. eur.

68 Mzdové náklady

Náklady subjektov súhrnného celku na mzdy, platy a iné formy odmeňovania dosiahli 7 896 665 tis. eur a boli o 759 107 tis. eur vyššie ako v roku 2019. Vzhľadom na celkový počet zamestnancov sú najvyššie v ústrednej správe (4 430 128 tis. eur) a územnej samospráve (obce 2 153 547 tis. eur, VUC 724 903 tis. eur). Ostatné subjekty verejnej správy vykazujú mzdové náklady vo výške 588 086 tis. eur. Najväčší nárast bol zaznamenaný opäť v ústrednej správe (o 362 828 tis. eur), ktorý možno pripísať najmä zvýšeniu plátov štátnych zamestnancov o 10 % (zvýšenie o 200 500 tis. eur) a zmene systému odmeňovania profesionálnych vojakov v štátnej službe (zvýšenie o 73 480 tis. eur).

Mzdové náklady štátnych obchodných spoločností a štátnych podnikov dosiahli 936 321 tis. eur a v porovnaní s rokom 2019 boli vyššie o 10 283 tis. eur.

Zvyšovanie miezd pracovníkov vo verejnej správe sa dotklo aj územnej samosprávy. Obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie dosiahli nárast miezd o 294 498 tis. eur a boli na úrovni 2 153 547 tis. eur.

69 Zdravotné a sociálne odvody

Náklady zamestnávateľa na odvody do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní dosiahli 2 078 860 tis. eur (2019: 1 882 488 tis. eur). Na úrovni súhrnného celku boli eliminované vzájomné náklady na zdravotné poistenie uhrádzané štátnej zdravotnej poisťovni v sume 212 244 tis. eur. Vzhľadom na zložitosť eliminácie vzájomných vzťahov na úrovni súhrnného celku neboli eliminované náklady na sociálne odvody hradené Sociálnej poisťovni. Ústredná správa vykazuje náklady na zákonné sociálne poistenie 1 123 840 tis. eur (v tom obchodné spoločnosti a štátne podniky 269 467 tis. eur). Medziročný nárast o 196 372 tis. eur priamo súvisí so zvyšovaním vymeriavacieho základu v súvislosti s valorizáciou mzdovej základne a vyššími odmenami.

70 Ostatné sociálne náklady

Ostatné sociálne náklady v celkovej sume 577 998 tis. eur sú tvorené ostatným sociálnym poistením (75 880 tis. eur), zákonnými sociálnymi nákladmi (490 743 tis. eur) a ostatnými sociálnymi nákladmi (11 375 tis. eur). Tieto sociálne náklady zaznamenali medziročný nárast o 80 995 tis. eur.

IV. Odpisy, rezervy a opravné položky

Náklady na odpisy, tvorbu rezerv a opravných položiek dosiahli spolu sumu 7 061 679 tis. eur a medziročne boli vykázané vyššie o 1 604 162 tis. eur. Toto zvýšenie je z dôvodu vyššej tvorby rezerv v ústrednej správe o 1 636 430 tis. eur. Ministerstvo financií SR v roku 2020 zvýšilo tvorbu rezerv o 1 678 244 tis. eur, hlavne na zamestnanecké požitky štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií a Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice. Železnice Slovenskej republiky a Slovenská konsolidačná, a.s. vykázali nižšiu tvorbu rezerv úhrnom o 25 973 tis. eur.

71 Odpisy dlhodobého majetku

Odpisy dlhodobého majetku dosiahli 2 077 792 tis. eur a medziročne boli nižšie o 12 064 tis. eur. Rozhodujúci podiel na týchto nákladoch má ústredná správa (1 260 848 tis. eur) a z nej štátne podniky a obchodné spoločnosti (651 747), obce a ich organizácie (634 888 tis. eur), ostatné subjekty (82 847 tis. eur) a vyššie územné celky (99 210 tis. eur).

72 Rezervy

Náklady na rezervy tvoria najmä dve účtovné jednotky ústrednej správy. Ministerstvo financií SR vykázalo tvorbu rezervy do nákladov úhrnom 3 051 583 tis. eur, z toho rezervu na zamestnanecké požitky zamestnancov štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií vo výške 2 963 629 tis. eur (pozri komentár uvedený v časti B.II Dlhodobé rezervy). Pri výpočte rezervy na zamestnanecké požitky za rok 2020 boli vstupné parametre (diskontná sadzba, rast miezd, inflácia) ponechané na úrovni roku 2019. Dôvodom bola pandémia, ktorý neštandardne ovplyvnil ekonomiku a s ňou súvisiace ekonomické ukazovatele. Výška fluktuácie pri jednotlivých rezortoch bola tiež ponechaná z roku 2019, ktorý bol aj volebným rokom, ale personálne zmeny sa realizovali až v roku 2020. Ministerstvo financií pristúpilo k tomuto postupu z dôvodu, že pri výpočte rezervy sa maj používať parametre, ktoré zodpovedajú bežným podmienkam v organizácii resp. ekonomike. Ďalšiu rezervu vytvorilo Ministerstvo financií SR na záväzky voči EK z nezrovnalostí a vrátení prostriedkov vo výške 78 130 tis. eur.

Ďalším subjektom s významnou tvorbou rezerv v hodnote 331 164 tis. eur je Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., pričom ide najmä o technickú rezervu na poistné a úhrady za poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Medziročne boli náklady na tvorbu rezervy poisťovne nižšie o 7 965 tis. eur a to z dôvodu vyššieho použitia technických rezerv na poistné plnenie (336 736 tis. eur) než bola tvorba tejto rezervy (329 067 tis. eur). Od 1.1.2019 sú technické rezervy poisťovne účtované ako zmena ich stavu, t. j. na ťarchu (tvorba), resp. v prospech (odúčtovanie/zníženie) nákladov. Použitie, resp. zrušenie technických rezerv je účtované v prospech výnosov len v prípade, ak ide o použitie, resp. zrušenie rezerv vytvorených v predchádzajúcich účtovných obdobiach, v ktorých sa tvorba technických rezerv v plnej výške účtovala na ťarchu nákladov a ich použitie, resp. zrušenie v plnej výške v prospech výnosov.

73 Opravné položky

Náklady na tvorbu opravných položiek boli medziročne nižšie o 20 850 tis. eur. Najvýznamnejšie boli u Ministerstva financií SR v sume 856 056 tis. eur, ktoré boli tvorené najmä k pohľadávkam z daňových a colných príjmov po lehote splatnosti, ktoré sú nedobytné resp. neefektívne na vymáhanie (849 327 tis. eur). Medziročne sa znížili o 42 485 tis. eur, keďže v uplynulých rokoch 2015 až 2018 boli významne sprísňované podmienky pre tvorbu opravných položiek a dochádzalo k samotnej aktualizácii pohľadávok z daní a cla. Ministerstvo financií tvorí viac ako 70 % z celkovej hodnoty tvorby opravných položiek súhrnného celku. Významnú hodnotu vykazujú aj obce a ich organizácie, úhrnom 119 985 tis. eur.

V. Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	(v tis. eur)		
Prevádzkové náklady podľa druhu	2020	2019	Δ 2020-2019
Náklady na dávky sociálnej pomoci a štátne sociálne dávky	1 571 855	1 299 936	271 919
Odpis špecifických pohľadávok Ministerstva financií SR	698 857	339 386	359 471
Náklady na výhry TIPOS, a.s.	545 132	404 984	140 148
Náklady SEPS, a.s. na výkup elektriny	466 499	584	465 915
Špecifické náklady MF SR	457 487	102 824	354 663
Odpis ostatných pohľadávok	216 668	125 077	91 591
Pokuty, penále a úroky z omeškania	113 704	33 475	80 229
Zostatková cena predaného dlhodobého majetku	89 197	68 440	20 757
Predaný materiál	14 351	14 633	-282
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	1 193 989	1 241 115	-47 126
Spolu	5 367 739	3 630 454	1 737 285

Celkovo ostatné náklady na prevádzkovú činnosť dosiahli 5 367 739 tis. eur a medziročne vzrástli o 1 737 285 tis. eur. Z hodnoty ostatných nákladov tvorí ústredná správa 91,3 % resp. 4 901 056 tis. eur, ostatné subjekty 317 450 tis. eur a územná samospráva 149 232 tis. eur.

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť boli tvorené najmä nákladmi na dávky sociálnej pomoci a štátne sociálne dávky poskytované Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny v sume 1 571 855 tis. eur (2019: 1 299 936 tis. eur). Ide napr. o náklady na rodičovský príspevok (580 610 tis. eur), prídavok na dieťa (332 129 tis. eur), peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia (453 183 tis. eur), dávky v hmotnej núdzi a príspevok k dávke (112 851 tis. eur), príspevok pri narodení dieťaťa (42 955 tis. eur), príspevok na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa (27 408 tis. eur), náhradné výživné (6 107 tis. eur) a iné príspevky a dávky.

Hodnotovo druhé najvýznamnejšie (698 857 tis. eur) sú náklady Ministerstva financií SR v súvislosti s odpisom nedobytných daňových a colných pohľadávok a odpis pohľadávky voči Devín Banke po ukončení konkurzu.

Nasledujú náklady národnej lotérieovej spoločnosti TIPOS, a.s. na vyplatené výhry a náklady SEPS, a.s. v podobe odmeny za činnosť výkupcu v rámci systému podpory a výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanej výroby elektriny a tepla. Významný medziročný nárast súvisí práve s organizovaním a zúčtovaním podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou organizátorom krátkodobého trhu s elektrinou v roli zúčtovateľa podpory od 1.1.2020.

V rámci ostatných nákladov na prevádzkovú činnosť sú významné špecifické náklady Ministerstva financií SR vzťahujúce sa na Európske štrukturálne a investičné fondy pre programové obdobie 2014 – 2020 z nezrovnalostí a odpočítaných súm v žiadostiach o platbu na Európsku komisiu.

Odpis ostatných pohľadávok predstavuje náklady v súvislosti s odpisom nevymožiteľných pohľadávok alebo pohľadávok, ktorých vymáhanie by bolo nerentabilné. Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. odpísala pohľadávky z poisťného v celkovej sume 116 723 tis. eur, najmä z dôvodu ukončenia exekučných konaní, čo je v porovnaní s rokom 2019 viac o 99 187 tis. eur.

Správa štátnych hmotných rezerv odpísala pohľadávky z poskytnutej zálohy a nedodaný tovar v celkovej sume 20 551 tis. eur a Slovenský plynárenský priemysel, a.s. pohľadávky voči zaniknutej spoločnosti v sume 16 256 tis. eur. Spoločnosť Debitum, a.s., na základe príslušných Dohôd o odpustení dlhu v súlade s Koncepciou oddĺženia zdravotníckych zariadení odpísala pohľadávky, ktoré nadobudla na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok medzi Sociálnou poisťovňou ako postupcom a spoločnosťou Debitum, a.s. ako postupníkom. Celkové náklady na odpis pohľadávok spoločnosti predstavujú 12 368 tis. eur. Odpísané pohľadávky Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny boli v sume 8 364 tis. eur a dôvodom na ich odpis bola ich nevymožiteľnosť napr. pri ukončených exekučných konaniach, dedičských a konkurzných konaniach z dôvodu nemajetnosti.

Náklady na pokuty a penále medziročne vzrástli o 80 229 tis. eur a to najmä v ústrednej správe o 85 490 tis. eur (v tom zmluvné o 34 652 tis. eur a ostatné o 50 838 tis. eur) najmä z dôvodu predpisu sankčných úrokov z omeškania u zdravotníckych zariadení a predpisu nezrovnalostí pri čerpaní z prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov. Ústredná správa vykázala 109 571 tis. eur a územná samospráva 2 927 tis. eur. Sankčné úroky z omeškania a penále za neskoré odvody do Sociálnej poisťovne boli najvýznamnejšie v prípade zdravotníckych zariadení Univerzitná nemocnica Bratislava (15 635 tis. eur) a Univerzitná nemocnica L Pasteura Košice (8 581 tis. eur). Náklady v súvislosti so vznikom individuálnych a systémových nezrovnalostí pri porušení podmienok čerpania prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov sú významné v prípade Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. (42 006 tis. eur), Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (8 645 tis. eur) a Ministerstva hospodárstva SR (4 188 tis. eur).

Zostatková cena predaného dlhodobého majetku predstavovala 89 197 tis. eur a predaného materiálu 14 351 tis. eur.

V rámci ostatných nákladov sa ďalej vykazujú napríklad náklady sociálneho zabezpečenia policajtov a hasičov na výplatu výsluhových dávok a ostatných dávok (201 334 tis. eur) a obdobné náklady na úhradu dávok čerpaných z osobitného účtu sociálneho zabezpečenia vojakov a policajtov, ktoré realizuje

Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia pod kapitolou Ministerstva obrany SR (176 120 tis. eur). Sociálna poisťovňa v rámci ostatných nákladov (202 602 tis. eur) vykazuje najmä sociálne dávky vyplatené z jednotlivých fondov. Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť obsahujú aj náklady na manká a škody, ostatné mimoriadne náklady a zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období.

VI. Finančné náklady

Finančné náklady dosiahli hodnotu 1 830 524 tis. eur a oproti roku 2019 sú vyššie o 226 705 tis. eur.

Finančné náklady		(v tis. eur)		
Finančné náklady podľa druhu	2020	2019	Δ 2020-2019	
Úroky	1 283 559	1 267 757	15 802	
Náklady na derivátové operácie	196 195	131 801	64 394	
Kurzové straty	192 602	82 045	110 557	
Ostatné finančné náklady Ministerstva hospodárstva SR	22 946	21	22 925	
Podiel konsolidujúcej účtovnej jednotky na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek verejnej správy	21 679	1 191	20 488	
Ostatné finančné náklady Ministerstva financií SR	18 307	5 547	12 760	
Ostatné finančné náklady	95 236	115 457	-20 221	
Spolu	1 830 524	1 603 819	226 705	

74 Úroky

Významnú hodnotu tvorili náklady na úroky vo výške 1 283 559, ktoré sú vyššie o 15 802 tis. eur (2019: 1 267 757 tis. eur), a to najmä z emitovaných štátnych dlhových cenných papierov a čerpaných úverov Ministerstvom financií SR (spolu 1 189 787 tis. eur), pričom úrokové náklady Ministerstva financií SR sa medziročne znížili o 43 181 tis. eur.

Obce a ich organizácie vykázali úrokové náklady spolu za 17 801 tis. eur.

75 Kurzové straty

Kurzové náklady dosiahli 192 602 tis. eur, čo predstavuje medziročné zvýšenie až o 110 557 tis. eur. Najvyššiu sumu vykazuje Ministerstvo financií SR 176 818 tis. eur a Štátna pokladnica 7 179 tis. eur. Medziročný nárast kurzových strát u ministerstva bol vo výške 107 456 tis. eur, najmä z dôvodu nárastu kurzu cudzích mien pri emitovaných štátnych dlhopisoch. Štátna pokladnica zaznamenala pokles kurzových strát o 2 669 tis. eur.

76 Podiel na výsledku hospodárenia pridružených ÚJ

Podiel na nákladoch pridružených účtovných jednotiek sa zvýšil z minuloročných 1 191 tis. eur na 21 679 tis. eur, najmä u Ministerstva hospodárstva SR z podielu na nákladoch Slovenských elektrární, a.s. o 10 084 tis. eur a nákladoch Stredoslovenskej energetiky, a.s. o 8 168 tis. eur.

77 Ostatné finančné náklady

Náklady na derivátové operácie sú tvorené najmä nákladmi troch obchodných spoločností, a to Slovenského plynárenského priemyslu, a.s. (186 326 tis. eur), Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy, a.s. (5 133 tis. eur) a Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. (4 710 tis. eur). Ide o náklady s obchodmi so zabezpečovacími derivátmi, ktorých cieľom je minimalizovať alebo odstraňovať riziko nepriaznivého pohybu cien komodít, s ktorými obchodujú, úrokových sadzieb a kurzového rizika.

Ostatné finančné náklady Ministerstva hospodárstva SR predstavujú najmä náklady na odpis majetkového podielu v zaniknutej spoločnosti ZŤS – Dubnica nad Váhom plus, a.s. V prípade Ministerstva financií SR ide o poplatky tuzemským a zahraničným bankám a finančným sprostredkovateľom obchodov so štátnymi cennými papiermi.

Ostatné finančné náklady v hodnote 95 236 tis. eur tvoria napr. náklady v podobe poplatkov komerčným bankám za vedenie účtov, rôzne typy poistenia a iné.

VII. Dane a poplatky

Dane a poplatky boli vykázané v hodnote 27 585 tis. eur, oproti roku 2019 sa znížili o 8 954 tis. eur. Daň z motorových vozidiel bola vykázaná v hodnote 1 357 tis. eur ako nekonsolidovaná časť nákladov v rámci súhrnného celku. Daň z nehnuteľností, ktorej príjmom sú obce SR bola eliminovaná v identifikovanej výške, a to 43 141 tis. eur. Ostatné dane a poplatky (napríklad miestne dane) boli vykázané v hodnote 26 228 tis. eur, čo je medziročne menej o 9 237 tis. eur. Na tomto úbytku sa podieľala vyššia miera eliminácie poplatkov hradených Environmentálnemu fondu o 8 321 tis. eur.

III. INFORMÁCIE O INÝCH AKTÍVACH A INÝCH PASÍVACH

Iné aktíva predstavujú najmä možné príjmy zo súdnych sporov, finančné nároky zo zmlúv, prírodné bohatstvo, historické a kultúrne pamiatky, ktorých hodnota sa však ťažko vyčísluje. Ako iné aktíva sa vykazuje aj hodnota aktív, ktorými sa rozumie možný majetok, ktorý vznikol v dôsledku minulých udalostí, a ktorého existencia alebo úžitok z neho závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti. Vznik týchto udalostí pritom nezávisí od účtovnej jednotky.

K 31.12.2020 vykázali subjekty súhrnného celku iné aktíva v hodnote 9 963 577 tis. eur (medziročne viac o 497 411 tis. eur), pričom ide najmä o hodnotu lesných porastov vykázanú štátnym podnikom Lesy SR, š. p. a o hodnotu pohľadávok v procese vymáhania. Hodnota lesných porastov, ktorá je pravidelne aktualizovaná znalcom Národného lesníckeho centra, tvorí 40,3 % z doteraz identifikovaných mimobilančných aktív verejnej správy. Druhým najväčším podmieneným aktívom (36,3 %), sú pohľadávky postúpené z bankových inštitúcií alebo verejných inštitúcií na vymáhanie Slovenskej konsolidačnej, a.s. (3 624 879 tis. eur), ktorá ich na základe príslušnej legislatívy vymáha a uplatňuje si z nich exekučné nároky.

Podmienené aktíva podľa zložiek verejného sektora - nekonsolidované	(v tis. eur)		
	2020	2019	Δ 2020-2019
Ústredná správa a ostatné subjekty	9 916 560	9 417 773	498 787
Obce a ich účtovné jednotky	40 081	41 098	-1 017
Vyššie územné celky a ich účtovné jednotky	6 936	7 295	-359
Spolu	9 963 577	9 466 166	497 411

Zdroj: Účtovné závierky subjektov a databáza MF SR

Z podmienených aktív vykazuje najvyššiu hodnotu štátny podnik Lesy SR, š. p. z dôvodu ocenenia lesných porastov, ktoré podnik obhospodaruje na pozemkoch vo vlastníctve štátu, ktoré boli k 1.1.2010 jednotne ocenené podľa vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty podniku. Hodnota lesných porastov bola od 1.1.2010 evidovaná na podsúvahovom účte, pričom každoročne je táto hodnota aktualizovaná spolu so spresňovaním hodnoty lesných pozemkov vo vlastníctve štátu. Medziročne bola podsúvahová hodnota lesných porastov nižšia o 73 679 tis. eur. Hlavným dôvodom a podkladom na zníženie hodnoty porastov je obnova programu starostlivosti o les po spracovaní veternej kalamity na niektorých odštepných závodoch.

Slovenská konsolidačná, a. s. (SKo, a. s.), ktorá je zo zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov poverenou osobou pre konsolidáciu pohľadávok verejného sektora vykazuje druhú najväčšiu hodnotu podmienených aktív v hodnote 3 624 879 tis. eur. Medziročný rast nominálnej hodnoty pohľadávok SKo, a.s. je výsledkom novoprijatých pohľadávok na vymáhanie a vymožením resp. odpísaním nedobytných pohľadávok. Časť nominálnej hodnoty pohľadávok SKo, a.s. je pre účely čistého bohatstva eliminovaná, nakoľko je predmetom účtovnej konsolidácie vo verejnej správe, čo zabezpečuje vykázanie pohľadávok len jednou hodnotou.

Zo súdnych sporov a iných právnych úkonov boli významné súdne konania, ktorých účastníkom je Vodohospodárska výstavba, š.p. voči Slovenským elektrárňam, a.s. o bezdôvodné obohatenie v sume 408 419 tis. eur. Spor sa týka platieb, ktoré platia Vodohospodárska výstavba, š.p. elektrárňam od roku 2006 na základe zmlúv na užívanie Vodnej elektrárne Gabčíkovo, ktoré sú podľa štátneho podniku neplatné.

Medziročná zmena u Ministerstva financií SR znamená najmä zníženie podmienených pasív o 380 929 tis. eur z dôvodu ukončenia viacerých konkurzných konaní.

V prípade súdnych sporov vedených v prospech MH Manažmentu, a.s. bola zaznamenaná medziročne nižšia hodnota o 15 136 tis. eur.

Prehľad najväčších podmienených aktív			(v tis. eur)
	2020	2019	Δ 2020-2019
Súdne spory a konania	442 422	839 548	-397 126
Vodohospodárska výstavba, š. p.	408 419	407 873	546
MH Manažment, a.s.	26 550	41 686	-15 136
Ministerstvo financií SR	3 910	380 928	-377 018
Ministerstvo vnútra SR	3 543	5 019	-1 476
Finančné riaditeľstvo SR	0	4 042	-4 042
Iné (štátne podniky)	8 849 304	8 520 184	329 120
Lesy SR, š. p.	4 017 128	4 090 807	-73 679
Pohľadávky vymáhané SKo, a.s.	3 624 879	3 420 121	204 758
Exportno-importná banka	373 493	276 900	96 593
Debitum, a.s.	323 820	200 642	123 178
Slovenský plynárenský priemysel	224 093	140 162	83 931
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	136 493	122 835	13 658
MH Manažment, a.s.	87 983	87 983	0
Environmentálny fond	61 415	180 734	-119 319
Spolu	9 291 726	9 359 732	-68 006

Zdroj: Účtovné závierky subjektov a databáza MF SR

Z ostatných položiek podmienených aktív je významná hodnota zabezpečenia pohľadávok z poskytnutých úverov a poskytnutých záruk Exportno-importnej banky, a.s. v hodnote 373 493 tis. eur. Z toho prijaté záruky a ručenie 137 370 tis. eur, prijaté záruky na nehnuteľnosti 178 130 tis. eur, prijaté záruky na cenné papiere 332 tis. eur a ostatné prijaté záruk 57 661 tis. eur. Na navýšení objemu mal vplyv predovšetkým nárast prijatých záruk od Ministerstva financií SR o 61 160 tis. eur a v súvislosti s úvermi poskytovanými v rámci COVID pomoci pre podnikateľov, nárast zabezpečenia nehnuteľným majetkom približne o 22 949 tis. eur, nárast prijatých záruk od iných subjektov o 6 230 tis. eur a nárast ostatného zabezpečenia o 10 119 tis. eur sú súčasným poklesom prijatých záruk od bánk o 2 197 tis. eur..

Spoločnosť Debitum, a. s., vykazuje na podsúvahe práva z postúpených pohľadávok na poisťovníku Sociálnej poisťovne, ktoré boli odpísané na základe príslušných dohôd o odpustení dlhu v súlade s Koncepciou oddĺženia zdravotníckych zariadení⁶ obsahujúcou návrh riešenia finančnej stabilizácie nemocníc, ktorá bola schválená Uznesením vlády SR č. 425/2017 a Uznesením Národnej rady SR zo dňa 30. 11. 2017 a v súlade so zverejnenými zmluvami medzi Sociálnou poisťovňou ako postupcom a spoločnosťou Debitum, a.s. ako postupníkom. Nominálna hodnota týchto pohľadávok je pre účely čistého bohatstva eliminovaná, pretože ide o pohľadávky voči zdravotníckym zariadeniam (zväčša subjektom verejnej správy), ktoré zároveň vykazujú záväzky voči spoločnosti a k ich odpustení môže dôjsť až po splnení určitých podmienok.

⁶ Koncepcia oddĺženia zdravotníckych zariadení <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/22174/2>

Slovenský plynárenský priemysel, a. s. (SPP, a. s.) vykazuje poskytnuté záruky, ktoré vystavili materské spoločnosti zákazníkov. SPP, a.s. si tak v prípade neplnenia povinností zo strany zákazníkov môže uplatňovať plnenie u ich materských spoločností. Tieto záruky zaznamenali medziročný nárast o 76 931 tis. eur.

Skupina Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a. s. (SEPS, a. s.) vykázala v konsolidovanej účtovnej závierke ako podmienené aktíva sumu prijatých bankových záruk vo výške 136 493 tis. eur. Bankové záruky sú uzatvárané v prospech skupiny SEPS, a. s. účastníkmi krátkodobého trhu s elektrickou energiou, ktoré chránia skupinu pred ich prípadnou platobnou neschopnosťou.

MH Manažment, a.s. vykazuje podmienené aktívum zo zmluvy o predaji štátneho podielu v Slovak Telekom, a.s. Platba vo výške 87 983 tis. eur je uložená a viazaná na účte, pričom vyplatenie týchto prostriedkov závisí od ukončenia Sporu vo veci hlasových služieb a Sporu s Európskou komisiou.

Environmentálny fond eviduje potenciálne plnenie zo záložných zmlúv uzavretých bývalým Recyklačným fondom, ktorého činnosť prešla na Environmentálny fond v decembri 2017. Recyklačný fond poskytoval subjektom dotácie napríklad na separáciu odpadov (plastov, železa a podobne) na viacročné obdobie a v prípade, že subjekt nespĺnil podmienky pre dotáciu, bol povinný vrátiť dotáciu aj so zmluvnou pokutou. Vo výške dotácie a nožnej pokuty boli uzatvárané záložné zmluvy a ručiteľské vyhlásenia.

Pre koncept čistého bohatstva musia byť celkové podmienené aktíva verejného sektora upravené o nasledovné položky. Časť vyčíslenej spornej sumy, o ktorú sa súdi Vodohospodárska výstavba, š. p. so Slovenskými elektrárňami, a.s., bola od celkových podmienených aktív odpočítaná (138 862 tis. eur). Táto časť zodpovedá 34 % vlastníckemu podielu štátu v SE, a.s. Z pohľadu verejného sektora ide o vzájomnú konsolidáciu. Odpočítané boli tiež záruky EXIM Banky (373 493 tis. eur), SEPS, a.s. (136 493 tis. eur) a SPP, a.s. (217 093 tis. eur). V týchto prípadoch, ak boli záruky realizované, vlastné imanie a čisté bohatstvo by nevzrástlo, pretože príjmy z realizovaných záruk by len nahradili existujúce bilančné aktíva (úvery u EXIM Banky a obchodné pohľadávky u SEPS, a.s. a SPP, a.s.). Tieto podmienené aktíva teda nepredstavujú potenciálny zdroj zvýšenia vlastného imania verejného sektora.

Pri pohľadávkach v správe Sko, a.s. bola upravená výška menovitej hodnoty o pohľadávky, ktoré boli predmetom konsolidačných úprav v rámci ústrednej správy (2 824 271 tis. eur). Prevod splatných pohľadávok, ktoré odovzdávajú resp. odpredávajú organizácie ústrednej správy Slovenskej konsolidačnej, a.s. sa eliminuje a k pohľadávkam sa tvorí opravná položka. Akt prevodu pohľadávok znamená dôvod na zníženie ich účtovnej hodnoty, čo má negatívny vplyv na vlastné imanie a tým aj čisté bohatstvo. Zároveň tieto precenené pohľadávky nemôžu byť v pôvodnej hodnote na strane podmienených aktív. Ďalšou úpravou pre výpočet čistého bohatstva je eliminácia podsúvahovej hodnoty pohľadávok spoločnosti Debitum, a.s. vo výške 323 820 tis. eur a záruky NDF vo výške 143 393 tis. eur za poskytované úvery komerčných bánk v rámci COVID pomoci.

Z dôvodu abstrahovania od vzájomných vzťahov v rámci iných aktív (vzájomné súdne spory, vystavené záruky, pohľadávky) je ich hodnota pre účely vyčíslenia čistého bohatstva znížená z hodnoty 9 963 577 tis. eur na hodnotu 5 806 152 tis. eur.

Iné pasíva vo verejnej správe predstavujú podmienené záväzky z poskytnutých záruk, hroziacich alebo už prebiehajúcich súdnych sporov, záväzky zo všeobecne platných právnych predpisov, ručenia, iné finančné povinnosti a podobne.

Hodnota týchto pasív k 31.12.2020 dosiahla 19 729 488 tis. eur (v konsolidovanej hodnote 19 565 557 tis. eur) a medziročne sa zvýšila o 1 186 946 tis. eur (resp. 1 149 194 tis. eur po konsolidácii), pričom tento bol spôsobený najmä zvýšením hodnoty potenciálnej účasti na Európskom stabilizačnom mechanizme⁷ (ESM) o 1 039 650 tis. eur. Slovenskej republike vypršala výnimka na kľúči na určenie príspevkov do ESM k 1.1.2021, ktorá bola udelená na obdobie dvanástich rokov od vstupu do eurozóny pre všetky krajiny, ktoré v čase vzniku ESM mali hodnotu HDP na obyvateľa nižšiu, ako je 75 % priemeru Európskej únie. Slovenská republika preto uhradila 134 150 tis. eur v decembri

⁷ Bližšie informácie sú dostupné na oficiálnej stránke www.esm.europa.eu, ktorá je spoločná aj pre popis nástroja EFSF.

2020, čo upravilo kľúč na určenie príspevkov do ESM pre Slovenskú republiku na hodnotu 0,985 %. Navýšenie splatného kapitálu bolo schválené Národnou radou SR dňa 5.11.2020⁸.

V rámci podmienených záväzkov došlo medziročne k viacerým významným úbytkom a prírastkom, ktoré sa vzájomne bilancovali do výslednej zmeny 1 186 946 tis. eur a ich opis je uvedený ďalej v texte.

„Call capital“ v medzinárodných finančných inštitúciách, do ktorých prispieva SR prostredníctvom kapitoly Ministerstva financií SR zaznamenal zmenu vo výške 83 342 tis. eur, pričom nárast call capital v prípade Európskej investičnej banky o 110 235 tis. eur bol z dôvodu symetrického nahradenia podielu Veľkej Británie v súvislosti s jej odchodom z EÚ a pokles záväzku v Medzinárodnej banke pre obnovu a rozvoj o 23 680 tis. eur znamená saldo zvýšenia účasti na základnom imaní o 12 182 tis. eur a precenenia podielu denominovaného v USD smerom nadol o 35 862 tis. eur.

Ďalšou významnou položkou sú súdne spory a medzinárodné arbitráže, vedené proti štátu resp. subjektom verejnej správy napr. z dôvodu domnelého porušenia investičných zmlúv, porušenia medzinárodného práva alebo z obchodných vzťahov. Na medziročnom úbytku týchto podmienených záväzkov sa podieľalo zníženie hodnoty súdnych sporov o 153 190 tis. eur najmä v dôsledku ukončených súdnych sporov Ministerstva financií SR vo veci žalôb občanov poškodených nebankovými subjektmi (BMG Invest, Drukos a pod.). Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. medziročne vykazuje súdne spory nižšie o 51 752 tis. eur z dôvodu zastavenia súdneho sporu vo veci náhrady škody dodávateľovi železničnej spoločnosti zo zmlúv o stavbe, skúškach a zmluvách o dielo k prototypu rušňa rady 755. Na strane zníženia podmienených záväzkov sa prejavilo aj zastavenie medzinárodnej arbitráže v spore s poľskou Spoločnosťou Spółdzielnia Pracy Muszynianka z údajného porušenia bilaterálnej investičnej dohody medzi Poľskom a Slovenskou republikou, ktorej predmetom bol ústavný zákaz vývozu vody z územia SR.

Podmienené záväzky podľa zložiek verejného sektora – nekonsolidované			(tis. eur)
	2020	2019	Δ 2020- 2019
Ústredná správa a ostatné subjekty	19 661 268	18 488 756	1 172 512
Obce a ich účtovné jednotky	67 691	53 257	14 434
VÚC a ich účtovné jednotky	529	529	0
Spolu	19 729 488	18 542 542	1 186 946

Zdroj: Účtovné závierky subjektov a databáza MF SR

Hodnotovo najvýznamnejšiu skupinu tvoria **podmienené záväzky vyplývajúce z poskytnutých záruk** vyplývajúcich zo stabilizačných mechanizmov (v správe Ministerstva financií SR) a **kapitálu splatného na požiadanie** v medzinárodných finančných inštitúciách. Najväčší podmienený záväzok ostáva vykázaný pri Európskom stabilizačnom mechanizme (ESM) vo výške 6 148 450 tis. eur. Tento finančný mechanizmus je určený na poskytovanie pomoci členským štátom eurozóny vo vážnych finančných problémoch s cieľom zabezpečiť stabilitu eurozóny. Základné imanie ESM v sume 704 798 700 tis. eur tvorí 80 548 400 tis. eur vo forme splatených akcií (z toho podiel SR: 659 200 tis. eur) a 624 250 300 tis. eur vo forme akcií splatných na vyzvanie (z toho podiel SR: 5 768 000 tis. eur). Slovenská republika sa ratifikáciou zmluvy, ktorou sa zriaďuje ESM zaviazala, že v prípade, ak úroveň splateného imania klesne pod schválenú úroveň absorbovaním strát vzniknutých v rámci pomoci členským štátom eurozóny, Správna rada ESM vyzve akcionárov na jeho splatenie jednoduchou väčšinou. Zmena podielov SR na základe poslednej úhrady 134 150 tis. eur podľa účtovej závierky ESM sa prejaví až v roku 2021.

Európsky nástroj finančnej stability (EFSF⁹) je predchodca ESM (tzv. euroval 1). Slovenská republika sa ako členský štát EFSF zaviazala poskytovať záruky za dlhové finančné instrumenty vydávané EFSF v prípade žiadosti členského štátu eurozóny o finančnú stabilizačnú pomoc. V zmysle zákona

⁸ Parlamentná tlač 310, hlasovanie č. 74 16. schôdze NR SR

⁹ EFSF má vplyv aj na dlh verejnej správy (kapitola 1.2.). Odlišná suma vyplýva z rozdielnej metodiky výpočtu dlhu a podmienených záväzkov, ktorá bola podrobnejšie vysvetľovaná v predchádzajúcich ročníkoch Súhrnnej výročnej správy.

č. 381/2010 Z. z. o špecifických štátnych zárukách a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa Slovensko musí podieľať na celkovej výške záruk do sumy, ktorá nepresiahne 7 727 570 tis. eur. Zároveň sa musí podieľať na ďalších záručných mechanizmoch potrebných na získanie AAA ratingu pre EFSF, napríklad poskytnutím dodatočných záruk EFSF do výšky 165 % svojho podielu na zárukách pre každú emisiu. Stav záruk vystavených Slovenskou republikou bol k 31.12.2020 vo výške 2 372 001 tis. eur a medziročne sa znížil o 54 841 tis. eur.

Kapitál splatný na vyzvanie (tzv. „call capital“) v medzinárodných finančných inštitúciách je takisto v správe Ministerstva financií SR. Ide o nesplatenú časť podielov na základnom imaní konkrétnych finančných inštitúcií, k splateniu ktorej je nutná výzva pre akcionárov („call“). Keďže nie je isté v akom čase a v akom objeme bude nutné doplniť základné imanie týchto inštitúcií, rozvrhnutý podiel pripadajúci na Slovenskú republiku, ako člena v medzinárodných finančných inštitúciách, sa vyказuje na podsúvahe ako podmienené pasívum. Primárnym cieľom členstva v medzinárodných bankách je vzájomná pomoc v oblasti hospodárskeho rozvoja prostredníctvom koncentrácie kapitálu z národných zdrojov. Samotná Slovenská republika čerpá zvýhodnené úvery od niektorých z týchto bánk, napríklad na rozvoj domácej cestnej infraštruktúry a podporu spoločných programov SR a EÚ.

Prehľad najväčších podmienených záväzkov	(tis. eur)		
	31.12.2020	31.12.2019	Δ2020-2019
Kapitál na požiadanie a záruky v medz. finančných inštitúciách	9 775 515	8 707 364	1 068 151
Európsky stabilizačný mechanizmus (ESM)	6 148 450	5 108 800	1 039 650
Európsky nástroj finančnej stability (EFSF)	2 372 001	2 426 842	-54 841
Európska investičná banka	684 231	573 996	110 235
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj	400 805	424 485	-23 680
Európska banka pre obnovu a rozvoj	101 359	101 359	0
Medzinárodná investičná banka	38 364	41 319	-2 955
Rozvojová banka rady Európy	16 854	16 854	0
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu	10 658	10 658	0
Mnohostranná agentúra pre investičné záruky	2 793	3 051	-258
Medzinárodné investičné arbitráže	28 692	139 292	-110 600
Zdravotná poisťovňa Union, a.s.	28 692	28 692	0
Spolzielnica Pracy Muszynianka	0	110 600	-110 600
Ostatné súdne spory	4 092 515	4 245 705	-153 190
Ministerstvo financií SR	1 433 565	1 500 261	-66 696
Ministerstvo vnútra SR	1 140 340	1 148 977	-8 637
Kancelária národnej rady SR	615 625	615 625	0
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	452 469	451 089	1 380
MH Manažment, a.s. (FNM SR)	191 563	227 446	-35 883
Ministerstvo hospodárstva SR	119 155	88 800	30 355
Slovenský pozemkový fond	79 942	101 900	-21 958
Vodohospodárska výstavba, š.p.	59 856	59 856	0
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	0	51 751	-51 751
Iné (podniky štátnej správy, MF SR)	5 216 262	5 035 279	180 983
Slovenské elektrárne, a.s.	3 177 596	3 087 698	89 898
MH Manažment, a.s.	976 822	976 822	0
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	347 233	452 442	-105 209
Záruky MF SR	221 195	9 765	211 430
Exportno-importná banka Slovenska	190 237	165 981	24 256
Východoslovenská energetika, a.s.	112 200	112 200	0
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	89 215	121 941	-32 726
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s.	71 912	71 912	0
Lesy SR, š.p.	15 486	15 818	-332
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	8 682	1 823	6 859
Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s.	3 792	0	3 792
MH Invest, s.r.o.	1 892	18 877	-16 985
Spolu	19 112 984	18 127 640	985 344

Zdroj: Účtovné závierky subjektov a databáza MF SR

Medzinárodné investičné arbitráže vznikajú domnelým porušením bilaterálnych investičných dohôd uzatváraných medzi suverénnymi štátmi. Predmetom sporov je náhrada škody za porušenie dohôd o podpore a ochrane investícií.

Ministerstvo financií SR viedlo ku koncu roka 2020 dve medzinárodné arbitráže. Najvýznamnejšou z nich bola medzinárodná arbitráž so Zdravotnou poisťovňou Union, a.s. ide o spor Achmea B.V. vs. Slovenská republika, z dôvodu zákazu zisku zdravotných poisťovní v roku 2007. V tejto arbitráži, vedenej podľa bilaterálnej investičnej dohody medzi SR a Holandským kráľovstvom, bol v decembri 2012 vydaný rozsudok, ktorým arbitrážny tribunál nariadil SR zaplatiť žalobcovi odškodnenie vo výške cca 25 200 tis. eur plus úroky vo výške 2 900 tis. eur. Konanie o zrušení tohto rozsudku ako aj jurisdikčného rozhodnutia v tomto spore na Nemeckom spolkovom súde, pred ktorým SR napadla tieto rozhodnutia, je v súčasnosti prerušené do rozhodnutia Súdneho dvora EÚ o predbežnej otázke. Súdny dvor EÚ rozhodol dňa 6.3.2018 o predbežnej otázke vo veci neaplikovateľnosti arbitrážnej doložky v bilaterálnej investičnej zmluve medzi SR a Holandskom. Nakoľko arbitrážny rozsudok, na výkon ktorého sa vedie exekučné konanie pred súdmi v Luxemburgu bol zrušený, SR žiada o uvoľnenie zablokovaného majetku. Achmea sa v konaní pred Luxemburskými súdmi bráni tým, že podala pred nemeckým Ústavným súdom voči rozhodnutiu Najvyššieho spolkového súdu v Nemecku ústavné sťažnosti, o ktorých prípustnosti zatiaľ nebolo rozhodnuté. Luxemburský súd v novembri 2019 rozhodol, že konanie je pozastavené do rozhodnutia nemeckého Ústavného súdu o ústavných sťažnostiach.

Druhou arbitrážou je spor s poľskou spoločnosťou Spółdzielnia Pracy Muszynianka z údajného porušenia bilaterálnej investičnej dohody medzi Poľskom a Slovenskou republikou. Spor iniciovala poľská spoločnosť v roku 2016 a ako dôvod má byť ústavný zákaz vývozu vody z územia SR, čím mala byť tejto spoločnosti spôsobená domnelá škoda vo výške 75 960 tis. eur. V roku 2017 bola požadovaná čiastka na základe expertného posudku poľskej spoločnosti zvýšená na 202 790 tis. eur. V januári 2018 Slovenská republika podala pred arbitrážny tribunál písomnú obhajobu. Počas roka 2018 boli zo strany Ministerstva financií SR predložené podania v rámci obhajoby, potenciálna škoda spoločnosti bola viackrát znížená až na 110 600 tis. eur zo strany samotnej spoločnosti. Na argumenty vznesené v priebehu pojednávania reagovala SR i žalobca samostatnými podaniami v priebehu mája 2019. V marci 2020 dostal arbitrážny tribunál nóty Slovenska a Poľska k rozhodnutiu v prípade Achmea, na ktoré určil procesný harmonogram na vyjadrenie a to do konca apríla 2020. Dňa 07. 10. 2020 bolo vydané rozhodnutie arbitrážneho tribunálu, ktorý rozhodol, že Slovenská republika nie je povinná platiť žiadnu škodu žalobcovi. Žalobca podľa vedomostí SR nepodal žiadosť o zrušenie rozhodcovského rozsudku vo Švajčiarsku, teda rozhodnutie arbitrážneho tribunálu je možné považovať za konečné.

Ministerstvo financií SR dostalo v novembri 2020 oznámenie o existencii sporu od americkej spoločnosti Discovery LLC, jediného spoločníka spoločnosti Alpine Oil & Gas, s.r.o. vo veci náhrady škody z dôvodu údajného znemožnenia ťažby ropy a zemného plynu v lokalite východného Slovenska. Ministerstvo financií SR konzultuje so spoločnosťou tvrdený spor a údajný nárok spoločnosti v rámci predarbitrážnej fázy sporu, ktorej výsledkom potenciálne môže byť aj mimosúdne riešenie sporu. Nakoľko potenciálny žalobca existenciu údajnej škody doposiaľ nepodložil relevantnými výpočtami, finančné mimosúdne vyrovnanie v súčasnosti nie je zo strany SR reálne. Arbitrážne konanie môže byť začaté po apríli 2021. Vzhľadom k tomu, že sa spor rieši a zatiaľ nie je relevantná informácia k hodnote sporu (nie je doručená žaloba), výška podmieneného záväzku nebola pre účely súhrnnej účtovnej závierky vyčísľovaná.

Z **ostatných súdnych sporov** vykazuje najvyššiu hodnotu Ministerstvo financií SR v úhrnnej hodnote 1 433 565 tis. eur, pričom ide najmä o náhradu škody uplatňovanej podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v ktorých Ministerstvo financií SR zastupuje pred súdom aj iné orgány verejnej moci.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje podmienené pasíva zo súdnych sporov v sume 1 140 339 tis. eur najmä z titulu náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci (preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, náhrada škody, antidiskriminačná žaloba, náhrada majetkovej ujmy a iné). Zníženie hodnoty týchto

podmienенých pasív o 8 638 tis. eur bolo spôsobené prehodnotením pravdepodobnosti možného budúceho plnenia.

Kancelária Národnej rady SR eviduje podmienené záväzky z existujúcich alebo hroziacich súdnych sporov, z čoho podstatnú časť tvoria žaloby za náhradu škody spôsobenú legislatívnou činnosťou NR SR vrátane troch súdnych sporov o „zákaz zisku“ zdravotných poisťovní (spolu 614 079 tis. eur).

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR zaznamenalo prírastok hodnoty súdnych sporov o 1 380 tis. eur. Najvýznamnejší je spor s fyzickou osobou o náhradu škody vo výške 450 000 tis. eur, ktorá mala byť spôsobená údajnou nečinnosťou a nesprávnym úradným postupom.

MH Manažment, a.s. vykazuje hodnotu súdnych sporov, na ktoré nie sú vytvorené rezervy, resp. riadne záväzky, vo výške 191 563 tis. eur. Ide o viaceré súdne spory, hodnotovo najväčšie z nich sú vedené s advokátskou kanceláriou JUDr. R.B. (71 340 tis. eur) a voči občianskemu združeniu Fond sociálnej podpory (46 681 tis. eur).

Ministerstvo hospodárstva SR eviduje podmienené záväzky zo súdnych sporov vo výške 119 155 tis. eur, pričom medziročne zvýšenie 30 353 tis. eur bolo spôsobené prehodnotením súdneho sporu so spoločnosťou, ktorá žaluje ministerstvo o náhradu škody pri výkone verejnej moci.

Slovenský pozemkový fond vykazuje podmienené záväzky najmä z titulu 3 právnych sporov v úhrnnej výške 79 942 tis. eur, pričom ide najmä o žaloby súkromných spoločností v ktorých si uplatňujú náhradu škody titulom údajne zmarenej investície z dôvodu, že fond vydal pozemky, na ktorých sa mali realizovať investičné projekty. Medziročne zníženie bolo spôsobené prehodnotením jedného súdneho sporu (zníženie pravdepodobnosti rizika v prospech fondu) v žalovanej hodnote 23 183 tis. eur.

Vodohospodárska výstavba, š. p. eviduje viaceré súdne spory, pričom väčšinu z uvedenej sumy tvorí spor o náhradu škody z dôvodu údajného porušenia nájomnej zmluvy a spory so Slovenskými elektrárnami o úhradu platieb podľa zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo. Vodohospodárska výstavba, š.p. vykazuje voči Slovenským elektrárnam aj podmienené aktíva, z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť úhradou platieb Slovenským elektrárnam, a.s. podľa neplatnej zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo. V súdnych sporoch sa naďalej pokračuje. Pre účely vyčíslenia čistého bohatstva je nutné znížiť túto hodnotu o podiel, ktorý pripadá na štát z dôvodu vlastníckeho podielu v SE, a.s. (34 %).

Železničná spoločnosť Slovensko, a. s., medziročne vykazuje súdne spory nižšie o 51 752 tis. eur. Išlo o súdny spor o náhradu škody, ktorá mala vzniknúť dodávateľovi železničnej spoločnosti zo zmlúv o stavbe, skúškach a zmluvách o dielo k prototypu rušňa radu 755. Okresný súd Bratislava III žalobu v celom rozsahu zamietol a rozsudok bol potvrdený Krajským súdom v Bratislave. Žalobca podal odvolanie, ale z dôvodu neuhradenia správneho poplatku za dovolanie zo strany žalobcu bolo súdne konanie zastavené.

Z **ostatných podmienených záväzkov** vykazujú najvyššiu hodnotu Slovenské elektrárne, a. s. Vo svojej účtovnej závierke vykázali podmienené pasíva (okrem iných) v podobe záložného práva na dlhodobý hmotný majetok a zásoby. Hodnota záložného práva medziročne vzrástla o 261 825 tis. eur. Hodnota podmienených pasív potenciálne prislúchajúca štátu bola prenášobaná podielom 34 % čo tvorí 3 177 596 tis. eur.

MH Manažment, a.s. vykazuje podmienené záväzky z ručenia za splnenie záväzkov vyplývajúcich z niektorých privatizačných zmlúv uzavretých bývalým Fondom národného majetku. Fond národného majetku sa zaviazal uhradiť nadobúdateľom privatizovaných spoločností určité straty na majetku, ktoré im môžu v budúcnosti vzniknúť v dôsledku určitých rizík definovaných v privatizačných zmluvách.

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. vykazuje podmienené pasíva v podobe finančných derivátov, používajúcich sa pri kontrahovaní zemného plynu na komoditných burzách.

Poskytnuté záruky Ministerstvom financií SR boli vykázané vo výške 221 195 tis. eur, a medziročne sa zvýšili o 211 430 tis. eur. Nárast spôsobili vystavené záruky podľa zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v platnom znení, v prospech finančných inštitúcií (SZRB, Eximbanka a NDF II,

a.s.), ktoré poskytli úvery resp. záruky za úvery na podporu podnikateľom v čase pandémie COVID-19. Vzájomné záruky voči subjektom verejnej správy sú predmetom konsolidácie aj na úrovni podmienených záväzkov (144 529 tis. eur).

Exportno-importná banka Slovenska vykazuje v iných pasívach hodnotu poskytnutých záruk 127 113 tis. eur a neodvolateľné úverové prísluby 63 124 tis. eur. Hodnota záruk vzrástla o 9 676 tis. eur a hodnota úverových príslubov o 14 580 tis. eur obdobne ako pri Ministerstve financií SR z dôvodu nových nástrojov podľa zákona č. 67/2020 Z. z. za účelom zabezpečenia likvidity podnikateľov v čase pandémie.

Východoslovenská energetika Holding, a.s. vykazuje vystavené záruky voči komerčným bankám v hodnote 220 000 tis. eur, po prepočítaní na vlastnícky podiel štátu je to 112 000 tis. eur. Spoločnosť považuje tieto záruky za rizikové resp. významné, keďže v minulosti existovali úvery poskytnuté skupine VSEH, a.s. a neboli zabezpečené finančnými zárukami a úrokový diferenciel medzi zaručenými a nezaručenými úvermi bol zanedbateľný.

Obdobne Slovenská záručná a rozvojová banka Slovenska, a.s. vykazuje záruky (48 910 tis. eur) a úverové prísluby (40 305 tis. eur) v zmysle Záručnej listiny a Zmluvy o podmienkach poskytovania finančnej pomoci pre malé podniky a stredné podniky.

Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. vykazuje podmienené pasíva z titulu úhrad za odstránenie kalov a sorbentov ako aj odpady z tzv. mogilniku pochádzajúcich z historickej prevádzky JE V1. Spoločnosť sa zaviazala odstrániť tieto odpady do roku 2020, celková suma za spracovanie týchto odpadov bola fixne stanovená na 71 912 tis. eur.

Lesy Slovenskej republiky, š.p. dlhodobo vykazujú hodnotu majetku, ktorá je právne neusporiadaná (napr. pozemky a stavby), a ktoré môžu byť predmetom vrátenia pôvodným vlastníkom. Odhadovaná hodnota sa medziročne znížila na 15 486 tis. eur.

Z dôvodu abstrahovania od vzájomných vzťahov v rámci podmienených záväzkov (vzájomné súdne spory, poskytnuté záruky) a vylúčenia duplicitného vplyvu niektorých pasív na čisté bohatstvo je ich hodnota pre účely vyčíslenia čistého bohatstva znížená z hodnoty 19 729 488 tis. eur na hodnotu 19 565 557 tis. eur.

IV. SKUTOČNOSTI, KTORÉ NASTALI PO DNI, KU KTORÉMU SA ZOSTAVUJE ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA, DO DŇA JEJ ZOSTAVENIA

V prvých mesiacoch roku 2020 sa začal šíriť nový koronavírus spôsobujúci ochorenie COVID-19 po celom svete a jeho negatívny vplyv na hospodárstvo krajiny a spoločnosť ako takú sa prejavuje aj v roku 2021. Od 12. marca 2020 vláda Slovenskej republiky vyhlásila mimoriadnu situáciu podľa osobitného predpisu¹⁰ v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa a zároveň aj núdzový stav. Vyhlásený núdzový stav bol zrušený 14. júna 2020 avšak mimoriadna situácia naďalej trvá aj v priebehu roka 2021. V nadväznosti na mimoriadnu situáciu v krajine boli Národnou radou SR prijaté viaceré novely zákonov resp. nové zákony upravujúce jednotlivé práva a povinnosti právnických a fyzických osôb v oblasti daní, účtovníctva, výkazníctva, poskytovania štátnej pomoci, zabezpečenia zdravotnej starostlivosti a mnohých ďalších.

Vplyv pandémie COVID-19 na hospodárstvo SR je bližšie popísaný v dokumentoch Návrh rozpočtu verejnej správy SR na roky 2022-2024, v Návrhu rozpočtového plánu na rok 2022 a v Programe stability 2021- 2024.

¹⁰ § 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Príloha č. 1: Prehľad o subjektoch zaradených do súhrnného celku za rok 2020

Názov subjektu	Počet ÚJ spolu	z toho				
		Počet RO	Počet PO	Počet OS	Počet š.p.	Počet š.f.
Ministerstvo vnútra SR	325	314	10	1	-	-
Ministerstvo zdravotníctva SR	87	39	38	8	2	-
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	85	83	1	1	-	-
Ministerstvo spravodlivosti SR	85	85	-	-	-	-
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	61	46	7	-	8	-
Slovenská akadémia vied	48	22	26	-	-	-
Ministerstvo kultúry SR	32	7	25	-	-	-
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	24	5	-	16	2	1
Ministerstvo hospodárstva SR	21	4	3	12	1	1
Ministerstvo obrany SR	21	10	2	8	1	-
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	19	11	6	2	-	-
Ministerstvo financií SR	17	10	-	6*	1	-
Ministerstvo životného prostredia SR	13	2	8	-	2	1
Generálna prokuratúra SR	9	9	-	-	-	-
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	5	3	1	1	-	-
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	4	2	1	-	1	-
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	3	2	1	-	-	-
Správa štátnych hmotných rezerv SR	2	1	-	1	-	-
Štatistický úrad SR	2	1	1	-	-	-
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie	3	1	1	1	-	-
Národný bezpečnostný úrad SR	2	1	1	-	-	-
Úrad vlády SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária Národnej rady SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária prezidenta SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária Ústavného súdu SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária Súdnej rady	1	1	-	-	-	-
Najvyšší kontrolný úrad SR	1	1	-	-	-	-
Najvyšší súd SR	1	1	-	-	-	-
Protimonopolný úrad SR	1	1	-	-	-	-
Slovenská informačná služba	1	1	-	-	-	-
Úrad jadrového dozoru SR	1	1	-	-	-	-
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví SR	1	1	-	-	-	-
Úrad pre verejné obstarávanie SR	1	1	-	-	-	-
Úrad priemyselného vlastníctva SR	1	1	-	-	-	-
NDF II, a.s., NDF I s.r.o., SAM, VFF	4	-	-	4	-	-

Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných produktov	1	-	-	-	-	-
Audiovizuálny fond	1	-	-	-	-	-
Danubiana, Centrum moderného umenia, n.o.	1	-	-	-	-	-
DEUS	1	-	-	-	-	-
Fond na podporu umenia	1	-	-	-	-	-
Fond na podporu vzdelávania	1	-	-	-	-	-
Fond na podporu športu	1	-	-	-	-	-
Fond na podporu kultúry národnostných menšín	1	-	-	-	-	-
Fond ochrany vkladov	1	-	-	-	-	-
Garančný fond investícií	1	-	-	-	-	-
Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	1	-	-	-	-	-
Rozhlas a televízia Slovenska	1	-	-	-	-	-
Rada pre riešenie krízových situácií na fin. trhu	1	-	-	-	-	-
Rada pre vysielanie a retransmisiu	1	-	-	-	-	-
Sociálna poisťovňa	1	-	-	-	-	-
Slovenský pozemkový fond	1	-	-	-	-	-
Slovenské národné stredisko pre ľudské práva	1	-	-	-	-	-
Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo	1	-	-	-	-	-
Tlačová agentúra Slovenskej republiky	1	-	-	-	-	-
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	1	-	-	-	-	-
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	1	-	-	-	-	-
Úrad komisára pre deti	1	-	-	-	-	-
Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím	1	-	-	-	-	-
Ústav pamäti národa	1	-	-	-	-	-
verejné vysoké školy	20	-	-	-	-	-
Ostatné neziskové organizácie ústrednej správy a územnej samosprávy	491	-	-	-	-	-
Bratislavský samosprávny kraj	85	59	22	3	-	-
Trnavský samosprávny kraj	99	61	37	-	-	-
Trenčiansky samosprávny kraj	81	44	36	-	-	-
Nitriansky samosprávny kraj	113	81	29	2	-	-
Žilinský samosprávny kraj	118	55	59	3	-	-
Banskobystrický samosprávny kraj	121	73	43	4	-	-
Prešovský samosprávny kraj	135	86	48	-	-	-
Košický samosprávny kraj	114	87	21	5	-	-
Obce SR	5 991	2 208	255	602	-	-
Spolu	8 277	3 425	682	680	18	3

Legenda: UJ – účtovná jednotka, RO – rozpočtová organizácia, PO – príspevková organizácia, OS – obchodné spoločnosti, š.p. – štátne podniky, š.Ľ. – štátne účelové fondy.

*V rámci ústrednej správy sa vykazujú aj 4 investičné fondy (NDF I, NDF II, SAM, VTF) na podporu čerpania EÚ prostriedkov návratným spôsobom